

T.C.

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Yüksek Lisans Tezi Sosyal Bilimler Anabilim dalı

Grafik Tasarım Programı

**DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE
BİLGİ-VERİ GÖRSELLEŞTİRME :
İNFOGRAFİK TASARIM**

Yüksek Lisans Tezi

Kadir ÖZMEN

Öğrenci No: 115110121

DANIŞMAN: Yar. Doç. Ahmet Süreyya KOÇTÜRK

İSTANBUL 2017

T.C.

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Grafik Tasarımı Anasanat Programı

**DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE
BİLGİ-VERİ GÖRSELLEŞTİRME:
İNFOGRAFİK TASARIM**

Yüksek Lisans

Tezi Hazırlayan: **Kadir ÖZMEN**

KABUL VE ONAY

Öğrencinin Adı Soyadı tarafından hazırlanan “DÜNYA’DA VE TÜRKİYE’DE BİLGİ-VERİ GÖRSELEŞTİRME: İNFOGRAFİK TASARIM” başlıklı bu çalışma, Savunma Sınavı tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Tezin/Raporun Türü olarak kabul edilmiştir.

Başkan : [Unvanı, Adı ve SOYADI] (Danışman)

Üye : [Unvanı, Adı ve SOYADI]

Üye : [Unvanı, Adı ve SOYADI]

Üye : [Unvanı, Adı ve SOYADI]

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

[İ m z a]

[Unvanı, Adı ve SOYADI]

Enstitü Müdürü

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi/doktora tezi/dönem projesi olarak sunduğum “ DÜNYA’DA VE TÜRKİYE’DE BİLGİ-VERİ GÖRSELEŞTİRME: İNFOGRAFİK TASARIM” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmanın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

[Tarih ve İmza]

Kadir ÖZMEN

ONAY

Tezimin/raporumun kağıt ve elektronik kopyalarının İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece İstanbul Arel yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumunyıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

[Tarih ve İmza]

Kadir ÖZMEN

ÖZET

DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE BİLGİ GÖRSELLEŞTİRME OLARAK: İFOGRAFİK TASARIM VE BİR UYGULAMA

Kadir ÖZMEN

Grafik Ana Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2017

Danışman: Yar. Doç. Ahmet Süreyya Koçtürk

Şubat, 2017 – 174 Sayfa

Günümüzde bilgi paylaşımı, teknolojinin sayesinde hızlı şekilde yayılmayı başarmıştır. Teknolojik gelişmelerle birlikte Dünya'da infografik uygulamaları da başlamış oldu. İnfografikler basılı medya yanında internet medyası, interaktif medya, basın gibi daha farklı mecralarda da kullanılabilir. Bu durum infografik alanının şekillendiğinin ve sağlam bir omurgaya sahip olunduğunun göstergesidir.

Tasarım sürecinde kullanılması gereken verili bilgiler infografiği etkilemiş, infografiği ilham vermiş ve bu mecrayı güçlendirmiştir. İnfografik ve enformasyon tasarımı arasındaki farklardan en büyüğü ise infografiğin daha büyük bir alan olarak görülmesidir. İnfografik tasarımın kullandığı unsurlar sahip olduğu farklı özellikler ile grafik tasarımdan ayrılır. Bir grafik tasarımın (örneğin 3d tasarımı) zenginliği son gölgeye kadar her bir ayrıntının gösterilmesi, alıcıya ulaşmasıdır. Fakat bu durum infografik için zararlı yaptırımlara sebep olabilmektedir. Çünkü bahsi geçen ayrıntılar, infografiğin amacı olan bilgilendirmeyi gizleyebilmektedir. Bu yüzden ki, birçok alanında uzman infografik tasarımcısı el çizimlerini veya dijital olan temiz çizimleri tercih etmektedir. Unutulmamalıdır ki iyi bir illüstrasyon bazen derinleyici fakat düz bir anlatımdan daha çok ilgi çekicidir.

Bu tezde infografik tasarımı ile ilgili bilgilendirmeler, açıklamalar, örneklemeler verilmiş, söz konusu alanda Dünyaca ünlü infografiklere yer verilerek bu infografikler hakkında teknik açıklamalarda bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bilgi Görselleştirme, İnfografik, İllüstrasyon, Harita, Bilgi Tasarımı, Grafik, Muhabir, Gazete Tasarımı, Semboller

ABSTRACT

VISUALIZATION OF INFORMATION IN TURKEY AND WORLD: INFOGRAPHIC DESIGN AND AN IMPLEMENTATION

Kadir ÖZMEN

Master's Degree Project, Department of Graphic Design

Supervisor: Yrd. Doç. Dr. Ahmet Süreyya Koçtürk

February, 2017 – 174 Page

Nowadays, information sharing become widespread along with the advancing technology. As the technology develops, modern design approaches have started to be implemented in infographic designs. In this work, by examining for some infographic works in World. Infographics printed media emerges in different environments such as interactive environment, internet environment and press. It showed both together have helped shape the field of infographics and given it a solid spine. It is given information about the designing process, importance and effects of infographics. The differences between infographics and the information design which is considered as a larger concept are shown.

Infographic designs in fact use the same data even though they have differences according to the graphical design works. The richness of a graphic design (like 3D work) rendering, where everything to the last shadow is shown, plays against itself and may obscure information. Stylistically, many infographic designer specialists prefer good hand drawing, or clean line computer illustration. People forget that a good illustration is quite different from a good explanation, which is the business people are in.

In this thesis, examples about infographic designing in the world are given along with the brief historical development of infographic design. Infographics are defined and explained with examples in accordance with the environments in where it is used of in the study.

Keywords: Data/information, visualization, Infographic, Illustration, Map, Information Design, Graphic reporter, Newspaper design, symbols,

ÖNSÖZ

Bilgi yüzyıllar boyunca hayatın parçası olmuş, insanoğlu bilgiyi araştırmış, onu geliştirmiş, modernize ederek toplumun gelişmesine olanak sağlamıştır. Geçmişte bilgiye sahip olanlar, onu bir güç sembolü olarak elinde bulundurarak güç kazanmıştır. Modern teknolojik gelişmeler bilginin tüm toplum bireyelerine ulaşmasını sağlamıştır. Tüm bu gelişmeler ışığında bilginin artan yoğunluğu, kitlesel toplumun ihtiyaç duyduğu ham bilgiyi verimli ve hızlı olarak kitlenin algılayabileceği bir ihtiyaç unsuruna dönüştüren yeni bir grafik tasarım dili olarak ortaya çıkmasını sağlamıştır: Bilgi tasarımı bir diğer adıyla infografik kavramı ortaya çıkmıştır. Günümüzde kitle iletişim araçları olan gazeteler, dergiler gibi aylık veya günlük yayınlarda bilgi yoğunluğundan kaynaklanan bilgi karmaşıklığına sıkça rastlanmaktadır. Dergi ve gazetelerdeki haber ekibinin görevi her gün okura sunacak haberler yapmaktır. Bu bilgi karmaşasının okura zararı olacağı gibi gazetenin kalitesinin düşmesine sebep olabilir. Bu duruma cevap olarak infografikler gazeteye zenginlik sağlayarak okunurluk oranını yükseltebilirler.

“Dünyada ve Türkiye’de Bilgi Görselleştirme yeni adı: Infografik Tasarım ve Bir Uygulama” isimli tez araştırmasına zemin teşkil eden ve tez kapsamında veriler, literatür taramaları, görüşmeler, bilgiler infografik çerçevesinde analiz edilerek hazırlanmıştır. Ülkemizde fazla bilinmeyen fakat dünya basınında önemli bir yere sahip olan bu yeni tasarım dalı ayrıntılı olarak incelenmiş ve örnek uygulamalarla desteklenmiştir. Yapılan araştırmada infografiğin tarihsel aşamaları ve basında yer alması, gelişme süreçleri gibi detaylı içeriğini anlatılmaktadır. Infografik tasarımına, görsel algı, görsel iletişim ve bilgi tasarımı kapsamında araştırmaya uygulamalı zemin hazırlamıştır. Infografik tasarımcılarıyla yapılan görüşmelerle infografiklerin önemi, kapsama alanı, hedef kitlesi, uygulanabilirlik alanları gibi unsurlar, uzman görüşleriyle açıklanmaya çalışılmıştır. Infografik tasarım ve bilgi tasarımı arasındaki ilişki, uygulamaları ile, örneklerle açıklanmıştır.

Tez çalışmasının ikinci bölümünden başlayarak; iletişim kavramı ve süreci açıklanmıştır. üçüncü bölümde; infografiğin daha iyi anlaşılması için kitle iletişim kavramı işlenmiştir. dördüncü bölümde ise infografik ve illüstrasyonların dergi ve gazetelerde okuyucu tarafından nasıl algılandığı hipotezler kurarak çözümlenmeye çalışılmıştır.

İÇİNDEKİLER

SAYFA

ÖZET

ABSTRACT

ÖNSÖZ

İÇİNDEKİLER LİSTESİ.....I

KISALTMALAR LİSTESİ.....VIII

TABLolar LİSTESİ.....IX

ŞEKİLLER LİSTESİ.....X

1. BÖLÜM

1.1.Problem Tesbiti.....1

1.2. Çalışmanın Amacı.....1

1.3. Araştırma Metodolojisi.....1

1.4. Ünitelerin Planı1

2. BÖLÜM

GİRİŞ

İLETİŞİM KAVRAMI VE ANLAMI

2.1.Giriş.....2

2.2.İletişim Kavramı.....2

2.3. İletişim Sürecinin Temel Öğeleri.....4

2.3.1. Kaynak (Gönderici).....5

2.3.2. Mesaj (Bilgi, Haber).....5

2.3.3. Kanal6

2.3.4. Hedef (Alıcı).....	6
2.3.5. Kodlama ve Kod Açma	6
2.3.6. Geri Bildirim (Feed-Back)	7
2.3.7. Gürültü	9
2.4. İletişim Sürecinin İşleyişi ve İşlevleri.....	9
2.4.1. Tek Yönlü İletişim	9
2.4.2. Çift Yönlü İletişim	9
2.4.3. İletişim Sürecinin Amacı ve İşlevsel Unsurları.....	9
2.5. İletişim İşlevleri.....	10
2.5.1. İletişim Biçimleri.....	10
2.5.1.1 Sözlü İletişim	10
2.5.1.2 Sözsüz İletişim	11
2.5.1.3 Yazılı İletişim	11
2.6. Görsel İletişim.....	12

3. BÖLÜM

KİTLE İLETİŞİM VE ANLAMI

3.1. Kitle İletişim Nedir?.....	17
3.1.2. Kitle İletişimin İşlevleri.....	18
3.2. Kitle İletişim Araçları.....	18
3.2.1. Radyo.....	19
3.2.2. Televizyon.....	19
3.2.3. İnternet.....	19
3.2.4. Sinema.....	19
3.2.5. Dergi.....	19
3.2.6. Kitap.....	20

4. BÖLÜM

GAZETE’NİN DOĞUŞU

4.1. Gazete Nedir?.....	21
4.2. Gazetenin Amacı.....	21
4.2.1. Basının (Gazetenin) Doğuşu.....	22
4.2.2 Mektup ve Duvar Yazılarından “ Renkli Basına”.....	22
4.2.3 Basını Oluşturan Teknik Olanaklar.....	23
4.2.3.1 Yazının İcadı	23
4.2.3.2 Kağıdın İcadı	24
4.2.3.3 Matbaanın İcadı	26
4.3. İlk Çağda Haberleşme.....	27
4.4. Orta Çağda Haberleşme	28
4.5. Matbaanın İcadıyla Değişen Ortaçağ Avrupası.....	28
4.5.1. Yeni Çağda Basın Hareketleri.....	29
4.5.2. Osmanlıda matbaanın kullanılması ve ilk Gazeteler.....	29
4.6. Haber Nasıl Yazılır.....	30
4.6.1. Haberin Unsurları ve Dil Bilgisi.....	30
4.6.1.1 Açıklık Unsuru	31
4.6.1.2 Sadelik Unsuru	31
4.6.1.3 Netlik Unsuru	31
4.7. Haberin Şifresi (5N 1 K)	31
4.7.1. Haberin Bölümleri.....	32
4.7.2. Haberin Başlığı.....	32
4.7.3. Haberin Giriş Paragrafı.....	32
4.7.4. Haberin Anatomisi.....	33
4.7.5. Haberin Görsel Unsurları.....	33

4.7.6. Haberin Kurgusu.....	33
-----------------------------	----

5. BÖLÜM

DÜNYA BASININDA İNFOGRAFİK : (BİLGİ-VERİ GÖRSELLEŞTİRME) ÖRNEKLERİ VE BİR UYGULAMA

5.1. Bilgi ve Veri Kavramları Nedir?.....	35
5.2. Tasarım Nedir?.....	35
5.3. Bilgilendirme Tasarım Nedir?.....	36
5.3.1. Bilgide Görsel Algı ve Algılama	37
5.3.2.. Bilgi Görselleştirmenin yayılım Alanları nelerdir?.....	38
5.4. İnfografik Nedir?.....	38
5.4.1. İnfografik Çeşitleri	39
5.4.1.1. Yalın İnfografik	39
5.4.1.2.. Animasyon(Hareketli) İnfografik	41
5.4.1.3.. İnteraktif (Etkileşimli) İnfografik	42
5.4.1.4. Çoklu Ortam İnfografikleri.....	44
5.5. İnfografik Okuma.....	45
5.5.1.Bir İnfografik Yorumlaması.....	46
5.6. İnfografik'in Oluşturan Grafik Öğeler.....	50
5.6.1. Çizim/ İllüstrasyon.....	50
5.6.1.1.Reklam İllüstrasyonları.....	50
5.6.1.2.Yayın İllüstrasyonları.....	51
5.6.1.3.Bilimsel ve Teknik İllüstrasyonlar.....	51
5.6.2. Piktogram.....	51
5.6.3. Diyagram	52
5.6.4. Sembol.....	53
5.6.5. Fotoğraf	53
5.6.6. Harita	54

5.6.7. Pasta Grafik	55
5.6.8.Çubuk Grafik	55
5.7. İnfografik'in Tarihsel Gelişimi.....	56
5.7.1.18.Yüzyıl Öncesine Kadar İnfografikler	56
5.7.2 .Leonardo Sanat ve Bilim	56
5.7.2.1. Leonardo'nun Kodeksleri.....	61
5.7.2.1.1..Atlas Kodeksi.....	61
5.7.2.1.2.Arundel Kodeksi.....	63
5.7.2.1.3.Kuşların Uçuşu Üzerine Kodeksi.....	65
5.7.2.1.4. Madrid Kodeksi.....	66
5.7.2.2. Leonardo'nun Anatomileri ve ilk modern İnfografikler.....	66
5.7.3.Piri Reis'in Haritaları.....	69
5.7.4.Türklerde Mnyatür ve Soy Ağaçları.....	72
5.7.5. 18.Yüzyıldan Günümüze Kadar İnfografikler.....	75
5.7.6. Playfair ve Siyasi, Ticari Atlas.....	75
5.7.7. Napoleon'un Moskova Seferi Haritası.....	76
5.8.Harita Çeşitleri.....	78
5.8.1.Metro Haritaları.....	78
5.8.2.Hava Durumu Haritaları.....	83
5.8.3. İlk Sembolik İletişim: Isotype.....	87
5.9.İnfografiğin Anatomisi.....	88
5.9.1.İnfografikte Dil Bilimsel Yapı.....	89
5.9.2.İnfografikte Görsel Betimleme.....	89
5.9.3.İnfografikte Yaratıcılık.....	89
5.10.İnfografik Tasarımın Yapıtaşları.....	90

5.10.1. Psikolojik Anlamda İnfografikte Renk.....	90
5.10.2. İnfografikte Kompozisyon Ve Sayfa Tasarımı.....	92
5.10.3. İnfografikte Görsel Hiyerarşi Ve Bütünlük.....	93
5.10.4. İnfografikte Taslaklar.....	94
5.10.5. İnfografikte Görsel Denge.....	96
5.10.6. İnfografikte Perspektif.....	97
5.10.7. İnfografikte Vurgu.....	98
5.10.8. Bütünlük.....	98
5.10.9. İllüstrasyon/Çizim.....	98
5.10.10. İnfografik Tasarımında Harf Seçimi Ve Okunurluk.....	99
5.10.11. İnfografik Tasarım Organizasyonu.....	99
5.11. Dünya Basında İnfografik.....	100
5.11.1. Avrupa Basımında İnfografiklerin Önemi.....	104
5.11.2. Bir Kültür olarak İnfografik	105
5.11.3. Digital Medya ve Kağıdın sonu.....	105
5.11.4. Türkiye’de infografik.....	106
5.12. Juan Velasco ile İnfografik görüşme.....	107
5.13 Fernando Baptista ile İnfografik görüşme	107

6. BÖLÜM

ÖZET

6.1.Özet/Sonuç.....	142
6.2.Çalışmanın Litaretüre katkısı.....	143
6.3.Araştırma Konuları	143
6.4.Geleceğe Yönelik Çalışma Alanları.....	143
6.5.Kaynakça.....	144
6.6.Özgeçmiş.....	149

KISALTMALAR LİSTESİ

(TDK)	Türk Dil Kurumu
(MEGEP)	Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi
5 N +1 T	Ne, Ne Zaman, Nerede, Niçin, Nasıl, Tasarım
7 N +1 T	Ne, Ne Zaman, Nerede, Niçin, Nasıl, Nitel Miktarı, Nicel Miktarı, Tasarım

TABLULAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 2.1. İletişim Süreci.....	4
Tablo 5.1. 5 N + 1 K + ile 7 N +1 T Karşılaştırması.....	88
Tablo 5.2. İnfografik Tasarım Çıtası.....	100

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 2.1. İtalya, Altamira Mağarası'nda bulunan ilk mağara resmi (M.Ö. 36.500 – 32.000)	14
Şekil 2.2. Amerikan batısında bulunan yerlilerinin günlük yaşamını anlatan sembolik çizimler.....	15
Şekil 2.3. Alaska yerlilerinin ava giderken kulübelerinin kapılarına astıkları iletişim panosu.....	15
Şekil 2.4. Kaya üzerine kazınarak imgelerin belirtilmesi.....	16
Şekil 4.1. Mısır hiyeroglif yazıları.....	24
Şekil 4.2. Papürüs üzerine resmedilmiş Mısır hiyeroglif yazıları.....	25
Şekil 5.1. Amerikan parti seçmenlerinin eyalete göre koltuk sayısını anlatan infografik.....	40
Şekil 5.2. “Remind Me” adlı Müzik Klip’inde yayınlanan grafik görüntüler.....	41
Şekil 5.3. Navigasyon yol haritası.....	42
Şekil 5.4. Ülkeler arası döviz para akışını anlatan interaktif grafik çalışma.....	43
Şekil 2.4. Güneş sisteminde gezegenlerin yörüngesini anlatan interaktif grafik çalışma.....	44
Şekil 5.6. Yalıçapkını kuş türünü anlatan infografik çalışması.....	47
Şekil 5.7. Yalıçapkını İnfografik Tasarımının şablon olarak sayfa düzenine dağılımı.	49
Şekil 5.8. Magma Dergisi Ağustos (2016) sayısında yayımlanan Ege- Akdeniz Haritası, Çizim: Kadir Özmen	54
Şekil 5.9. Örnek Pasta ve Çubuk Grafiği.....	55
Şekil 5.10. Leonardo Da Vincinin, suyu kaldırmak için körüklü makine ve perspektograf aracılığıyla birbirinin içine geçmiş çemberlerden oluşan küreyi çeken adam (1480 civarı), Atlas Kodeksi.....	59

Şekil 5.11. Leonardo Da Vincinin, “Vitruvius Adamı”, insan bedeninin çember ve kareye.....	60
Şekil 5.12. Leonardo Da Vincinin, Gövde ve üst bacak kaslarına ilişkin bir çalışma (1510)	62
Şekil 5.13. Leonardo Da Vincinin, Poliziano’nun Orpheus’unun yerleştirilmesi (1506-1508) Atlas Kodeksi.....	63
Şekil 5.14. Da Vincinin, Poliziano’nun Orpheus’unun yerleştirilmesi (1506-1508) Atlas Kodeksi.....	64
Şekil 5.15. Leonardo Da Vincinin, “Kuşların Uçuşu Üzerine” adlı kodeksinden bir kesit. Bu çalışmada kanat dönüşü yapan bir aletin çizimleri (1505 yılı)	65
Şekil 5.16. Da Vincinin, Saat Mekanizmaları ile ilgili çizimler ve notlar (1495-1499), Madrid Kodeksi.....	66
Şekil 5.17. Da Vinci’nin Ayak ve omuz kemikleri (1508-1510) Windsor Şatosu kraliyet kütüphanesi. 2. Omurga (1508-1509) Windsor Şatosu kraliyet kütüphanesi. 3. Bacak ve diz kemikleri (1508-1510) Windsor Şatosu kraliyet kütüphanesi. 4. Da Vinci’nin Biseps kasının (pazu) belirlediği kol hareketi (1508-1510) Windsor Şatosu, Kraliyet kütüphanesi.....	68
Şekil 5.18. Piri Reis’in Dünya haritası.....	69
Şekil 5.19. Piri Reis’in Kıbrıs haritası.....	70
Şekil 5.20. Piri Reis’in Girit Adası haritası.....	70
Şekil 5.21. Piri Reis’in Sardunya Adası haritası.....	71
Şekil 5.22. Matrakçı Nasuh’un yapmış olduğu Tebriz Şehir Planı Minyatürü.....	72
Şekil 5.23. Türklerin Soy Ağacı Grafiği.....	73
Şekil 5.24. Eski Soy Ağacı Çizimi.....	74
Şekil 5.25. William Playfair’in Ticari ve Siyasi Grafiği.....	76
Şekil 5.26. Charles Joseph Minard tarafından çizilmiş, Napolyon'un Moskova Seferi'nin akış <u>haritası</u>	77
Şekil 5.27. Charles Joseph Minard tarafından çizilmiş, “İngiltere’nin Kömür ihracatı haritası”	77

Şekil 5.28. Henry Beck Tarafından Tasarlanmış Londra Metrosu Haritası.....	78
Şekil 5.29. Tokyo Metro Yol Haritası.....	79
Şekil 5.30. Barcelona Metro Yol Haritası.....	79
Şekil 5.31. Rusya Metro Yol Haritası.....	80
Şekil 5.32. New York Metro Yol Haritası.....	81
Şekil 5.33. Rusya Metro Yol Haritası.....	82
Şekil 5.34. Londra Metro Yol Haritası.....	83
Şekil 5.35. USA Today's Gazetesinde yayınlanan hava durumu grafiği.....	84
Şekil 5.36. USA Today's Gazetesinde yayınlanan hava durumu grafiği.....	85
Şekil 5.37. USA Today's Gazetesinde yayınlanan hava durumu grafiği.....	86
Şekil 5.38. Otto Neurath'ın Isotype Örnekleri.....	88
Şekil 5.39. Mikrobiyolojik yapıyı anlatan renkli bir infografik çalışma.....	91
Şekil 5.40. Fernando Baptista'nın Göbekli Tepe infografığı tasarım eskizleri.....	93
Şekil 5.41. Fernando Baptista'nın hazırladığı Göç konulu infografik çalışması.....	94
Şekil 5.42. Fernando Baptista'nın hazırladığı Göbekli Tepe konulu infografik çalışması.....	95
Şekil 5.43. Fernando Baptista'nın hazırladığı Pascua Adası konulu infografik çalışması.....	95
Şekil 5.44. Yatay Simetrik Denge çizimi.....	96
Şekil 5.45. Fernando Baptista'nın hazırladığı Afrika Aslanı konulu infografik çalışması.....	96
Şekil 5.46. Fernando Baptista'nın hazırladığı Pascua Adası konulu infografik çalışması.....	97
Şekil 5.47. La Vanguardia Gazetesinin Titanik gemisini anlatan infografığı.....	102
Şekil 5.48. El Mercurio Gazetesinin Titanik gemisini anlatan infografığı.....	103
Şekil 5.49. Juan Velasco'nun National Geographic dergisi için yapmış olduğu	

infografik.....	109
Şekil 5.50. Juan Velasco'nun Çıtaların anatomisi ve hızlarını anlatan infografik çalışma.....	109
Şekil 5.51. Juan Velasco'nun National Geographic dergisi için yapmış olduğu infografik çalışma.....	110
Şekil 5.52. Juan Velasco'nun okyanus martılarını anlatan infografik çalışma.....	110
Şekil 5.53. Kadir Özmen'nin Magma dergisi haziran sayısı için hazırlanmış olduğu Kuzeyde Yaşayan canlıları anlatan infografik çalışma.....	111
Şekil 5.54. Kadir Özmen'nin Magma dergisi Mayıs sayısı için hazırlanmış olduğu Bin Yıl önce Dicle'de yaşamı anlatan infografik çalışma.....	111
Şekil 5.55. Kadir Özmen'nin Magma Dergisi Temmuz sayısı için hazırlanmış olduğu Etna Yanardağının istatistiksel bilgilerini anlatan infografik çalışması.....	112
Şekil 5.56. Kadir Özmen'nin hazırlanmış olduğu Anadolu Parsını (solda) ve Kaplanları anlatan infografik çalışma (sağda).....	113
Şekil 5.57. Jeff Goertzen'nin hazırlamış olduğu Amerikan yerlilerini anlatan infografik çalışma.....	114
Şekil 5.58. Jeff Goertzen'nin hazırlamış olduğu Amerikan yerlilerini anlatan infografik çalışmanın yapım aşaması.....	115
Şekil 5.59. Jeff Goertzen'nin hazırlamış olduğu Kuşlar hakkında teknik bilgi içeren infografik çalışması.....	115
Şekil 5.60. Jeff Goertzen'nin hazırlamış olduğu Amerikan yerlilerini anlatan infografik çalışmanın yapım aşaması.....	116
Şekil 5.61. Kadir Özmen'nin hazırlanmış olduğu Johnny Depp'in oynatdığı fimleri anlatan farklı bir infografik çalışma.....	117
Şekil 5.62. Rembrat'ın eserlerini teknik açıdan inceleyen infografik çalışma.....	118
Şekil 5.63. Fernando Baptista'nın National Geographic Dergisi için hazırladığı Trajan Sütununu alatan infografik çalışması.....	119
Şekil 5.64. Fernando Baptista'nın National Geographic Dergisi için hazırladığı İlk Neandertal insanları alatan infografik çalışması.....	120

Şekil 5.65. Fernando Baptista'nın National Geographic Dergisi için hazırladığı Balina Avcılığını alatan infografik çalışması.....	120
Şekil 5.66. Grafik Tasarımcı Abulkerim Keskin ve Yunus Emre Hatunoğlu'nun hazırladığı Mescid-i Aksa yerleşkesini alatan infografik çalışması.....	121
Şekil 5.67. Grafik Tasarımcı Abulkerim Keskin ve Yunus Emre Hatunoğlu'nun hazırladığı Kutsal emanetleri alatan infografik çalışması.....	121
Şekil 5.68. Abdulkerim Keskin tarafından hazırlanan Mevlana ve Mevleviliğin teknik içeriğini alatan infografik çalışma.....	122
Şekil 5.69. Abdulkerim Keskin tarafından hazırlanan Çanakkale savaşını alatan infografik çalışma.....	122
Şekil 5.70. Fernando Baptista'nın National Geographic Dergisi için hazırladığı Amazon ormanlarını alatan infografik çalışması (üstte) ve harita üzerinde ki teknik bilgileri (altta).....	123
Şekil 5.71. Fernando Baptista'nın National Geographic Dergisi için hazırladığı Katil balinaların avlanma yöntemlerini alatan infografik.....	124
Şekil 5.72. Fernando Baptista'nın National Geographic Dergisi için hazırladığı Cennet kuşu ve türlerini alatan infografik çalışması.....	124
Şekil 5.73. South China Morning Post Gazetesinin hazırladığı elektro Gitar'ın bulunuşunu ve türlerini alatan infografik çalışması.....	125
Şekil 5.74. South China Morning Post Gazetesin'den grafik tasarımcı Adolfo Arranz'ın hazırladığı Çinde Şehir anarşi isimli infografik çalışması.....	126
Şekil 5.75. Murat Gökçe tarafından hazırlanan Ahlat tarihi yapılarını alatan infografik çalışma.....	127
Şekil 5.76. Billy Melgar Guzman tarafından yapılan Guatemala geçmişini alatan infografik çalışma.....	128
Şekil 5.77. South China Morning Post Gazetesin'den infografik tasarımcı Alberto Lucas López hazırladığı teknik açıdan tarihi Terra Cotta askerini anlatan infografik çalışması.....	129
Şekil 5.78. İllüstrasyonları Bruce Morser, Tasarımı, Tasarımı Hiram Henriquez tarafından hazırlanan ve National Geographic Dergisin'de yayınlanan Okyanus canlılarını anlatan infografik çalışma.....	130

Şekil 5.79. Times of Oman gazetesinde yayınlanan Umman yakınların bir gemi limanında gemilerin işleyişini anlatan istatikselsel infografik çalışma.....	130
Şekil 5.80. National Geographic Dergisi infografik tasarımcı Juan Valesco'nun hazırladığı, Terra Cotta askerini ve teknik bilgileri anlatan infografik çalışma.....	131
Şekil 5.81. National Geographic Dergisi infografik tasarımcı Juan Valesco'nun hazırladığı, Terra Cotta askerini ve teknik bilgileri anlatan infografik çalışma.....	131
Şekil 5.82. 60 farklı başkent şehirlerinin deniz seviyesinden yüksekliğini ve nüfus artışını karşılaştıran istatikselsel infografik çalışma.....	132
Şekil 5.83. Anne Rahmindeki bebeğin gelişim sürecini alatan hareketli infografik çalışması.....	133
Şekil 5.84. Kanatlı türlerin kanat hareketini alatan hareketli infografik çalışma....	134
Şekil 5.85. South China Morning Post Gazetesin'den infografik tasarımcı Simon Scarr hazırladığı teknik açıdan Uzay mekiği'nin görevini ve teknik bilgilerini istatikselsel olarak anlatan infografik çalışma.....	135
Şekil 5.86. South China Morning Post Gazetesin'den infografik tasarımcı Alberto Lucas López hazırladığı teknik açıdan Everest dağı ve dağa tırmanan kişileri anlatan infografik çalışma.....	136
Şekil 5.87. South China Morning Post Gazetesin'den infografik tasarımcı Adolfo Arranz'ın tarafından yapılan, istatikselsel olarak Bisiklet yarışlarını anlatan infografik çalışma.....	137
Şekil 5.88. Kadir Özmen'nin hazırlanmış olduğu Toros baykuşunu ve habitatını anlatan infografik.....	138
Şekil 5.89. Fernando Baptista'nın National Geographic Dergisi için hazırladığı eski uygarlıklarda ölü gömme ve kurgunları alatan infografik.....	138
Şekil 5.90. Billy Melgar Guzman tarafından yapılan Guatemala ekolojik yaşam türlerini alatan infografik çalışma.....	139
Şekil 5.55. Kadir Özmen'nin Magma Dergisi 2017 Şubat sayısı için hazırladığı Tümülüs mezarlarını anlatan infografik çalışması.....	140
Şekil 5.55. Kadir Özmen'nin Magma Dergisi 2017 Mart sayısı için hazırladığı Akaryakıt facalarını analatan infografik çalışması.....	141

1. BÖLÜM

1.1. Problemin Tesbiti: Bu çalışma kapsamında belirlenen konu başlıkları kaynaklardan elde edilmiş bilgilerle bir araya getirilerek literatür taraması yapılacaktır. Literatür taraması sonucunda elde edilen kaynaklar bir araya getirilerek düzen içinde hazırlanacaktır. Bu sebeple tez yazımı esnasında gerekli olması halinde literatür taramasına tekrar devam edilerek yeni kaynaklar eklenecektir. Türkçe kaynakların yanı sıra yabancı dildeki kaynaklar, kitap, makaleler, internet kaynakları da literatüre katkı sağlamak amacıyla kullanılacaktır. Tez içerisinde infografik tasarımın uygulandığı gazeteler, dergiler, interaktif medya gibi süreç içerisinde uygulandığı alanlara değinilmiş, örnek çalışmalar ile ele alınacaktır.

1.2. Çalışmanın Amacı: Tez, infografik tasarımın tarihsel süreç içinde günümüze kadar yaşadığı değişim süreci incelenerek infografiğin bilgilendirme yönü haber ve tasarım unsurlarıyla birleştirilerek sunulması amaçlanmıştır. Tarihsel süreçten yola çıkarak infografiğin günümüz basın yayın sektörüne olan etkileri ve kullanımını teşvik edecek bir çalışma alanı oluşturmayı hedeflenmiştir.

1.2. Araştırma Metodolojisi: Bu tezde, infografiğin geçmişten günümüze insanlığın karşısına çıkışı ve bu süreç içinden gelişmesini etkilediği unsurlar geniş bir perspektiften ele alınarak anlatılmıştır. Gösterilen örnek çalışmalar bir çok kaynaktan yararlanılarak seçilmiş ve yorumlanmıştır. İnfografiğin içeriğinin zengin olmasındaki unsurlardan biri de farklı bilim dallarını konu edilmesi ve evrensel bir tasarım dilinin oluşmasına katkı sağlamasıdır.

1.4. Ünitelerin Planı: Tezin birinci bölümünde amaç, yöntem ve kapsam açıklanmıştır. İkinci bölümde infografiğin en önemli yapı taşlarından bir olan iletişim kavramı üzerinde durulmuştur. Üçüncü bölümde Kitle iletişim, geniş çerçevede kitle iletişim araçlarıyla birleştirilerek anlatılacaktır. Dördüncü bölümde yazının ve matbaanın tarihsel süreç için de gazetenin doğuşunu nasıl etkilediği ve haber unsurunun ne anlama geldiği alt başlıklarıyla anlatılacaktır. Beşinci bölümünde infografik kavram üzerinde durulmuş ve infografiği oluşturan temel unsurlar örneklerle alt başlıklar halinde açıklanmıştır. Altıncı bölümünde Literatür katkısı ve sonucunda hazırlanan bilgiler ile ilişkilendirilip sonuç açıklanacaktır.

2. BÖLÜM

İLETİŞİM KAVRAMI VE ANLAMI

2.1.Giriş

20. yüzyılın modernlik anlayışı ve teknolojik gelişmelerin baş döndürücü hızla gelişmesiyle, basın ve medya araçları başta olmak üzere kitle iletişimi doğru bilginin kaynağını ölçülmesini zor bir duruma getirmiştir. İnfografik tasarım da bu modernize çağın ihtiyaçlarına karşılık sanat ve bilim ile birleşerek gelişmektedir. İnsanlığın günlük yaşam şekli, gelişerek ve değişime uğrayarak modern hayatın gereksinimlerine karşılık vermeye çalışmaktadır. Bu gelişim kapsamında tezin de içeriğini oluşturan bilgi kavramı infografik ile sentezlenerek yeni bir iletişim şekli ortaya çıkarılmıştır. Bilgi yoğunluğunun bu kadar çok olduğu bir ortamda okuyucu bilgiye ulaşmakta zorluk çekmektedir. Günümüz basın ve medya araçlarındaki bu yoğunluk infografik tasarım olarak, okuyucuya anlaşılır, sade ve doğru bilgiyi görsel tasarımla sunmaya olanak sağlamıştır.

Tüm bu unsurlar, okura yönelik haberlerin okunurluğunu artırmak için tasarım kriterini haber ile sentezleyerek yeni bir kavram olan haber tasarımını geliştirilerek bilgi görselleştirme yani infografik tasarımını ortaya çıkarmıştır. Günümüzde haberi okutmak anlayışı artık bilgi ihtiyacını karşılamamaya başladı. Bu durum infografik tasarımı kullanımını çok daha önemli bir unsur olarak ortaya çıkmasına katkıda bulunmuş, okurun dikkatini çekmek için illüstrasyon, grafik, görsel unsurları kullanarak içerik kısmını zenginleştirmeye olanak sağlamıştır.

Bilgi görselleştirme diğer adıyla infografik içerik ve süreç olarak disiplinler arası bir alandır. Görünürde grafik tasarımın içerisinde bir unsur olarak görülse de, günümüz modern iletişimin beklentileri karşılamak için, arkeoloji, mimarlık, tıp, mühendislik, tarih, biyoloji, astronomi, gibi bilim dalları ile ortak çalışma alanları oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, görsel bir iletişim unsuru olarak infografiklerin basın ve medya araçlarıyla toplumsal kültüre katkı sağlayarak okura, rafine bilgiyi illüstrasyon, harita, grafik kodlar, semboller ve renk unsurlarıyla dikkat çekici bir bakış açısıyla okutarak bilgilendirmek, örnekler üzerinden yorumlanarak incelenmesini sağlamaktır.

2.2.İletişim Kavramı: İnsan toplumsal ve sosyal bir varlıktır. Sürekli olarak çevresiyle etkileşim ihtiyacı içerisindedir. İnsan ilk zamanlar biyolojik bir varlıkken zamanla toplumsal ve sosyal bir varlığa dönüşmesini sağlayan en önemli unsurun iletişim olduğunu söyleyebiliriz. İnsan için farklı yaşam biçimlerini tanımak onlarla

iletişim kurmak, kendini farklı yaşama hazırlayacak bilgi ve becerilere sahip olmak için küçük yaşlardan itibaren sürekli iletişim halinde büyür gelişir. Günümüze kadar sürekli gelişerek devam eden bu iletişim süreci teknolojinin gelişmesiyle giderek çoğalan görsel simgelerin yoğun etkisine maruz kalarak yayılmıştır. Bu durumun olumlu ve olumsuz etkileri de söz konusu olabilir. Bunlar; Bilgilendirebilirler, yönlendirebilirler, etkileyebilirler, uyarıcı olabilirler.

Günümüz toplumunda etkili iletişim uyarıcıları olarak internet, televizyon, sosyal medya gibi her alana yayılmış durumda bunların yanında dergi veya gazete okurken ya da bir kitapçıya girdiğimizde resimler, simgeler, yazılar, bildirim panoları gibi çeşitli ölçeklerde iletişimsel uyarıcılara karşı karşıya kalırız. İnsan sosyal bir varlıktır ve diama iletişime muhtaçtır.

Günümüz dünyasında insan sosyal yaşamını devam ettirebilmesi için sürekli bilmeye ve merak duygusunu gidermeye araştırmaya ve bu nedenle bilgi almak, bilgiyi paylaşmak, etkilemek gereksinimlerini karşılamak için iletişime ihtiyaç duymaktadır.

İletişim sözcüğü, Latince kökenli “communication” sözcüğüne karşılık olarak Türkçede haberleşme sözcüğü olarak kullanılmaktadır. İletişim insanların oluşturduğu toplum birlikteliği için de gerçekteşirdiği düşünce, yargı, tutum, gibi kavramları kendi içinde ifade etmeye çalışır.

İletişim kavramını ne olduğu ve neden iletişim kurarız sorunun cevabını daha iyi anlamak için daha önce yapılmış tanımlardan bir kaçını şöyle tanımlayabiliriz:

- İletişim, iki birim arasındaki birbirine ilişkin mesaj alışverişidir.¹
- İletişim, insanların kolektif olarak toplumsal gerçekliği yaratıp düzenledikleri süreçtir.²

¹ Metin Işık, **Kitle İletişim Teorilerine Giriş**, 1. Baskı, Eğitim Kitabevi, 2002, s.13.

² Erol Mutlu, **İletişim Sözlüğü**, 3. Basım, Ankara: Ark Yayınları, 1997, s.168.

- İletişim, mesaj, gönderici, mesaj alan olmak üzere üç önemli unsuru olan ve bilgi deneyim, duygu, görüntü veya sesin işlenmesi ve iletilmesi sürecidir.³
- İletişim, kişilerin amaçsız etkileşimleri olmaktan ziyade, bir etki oluşturmaya veya davranış nedeni olmaya yarayan bilgi, fikir ve duyguların aktarılması süreci olarak tanımlanabilir.⁴

İletişim unsuru için yapılan bu tanımlardan yola çıkarak iletişim, göndericiden hedefine doğru giden bir aktarım sürecini ifade eden kavramdır. Enformasyon çağı olarak adlandırdığımız bu yüzyılda iletişim her zamankinden daha önemli bir değerdir. Günümüzde iletişim güç kaynağı, bilginin temel aktarıcısı durumundadır.

2.3.İletişim Sürecinin Temel Öğeleri

İletişimde kaynak, istediği mesajı en açık ve yalın bir şekilde hedefin anlayabileceği bir şekilde kodlayarak oluşturan unsurdur.

İletişim olgusunun 4 farklı unsuru vardır.

Bunlar:

1. Kaynak
2. Mesaj
3. Kanal
4. Alıcı Olarak tanımlanır.

Tablo 2.1: İletişim Süreci

³ Hasan Tutar, **Genel Ve Teknik İletişim**, 2. Baskı, İstanbul: Nobel Yayın Dağıtım, 2004, s.6.

⁴ Feyzullah Eroğlu, **Davranış Bilimleri**, 2.Basım, İstanbul: Beta Yayın Dağıtım, 1998, s.206.

2.3.1.Kaynak (Gönderici)

Gönderici, mesajın kaynağı ve iletişimin başlatıcısıdır. Gönderici iletişimi başlatan veya iletiyi gönderendir. Gönderici olmadan iletişim kurulamaz. İletişimde en önemli sorumluluk göndericiye aittir.

İletişim önce göndericinin zihnindeki düşüncelerle ortaya çıkar. Kaynak, sahip olduğu tecrübe ve bilgilere göre mesaj olarak iletecek bir düşünce oluşturur. Yani, mesajı iletmeden önce onu “kod”lar. Bir düşünceyi formüle eder ve mesaj kanalı kullanarak alıcıya gönderir.

İletişimin başlaması için gerekli olan temel öğelerden ilki bu süreci başlatan kaynaktır. Kaynak diğer bir adıyla gönderici mesajı oluşturan ve belirli bir kanal ile ulaştırandır. Kaynak göndereceği anlayışı yani bilgileri, fikirleri, duyguları, olayları ve kanaatleri hedef alıcının anlayacağı bir biçimde oluşturur.⁵ Kodlama unsuru kaynak, hedefini öncelikli tutarak oluşturmalıdır. Kodladığı işaretler ve semboller ne ifade ettiğini bilmeli, yanlış ve eksik bir kodlama yapmaktan sakınmalıdır.

2.3.2.Mesaj (Bilgi, Haber)

Mesaj diğer bir adıyla ileti kaynak ile hedef arasındaki iletişimin oluşmasını sağlayacak olan sözlü, sözsüz, görsel işaretleri içermektedir. İletişim sürecinde mesaj kaynak tarafından kodlanan ve alıcı tarafından çözümlenen bilgilerin, fikirlerin, duyguların ve tutumların tümünü ifade etmektedir.⁶

Mesaj kaynak aracılığıyla alıcıya göndermek istediği bir bilgi, ifade veya düşünce sistemidir. Bu ifadeden yola çıkarak kaynak, mesajın doğru iletilmesini sağlamalıdır.

Simge ve kodlar tek başına anlam ifade etmezler. Bu anlamların yüklenmesini gönderici ve hedef üslenmektedir. Mesajın etkin iletişim sağlayabilmesi, başka bir deyimle hedefin olumlu geri bildirimde bulunmasını üstlenebilmesi için, taşınması gereken bazı şartlar vardır. Bu şartlar şunlardır:⁷

⁵ Eroğlu A.g.e, s.212.

⁶ Eroğlu A.g.e, s.214.

⁷ Tutar A.g.e, s.15.

1. Hedefin, bilgi, düşünce ve deneyimlerine uygunluk
2. Hedefin, tutum, inanç ve değer yargılarına uygunluk
3. Hedefin, ihtiyaç ve isteklerine uygunluk
4. Hedefin, ilgi alanlarına uygunluk
5. Hedefin toplum içindeki rollerine ve konumuna uygunluk göstermelidir.

2.3.3.Kanal

Kanal, sinyallerin aktarıldığı fiziksel araçlardır.⁸ Kanal, konuşma eylemi içinde seslerin alıcıya ulaşmasını sağlayan, gazete, dergi, kitap, broşür, telsiz, telefon, mektup, gibi kitle iletişim araçları gibi insan bedenide bir kanal görevi görmektedir.

2.3.4.Hedef (Alıcı)

Alıcı, iletilen mesajı alan kişi veya kitledir. İletişim sürecinin en az iki kişiye sahip olması gerektiği daha önce vurgulanmıştı. Kaynağın mesajı göndermek istediği hedef yani alıcı bu sürecin diğer kişisidir.

Buna göre, hedefin aldığı mesajın algılanması ve çözümlenmesi sonucunda ortaya çıkan bilgiler, fikirler, duygular, olaylar ve kanaatler eğer göndericinin bunları kodlarken zihninde tasarladığı anlamla aynı ise, iletişimin etkinliğinden söz etmek mümkündür.⁹ Bunların yanında hedefin alıcıları veya mesajları saptayacak durumda olması, hedefin daha iyi anlaşılabilmesine olanak sağlamaktadır.

2.3.5.Kodlama ve Kod Açma

Kaynağın, mesajı karşı kitleye iletmek istediği duygu ve düşünceleri, bir diğer deyişle duygu ve düşüncenin iletme hazırlamasına kodlama denir. Kaynağın mesajı kodlayarak hangi alıcıya nasıl kodlamayı iletmek istemesinin bir yansımasını oluşturur.

⁸ Fiske, J. (2003), **İletişim Çalışmalarına Giriş**, (2. Baskı), (Çev.: Süleyman İrvan), Ankara: Bilim ve sanat yayınları.

⁹ Feyzullah Eroğlu, **Davranış Bilimleri**, 2.Basım, İstanbul: Beta Yayım Dağıtım, 1998, s.212.

Kod, bir kültür ya da alt kültür üyelerinin paylaştığı bir anlam sistemidir. Göstergelerden (kendileri dışında bir şeyi niteleyen fiziksel sinyal) hem de bu göstergelerin hangi bağlamlarda ve nasıl kullanılacaklarını ve daha karmaşık iletiler oluşturmak için nasıl bir araya getirilebileceklerini belirleyen kurallar ya da uzlaşımardan oluşur.¹⁰

Kodlama işleminden sonra da kod açma, iletişim sürecinde alıcıya iletilen mesaja anlam katma işlemi olarak kullanılır. Örneğin, alıcı göndericinin kodladığı (sembol, fotoğraf, yazı, ses, görüntü vb.) öğeleri anlaşılabilirlik sırasına göre kodlandırır.

İletişim süreci içerisinde mesajlar ancak kod açma yoluyla kağıt üzerindeki anlamsız işaretler ya da bir takım ses ve görüntü sinyalleri olmaktan çıkıp anlam kazanırlar.¹¹

2.3.6.Geri Bildirim (Feed-back)

Geri bildirim kısaca, alıcı ve gönderici arasındaki geriye bildirim akışını sağlayan süreçtir. Bir diğer adıyla feed-back, kaynaktan gönderilen mesaja alıcının verdiği cevaptır. Bilgi alıcıdan göndericiye ulaşır. Gönderici alıcıya gönderdiği mesajı kodlarken, dikkat çekici, anlaşılmalı ve ilgi çekmelidir.

Bu iletişim süreci içerisinde, geri bildirim ile hedef ve kaynak yer değiştirmeleri durumunda görevleri de değişir. Kaynaktan hedefe mesajın ulaşması ve bu mesajda yüklü olan anlamların değerlendirilmesi sonucunda; bu kez hedefin bir gönderici olması yani önceki iletişim sürecinin tersine işlemesiyle, ilk göndericinin mesajlarının ilk hedef üzerindeki etki derecesi kendini ortaya koyar.¹²

Geri bildirim, etkin ve etkin (olumlu-olumsuz) olmayan olmak üzere iki bölüme ayrılabilir. Olumsuz geri bildirim ise; kaynağa mesajın amaçlandığı şekilde alınmadığını bildirmek suretiyle düzeltici bir işlev gören bildirimdir.¹³ Geri bildirim etkin olabilmesi için belirli özelliklere sahip olması gerekir. Bu özellikleri şöyle sınıflandırabiliriz.

¹⁰ John Fiske, *İletişim Çalışmalarına Giriş*, Çev: Süleyman İrvan, 1. Basım, Ankara: Ark Yayınları, 1996, s.37.

¹¹ Tutar A.g.e, s.19.

¹² Eroğlu A.g.e, s.215.

¹³ Tutar A.g.e, s.27.

Etkin Geri Bildirim

- 1- Kişiyeye yardımcı olmayı amaçlar.
- 2- Belirli ve ayrıntılıdır.
- 3- Açıklayıcıdır, bilgi datayı paylaşır.
- 4- Faydalı ve konu ile ilgilidir.
- 5- Zamanında gelir.
- 6- Kişiyeye böyle bir bilgiyi bekler; yani olumlu tutuma yöneliktir.
- 7- Açık ve seçiktir.
- 8- Geçerlidir.
- 9- Konuyu vurgular.
- 10- Davranış üzerinde durur.
- 11- Gözlem ağırlıklıdır.

Etkin Olmayan Geri Bildirim

- 1- Kişiyeye küçük düşürme amaç ön plandadır.
- 2- Geneldir.
- 3- Değerlendiricidir. Öneri tavsiye vericidir.
- 4- İlgisizdir.
- 5- Zamansızdır.
- 6- Kişiyeye savunmaya yöneliktir.
- 7- Anlaşılması güçtür.
- 8- Geçerlilikten yoksundur.
- 9- Kişiyeye ve kişiliği vurgular.
- 10- Davranışın nedeni üzerinde durur.
- 11- Tahmin ve yorum ağırlıklıdır.

2.3.7.Gürültü

Gürültü, iletişim sürecinde iletişimi bozan ses, parazitler veya alıcı ile vericinin iletişim sürecinde aralarında istenmeden oluşan unsurlardır. Gürültü, kaynağın isteği dışında aktarıcı ile hedef arasındaki sinyallere eklenen her şeydir.¹⁴

2.4.İletişimin Sürecinin İşleyişi Ve İşlevleri

İletişimi iki şekilde ele alabiliriz. ilk olarak mesajın gönderici aracılığıyla alıcıya iletilen iletişimdir. Diğer iletişim şekli ise gönderici ve alıcının etkin olduğu iletişimdir.

2.4.1.Tek Yönlü İletişim

Tek yönlü iletişim şeklinin amacı geri bildirimsiz kaynaktan alıcıya gönderilmesidir.

2.4.2.Çift Yönlü İletişim

Çift yönlü iletişim, Mesajın gönderen tarafından alıcıya ulaşması alıcının da göndericiye cevap verdiği iletişim sürecidir.

2.4.3. İletişimin Amacı ve İşlevsel Unsurları

Bir sosyal iletişim yapı içinde iletişime ihtiyaç göstermeyen hiçbir iş yoktur. Çünkü iletişim, insanların birbirlerini anlamaları için gerekli olan bir köprüdür.¹⁵

İletişim ilk çağlardan günümüze kadar sürekli bir iletişim kaynağı olmuş, etkileşimlerle farklı medeniyetler kurulmasına büyük katkı sağlamış ve günümüz enformasyon bilgi çağına kadar varlığını geliştirerek çok daha önemli bir unsur haline gelmiştir. Günümüz enformasyon çağında bilgi ve iletişim birbirlerinin etkileşim araçlarıdır. İnsanlar bilgilerini düşüncelerini diğer insanlara aktarmak ister bunun için de iletişimi bir araç olarak kullanırlar.

¹⁴ Fiske A.g.e, s.24.

¹⁵ Tutar A.g.e, s.8.

Yine iletişim bireyi toplumda sosyalleştirerek bir birey haline getirmesi sonrasında hepsini bir araya getirerek toplumsal bir çoğunluk olmasını sağlamıştır. Özetlemek gerekirse insanoğlunun tüm ilişkilerinde iletişim kavramı vardır.

İnsanın yeme, içme, barınma, gibi fizyolojik ve güvenlik ihtiyaçları için, öğrenmek, anlamak, anlatmak, etkilemek, etkilenmek, paylaşmak ve sahip olmak için iletişim kurmaya ihtiyacı vardır.¹⁶

2.5. İletişimin İşlevleri

İletişim süreci temel olarak bireylerin karşılıklı ortak paydada bulunmasının gerçekleştiği, bir mesaj alışverişinin yaşandığı bir süreçtir. İnsanlar bir çok hedefini uygulamak için iletişimi araç olarak kullanırlar. Bunun içinde iletişimin farklı işlevlerini kullanmak ihtiyacı hissederiz. İnsanlar amaçlarını gerçekleştirmek için iletişim araçlarına ihtiyaç duymaktadır. İletişimin işlevlerini dört başlık altında sıralayabiliriz. Bunlar:

- Bilgi Sağlama
- Etkileme ve ikna etme
- Emir verme ve Eğitim
- Birleştirme işlevi

2.5.1.İletişim Biçimleri

İletişimi sınıflandırmanın bir çok farklı unsuru vardır. Bunun nedeni insanın yaşamı boyunca sürekli iletişim halinde olması ve bu iletişim sürecinde, iletişimi gerçekleştirenlerin sayısı, gerçekleşme şekli olarak çeşitlilik göstermesidir. İletişimi, sözlü, sözsüz, yazılı, görsel iletişim olarak dört gruba ayırabiliriz.

2.5.1.1.Sözlü İletişim

Sözlü iletişimi günlük kullanım dili olarak adlandırabiliriz. Kişisel alan ve mesafe kavramları içinde yüz yüze olamayan iletişim, internet, telefon, radyo, televizyon

¹⁶ Tutar A.g.e, s.8.

gibi araçlarla da gerçekleşebilir. Sözsüz iletişim, sözel iletişime göre çok daha etkili bir iletişim türüdür. Sözlü iletişimde en önemli özelliklerinden biri de kontrol vericidedir ve anlaşılması kolay olduğu gibi geri bildirim o anda gerçekleşir. Sözel iletişim, her zaman her yerde gerçekleşmez.

2.5.1.2.Sözsüz İletişim

Sözsüz iletişim veya vücut dili yoluyla; mekan kullanımı, jestler mimikler, göz hareketleri, göz teması, gülmek, sessizlik ile gerçekleşebilir. Sözsüz iletişimde gönderici bir mesajı alıcı ya iletildiğinde zaman onu hisleriyle duygularıyla, vücut diliyle vermek istediği mesajı destekleyen süreçtir. Sözel olmayan iletişim, her yerde her zaman gerçekleşen bir iletişim türüdür.

2.5.1.3.Yazılı İletişim

Yazı bir iletişim kurma unsurudur. İnsanların ve toplumların yüzyıllar boyunca yaşadığı sosyal ve kültürel değişimin sonucudur. “Yazı düşüncelerimizi, duygularımızı, isteklerimizi başkalarına iletmek, ya da unutulmaktan kurtarmak için kullanılan işaretler sistemidir.”¹⁷

Yazılı iletişim, kullanılabilir olması, sözlü iletişime göre kanıtlanabilir olması ve alıcının onu okuyabilmesi, yorumlaması, cevaplama, somut belge olarak kanıtlanabilir olması nedeniyle önemlidir. TDK yazıyı; fikrin ve sözün maddi işaretlerle gösterilmesi bu işaretlerin bir takım resimler yahut ses veya hece ile gösterilebilen işaretler olması” şeklinde tanımlamıştır (*www.tdk.gov.tr, 2011*).

Bu tanımadan yola çıkarak yazıyı görsel iletişim kavramıyla bağlaştırabiliriz. Nedeni ise yazının da görsel olarak anlaşılabilir bir unsur olmasıdır. “Tarih incelendiğinde, yontma çağından kalma mağaraların duvarlarında ilkel resim-yazı örneklerinin kalıntılarına tanık olunmuştur.”¹⁸

¹⁷ Nuri İnuğur, M.N. (1999), Basın ve Yayın Tarihi, (4.Baskı), İstanbul: Der Yayınları, s.27.

¹⁸ İnuğur A.g.e, s.28.

2.6.Görsel İletişim

Görsel iletişim, insanoğlunun görme duyularıyla gerçekleştirdiği eylem unsurudur. Görme duyularımızla çevremizde olan algıladığımız her şeydir. Görsel iletişim kavramını, semboller ve işaretler aracılığı ile insanlar arasında sözle ifade edilemeyen unsurları ifade eden iletişim şeklidir. Yazılı iletişimde yazınında bir tür görsel iletişim olduğunu vurgulamıştık. Görsel iletişimin farkı görüntülü bilgilerin iletilmesini sağlamasıdır.

Türk Dil Kurumu (TDK) görseli, “bir nesneyi doğrudan doğruya yeniden tanımlamaya yarayacak bir biçimde göz önüne seren şey, duyu organları (göz) ile algılanmış olan bir şeyin somut ya da düşsel kopyası” olarak tanımlar.¹⁹

Görsel iletişim “görsel öge ya da materyal kelimeleriyle fotoğraf, çizim, resim, kart, diyagram, illüstrasyon ile anlatılmak istenmesidir.”²⁰ İletişim olgusu sürecinde yazı ile beraber simgesel şekiller ve işaret temaları da görsel iletişimin etkilendiği önemli unsurlar olarak tanımlandırılmıştır.

Uçar’a göre “günümüzden 17.000 yıl önce çizmeyi, şekil ve sembollerle iletişim kurmayı bilen insanoğlu, seslere işaret vererek oluşturduğu alfabeyi kullanmak için 12000 yıl beklemiştir”²¹

Uçar görsel sembollerin yazınsal iletişime nazaran en belirgin özelliklerinin,

- akılda kalıcılığı
- kolay öğrenilebilirliği
- hızlı anlamlandırılabilmesi
- evrensel anlam ve algı boyutlarına ayrılmasıyla yazınsal iletişimden daha etkili olduğunu belirtmiştir.²²

¹⁹ www.tdk.gov.tr, 2016

²⁰ İşler A.Ş. (2002), “Görsel Okur yazarlık ve Görsel Okuryazarlık Eğitimi 1, 154-160 s.158.

²¹ Tevfik Fikret Uçar, Görsel İletişim ve Grafik Tasarım. (İstanbul: İnkılap Yayınevi, 2004) s.21.

Günlük hayatımızda kullanılan iletişim işaretleri; piktogramlar, semboller, bilgilendirme ve anlama sürecini kolaylaştıran görsel öğelerdir. Görsel iletişimin ana unsuru, konuşmanın yeterli ya da mümkün olmadığı yerlerde toplumla ve çevremizle etkileşimde kalmamızı sağlar.

Görsel iletişim unsurunun amaçları arasında, günlük yaşamımızda çevremizi daha iyi anlamak, çevreyi ve toplumu bilgilendirmek, görsel ve estetik bakış açımızı geliştirmeye çalışmak, duylara seslenmek gibi olgular vardır. Günümüzde “iletişim tasarımcısı” adı altında yeni bir alan da ortaya çıkmıştır.

Günümüz teknolojik gelişmeleri göz önünde bulundurulduğunda, kolay erişilebilen ve yaygınlaşan iletişim araçlarının varlığı, bu alana olan ilginin artmasında büyük bir öneme sahiptir.²³

Gelişen teknolojik gelişmelerin getirdiği olanaklarla birlikte, görsel iletişim tasarımcısı da diğer iletişim unsurlarından farklı olarak uygulama ve teoriyi ortak noktada birleştirerek yeni bir çalışma ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle iletişimin amaçlarından biri olan mesajı, kısa sürede hedef kitleye ulaştırmayı hedefler.

Görselliğin ilk örnekleri incelendiğinde ilkel yaşam tarzına sahip insanların duygu ve düşüncelerin dışavurumu olarak resimler yaptıkları görülür. İlk çağlarda görsel iletişimin ilk örnekleri olarak resimler, işaretler, kaya resimleri, yazılar ortaya çıkan unsurlardandır. Yaşayan insan, yaşamını devam ettiren diğer canlılarla iletişim kurmak ve onları anlamak için binlerce yıl önce günlük yaşamlarını anlatarak; kayalara, taşlara, mağara duvarlarına, av sahneleri işaretler, semboller, yazılar, çizmişler, kendi buldukları çağda bile iletişimin olduğunu hissettirip kendi varlıklarını göstermeye çalışmışlardır.

Yaklaşık olarak MÖ 15000’li yıllarda en eski mağara resimlerini yapmış olan atalarımız, gördüklerini algılayıp resmedebiliyorlardı. Bu resimlerde av sahneleri ile

²² Uçar A.g.e s.28.

²³ Uçar A.g.e s.17.

insanoğlunun varlık sembolü olarak kullanıldığı varsayılan el resimleri yer almaktaydı.²⁴

Bilinen ve mağara resimlerinin en eskisi olarak kabul edilen Fransa'daki Lascaux ve İspanya'daki Altamira mağaralarında bulunan tarihin ilk mağara resimlerinin M.Ö 36.500 - 32.000 yıllarına ait olduğu belirlenmiştir. Bu mağara resimleri örneklerinin ilk ve en eskisi olarak belirlenen ise İtalya'nın Verona kenti yakınlarında Fumane Mağarası'nda keşfedilmiştir.²⁵

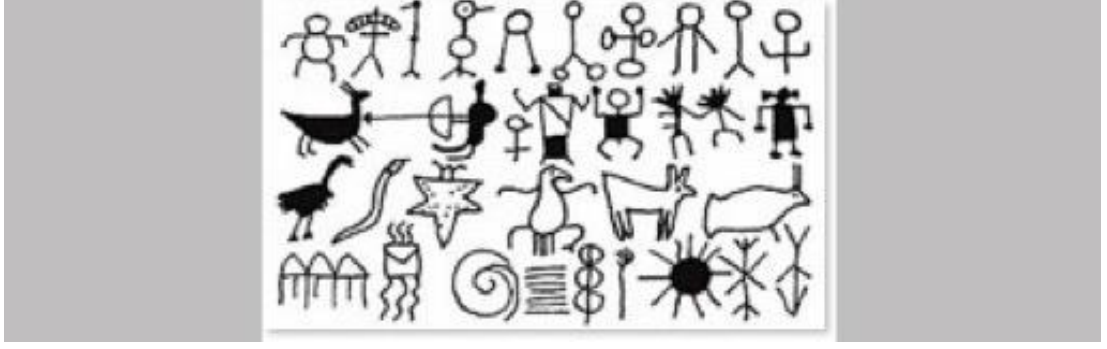
Kaynak: http://www.arkeolojisanat.com/shop/blog/altamira-magarasinin-tarih-oncesi-resimleri-risk-altinda_3_89566.html

Şekil 2.1 : İspanya, Altamira Mağarası'nda bulunan mağara resmi

Yine mağara resimlerine örnek verecek olursak görsel imgelerin insanlar üzerindeki etkisine ilişkin çizilmiş olan ilk görsel imge örneklerini şöyle gösterebiliriz:

²⁴ Uçar A.g.e s.27.

²⁵ <http://www.biltek.tubitak.gov.tr/haberler/arkeoloji/2000-11-11.pdf>

Kaynak: Tevfik Fikret Uçar, *Görsel İletişim ve Grafik Tasarım*.

(İstanbul: İnkilap Yayınevi, 2004) s.17

Şekil 2.2 : Amerikan batısında bulunan çizimler yerlilerinin hayatı ve çevresine dair figürleri gösteriyor.

Görsel iletişimin başlangıcı olarak adlandırabileceğimiz mağara resimleriyle başlayan bu süreç zamanla Mezopotamya'dan Sümerler'e oradan Mısır'da görülen hiyeroglif yazılarına kadar zamanla biçimsel değişikliklere uğrayarak varlığını devam ettirmiştir.

Şekil 2.3 :Alaska yerlilerinin ava giderken kulübelerinin kapılarına astıkları iletişim panosu.

Kaynak: Tevfik Fikret Uçar, *Görsel İletişim ve Grafik Tasarım*.

(İstanbul: İnkilap Yayınevi, 2004) s.17.

Bu ilk mağara resimleri üzerinde yapılan araştırmalardan elde edilen bulgular o dönemin ilkel insanların iletişimini bu sayede sağladığı ve hemen hemen çoğu stilize hayvan figüründen oluşan mağara resimlerinin büyü ve efsanevi maksatla boyadığı anlaşılmaktaydı.

Resim 2.4 : Kaya üzerine kazınarak imgelerin belirtilmesi.

Kaynak: Tefik Fikret Uçar, *Görsel İletişim ve Grafik Tasarım*.

(İstanbul: İnkilap Yayınevi, 2004) s.17.

İnsanlar konuşmayı yazmayı bilmedikleri bu primitif dönemlerde dış dünyayla haberleşmek, anlaşmak için farklı arayışlar içine girmiş ve bu arayışlar sonucunda kendilerine göre ateşle, dumanla, işaretlerle, kayalara, ağaçlara, ve bedenlerine boyalar sürerek farklı iletişim yöntemler geliştirmişlerdir.

İnsanlık tarihinin en önemli buluşlarından biri olan yazılı dil, ilk önce mağara resimleri örneklerinde olduğu gibi nesnelere simgesel olarak resmedilemesi ile günlük yaşamımızda kullanılabilemeye başlanmış ve zaman içinde biçimsel netlik kazanarak bugünkü modern yazının temeli sayılan harfler ve sembollerin oluşmasını sağlamıştır. Günümüzdeki karşılığı piktogram olan bu sembolik resimleme -yazı türü görsel iletişimin de temelini oluşturmuştur ve geliştirmiştir.

İnsanlık tarihinin en önemli keşiflerinden biri olan yazılı dil, ilk önce mağara resimlerinde olduğu gibi nesnelere simgesel olarak yapılanması ile günlük yaşamda kullanılmaya başlanılmış, zamanla biçimsel dönüşüme uğrayarak bugünkü halini almıştır. Günümüzdeki adlandırması piktogram olan sembolik resimleme-yazı türünü ve görsel iletişim ortaya çıkmıştır.

Örneklerle anlaşıldığı üzere görsel iletişimin içerisinde, semboller, piktogramlar, vücut hareketleri, nesnel bir dilin kullanılmasıyla gelişmiştir.

3. BÖLÜM

3.KİTLE İLETİŞİMİ ve ANLAMI

3.1.Kitle iletişimi nedir?

Kitle iletişimi, toplumu bilgilendiren, yönlendiren sosyal bir iletişim yöntemidir. İngilizce’de “mass communication” kavramının karşılığı olan kavram, Türkçe literatürde kitle iletişimi ya da kitle haberleşmesi olarak adlandırılmaktadır. Türk Dil Kurumu (TDK) kitle iletişim kavramını geniş insan kitlesi olarak tanımlamaktadır. İletişim biçimleri arasında mesajı birçok insana ulaştıran ulaştırma konusunda en etkili araç kitle iletişimidir. Kitle kavramı çoğunluğa hitap ettiği için bir çok insanı belirtmektedir. Sosyal bir hayat ancak toplum içinde kalarak yaşanabilir.

Kitle iletişiminde adı geçen kitle kavramı, bir amaç birliği olmadan birçok heterojen insanı belirtmektedir. Bu anlamda kitle iletişiminde ulaşılmak istenen kişilerin, hedeflerin kim olduğu tüm hatlarıyla tam olarak bilinmez. Bunun için bu iletişim biçiminin hedefi, kitle yani gönderilen mesajlara açık olan dağınık dinleyicileri, seyircileri ve okuyucuları ifade etmektedir.²⁶

Kitle iletişimi semboller ve bilgilerin insan, kurum, grup veya kuruluşlar tarafından üretilmesi bunların belirlenen kitlelere aktarılması ve bu kitle tarafından tüketilmesi ve yorumlanması olarak ifade edilmektedir.²⁷

Kitle iletişimin işlevleri dört başlık altında açıklayabiliriz.

- 1- Sosyalleşme işlevi
- 2- Siyasi işlevi
- 3- Ekonomik işlevi
- 4- Enformasyon işlevi

²⁶ Hüseyin Bal, **İletişim Sosyolojisi**, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Yayınları, 2004, s.66.

²⁷ Hasan Tutar, **Genel Ve Teknik İletişim**, 2. Baskı, İstanbul: Nobel Yayın Dağıtım, 2004, s.195.

3.1.2.Kitle İletişiminin İşlevleri

Sosyalleşme işlevi; bireyleri ve toplumları gelecek nesillere taşıyan iletişim şeklidir. Siyasi işlevi; demokratik bir toplumsal düzende siyasi kamuoyunun oluşmasını sağlar. Ekonomik işlevi; her işletme gereksinimleri gibi de kitle iletişim de ekonomik olarak mal-para ilişkisinin sonucunda oluşur. Enformasyon işlevi; bilgiyi yani mesajı alıcı hedef kitleye aktarılması sağlanmaktadır.

Kitle iletişimiyle var olan iletişim belirli araçlar vasıtasıyla kitlelerle iletişim kurmaktadır. İki kişinin arasında gerçekleşen iletişim “şimdilik bağlamı” içinde ilişki ve etkileşimle oluşan bir süreçtir. Kitle iletişim ise; kitle denilen insanlara yönelik, o insanların, zamanını, yerini, türünü, paketini kısaca üretimini biçimlendirmedeği ve biçimlendiremediği bir iletişim türüdür. “Teknolojik Determistlere göre, 1990’lar ve 2000’lerde aynı zamanda bilgisayar ve internet teknolojileri sayesinde küreselleşen dünya enformasyon/bilgi toplumu olmaktadır; yeter ki evde, okulda, işte ve eğlence yerlerinden bilgisayarınız ve internet bağlantınız olsun. Yeter ki eve bilgisayar alın ve internet bağlanın; internet oyunlarıyla ve internette yaptıklarınızla “bilgi toplumunun insanı” olursunuz.” Bu nedenle, kitle iletişimi kişisel ya da kişiler arası iletişimden ayrılmaktadır.²⁸

Dergi, kitap, gazete, sinema, televizyon, radyo afiş, gibi iletişim araçları kitle iletişim olgusunu gerçekleşmesini sağlayan teknolojik unsurlardır.

3.2.Kitle İletişim Araçları

Kitle iletişim araçlarının görevi elde verileri ya da gönderi durumundaki mesajları bir araya toplayıp, bunları geniş bir alana yayılan dağınmık izleyici kitlesine teknik bir kanal aracı kullanılarak aktarılmasını sağlar. Kitle iletişim araçlarını iki farklı gruba ayırabiliriz. Bunlar: yazılı basın ve elektronik basındır.

²⁸ İrfan Erdoğan ve Korkmaz Alemdar Öteki Kuram, s.142, 2016
<http://www.irfanerdogan.com/kuram/determinizmmcluhan.pdf>

3.2.1.Radyo

Gazete ve dergiden bağımsız olarak yayın yapan elektronik haberleşme aracıdır.

3.2.2.Televizyon

Televizyon veya kısaca TV, bir vericiden elektromanyetik dalga hâlinde yayınlanan görüntü ve seslerin, ekranlı ve hoparlörlü elektronik alıcılar sayesinde yeniden görüntü ve sese çevrilmesini sağlayan haberleşme sistemidir.²⁹

3.2.3.İnternet

Türk Dil Kurumu (TDK) İnternet sözcüğüne karşılık olarak genel ağı önermiştir. İnternet, dünya üzerindeki bilgisayar ağlarının birbirleri ile bağlanması sonucu ortaya çıkmış olan, herhangi bir sınırlaması ve yöneticisi olmayan internasyonel bir bilgisayar ve bilgi iletişim ağıdır.³⁰

3.2.4.Sinema

Herhangi bir hareketi düzenli aralıklarla parçalara bölerek bunların resimlerini belirleme ve sonra bunları gösterici yardımıyla karanlık bir yerde, bir perde üzerinde yansıtarak hareketi yeniden oluşturma işidir.³¹ İnternet; birbiriyle tüm dünya üzerine yayılmış bilgisayar ağlarının birleşiminden oluşan devasa bilgisayar ağıdır.³²

3.2.5.Dergi

Dergi, günlük olmayan, en fazla 12, 6, 4, 3, 2 aylık, standart olarak aylık, 15 günlük, haftalık basılan süreli yayındır. Dergi, gazeteler gibi düzenli aralıklar dışında yayımlanan en fazla 12, 6, 4, 3, 2, standart olarak aylık veya 15 günde bir basılan yaygın

²⁹ <https://tr.wikipedia.org/wiki/Televizyon>

³⁰ <http://internet.nedir.com/>

³¹ <https://tr.wikipedia.org/wiki/Sinema>

³² http://iibf.erciyes.edu.tr/guven/veri/internetin_tanitimi.pdf

bir okuma aracıdır. Birçok gazeteden bir şekilde nitelikli kâğıtlara basılmakta olan dergilerde, çeşitli konulara ilişkin haber, makale, eleştiri, inceleme ve araştırmanın yanı sıra, birçok renkli fotoğraf, resim ve karikatür de yer almaktadır. Dergilere "sürelî yayın" da denilmektedir.³³

Dergicilik olgusunu anlayabilmek için öncelikle dergiciliğin tanımını yapmak gerekmektedir. Ana Britannica Ansiklopedisi dergiyi şöyle tanımlamaktadır. “Dergi, düzenli aralıklarla yayımlanan, belirli bir ya da birkaç ilgi alanına ilişkin haber, makale, deneme, inceleme, araştırma ve eleştiri gibi yazıları, çeşitli edebî ürünleri ya da belirli konulara yönelik derlemeleri içeren ve genellikle resimli olan basılı yayımlara verilen addır.”³⁴

Fransız Basım Terimleri sözlüğünde verilen dergicilik tanımı ise şöyledir. “Geçen belli bir sürenin bilânçosunu yapan, özgür yapıtlar ortaya koymaya çalışan ya da uzmanların görüşüne yer veren çoğunlukla aylık ya da üç aylık sürelî yayımlar.”³⁵

Yazılı basını oluşturan ana unsurlar, dergiler, gazeteler, kitaplardır. Dergiyi gazeteden ayıran en önemli farkı derginin gazeteye nazaran daha teknik bilgi içermesi ve araştırma sürecinin daha uzun olmasıdır. Yukarıdaki tanımlarda da anlatıldığı gibi bir yayımın dergi olarak değerlendirilmesi için öncelikle düzenli aralıklarla yayımlanması gerekmektedir. Bu aralık, ideal olarak en az haftalık, on beş günlük, aylık veya yıllık olarak düzenli olarak yayınlanmalıdır.

3.2.6.Kitap

Kitap, yazılmış yada basılmış yaprakların bir araya getirilmesinden oluşan, en az 49 sayfadan oluşan ve bir konuyu belirli bir düzen içinde sunan yapıtlardır.³⁶ Kitaplar diğer yayımlara göre daha araştırmacı, kapsayıcı bilgileri incelenmesiyle ortaya çıkan yayındır. Romanlar, biyografiler, hikâyeler, denemeler vb. türlerdir.

³³ <https://tr.wikipedia.org/wiki/Dergi>

³⁴ http://hbogm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/kursprogramlari/gazetecilik/moduller/dergi_haberciligi.pdf s.5.

³⁵ hbogm.meb.gov.tr. A.g.e, s.5.

³⁶ (www.tdkterim.gov.tr, 2016)

4. BÖLÜM

GAZETENİN DOĞUŞU

4.1.Gazete Nedir?

Günümüzde gazeteciliği açıklayan birçok tanımlama yapılmıştır. Yapılan bu tanımlarda hepsinin ortak noktası olarak haber yazarı olarak tanımlanmıştır.

Gazete, politika, ekonomi, kültür ve daha başka konularla haber ve bilgi vermek için yorumlu yorumsuz, her gün veya belirli zaman aralıklarıyla çıkarılan yayın olarak tanımlanır.³⁷

Gazete belirli periyotlarda basılarak topluma ulaştırılan yayın organıdır. Gazeteciliğin geçmişi çok eskiye dayansa da ancak süreli yayın olarak 17.yüzyılda ortaya çıkmış ve günümüze kadar ulaşmış bir meslektir.

4.2.Gazetenin Amacı

Gazeteci güncel olayları yazarak yayına hazırlayan kişilerdir denebilir. Haberlerin yayına hazırlanmasının sağlanmasında, genel yayın yönetmeni, yazı işleri müdürü, editör, muhabir, görsel yönetmen, sayfa tasarımcı, köşe yazarları hepsi gazetecilik sıfatıyla görev yapan profesyonellerdir. Gazeteciler kitle iletişim araçlarıyla toplumu bilgilendiren kişilerdir. Gazeteciler bilgiyi alırlar, işleyip yayına uygun hale getirip işlerler. Gazeteler bilgi ve bilgilendirme hedefleriyle toplumu ve kamuoyunu bilgilendirmeyi amaçlamıştır.

Gazetenin görevleri;; hükümeti ve adaleti kontrol etmek, toplumu bilgilendirmek, eğitmek, öğretmek, ve kamuoyu oluşmasını sağlamaktır. Günümüz modern demokrasi toplumlarında gazetenin iki temel özelliği vardır.³⁸ Gazeteler;

A) Kamu ihtiyaçlarını, kamu yararına uygun bir biçimde kamuoyuna ve yöneticilere duyuran haber aracıdır. Yani gazete kamu yayınıdır.

³⁷ (www.tdkterim.gov.tr; 2016)

³⁸ Nuri İnuğur, Basın ve yayın tarihi, (4. Baskı), İstanbul: Der Yayınları. (1999) s.23

B) Genel yönetime yardımcı bir araçtır ve yine kamu hizmeti görmüş olur.

4.2.1.Basının (Gazetenin) Doğuşu

Toplumsal yaşamın bireyi olan insan, daima bulunduğu zaman içinde etrafında olup bitenleri öğrenmek, ve kendi yaşadığı olayları başkalarına anlatmak, bunlar üzerinde düşünmek ve düşündüklerini de başkalarına iletmek ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Tarihin ilk dönemlerine kadar elde edilen bilgiler, insanoğlunun toplumsal yaşam içinde yaşadıkları ve insanın gelişmesinde yerleşik hayata geçmesiyle birlikte süregelen bir oluşum içinde olmuştur.

Tarihdeki gazete örneklerine ilk olarak roma döneminde rastlanmaktadır. Senato üyeleri kendi aralarında aldıkları kararları topluma duyurmak için papirüs kağıtlar üzerine yazdıkları bildirimleri duvarlara asarak ilk gazetenin varlığını başlatmışlardır. Gazete matbaanın icadıyla günümüze kadar olan süreç içerisinde gelişim gösterip yayımlanmıştır.

4.2.2.Mektup ve Duvar Yazılarından “Renkli Basına”

Varlığından bugüne toplumsal yaşamın bireyi olan insanoğlu, daima bulunduğu zaman içinde çevresinde yaşananları öğrenmek ve yaşadığı bu deneyimleri başkalarına anlatmak, bunlar üzerinde düşünmek, düşüncelerini, deneyimlerini anlamak ihtiyacında olmuştur. Bu ihtiyaç zamanla o anda yaşanan bir olayı öğrenme merakı içerisinde haberleşme eylemini yaratmıştır. Gazetenin tarihi yazının keşfedilmesiyle ortaya çıkmıştır diyebiliriz.

İlk çağlarda elle yazılan duvar yazıları, resimleri ilk haberleşme araçları olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu dönemde yazı sayesinde ses kendi ifade biçimini ortaya çıkarmıştır. İnuğur’a göre; insan çevresinde olup biten her şeyi öğrenip anlama, anlamlandırma, haber alma çabası içindedir ve bu iletişimi gerektirir. Bu bilgi ve haberin diğer kişilere, üçüncü şahıslara aktarılması mümkün bulunmaktadır. Bu haberleşme eylemine ‘basın’ denmiştir.³⁹

³⁹ Nuri İnuğur, Basın ve yayın tarihi, (4. Baskı), İstanbul: Der Yayınları. (1999) s.26

Tüm bunların oluşu yeni bir yazılı dilin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu yazılı dilin oluşmasından başlayarak günümüze kadar olan sürece kadar bazı teknik olanaklar bu sürecin gelişmesine büyük katkı sağlamıştır.

4.2.3. Basını Oluşturan Teknik Olanaklar

Bu teknik olanakları şöyle sıralayabiliriz:

Yazının icadı,

Kâğıdın icadı

Matbaanın icadı.

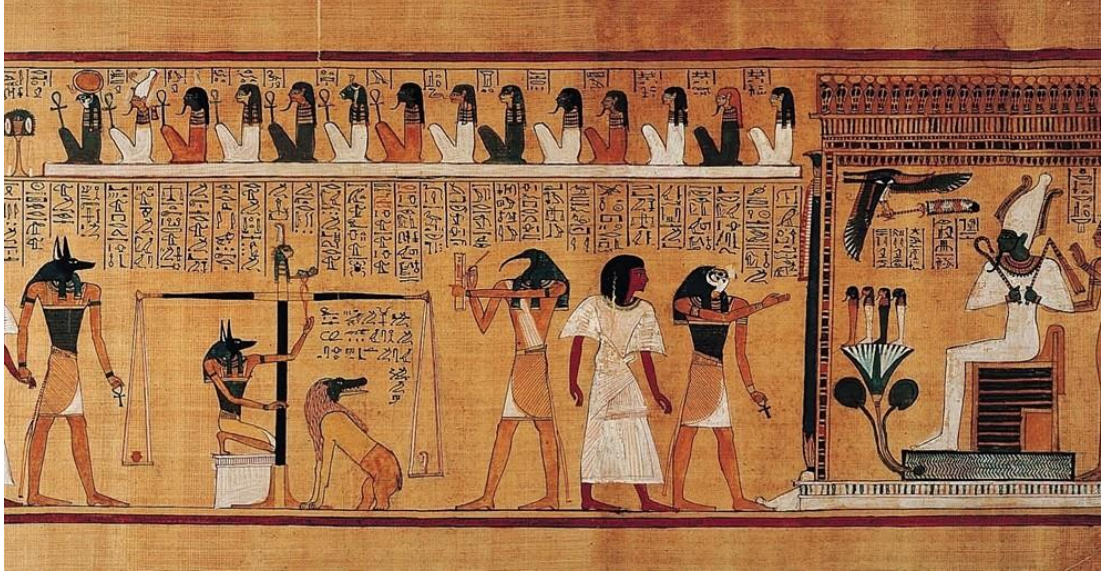
Bu üç önemli buluş modern gazetenin teknik olanaklarını oluşturur.

4.2.3.1.Yazının İcadı

Yazı, keşfedildiği andan itibaren hayatımızın tüm alanlarını doğrudan yayılan ve bizi yakın dereceden ilgilendiren en önemli buluşlardan biri olmuştur. Uygarlığın çağ atlamasını sağlayan keşiflerden biridir. Yazının icadı bir çok alanda hayati derecede önemli buluşların bulunmasına olanak sağlamıştır. “Yazının ilk olarak ne zaman çıktığı kesin olarak bilinmese de, çıkış yeri Fırat ve Dicle Nehirlerinin arası yani Mezopotamya’dır.”⁴⁰

İlk çağlardan bu yana bir çok uygarlık medeniyetlerini nehirlere yakın bölgelere kurmuşlardır. Ön Asya medeniyetlerini, Mısır, Mezopotamya, Anadolu olmak üzere üç bölgeye ayırabiliriz. Bu bölgeler bulunduğu dönemlerde medeniyetlerin başkenti olmuş ve yeni buluşların başka uygarlıklara yayılmasında büyük pay sahibi olmuşlar. Çağımızdan binlerce yıl önce yaşamış olan Mısırlılar, ondan önce tunç çağıdan bronz çağına kadar olan süreçte kurulmuş olan uygarlıklarda resim-yazının ilk örneklerine rastlanmaktadır.

⁴⁰ Serkan Kırılı. Türk yazılı basınında görselliğin yeri ve basın fotoğrafçılığındaki teknolojik gelişmeler, (2009) s.19, yayımlanmamış doktora tezi, Marmara üniversitesi

Şekil 4.1 : Mısır hiyeroglif yazıları

Kaynak: <https://www.kilobayt.net/antik-misir/>

Mısırlıların hiyeroglifi de buna benzer değişikliklere uğramıştır. Daha sonraki çağların alfabeleri Sümerlerin çivi yazısı ile Mısırlıların hiyeroglif yazısının karışımından oluşmuştur. Yunan, İbrani, Arap, Habeş, Arami, İran, Uygur, Hint yazıları gibi...

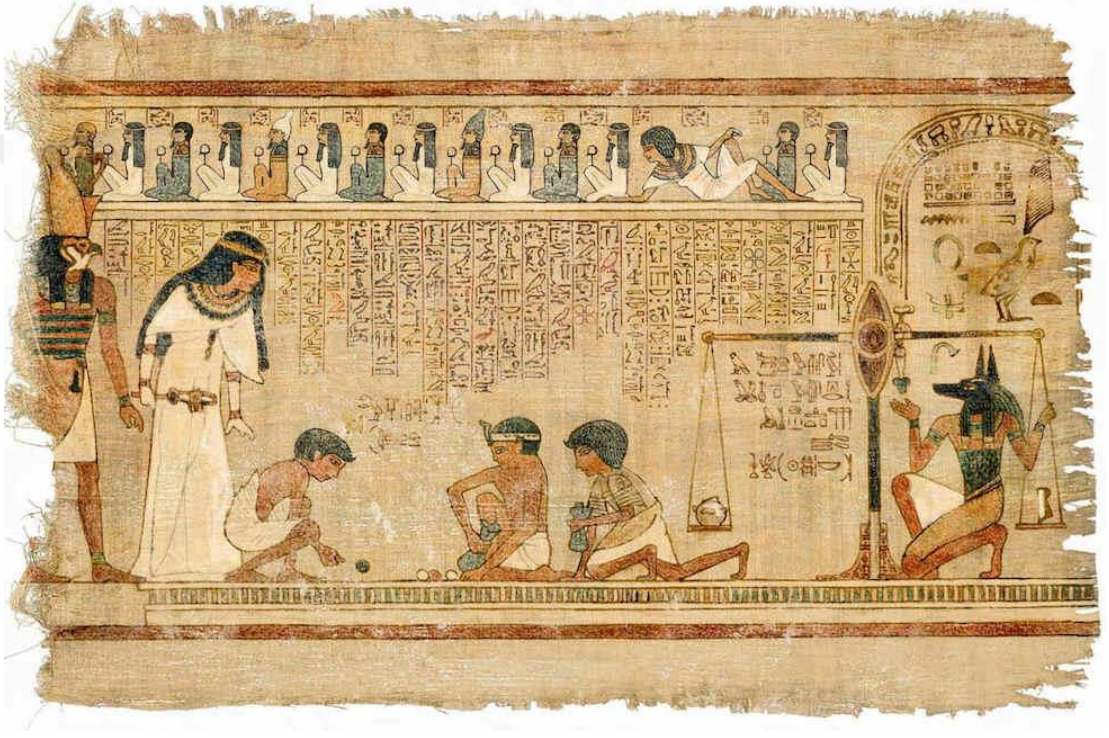
İnsanlık tarihi yazının icadı ile başlar ve bu araç ile bilgi “toplanabilir, iletilebilir, saklanabilir” hale gelir. Beş bin yıl sonra matbaanın icadı ile biriken bilginin “yayılması” gerçekleşir. Bilginin “işlenmesi” için ise beş yüzyıl daha beklenecek, bilgisayarın icadı gerekecektir.⁴¹

4.2.3.2. Kağıdın İcadı

Yazılı iletişimin başlangıcı kağıttır. Yazının kitlelerle iletişime geçmesi yaygınlaşması için en önemli faktörlerden biri de kağıttır. İnsanların, fikirlerini, düşüncelerini, hislerini yansıtmak için kağıda ihtiyaç vardır. Kağıt üzerine çizilen semboller, şekiller, yazılar bir iletişim unsuru olarak insanlara ulaşmıştır. Basının başlıca ham maddesi kağıttır.

⁴¹ http://hboqm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/kursprogramlari/gazetecilik/moduller/basinin_dogusu.pdf s.8

Yazının keşfedilmesinin sonucu olarak belirli materyallere gereksinim duyulmuştur. Yazı ilk olarak kil tabletleri, taş, kemikler, hayvan derileri ve papirüsler gibi materyaller bulunarak ve bunlar üzerine işlenerek varlığını devam ettirmiştir. Bu farklı materyaller arasında en önemli olanı papirüslerdir. Hatta yazının gelişip yaygınlaşmasında papirüsün büyük bir etkisi olduğu söylenebilir. İnsanlar kağıdı keşfetmeden önce taştan kilden daha kullanışlı daha hafif materyaller aradılar ve bunun sonucunda kağıdın en ilkel hali olan papirüsü buldular. Ancak zamanla papirüsler yerini kağıta bıraktı.

Şekil 4.2 : Papirüs üzerine resmedilmiş Mısır hiyeroglif yazıları

Kaynak: <https://zete.com/arsivlerimiz-omru-ne-kadar/>

Kırlı “Papirüsün Mısırlılar, Yunanlılar ve Romalılar tarafından sıkça kullanıldığını.”⁴² belirtmiştir. “Kağıdın ilkel şekli papirüs’tür. Mısırlılar M.Ö. 2000’li yıllardan itibaren ‘Cyperus Papyrus’ denilen kamış cinsi bitkiden, üzerine resim-yazı yazılan ince tabakalar yapmışlardır”⁴³

⁴² Serkan Kırlı. Türk yazılı basınında görselliğin yeri ve basın fotoğrafçılığındaki teknolojik gelişmeler, (2009) s.22, yayımlanmamış doktora tezi, Marmara üniversitesi

⁴³ Nuri İnuğur, Basın ve yayın tarihi, (4. Baskı), İstanbul: Der Yayınları. (1999) s.29

Özellikle matbaanın icadı ile birlikte kâğıda olan ihtiyaç gittikçe büyüdü. Yeterli ham madde bulmakta zorlanıldı. Kâğıt yapımı için başka ham maddeler arandı ve ilk maddesi odun olan kâğıt bulundu.⁴⁴ Tüm bunlarla birlikte basının gerçek varlığı matbaayla başlamıştır.

Kağıt önceleri kitle iletişim için büyük öneme sahipken, günümüzde artan imkanlar ve gelişen teknolojiyle yerini dijital medyaya bırakmaya başlamıştır. Gelecek yıllarda kağıdın tamamen iptal olmasıyla dijital medyanın çağı başlayacaktır.

4.2.3.3. Matbaanın İcadı

Matbaanın keşfi uygarlık için dönülmez bir yeni çağın başlangıcı olmuştur. Yazının keşfiyle ve ardından kağıdın bulunmasıyla, düşüncelerini, sözlerini soyuttan somut hale getirerek yazılar ve resimleri saklayabileyeceğini öğrenen insanoğlu bu düşünce ve becerileri başka insanlara ulaştırma çabası içine girmiştir. Zamanla elle yazılan eserlerin yeteri kadar hızlı yazılıp çoğaltılamaması insanları farklı arayışlar bulmaya yönlendirdi. Önceleri madeni levha üzerine oyulmuş yazılar resimler baskılarla çoğaltma gerçekleşiyordu. Her ne kadar bu baskılar gerçekleştiren Gutenberg ile matbaa başlasa da önceden bu farklı baskı teknikleri deneysel olarak kullanılmıştır.

Basın ve gazetenin ilk örnekleri olan yüzyıllar önce Roma döneminde kullanılan ve elle yazılıp çoğaltılan haber mektupları o dönemki yazılı bültenlerdi. Bu haber mektupları zamanla gazeteciliğin doğuşunda önemli bir yere sahip olmuştur.

Haber mektupları 13. yüzyılla beraber görülmeye başlamıştır. “Kişiler arasında küçük ölçüde haber alma merakını gidermeye yarayan zamanla bu mektupların yazarlığında profesyonelleşenler olmuştur. Mektup yazarlığını meslek edinen profesyonel haberciler bugünkü gazetecilerin ataları sayılmaktadır.”⁴⁵

Yazı ve kağıdın keşfiyle çoğalan ihtiyaçlar, matbaanın büyük bir gereksinim olarak ortaya çıkmasına sağlamıştır.

⁴⁴ http://hbogm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/kursprogramlari/gazetecilik/moduller/basinin_dogusu.pdf s.11

⁴⁵ hbogm.meb.gov.tr A.g.e, s.15.

4.3.İlk Çağda Haberleşme

Haberleri ve fikirleri toplama, değerlendirme, işleme ve bunları başkalarına ileterek kamuoyu oluşturma sanatını mümkün hale getiren yazılı kitle haberleşme aracına gazete denmektedir.”⁴⁶

İlk çağlarda karşımıza çıkan duvar resimleri, yazılar, semboller, sonrasında papirüslerle devam eden süreçler ilk gazetelerin temellerini oluşturmuşlardır. Kesin bir bilgiye sahip olunmasa da Antik Yunan ve Romalılarda haberleşmenin nasıl yapıldığına dair örnekleri diğer bölümlerde açıklanmıştır.

Ancak Yunanlılarda “Agora denilen meydanlarda öğrenilen haberleri halka bağırarak bildiren görevlilerin varlığı bilinmektedir.”⁴⁷ Zamanla artan insan nüfusunun artışı bununla birlikte toplumda da bilgi ihtiyacı oluşmaya başladı.

Eski Roma’da Sezar zamanında (M.Ö 100-44) yıllarında imparatorluk ölçüsünde bir kamuoyu yaratmak amacıyla senato oturumlarına ait tutanakların Acta Senatus adıyla emredilmiş, böylece siyasal olaylar ve haberlerin ve halka duyurulması yolu açılmıştır.⁴⁸

Acta senatusları ise bir zaman sonra resmi gazete de denebilecek acta publica, onu da acta duirna takip etti. “Acta duirnalılar halkın görebileceği şekilde, kentin belli başlı yerlerine asılıyor, evlere gönderiliyor, diğer eyaletlere gidiyorlardı.”⁴⁹ Tüm bu gelişmeler gelecek dönemlerde yapılacak olan basılı yayınlara zemin hazırlamıştır.

⁴⁶ İnuğur, M. Nuri (1993). Basın ve Yayın Tarihi. 3. Basım. İstanbul: Der Y ayınları. s.20

⁴⁷ Nuri İnuğur, Basın ve yayın tarihi, (4. Baskı), İstanbul: Der Yayınları. (1999) s.32

⁴⁸ İnuğur A.g.e s.33

⁴⁹ İnuğur A.g.e s.33

4.4.Orta Çağda Gazeteler

Gazetelerin öncüleri olan haber mektupları Orta Çağ Avrupası'nda etkisini gösterirken, doğuda Çin'de ilk süreli yayın yapan King Pao gazetesi Orta Çağ döneminde varlığını sürdüren ilk gazetelerden biriydi.

“Batıda basın tarihinin gerçek başlangıcı 13.yüzyılda elden ele dolaşan haber mektuplarının ortaya çıkmasıyla olmuştur.”⁵⁰

Düşüncelerin, fikirlerin yazılı olarak 15. yüzyılda matbaanın keşfedilmesiyle birçok uygarlığa ulaşmış olması toplumun haber alma, bilgi alma ihtiyacını her geçen gün artmış olup, 17. yüzyılda ilk gazetecilik örnekleri ortaya çıkmaya başlamıştır.

17. yüzyılın başlarında gazeteciliğin yeni bir kavram olarak ortaya çıkmasıyla yeni bir serüven hayat bulmuştur. İlk olarak İngiltere başta olmak üzere, Fransız devrimiyle gazetenin rolünün artmasını olanak sağlamıştır.

4.5.Matbaanın İcadıyla Değişen Orta Çağ Avrupası

Karanlık Orta Çağ Avrupası'nda bilimsel ve teknolojik gelişmelerin kilise baskısına takılıp kalması bu çağda ki gelişmeleri zorda bırakmıştır. Bu dönemde “yazılı haber bültenlerinin mevcut olmayışını sosyal, dinsel ve ekonomik sebeplerle izah etmek mümkündür”⁵¹

“Avrupa'da feodalite düzeni kurulurken, Orta Çağın gün geçtikçe güçlenen din otoritesi kilisede bütün ülkeleri kapsayacak şekilde büyük örgüt kurulmaktaydı.”⁵²

Bu karanlık dönemde Matbaa kullanılmamasının önünde en büyük etkenlerden biride kilisenin baskıcı yasaklarına maruz kalmıştır. Toplumun birçok alanı bu baskıdan etkilenmiştir. Zamanla matbaalarda çok sayıda incilin basılmasıyla o günün toplumunda kitaplar büyük bir değer kazanmış insanlar bu incilleri satın alarak bu sürecin önünü açmıştır.

⁵⁰ İnuğur a.g.e s.40

⁵¹ İnuğur a.g.e s.39

⁵² İnuğur a.g. e s.35

4.5.1.Yeni Çağ'da Basın Hareketleri

Matbaanın icadıyla Orta Çağ Avrupası'nın üzerindeki karanlık dağılmaya başlamış ve kilise yavaş yavaş toplum üzerinde ki baskıyı kaybetmeye başlamıştır. XVI. yüzyılda ilk basın türünden örnekler olan almanaklar bu dönemde ortaya çıkmıştır. Yeniçağ'da yaşanan bu düşünce ve fikir hareketleri basının büyümesine büyük katkı sağlamıştır.

4.5.2.Osmanlı'da Matbaanın Kullanılması ve İlk Gazeteler

Feodal sistemin yıkılmasıyla Avrupa'da yaşanan bu teknolojik gelişmeler diğer bir çok kültüre ulaşması sağlandı. Osmanlı da bu gelişmelerden faydalanmış ve Avrupa'da basılan bu kitaplar Osmanlı'ya gelmiştir. "Arap harfleriyle ilk kitap 12 Eylül 1514'te İtalya'nın Fano kentinde Gregoryo Ciorci tarafından basılmıştır."⁵³

Osmanlı İmparatorluğu'nun Avrupa'yı hakimiyeti altına alması sonrası, Avrupa'da basılan kitaplar Fransızlar tarafından çeviriler yapılarak Osmanlı'da yayımlanmıştır. Fransızların bu çevirileri yapması sonrasında Osmanlı'da ilk gazetenin Fransızlar tarafında kurulmasını sağlamıştır. Osmanlı'da kurulan basım evleri basım yayın işlerini çok gizli yürütüyorlardı. "Bunun nedeni II. Beyazıt'ın matbaanın ülkeye girmesini yasaklaması, aksine hareket edenlerin ölüm cezasıyla cezalandırılacağını ferman etmesidir."

Osmanlı Matbaaya küçük basın yayın hareketleri dışında ciddi anlamda 280 yıl sonra kavuşmuştur. Matbaanın icadı Osmanlı İmparatorluğu'nun yükselme dönemine ortaya çıkmasına rağmen, padişahların bu dönemde en iyi matbaaları kurabilecek imkanları ve gücü olmasına karşılık, padişahlar bu yenilikleri görmezden gelmiştir. Bunun nedeni ise o dönemde yazma eserlerin müstensihler tarafından yazılıyor olması ve bu kişilerin Osmanlı'da güçlü bir söz sahibi olmasıdır. Eserlerin elle yazılması ve bu eserlerin çoğaltılma işinin yine yazarak bu kişilerin yürütmesi matbaayla birlikte bu vasıflarının ortadan kalkacağını düşünmesinden dolayı matbaa Osmanlı'da yıllar sonra etkin olmuştur.

⁵³ Nuri İnuğur, Basın ve yayın tarihi, (4. Baskı), İstanbul: Der Yayınları. (1999) s.149

Osmanlı Devleti'nde matbaanın resmi olarak kullanmaya başlanması padişah III. Ahmet'in döneminde (Lale Devri) olmuştur.⁵⁴

Matbaanın kullanılmasıyla basın alanında önemli adımlar atılmış ilk gazeteler kurulmuştur. "Türkiye'de ilk yayınlar yabancı yayın olarak karşımıza çıkmıştır. Fransız Büyükelçiliği'nde 1795 yılında Fransızca olarak yayınlanan Bulletin des Nouvelles haber bülteni İstanbul'da yayınlanan ilk yabancı gazetedir."⁵⁵

Osmanlı'da Türkçe olarak ilk gazete, 11 kasım 1831 çıkartılan Takvim'i Vekayi'dir. Bir diğer Türkçe olarak yayınlanan ikinci gazete "Ceride-i Havadis"tir. Bu ilk gazeteler sonradan yayınlanan Tercüman-ı Ahval, Tasvir-i Efkâr adlı gazetelerin kurulmasına öncülük etmiştir.

4.6.Haber Nasıl Yazılır?

Haber metni öncelikle %100 kesin, net, anlaşılır, akıcı olmalıdır.⁵⁶ Haberde yer alan verilerin doğruluğunun tartışılmaz olması ve kuşkuya yer verilmemelidir.

4.6.1.Haberin Unsurları ve Dil Bilgisi

Haberde temiz ve akıcı bir dil bilgisi kullanılmalı, anlaşılır olunmalıdır. Bir haberin zenginliği, anlatım dilinden, imla ve dil bilgisinden anlaşılır.. Günümüzde haberin zamanı "-di'li geçmiş" zamandır.⁵⁷ Gazetecilikte, gazeteci haberi anlatırken gerçekleşen olayın sadece tanığıdır, gözlemler ve hikaye diliyle anlatır.

Haberde dilin unsurlarını şöyle açıklayabiliriz:

- **Açıklık**

⁵⁴ İnuğur a.g. e s.151

⁵⁵ İnuğur a.g. e s.166

⁵⁶ Cihan haber ajansı, Haber estetiği, İstanbul: cihan 2009 s.21

⁵⁷ Cihan haber ajansı a.g. e s.22

- Sadelik
- Netlik

4.6.1.1.Açıklık Unsuru

Haber metninde açıklık, haberin içeriğinde, yaşanan olayı, konuyu, fikri anlaşılır duruma getirmektir. Haber konusu ve anlamının kolay ve anlaşılır olması durumudur.

4.6.1.2.Sadelik Unsuru

Haberde sadelikle anlatılmak istenilen, her cümlenin kolay anlaşılır olmasıdır. Yazılan haberde anlatılanı okuyucu haberi okurken anlayabilmeli ve analiz edebilmelidir.

4.6.1.3.Netlik Unsuru

Haberi oluşturan bilgilerin doğruluğunun araştırılması ve haber metninde bunların, kesin bir dille ifade edilmesidir.

4.7. Haberin Şifresi (5N 1K)

Bir gazeteci olayı yazarken, bu durumun haber olabilmesi için olayın günlük olayların çizgisinden ayrılmasını gerektirecek düzeyde olmalıdır. Gazeteci haberi yazarken olayı irdeleyip sorular sormalıdır. Bir gazeteci haberini yazarken anlatacağı olayın tüm boyutlarını kapsayabilmek için bazı sorulara cevap vermek zorundadır. Bu sorular 1982 yılında Quintilen tarafından formüle edilen 5 N 1 K'dır.⁵⁸

⁵⁸ Atilla Girgin, Haber yazmak, İstanbul: (2005) Der Yayınları. s.51

(5 N 1 K) formülünü şöyle sıralayabiliriz:

- Ne?
- Nerede?
- Ne zaman?
- Nasıl?
- Neden (Niçin)?
- Kim?

Haberin anatomisini oluşturan bu unsurlar haberin doğru bir şekilde sorgulanmasını sağlar. Haberin içeriğini oluşturan bu unsurlar soruların cevaplarını içermek zorundadır. Aksi durumda haberin güvenilirliği doğru olmazsa haber de etkili olmaz.

4.7.1.Haberin Bölümleri

Haber tek başına oluşan bir unsur değildir. Bir haberin kuluçka sürecinden başlayıp yazım aşamasına kadar olan süreci de birbirini denetleyen alt başlıklardan oluşur.

4.7.2.Haberin Başlığı

Başlık haberin bir kaç kelimden oluşan ve içeriği ile yargı bildiren unsurdur. Başlık haberin en önemli unsurlarından biridir hatta okuyucu haberi okumaya ilk başlıkla başlar. “ Başlık, okuyucuyu habere davet eder, olayın özünü yani flaşını yansıtır.”⁵⁹

4.7.3.Haberin Giriş Paragrafı

Haber metninde yer alan haberin başladığı ve en önemli olduğu yerdir. “Haber, girişte başlar girişte biter” deyişi giriş paragrafının önemini vurgular.”⁶⁰ Haber giriş cümlesinde başlar veya orada son bulabilir. Haber başlığından sonra gelen spot ilgi uyandırıcı olmalı ve okuyan kişinin dikkatini çekmesi gerekmektedir. Bu cümle

⁵⁹ Cihan haber ajansı, Haber estetiği, İstanbul: cihan 2009 s.31

⁶⁰ Cihan haber ajansı a.g. e s.32

dikkat çekici, süslemeli, ilginç, ve okuyucuya sorular sorduran ilgisini çekmeli duygu veren bir içerikle yazılmalıdır aksi takdirde okuyucu haberi okumadan başka habere yönelebilir.

4.7.4.Haberin Anatomisi

“Haberin gövdesinde, girişte öz olarak verilen olayın ayrıntısı ile yan ve arka plan bilgiler yer alır.”⁶¹ Haberin girişinden yani spottan sonra başlayan haberin içeriğine, ayrıntıların işlenmeye başlandığı diğer ögelerde detaylara yer verildiği 5N 1K kuralının sorularına verilen cevapların anlatıldığı bölümdür.

4.7.5.Haberin Görsel Unsurları

Gazetenin temel unsurlarından biri de fotoğraftır. “Araştırmalar, gazete okurlarının gazeteyi ilk aldıklarında ilk baktıkları yerin birinci sayfada yer alan büyük fotoğraflar olduğunu göstermektedir.”⁶² Gazetelerde görsel unsurların kullanılmasının önemi olarak, görsel iletişim süreci ortaya çıkmaktadır. Görsel unsurlar gazeteyi daha çekici ve daha renkli yapmak, okuyucunun ilgisini çekmek, habere değer katmak, ve soyut bir konuyu görselleştirmek gibi ögelerle sıralanabilir. Haberın okunabilir olmasını sağlayan manşet başlığı, spotlar, haber metni ve fotoğraflardır. Tüm bu unsurlar birbirini desteklemezse haber amacına ulaşamaz. Bunların yanında gazetede kullanılan grafikler ve illüstrasyonlarla gazetenin içeriğinin zengin olması sağlanabilir.

4.7.6.Haberin Kurgusu

Haber kurgu aşamasında yapılandırma sürecine girer, elde olan verilerle içerik anlamlı bir haber metni oluşturmak için biçimlenir ve düzenlenerek okuyucuya sunulur. “İngilizce’deki North (Kuzey), East (Doğu), West (Batı) ve South (Güney) kelimelerinin baş harflerinden meydana geldiği bilinen haber (NEWS) kelimesi her yönde meydana gelen olaylar” olarak tanımlanmaktadır.”⁶³

⁶¹ Cihan haber ajansı a.g. e s.38

⁶² Cihan haber ajansı a.g. e s.127

⁶³ Atilla Girgin, Haber,yazmak, İstanbul: (2005) Der Yayınları s.4

Haberi yazmada önemli olan hususlardan biri de ‘doğruluk’ ilkesine bağlı kalınarak haber yazmaktır. Haberi oluşturan bazı öğeler yaşanan izlenen, gözlemlenen olaylar, belgeler, tanıklar gibi enstrümanlarla yeniden kurgulanıp haberi oluştururlar. Haber dilinde anlatılan eylem anlam bütünlüğü içinde sade ve anlaşılır bir dille yazılmalıdır.

5. BÖLÜM

DÜNYA BASININDA İNFOGRAFİKLER: (BİLGİ -VERİ GÖRSELLEŞTİRME) ÖRNEKLERİ VE BİR UYGULAMA

5.1.Bilgi ve Veri Kavramları Nedir?

Araştırmanın asıl konusu bilgi görselleştirme olduğundan ilk olarak bilgi (veri)'nin tanımını açıklamak doğru olacaktır. Bu iki kavram birbirine benzer kavramlar olarak karşımıza çıksa da ikisinin ortak noktası herhangi bir konuda bir araştırmanın sonucunda ortaya çıkan bildirimlerdir. Bu iki kavram infografik içinde aynı değerleri taşısa da yine de bu iki kavramı arı ayrı açıklamak da fayda var.

Genel olarak tanımlamak gerekirse bilgi işlenmiş “veri”lere verilen isimdir. Bilgi; her türlü araştırma konusunun veriler toplanarak bir araya gelmesiyle oluşan anlatım biçimleridir. Veri ise soyut veya somut unsurların harf, sayı, renk ile piktogram veya sembollerle ifade eden iletişim şeklidir.

TDK, bilgi kavramını “öğrenme, araştırma veya gözlemleyerek oluşturulan gerçek” olarak tanımlamaktadır. Ayrıca TDK bilgiyi tasarım imgesinin nesnesi, nesnenin imgesi, izdüşümüyle uyumluluk sağlaması olarak açıklar.⁶⁴

5.2.Tasarım nedir?

Günümüzde tasarım artık hayatımızın bir parçası haline gelmektedir. Tasarımı kısaca açıklamak gerekirse hayal dünyamızda yaratıcılık sürecinde oluşturduğumuz fikir, düşünceler ve formların soyuttan somuta geçerek gerçek hayata bir düzlem ya da nesnelere haline getirilmesi olarak tanımlanabilir.

“Türk Dili Kurumu (TDK) tasarımı, zihinde canlandırılan biçim, bir sanat eserinin, yapının veya teknik ürünün taslağı, çizimi olarak tanımlar.”⁶⁵“Tasarım; bir

⁶⁴(www.tdk.org.tr. 2016)

⁶⁵(www.tdk.org.tr. 2016)

tasarlama eylemi sonucunda beliren ve asıl yapıtın gerçekleştirilmesi sırasında y6nlendirici olan proje, çizim, maket ve buna benzer 6r6nlerin t6m6d6r”⁶⁶

“Tasarım kavramı, “Zihinde canlandırılan biçim, duyuların ya da belleğin anlığa sunduğu g6r6nt6” olarak tanımlanmaktadır. Tasarım s6zc6ė6n6n İngilizce karşılığı olan design, Latince designare, dissignare k6klerinden gelmekte olup, ‘g6stermek, işaret etmek, tanımlamak, tayin etmek’ anlamlarını taşır.”⁶⁷

“Tasarım zeka ve sanatsal yeteneğin ortak bir 6r6n6d6r, çok kesin ama aynı zamanda karmaşık bir yapıya sahiptir. Ancak bir planlamanın olduğu yerde bir tasarım olgusundan s6z edilebilir.”⁶⁸

“Elizabeth Adams Hurwitz, kitabının başlığında bu s6zc6ė6n kısa tanımını ř6yle yapar: ‘Tasarım: Gerekli Olanın Araştırılmasıdır.’”⁶⁹

5.3.Bilgilendirme Tasarımı Nedir?

Farklı d6nemlerde, farklı mesleklerinin ortaya çıkardığı yeni kavramlarla, hem kurumsal hem akademik çalışmalarla 6retilen yeni fikirler bu bilgi birikimlerin oluşturmasını sağlamıştır.

Bilgilendirme tasarımı çok yeni bir kavram olmamasına rağmen g6n6m6zde adı yeni duyulmaya başlamış tarihsel s6re içinde 6nemli bir yere sahip bir tasarımıdır. Bilgi tasarımına g6nl6k hayatın birçok alanında karşımıza çıkan çok fonksiyonlu parçalı mobilyalarda, gazetelerde, dergilerde, televizyonlarda, havaalanlarında, metrolarda, yol işaretlerinde, hastanelerde ve bunlar gibi bir çok alanda rastlayabiliriz. Bilgi tasarımı çok yeni bir kavram değildir, ilkel insanlık tarihinin başlangıcından g6n6m6ze uzanan s6rece kadar farklı isimlerle deformasyona uğramış ve g6n6m6zdeki adı olan infografik tanımlamasıyla yeniden keşfedilmiştir.

⁶⁶ Metin ve Tanyeli S6zen, Sanat Kavram ve Terimleri S6zlg6ė6, İstanbul, Remzi Kitabevi

⁶⁷ Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, Cilt 3, Yapı-End6stri Merkezi (YEM) Yayınları, H6rriyet Ofset, İstanbul, 1997, s. 1746.

⁶⁸ Emre Becer, İletişim ve Grafik Tasarım, Dost Kitabevi, Ankara, Eyl6l 2008, s. 32.

⁶⁹ Becer, age., s. 32.

Ham bilgi tek başına işlenmemiş bir veri topluluğudur. Veri toplulukları kendi içinde duyularımızın algıladığı resimler, yazılar, görüntüler, sesler, hareketlerin hepsinin içinde oluşur. Tümü birbirinden farklı disiplinleri kapsayan bu verilerle ortaklaşa bilgi tasarımları günümüze kadar iletişim unsurlarının teknolojik dönüşümüne kadar fark edilememiştir. Bilgi tasarımını çağın gelişmesinin getirdiği unsurlarla gözlemlenmiş ve yeni bir kavram ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Geçmişte baktığımızda bilgi tasarımı genellikle bilim dallarında ortaya çıkmıştır. Üretilen projelerle farklı uzmanlık alanlarını duyulan gereksinim bu alanların ortak bir noktada buluşmasını sağlamış bilgilendirme tasarımıyla projenin sorularına karşılık vermiş, verilerin nerde, nerede, nasıl, olması gerektiğini karar vermiştir.

Bilgiyi insanlara aktarmanın çeşitli farklı yolları vardır. Hazır bilgi tasarımcıya ulaşır; tasarımcı elinde olan bu bilgileri daha anlamlı ve anlaşılır hale getirmek için illüstrasyon, yazı, fotoğraf, gibi tasarım sürecinden geçirip bilgiyi disiplinler arası çözümlemeyle yeniden biçimlendirirler.

5.3.1. Bilgide Görsel Algı ve Algılama

Görsel Algı, görme duyusuyla bağlantılı görme işlemini gerçekleştiren, gözün hareket alanları içerisinde algılanan tüm unsurlardır.⁷⁰

İnsan duyularının çevresinde aldığı uyarıcı etkenleri bilinç düzeyine kodlaması olarak tanımlanabilen algılama bilgi tasarımı sürecinde izleyicinin ilgisini çekebilmelidir.

Bilgilendirme tasarımı, görsel bilginin amacı anlama ve vurgulamayla bilgiyi kitleye en doğru şekilde ulaştırmaktır. Bilgi ve görsel hedeflenen imgesel görselin düşüncenin yansıtılmasıyla gerçekleşir.

Görsel algıyı basın yayınları üzerinde yeniden adlandırılmalıdır. Görsel tasarım basın alanındaki karşılığı görme işlemiyle algılanan tüm görüntü unsurlarıdır. İnfografik bir göstergeler topluluğudur. Bu topluluk için de betimleme, simgesel

⁷⁰ (www.tdk.org.tr. 2016)

unsurlar taşıyan, piktogramlar, semboller, diyagramalar, illüstrasyonlar, tipografi, fotoğraflar, haritalar ve grafik animasyonların tümü infografiğin daha iyi kavranmasını sağlayan görsel unsurlardır.

5.3.2.Bilgi Görselleştirmenin Yayılım Alanları Nelerdir?

Günümüzde sosyal hayatın gelişmesiyle insanların günlük hayatta karşılarına çıkan işaretler yol bulmalarını sağlarken bazen de aldığımız bir eşyanın monte edilmesi bilgiyi göstergelerle anlatarak karşımıza çıkan bilgilendirme tasarımı, hayatımızın bir çok alanında karşılaşırız.

Bilgi görselleştirme, dergiler, gazeteler, havalimanları, hastaneler, navigasyonlar, internet siteleri, üniversiteler, makinaların kullanma kılavuzları, trafik işaretleri gibi farklı alanlarda karşılaşılabilmektedir. Harita ve infografikler bilgilendirme tasarımının akademik karşılığı olarak günümüzde adlandırılmaktadır.

Bahsi geçen hususların yanı sıra bilgi görselleştirme, kitap, dergi, gazete, kitaplar, afişler, broşürler, billboardlar, ambalaj tasarımları, internet yayımları, grafik tasarımın bilgilendirme alanın farklı mecralardaki sunumlarıdır diyebiliriz.

5.4.İnfografik Nedir?

Bilgisel verilerin grafik unsurlarla birleşmesi sonucu ortaya çıkan bir sunuş şeklidir. Bir başka deyişle infografik, bir bilginin ya da olayın sadece yazı ile değil, görsel unsurlar kullanılarak ve belirli bir tasarım disipliniyle sunulmasına verilen tanımdır.

National Geographic dergisi ile sayısız ödüller alan ve son 20 yılın en iyi 5 grafik tasarımcısından biri olan dünyaca ünlü infografik tasarımcısı Fernando Baptista infografiği “Modern bilimin bir parçası” olarak açıklamıştır.

İnfografik, bilginin görsel olarak ifade edildiği bilgi grafikleridir. Yaşadığımız çevreyi, etkileşimde bulunduğumuz her şeyi daha iyi anlamının ve hayatı kolaylaştırmanın bir yoludur.⁷¹ Bilgilendirme grafikleri ya da infografikler; bilgi, veri ve bilgi birikimlerini görsel olarak sergileyen grafiklerdir. Bu grafikler çok

⁷¹ <http://www.tasarimyarismalari.com/blog/infografik-nedir/>

karişık konuları işaretler, haritalar ve teknik yazarlık ile çok kolay ve açıklayıcı bir Şekilde sergiler.⁷²

İnfografikler asıl amacı karmaşık yoğun bilgileri daha anlaşılır bir tasarım diliyle sunmayı amaçlamaktadır. Dijital dünyanın hızla gelişmesiyle infografiklere olan ihtiyaç da artmaktadır. İnfografikler var olan bilgiyi görselleştirip anlatırken, yapılan çalışmanın etkili olması da akılda kalıcı bir etki oluşturması infografiklere olan ihtiyaçların artmasında etkili olmuştur.

5.4.1.İnfografik eşitleri

5.4.1.1.Yalın İnfografik

Durağan infogafik, tüm bilgiyi tek planda sunan, okuyucuyla interaktif yönü kapalı infografiklerdir. Bu kapsamda gazetelerde bilgi olarak sunulan infografikler bu bölüme örnek olarak gösterilebilir.

Aşağıda Amerika'da yayınlanan Omaha World Herald gazetesinin i sayfalarında yer almış, Amerika'da bulunan ilk 500 markanın temsili bir infografik çalışması görülmektedir. Simgesel Amerika kıtası üzerinde markaları simgeleyen grafik renk kodlamalarıyla ülkeye yayılan markaların dağılımını gösteriliyor. (Resim 5.1)

⁷² <http://www.tasarimyarismalari.com/blog/infografik-nedir/>

RISING STOCK MARKET

Weak profits don't necessarily portend economic recession

By Chris Egan
WORLD-BEAT/STAFF WRITER

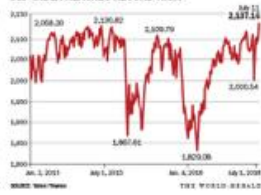
Quarterly profits in the S&P 500 index are about to fall again, extending a streak of declines aimed to match the longest earnings retreat on record, data compiled by S&P Dow Jones Indices and Bloomberg show.

Net income in the gauge is down 18 percent from its 2014 high. But while the S&P 500 has

struggled to advance for more than a year, the stock benchmark posted an all-time high Monday, closing on the heels of a June sell-off after the United Kingdom's vote to exit the European Union.

The S&P 500 added 0.3 percent to 2,137.16, surpassing the previous record set in May 2015. The Dow Jones Industrial Average remains less than

S&P INDEX REACHES RECORD HIGH

BUSINESS DEVELOPMENT

Lang, longtime state official, will lead UNO-based center

By Emily Noss
WORLD-BEAT/STAFF WRITER

The former head of the State Department of Economic Development and Department of Labor has been named the leader of the Nebraska Business Development Center.

Chris Lang will replace Robert Bortner, who is retiring after serving as the center's director for nearly 40 years. She will begin as director de-

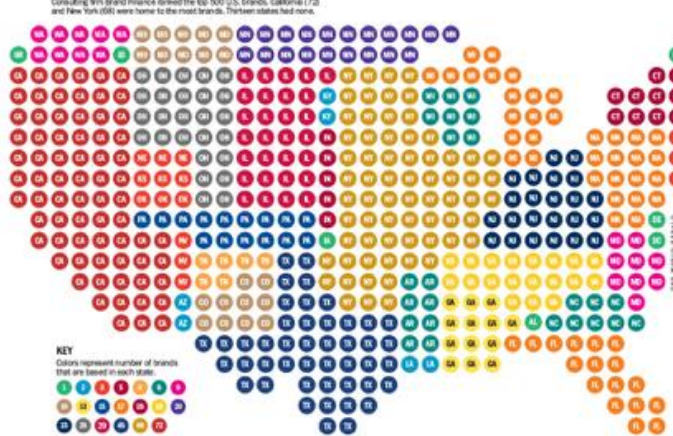
putate in October and officially take the helm Dec. 1.

"I look forward to building on the relationships I have across Nebraska and supporting the programs offered at UNO," Lang said.

The center, which is housed at the University of Nebraska at Omaha, aims to help small businesses. Founded in Omaha in 1977, it also has offices in

WHERE THE TOP BRANDS ARE

Consulting firm Brand Finance ranked the top 500 U.S. brands. California (72) and New York (68) were home to the most brands. Thirteen states had none.

A GOOD BRAND CAN PUT YOUR STATE ON THE MAP

Nebraska has three of the top U.S. brands and Iowa one

By Steve Johnson • WORLD-BEAT/STAFF WRITER

Nebraska scored three and Iowa one on this year's Top 500 U.S. brands, according to a British company that measures the economic value of commercial names.

- Union Pacific Corp., Berkshire Hathaway Inc. and Cabot's are Nebraska's contribution to the list. Casey's General Store is Iowa's sole brand among the 500.
- Nebraska's listed brands have a total value of \$159 billion, with \$7.7 billion of that attached to the Omaha-based railroad, a report on this year's top 500 U.S. brand values said.
- Berkshire's value is pegged at \$2 billion, Cabot's, from Slater, Nebraska, at \$1.2 billion and Casey's, based in Ames, Iowa, at \$1.3 billion.
- Nebraska ranks 26th in value among states with brands on the list. Iowa shouldn't feel bad being No. 37; the remaining 13 states have none at all.
- California has the most, with 72 brands worth \$650 billion, followed by New York's 68 brands worth \$432 billion.
- The calculations consider the economic value of expectations and opinions held by customers, staff and others about a company and its products and services, said Brand Finance, a consulting firm based in London with 27 international offices.

INFORMATION SERVICES

Scantron Corp. acquires P&L Technology of Omaha

By Chris Egan
WORLD-BEAT/STAFF WRITER

Minnesota-based Scantron Corp., perhaps best known to college classrooms across the country for its standardized testing bubble sheets, has bought an Omaha provider of managed information technology services.

P&L Technology is now part of Scantron's Homeland Technology Services division, which

also is based in Omaha. P&L's 41 employees will remain in their current offices south of 14th Street and International Blvd., said partner and co-founder Dave Eastbury. P&L's Lincoln office will remain open as well.

The 12-year-old company handles functions such as help desk services, server management and cloud storage, even for companies without their own IT divisions.

One of Homeland Services specialties, meanwhile, is the management of printing devices for clients, which in an area into which 12-year-old P&L has not ventured.

"It's sort of a holding on (of P&L) to a business that didn't have a lot of overlap with what we do," Eastbury said.

Terms of the deal were not disclosed.

Scanned by www.scantron.com

BUSINESS BRIEFS

Starbucks likes base pay for employees at U.S. stores

Starbucks is raising the base pay of all employees, including store managers, in its U.S. company-owned stores by 5 percent or more starting Oct. 3. The range of increases will depend on "geographic and market factors and is intended to ensure Starbucks remains a retail employer of choice in all the markets where we operate," CEO Howard Schultz wrote in a letter to employees.

Two Betty Crocker cake mixes recalled over flour

General Mills Inc. is recalling two flavors of Betty Crocker cake mix sold in the U.S. and one flavor sold in Canada because they use flour that was recalled earlier because it could contain E. coli. The flavors include Betty Crocker Delights Super Moist Party Rainbow Choc. Caramel. A General Mills spokesman said World's Best implemented in July 1, 2015 recall to make the flour chips used in the cake mixes.

Vehicle sales in China rose in first six months of year

China's car sales expanded at a faster pace in the first half of the year, boosted by strong demand for sport utility vehicles in the world's largest auto market. About 1.1 million passenger vehicles were sold in the January-June period, according to data from an industry group, 9.2 percent more than the same period last year. Total vehicle sales rose to 12.8 million.

— From wire reports

MARKET WATCH	Dow Industrials	S&P 500	NASDAQ	Gold (NYMEX)	Crude Oil (WTI)	Wall Street Journal
	18,226.33 (+0.44%)	2,137.16 (+0.34%)	4,986.64 (+0.64%)	1,305.00 (-1.2%)	44.76 (+1.42%)	236, Page 2D

Resim 5.1: Amerikan parti seçimlerinin eyalete göre koltuk sayısını anlatan infografik.2016

Kaynak: <http://newspagedesigner.org/photo/on-the-map?context=user>

5.4.1.2. Animasyon (Hareketli) İnfografik

Animasyon infografik, içeriği bir akış sürecine yayarak sunan, süregelen infografik çeşididir. Animasyon infografiklerin özelliği, bilgi yoğunluğunun tek karede anlatılamadığı ve ifade edilemediği yerlerde bu bilgileri sürece yayarak anlatmasıdır. Bu infografikler katman katman ilerler ve izleyiciler bu duruma müdahale edemez sadece izleyicidir. Tüm bu süreçte anlatım daha akışkan daha anlaşılabilir olmalıdır. Kısa animasyonlar ve belgesellerde içeriği yansıtan bu tür videolar bu bölümde değerlendirilebilir. Norveç’li elektronik müzik gurubu Röyksopp’un “Remind Me” adlı parçasının videoklibinde işlenen hareketli infografik olarak hazırlanmış çalışma büyük bir ilgi görmüş ve 2002 MTV Müzik Ödüllerinde yılın en başarılı müzik videosu ünvanını almıştır.

Resim 5.2 : “Remind Me” adlı Müzik Klip’inde yayınlanan grafik görüntüler. 2016

Kaynak: <http://s001.radikal.ru/i196/1001/74/fe5cc1248b5d.jpg>

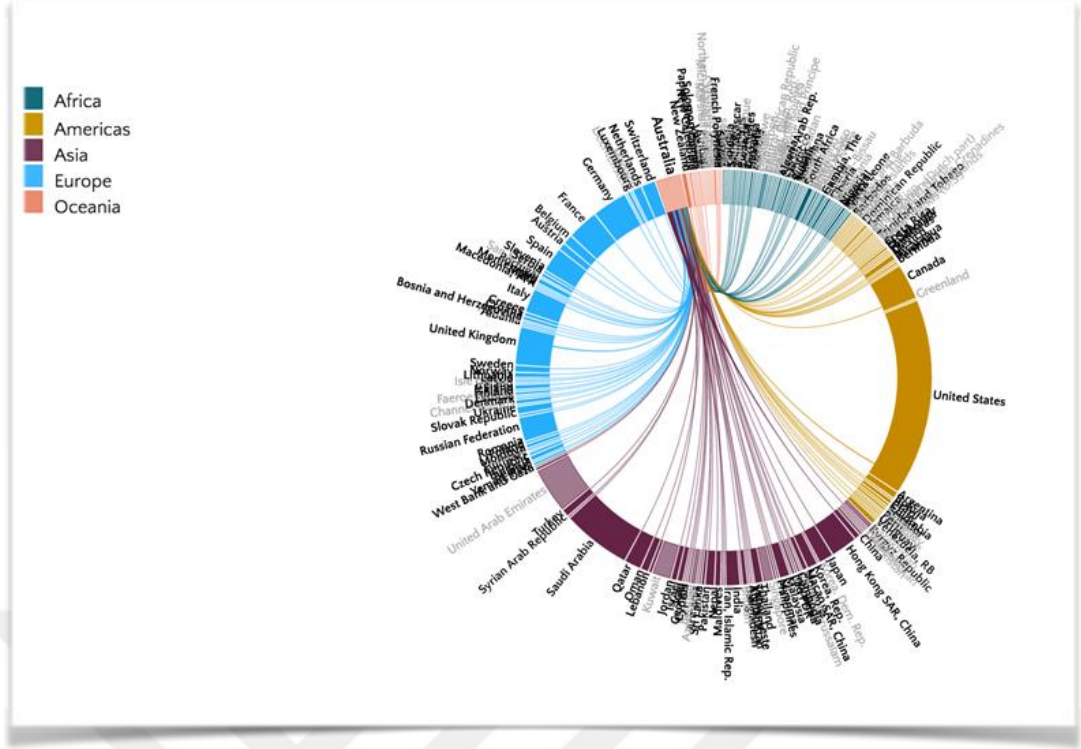
5.4.1.3.İnteraktif(Etkileşimli) İnfografik

Etkileşimli infografik bilgi ve olayı okurun tercihine sunar. Okur bu gibi infografiklere müdahale edebilir, kendi seçimleri doğrultusunda istediği tercihi yapabilir. Etkileşimli infografikler de okuyucuyu istediği bilgiyi istediği sırada alacağına yine kendisinin karar verdiği infografiklerdir. Bu tür infografikler, internette, mobil uygulamalarda ve tabletler gibi elektronik cihazlarda görülmektedir. Çoklu ortam (multimedya grafikler) sosyal medya, web ağlarının popüler etkisinin artmasıyla infografik bu alanlarda etkin bir unsur olarak ortaya çıkmaktadır. Navigasyon cihazları interaktif infografiklere bir başka örnek olarak gösterilebilir. Navigasyon cihazlarında kartografik harita görüntüleriyle yönlendirilen hedef kullanıcının hareketleri hareket halinde olup çevresinde algıladığı diğer oluşumları kullanılmasında kullanıcının tercihine bırakılan uygulamalardır.

Şekil 5.3 : Navigasyon yol haritası. 2016

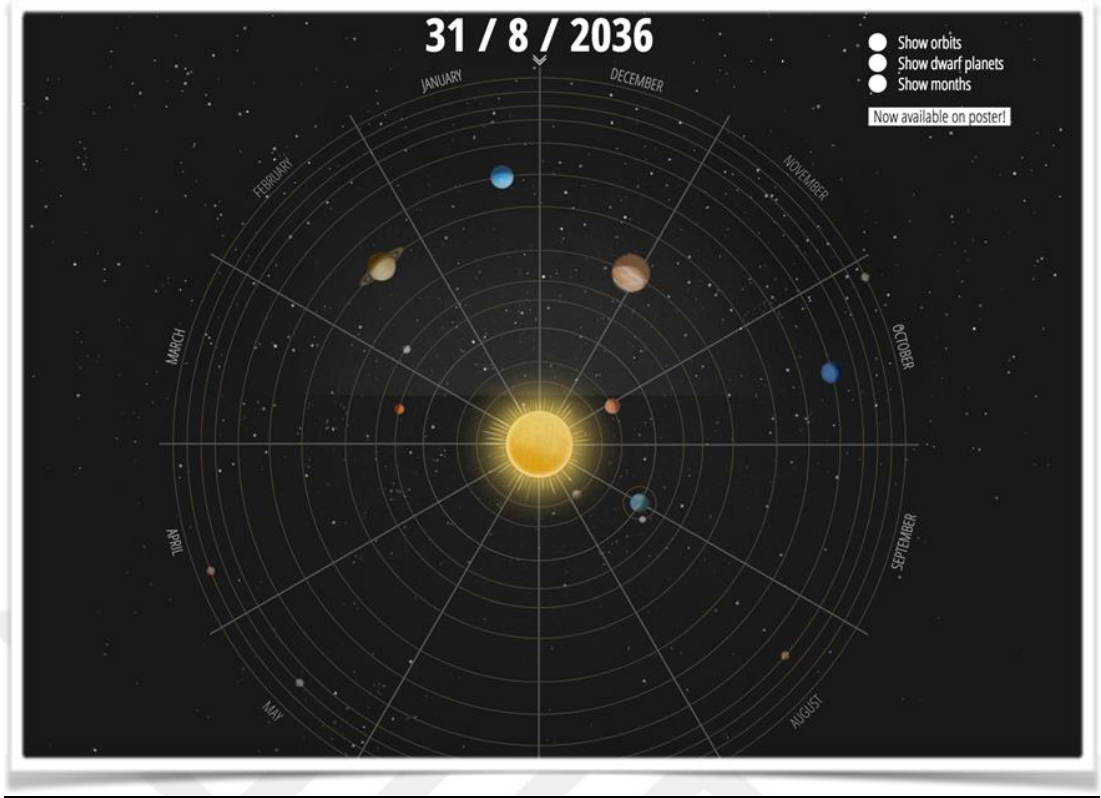
Kaynak: <http://www.gezginler.net/android/sygic-gps-navigation.html>

Şekil 5.4 : Ülkeler arası döviz para akışını anlatan interaktif grafik çalışma. 2016

Kaynak: <http://visualoop.com/infographics/remittance-flows?interactive=1>

Resim 4.4, Visualoop internet sitesinde yayımlanan bu interaktif infografik. Ülkeler arası döviz ve para akışı transferini anlatan etkileşimli infografik çalışmadır. Her ülke farklı renk tonları ile sembolize edilmiştir. İnfografikteki yazılı bilgilere doğrultusunda imleç mavi renkle senkronize edilmiş bölümün üzerine basıldığında ismi görülen ülkenin kaç ülke arasında döviz-para alışverişi yapıldığını göstermektedir. Çizgilerin genişliği gönderilen para miktarının değerini göstermektedir.

Şekil 5.5: Güneş sisteminde gezegenlerin yörüngesini anlatan interaktif grafik çalışma. 2016

Kaynak: <http://visualoop.com/infographics/solar-system-orrery?interactive=1>

Resim 4.5, Visualoop internet sitesinde yayımlanan bu interaktif infografik de Güneş sisteminde gezegenlerin nasıl hareket ettiğini anlatan ve herhangi bir gezegenin üzerine imleçle basılarak gezegeni istediğimiz hızda döndürüp diğer gezegenlerin yörüngede nasıl hareket ettiğini anlatan hareketli bir infografik türlerine örnek gösterebiliriz.

5.4.1.4.Çoklu Ortam İnfografikleri

Multimedya alanı içinde adlandırdığımız bu çoklu ortam infografikleri, animasyon, canlandırma, ses, video, metin ile etkileşim unsurlarının birleştirilerek ortaya çıkan infografiklerdir.

5.5.İnfografik Okuma

İnfografikleri değerlendirirken, resimlerin, grafik sembollerin, yazı dilinin dışında bu unsurların tamamının bir bütün olarak algılanıp okunabilmesinde her toplumun farklı kültürel yaşam tarzı olabileceği gibi bireylerin algılamasında ve okuma düzeyine göre de farklılık gösterebilir. Göstergelerin yazılı ve sözel dille karşılaştırıldığında göstergelerin tamamıyla yazılı ve sözel dilden farklı olduğunu söyleyebiliriz. İnfografikte bulunan göstergeler yazılı dilden daha etkili ve algısal olarak daha öğreticidir. Ancak dünya genelinde kabul görmüş veya resmi olarak hazırlanmış bir resim alfabesi olmadığından tüm bu unsurlar algıda oluşan anlamlarıyla bilinir. Hastanelerde, havalimanlarında görülen grafik işaretleri betimlenen bu figürsel şekiller genel bir algı oluşturmaktadır. Dünya genelinde yaygın olan bu tür unsurlar toplumlararası kültür farklılığına göre ülkeden ülkeye de değişiklik gösterir.

İnfografik okuma kültür ile doğrudan orantılı olduğu gibi okurun okuma seviyesi anlama ve yorumlamada büyük etkisi olduğu görülmektedir. Her okur betimsel şekillerin ne ifade ettiğini algılamayabilir veya yanlış algılama ile bilginin amacına ulaşmasında engel oluşturabilir. Kültürler arası şekiller semboller her kültürde farklılık gösterir. Örneğin bir işaretin bir kültürde olumlu algılanması, başka kültürlerde olumsuz bir anlamı betimliyor olabilir.

Okurun görsel bilgiyi algılayıp yorumlaması için okurun bulunduğu toplumsal kültürel yaşam tarzı göz önüne alınarak grafiklerin yapılması görsel bilgiyi anlamada büyük fayda sağlayacaktır. Kısaca, okura aktarılmak istenen görsel bilgi ne formatta olursa olsun okur tüm bu bilgileri görselleri kendi algı süzgecinden geçirerek betimler ve anlamlandırır. İnfografikte okurun içeriği doğru ve sağlıklı yorumlayabilmesi için “tasarım” sade ve iletişim yönünden olumsuzluk oluşturmamalıdır.

5.5.1.İnfografik bir yorumlama

Türkiye’de nesli tehlike altında olan yalıçapkını adlı kuş türü sıradışı özellikleri ve çarpıcı renkleriyle ülkemizde varlığını devam ettiren bir türdür. Bu türün infografik tasarımı tam sayfa olarak yapıldı. İnfografik çalışma daha yakından incelenip, yapım aşamasını değerlendirilecektir. (Resim 5.6)

İnfografik tasarımının sol üstünde başlık ve spot ile konuya giriş yapılıyor. Başlık okurun ilgisini çeken ilk unsurlardan biridir. Konunun içeriği başlığın etkisiyle anlaşılır. Başlık karmaşık tipografiden uzak, sade, anlaşılabilir ve okunabilir değildir. Konunun bütünlüğünü bozacak süslü fontlardan uzak durulmalıdır. Spot konunun ön özeti gibidir okuyucu infografik tasarımda dikkatini çeken ana görselden sonra konunun içeriği hakkında bilgi almak isteyecektir. Spot kısa ve öz bir dille yazılmalıdır.

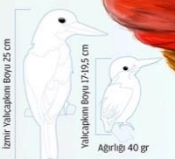
İnfografik tasarımın sağ üstünde bu kuş türünün dünya genelinde dağılımını gösteren stilize edilmiş dünya haritasının bir bölümü yer alıyor. Bu tür sadece belirli bir alanda görüldüğü için diğer alanlar gösterilmemiştir. Harita üzerindeki kıtaların gereksiz çizgisel ayrıntılardan arındırılarak adı geçen türün hangi kıtalarda bulunduğunu daha iyi anlaşılması için renk kodlaması yapılarak, alan sofistike bir mavi ile ön plana çıkarılmıştır diğer bölümler daha açık renkte bırakılarak algının sofistik mavinin çevresinde toplanmasını sağlamıştır. Renklerin soft olmasının bir nedeni de haritanın zemin rengini referans alması, haritanın tasarımda içeriğin önüne geçirilmemek istenmesidir. Bunun nedeni okuyucunun haritada belirlenen alanın diğer alanlardan farkını algılayıp bu kuş türünün sadece mavi alan içerisinde bulunduğunu anlamasını sağlamak için belirtilmiştir. Aksi takdirde okuyucu bu ayrıntıyı anlamayabilir. Harita üzerindeki iki renk biri olan mavi yalıçapkını kuşunun tek türünün dağılım gösterdiği alanları belirtmekte olup açık renk olan ise diğer alt türlerin kıtalar üzerindeki dağılımını gösteriyor. Haritanın daha iyi anlaşılması için haritadan ayrı olarak kare şeklinde belirtilen tür isimleri ve tür dağılımı belirtilmiştir.

Dere'nin bekçileri YALÇAPKINLARI

Yalçapkınları Ormanlar ve sulak alanlarda yayıllıkları bölgelerdir. Yuvaları toprakta dikine kendi kazdıkları oyuklarda ya da ağac kovuklarındadır. Yalçapkını sulak alanlarda suya dalarak yakaladığı balıklarla beslenir.

HABER INFOGRAFIK: KADIR ÖZMEN

Yalçapkını Ailesi üyeleri tüm dünyada yayılış gösterirler. Tek keimleyle özellemek gerekirse, yalçapkını 'carpoc' etkiyleki ve güzel renkli küçük bir kus türüdür, parlak mumlu kırmızı ayakları ile birlikte carpio rengarenk tüyleri onu gösterişli yapan en büyük özelliklerindedir. Yalçapkınları Alcedinidae Ailesine kus türüdür ve iki altırü vardır bunlar: Balku Yalçapkınları ve Orman Yalçapkınları, olarak 2 gruba ayrılır ve genel olarak kendi içinde 90 alt türü bulunmaktadır. Avrupa'dan, Afrika'ya oradan Avustralya'ya kadar olan bölgede dağılım gösterir. Tek tür Alcedo atthis Avrupa'da ve kuzey Asya'da görülür (İngilizcesi kingfisher). Yalçapkınları, Latince'den gelen bilimsel isimlerini, Yunan mitolojisindeki bir öyküden alıyor. Öyküye göre, Pteleadesi Alcedo, Hesperus'un oğlu Cyy'e ile evlenmiş. Cyy, bir deniz kazasında ölünce, karısı Alcedo yaşadığı büyük acıya dayanamamış ve kendini denize atmış. Onların asklarna ve acılarına sağ gösteren tanrılar ise hem acılı gene kadını, hem de kocasını "yalçapkını"na dönüştürmüş.

Avcılık Becerileri

Avlanma sırasında gerek av üstünde uçarak (asılı kalarak) ya da bir yalçapkını üstünde kalmasını yana çevirerek tek gözü ile avını tespit ederek dalışa geçer.

Yalçapkının ayakları pullu bir deriyle kaplıdır ve kiplirmezdir.

Nisan veya Mayıs ayında altı yedi beyazımsı yumurta çaplı toprak üzerine bırakılır. Yumurta Boyu: 18-24 x 15-19 mm

Küçük balıkları yavrularına yetirecekleri zaman, kuyruklarından tutar ve onların rahataca yutabilecekleri yönde ağzlarına verir.

Yavru yalçapkınları 23-27 gün sonra yetişkin renklerine ulaşırlar.

Yuva Alanları
Kum duvarlarında açtığı yada ağac dallarında derin oyuklarda yuva yapar yuva olarak kullanılan oyuklar beyaz dışıyla işaretlenir. Yuva boyu 6 cm uzunluğu 60 cm

Yalçapkını kusu, küçük balıkları kolay yutabilmek için baş tarafından yani kalcıklarının yönünde yutar.

Avı, yakaladığında hala çok hareketliyse sert darbelerle tüneğe carpar ve hırpalar. Yetişkin bir karga ile büyüklük orantısı

Kuluçka Süreci

Alaca Yalçapkını

Soyu tehlike altında: Alaca Yalçapkını Doğa ve Doğal Kaynakların Korunması İçin Uluslararası Birlik (IUCN) tarafından korunması gereken türler listesinde "en üst düzey" kapsamında değerlendirilene ve dünyada 25 çift kaldığı tahmin ediliyor.

Beslenme: Çoğunlukla bir ucuzan balık yiyicisidir. Kabuklular ve suya ait büyük böcekleri de yiyebilirler. Genelde havada asılı kalarak veya bir yerde tünkeleyerek avını arar, suya dalarak balık yakalar. Tuzlu ve tatl sularda aranabilirler.

Diğer: Yerleşik bir gözü etkemez. Boyu: 24-26 cm

Türkiye'nin Yalçapkınları

Dünyada 3 farklı Yalçapkını türünün aynı bölgede bulunduğu tek yer Türkiye'dir. Bunlar:

- Adli Yalçapkını
- İzmir Yalçapkını
- Alaca Yalçapkını

Azami dals derinliği 60 cm olarak değerlendirilmiştir.

1,3 saniyede avını yakalama potansiyeline sahip canidir.

Suya daldığında gözlerini koruyan bir kaplama bulunur, suyla temasında göz arandığı kayan bir koruyucu tabaka vardır.

Popülasyonu: Türkiye'de 100-150 çiftin olduğu varsayılmaktadır.

- Tür bilgileri: 4 altırü vardır
- Boyu: 26-28 cm
- Ağırlığı: 85-110 cm
- Kanat açıklığı: 40-43 cm

Erşkinin, parlak mavimsi bir arkası, kanatları ve kuyruğu vardır. Baş, omuzları, bögürleri ve karnının aşığı kestane rengidir, boğaz ve göğüs beyazdır.

Teknik bilgiler: İzmir yalçapkınının uçuşu hızlı volokle diriktir, kısa yovarıklamas kanatları vardır.

İzmir Yalçapkını

Soyu tehlike altında: İzmir Yalçapkını kusu, habitat kaybı ve bozulması, tarımsal kimyasallar, insan kaynaklı rahatsızlıklar ve kaçak avcılık nedeniyle tehdit altında bulunuyor.

Tür bilgileri: 4 altırü vardır

Boy: 26-28 cm

Ağırlığı: 85-110 cm

Kanat açıklığı: 40-43 cm

Erşkinin, parlak mavimsi bir arkası, kanatları ve kuyruğu vardır. Baş, omuzları, bögürleri ve karnının aşığı kestane rengidir, boğaz ve göğüs beyazdır.

Teknik bilgiler: İzmir yalçapkınının uçuşu hızlı volokle diriktir, kısa yovarıklamas kanatları vardır.

Şekil 5.6: Yalçapkını kuş türünü anlatan infografik çalışması

Kaynak: Kadir Özmen arşivi 2016

İnfografik kompozisyonunun ortasında ana görsel görülmektedir. Görselin kompozisyonun merkezinde olması okurun ilk dikkatini çeken öğedir. Ana görselin etkili ve dikkat çekici olması infografik çalışmasının hedef kitleye daha iyi ulaşmasını sağlamaktadır. Yalıçapkını kuşunun büyüklüğü tasarımın bütünlüğüne göre değişebilir ama büyük görselin büyük güç olduğu da unutulmamalıdır. Ana görsel işlenen kompozisyonun içinde kullanılan diğer öğelerden çok iyi yapılmalı tasarımın parçalanmasına izin verilmemelidir.

Sol ortada metnin altında silüet olarak resmedilen çizimler konunun dağılmasını imkan vermeden teknik bilgileri en sade en yalın bir şekilde vermektedir. Yalıçapkınının boyu kanat açıklığı gibi teknik bilgiler sade okunabilen tipografiyle aktarılması konunun daha iyi anlaşılabilirliği açısından faydalıdır.

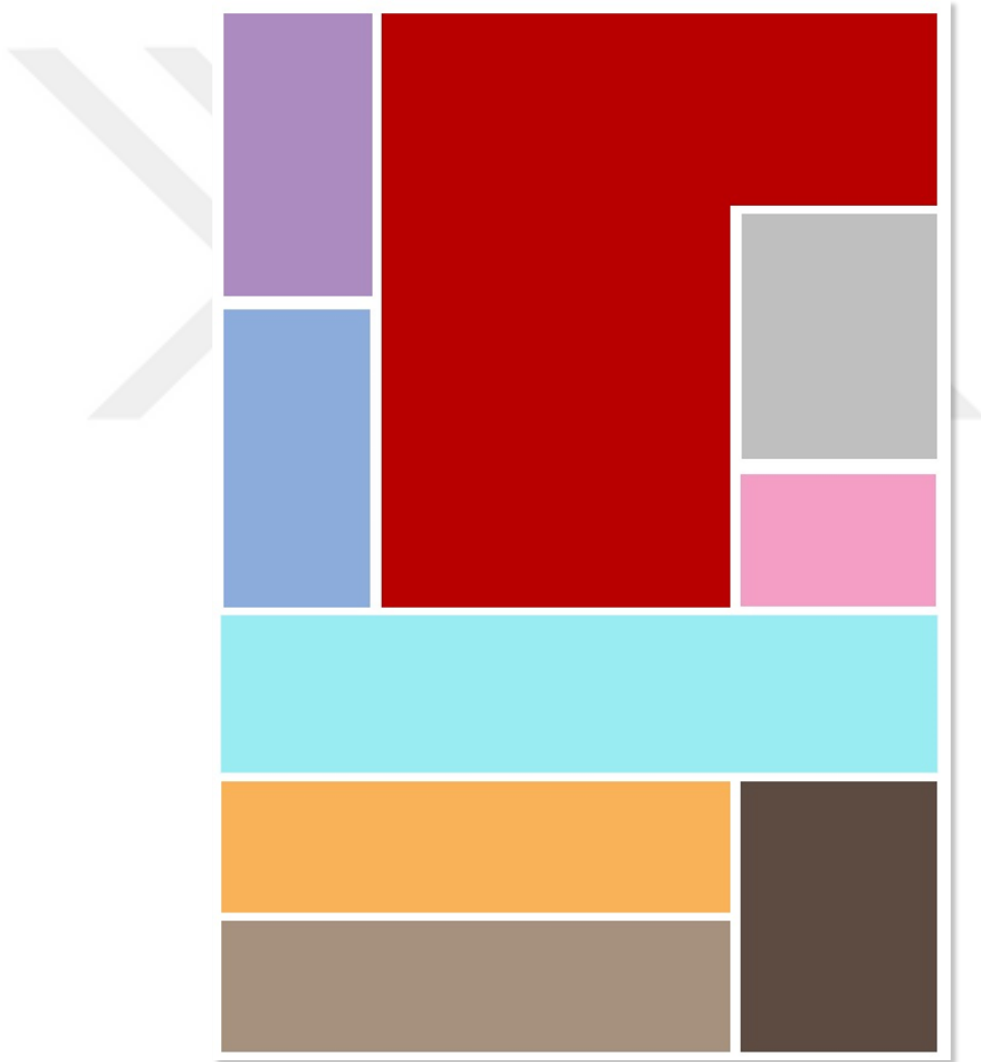
Kompozisyonun ortasında ana görselin üzerinde olduğunu gösteren stilize edilmiş ağaç dalı içinde yalıçapkını kuşunun üreme periyotları sıralı halde belirtilmiştir. Bu tasarımcı açısından çok ince düşünülmüş bir ayrıntıdır. Dalın içine işlenen üreme süreci kompozisyonun akışını sekteye uğratmamış, okur için bu detay infografiği incelerken üreme sürecini daha iyi anlamasını sağlamaktadır. Dalın içine yerleştirilen bu çizimler soldan sağa sırasıyla yumurta miktarını, kuluçka süresini ve sonrasında yavruların ne zaman yumurtadan çıktıkları ve ne kadar sürede aile kontrolünde kaldıklarını anlatıyor. Aile bireylerinin yavruları ne kadar süreyle beslediği gereksiz detaylardan arındırarak çizim ile stilize edilerek belirtilmiştir.

İnfografik çalışmanın orta bölümünde kuş türünün avlanma özellikleri gösterilmiştir. Bu bölümde yalıçapkının suya dalış anını gereksiz detaylardan arındırılarak, stilize edilerek gösterilmiştir. Stilize edilen kuş sadece çizgisel olarak yapılmış renk karmaşasının içine atmadan sade ve anlaşılır olarak betimlenmiştir. Suyu dalış periyodunda avını nasıl ve kaç saniyede yakaladığı gibi teknik unsurlar ifade edilerek anlatılmıştır. Önemli bir konu da infografik tasarımda metin bloklamalarının hepsinin aynı yöne bakması ve karmaşık yazı bütünlüğünden uzak kalıp hepsinin aynı düzlem üzerinde okunabilirlik sırasına göre düzenlenmesidir. Bu durum tasarım bütünlüğü ve göze hoş görünen bir çalışma olarak dikkat çekicidir.

Çalışmanın sağ alt köşesinde ikinci haber olarak Türkiye’de olan aynı özelliklere sahip farklı bir kuş türü öne çıkarılmıştır. İzmir yalıçapkını adıyla eklenen

bu tür tasarımın bütünlüğünü bozmayacak şekilde gösterilen bu detaydır. İnfografik kompozisyonunda en büyük ikinci görsel olarak öne çıkmaktadır.

İnfografik çalışmasının alt bölümde sıralanan yalıçapkını türleri teknik bilgileri ile aynı düzlem üzerinde belirtilmiş, okuyucunun konuyu daha iyi anlama ve okumasını sağlamaktadır. Bir diğer detay da stilize edilen Türkiye haritası üzerinde kuş türünün bulunduğu bölgeler soft renklerle belirtilerek okuyucunun daha kolay algılaması sağlanmıştır. Yalıçapkını infografik çalışması renk seçimleri ve kodlanması, illüstrasyon, betimleme, grafik düzen, tipografi, sadelik açısından başarılı bir görsel anlatımdır. (Resim 5.7)

Şekil 5.7 : Yalıçapkını İnfografik Tasarımının şablon olarak sayfa düzenine dağılımı

Kaynak: Kadir Özmen arşivi 2016

5.6.İnfoğrafikte Kullanılan Görsel Öğeler

5.6.1.Çizim / İllüstrasyon

İllüstrasyon en yalın tanımla “tavsir yada betimleme” anlamında adlandırılmaktadır. Bir diğer tanıma göre Emre Becer illüstrasyonu, başlık, slogan ya da metin gibi sözel unsurları görsel olarak betimleyen ya da yorumlayan bütün unsurlara genel olarak “illüstrasyon” adı verilir.⁷³ olarak tanımlamıştır.

İllüstrasyon ve resimi birbirinden ayıran en önemli özellik yazı faktörüdür. Resim, Yazı, illüstrasyon birbirinden bağımsız kavramlardır. Resmin illüstrasyon olarak değer kazanabilmesi için yazı ve illüstrasyonun birbirinin bir parçası olması gerekmektedir. Bunlardan bağımsız olarak metin olmadan hazırlanan illüstrasyonlar da yorumlanabilir ve okunabilirler. Bu okumadan kasıt metinsel sözleri okumak değil illüstrasyonu betimsel soyutlama sayesinde zihnin düşünceye sevk edilmesi ve felsefi bir yorumlamayla anlaşılmasına çalışılmasıdır.

İllüstrasyon tek başına çok etkili bir görsel araç olduğu gibi, infografik tasarımlara en etkili altyapıyı oluşturduğu için vazgeçilmez bir kullanım aracıdır.

İllüstrasyonların hazırlanmasında geleneksel çizim ve boyama malzemelerinin yanı sıra, fotoğraf kolaj ve bilgisayar tekniklerinden de yararlanılmaktadır. İllüstrasyonlar, kullanım alanları açısından üç grupta toplanabilir. Bunlar:⁷⁴

- Reklam İllüstrasyonları
- Yayın İllüstrasyonları
- Bilimsel ve Teknik İllüstrasyonlar

5.6.1.1.Reklam İllüstrasyonları

Bir ürün ya da hizmeti tanıtmak amacıyla yapılan bu tür çalışmalarda ayrıntı ön plandadır. Sinema, tiyatro ve konser afişleri, kaset ve cd kapakları, turistik ilanlar,

⁷³ Emre Becer, İletişim ve Grafik Tasarım, Dost Kitabevi, Ankara, Eylül 2008, s. 210

⁷⁴ Becer a.g.e, s.210

besin ambalajları, basın ilanları, takvimler, tebrik kartları, çıkartma ve etiketler; reklam illüstrasyonlarının uygulamaları arasındadır. Moda illüstrasyonları da reklam illüstrasyon içinde de ele alınmaktadır.⁷⁵

5.6.1.2.Yayın İllüstrasyonları

Yayın illüstrasyonları; gazete, dergi, kitap ve ansiklopedilerdeki makale, haber, öykü, roman, şiir ve açıklamalara eşlik eder. Yayın sektöründe çalışan bir illüstratör, üzerinde çalışacağı metnin içeriği hakkında bilgi ve görüş sahibi olmalı, metindeki mesaj ve duyguyu resim diline aktarabilmelidir. Gazete illüstrasyonlarında genellikle siyah-beyaz resimleme tekniklerinden yararlanılır. İllüstrasyonun bir sanat biçimi olarak en özgür uygulama alanı; kuşkusuz, çocuk kitaplarıdır.⁷⁶

4.6.1.3.Bilimsel ve Teknik İllüstrasyonlar

Botanik, tıp, zooloji, mekanik, jeoloji gibi uzmanlık alanları için öğretici ve tanımlayıcı amaçlarla yapılan ayrıntılı illüstrasyonlardır.⁷⁷

İllüstratör; konu içinde daha önemli olanı vurgulamak için, gerektiğinde ayıklama, yalınlaştırma ve gerçeklik duygusunu etkilemeyecek abartma yöntemlerine başvurarak, bir fotoğraf makinesinden daha fazlasını yapmayı hedefler. Tıp illüstrasyonları; biyoloji ve anatomi bilgisi gerektirir. Mimari ve iç dekorasyona yönelik üç boyut duygusu veren görüntüler, bilgisayar yardımıyla gerçekleştirilmektedir.⁷⁸

5.6.2.Piktogram

Piktogram bir bilginin yazısız olarak resimsel bir anlatımla betimlenmesidir. İşlenmemiş hazır bilgiyi, görsel bir paydada stilize ederek minimalist bir anlatımla betimlenmesidir. Günlük hayatta trafikte veya hastanelerde karşımıza çıkan işaretler genellikle piktogramlardır. Logolar veya amblemler ise stilize edilerek içeriği en

⁷⁵ Becer A.g.e, s.210

⁷⁶ Emre Becer, İletişim ve Grafik Tasarım, Dost Kitabevi, Ankara, Eylül 2008, s. 210

⁷⁷ Becer a.g.e, s.211

⁷⁸ Becer a.g.e, s.211

etkili en sade biçimde yansıtmaktadır. Piktogramlar için yapılmış birçok tanım vardır, Bunlar:

Piktogram, herhangi bir kurumun ya da markaya ilişkin, metin içermeyen; örtülü olarak kalite, güç gibi özellikleri temsil eden bir tür alametifarikadır. Sembollerin özgünlük; kolay algılanma ve tanınma; renk ile anlamlandırma arasında güçlü bağ gibi pek çok avantajı bulunmaktadır.⁷⁹

Bir hareketi ya da durumu bir dizi görsel referans ya da ipucu yoluyla betimleyen grafik unsurdur.⁸⁰

Piktogram, bir kelime, harf, mesaj fikir veya cümleyi aktarmak amacıyla kullanılan görsel sembol veya referanstır.⁸¹

Çince gibi birçok pek çok yazılı dil, piktogram temelli karakterlerden yararlanır. Piktogramlar, illüstrasyon tarihi boyunca var olmuş ve yirminci yüzyıldan itibaren kurumları, ürünleri ve markaları tanımlamak için, ayrıca yönlendirme ve bilgilendirme amacıyla yaygın şekilde kullanılmıştır.⁸²

5.6.3.Diyagram

Türk Dil Kurumu (TDK) diyagramı “Herhangi bir olayın değişimini gösteren grafik” şeklinde tanımlamıştır.⁸³ Diyagram; bir şeyin nasıl çalıştığına dair bilgi ve açıklama sağlayan grafik, şematik, çizim plan ya da haritalara verilen tanımlamadır. İllüstratörler, diyagramları fikir üretimi, problem çözümü ve bilgiler arasında yeni ilişkiler bulmak amacıyla kullanır. Farklı diyagram çeşitleri arasında, akış şemaları,

⁷⁹ Müge Elden - Özen Okat Özdem, Reklamda Görsel Tasarım - Yaratılık ve Sanat, Say Yayınları (1.Baskı) İstanbul, 2015 s. 122

⁸⁰ Gavin Ambrose, Paul Harris, Türkçe’ye Çeviren Bilge Barhana, Görsel GrafikTasarım Sözlüğü, Literatür Yayınları: 611 Görsel sözlükler dizisi:02 (1. Baskı) İstanbul, Aralık 2010, s.192

⁸¹ Mark Wigan, Türkçe’ye Çeviren Mehmet Emir Uslu, Görsel İllüstrasyon Sözlüğü, Literatür Yayınları: 636 Görsel sözlükler dizisi:04 (1. Baskı) İstanbul, Ocak 2012, s.189

⁸² Wigan A.g.e, s.189

⁸³ (www.tdk.gov.tr, 2016).

haritalar, pasta grafikler, çember grafikler, devre şemaları, balon haritaları, zihin haritaları, matrisleri ve dizilim şemalarını örnek sayabiliriz.⁸⁴

5.6.4.Sembol

Sembol belirli bir nesneyi, fikri, düşünceyi, temsil eden resimsel işaretlerdir. Sembol üzerinde karara bağlanmış bir kavramın ya da soyut bir düşüncenin somut olarak temsil edildiği göstergelerdir. Uçar'a göre sembolü (simge) bir kavramı temsil eden somut bir şekil, bir nesne, bir işaret, bir söz ya da bir hakaret tanımıyla açıklayabiliriz.⁸⁵

Türkçede “simge” ile eş anlamlı olmak üzere “sembol” sözcüğü de kullanılır. Bu sözcüğün kökü Yunancadır. Bir şeyin bir başka şeyle karşılaştırılması eylemini belirleyen bir yüklemden dönüştürülerek tüketilmiştir. Dolayısıyla sembol belirli bir nesnel olay ya da olgunun, düşünsel kaynaklı bir kavram, veya kavramının açılımları ve çağrışımlarıyla karşılaştırılmasından doğar. Bir yaklaşıma göre de semboller “evrenselleşmiş sessiz bir dildir”.⁸⁶

Sembollerin amacı da piktogramlar gibi toplumsal yaşamdaki iletişimleri daha kolaylaştırmak amacıyla oluşturulan simgesel öğelerdir.

5.6.5.Fotoğraf

Fotoğraf sözcüğünü 1839'da ilk kez Fransız kütüphaneci Sir John Herschel kullanmıştır. Herschel'in Latince “photo” (ışık) ve “Graphein” (yazmak, çizmek) sözcüklerini birleştirerek elde ettiği “ışıkla çizmek” anlamındaki “Photographe” kabul görek tüm dünyaya yayılmıştır.⁸⁷

⁸⁴ Mark Wigan, Türkçe'ye Çeviren Mehmet Emir Uslu, Görsel İllüstrasyon Sözlüğü, Literatür Yayınları: 636 Görsel sözlükler dizisi:04 (1. Baskı) İstanbul, Ocak 2012, s.76

⁸⁵ Tefik Fikret Uçar, Görsel iletişim ve Grafik Tasarım, İnkilap Yayınları, İstanbul, 2004 s. 24

⁸⁶ Uçar A.g.e, s.24

⁸⁷ T.C Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi projesi (MEGEP) Grafik ve Fotoğraf, Fotoğraf makineleri, Ankara 2007 s. 3

Fotoğraf, birçoğu gözle de görülebilen tüm maddi varlıkların görüntülerinin optik, mekanik, kimyasal, elektronik araçlar yardımıyla, ışığa duyarlı film, kâğıt ve dijital ortam gibi bir yüzey üzerine düşürülerek saptanmış haline denir.⁸⁸

Yaklaşık on beş yıl öncesinde dek “dışsal bir imgeye ilişkin görüntünün, objektif adı verilen mercekli bir araç ve aynalı bir düzenek ile negatif film üzerine aktarılması” gibi bir tanım fotoğraf için uygun düşerken bugün bu tanım yetersiz kalmaktadır.⁸⁹

Fotoğraf basında gerçeklik unsurlarını barındırdığı için bir belge niteliği değeri taşımaktadır. İnfografik’in fotoğraftan farkı haberi hakkında okuyucunun olayı iyi anlamasını sağlamaktır.

5.6.6.Harita

Eski çağlardan günümüze kadar haritalar bilgi grafikleri olarak karşımıza çıkmakla beraber modern infografik’in ilk örnekleri olarak da gösterebiliriz. En basit tanımıyla Harita, yeryüzünün belirli oranda küçültülmüş sembolik izdüşümünün çizgisel olarak yorumlanmasıdır. (Resim 5.8)

Şekil 5.8 : Magma Dergisi Ağustos (2016) sayısında yayımlanan Ege- Akdeniz Haritası

Kaynak: Kadir Özmen arşivi 2016

⁸⁸ MEGEP a.g.e, s.3

⁸⁹ Müge Elden - Özen Okat Özdem, Reklamda Görsel Tasarım - Yaratılık ve Sanat, Say Yayınları (1.Baskı) İstanbul, 2015 s. 117

Uygarlığın gelişimi boyunca, bilinen dünyanın haritaya dökülmesi zorunlu bir aktiviteydi. Bir infografik aracı olarak harita, kartografi ve topografi askeri hareketlar, fetih seferleri, keşif seyahatleri, haclar, ticaret yolları ve bilimsel araştırmalar için geliştirilmiştir.⁹⁰

Şekil 5.9: Örnek Pasta ve Çubuk Grafiği

Kaynak: <http://www.ortaokulmat.com/7-sinif/5595/ortaokul-grafik-cesitleri-afisi.html>

5.6.7.Pasta Grafik

Varolan bilgiyi dairesel formlar içinde parçalara bölünerek dağılımını gösteren grafiklerdir.

5.6.8.Çubuk – Çizgi Grafikler

Bir düzlem üzerinde Verileri dikey ve yatay olarak büyüklüğünü, miktarını, çoğunluğunu gösteren grafiklerdir.

⁹⁰ Mark Wigan, Türkçe'ye Çeviren Mehmet Emir Uslu, Görsel İllüstrasyon Sözlüğü, Literatür Yayınları: 636 Görsel sözlükler dizisi:04 (1. Baskı) İstanbul, Ocak 2012, s.114

5.7.İnfografik'in Tarihsel Gelişimi

18. Yüzyıl Öncesine Kadar İnfografikler

Her bilim dalının yaşadığı tarihsel süreç gibi infografik de bu tarihsel sürecin içinde gelişmiştir. Görsel sanatların başlangıcı mağara resimlerine dayanmakta olup ilk örnekler de bu dönemde ortaya çıkmıştır. Bu anlamda resim-yazı ilişkisi birleşerek yazının da sembolik resme dönüşerek anlam kazanmıştır. Tarihsel süreci neden-sonuç ilişkisiyle incelediğimiz zaman ilerlemenin bir önceki buluşların üzerine bir şey katarak geliştiği görülmektedir. Sembollerin evrilerek yazıya dönüştüğü bu dönemde boşlukta duran bilgiler yazıyla belge niteliğinde kayıt altına alınmaya başlanmıştır. Diğer görsel unsurlar da alfabenin oluşmasına entegre olarak yerini modern bir anlaşılır yazıya bırakmıştır. Yazı ve resmin entegre olarak ve zamanla gelişerek günümüze kadar gelmiştir.

İnsanlık tarihinin ilk görsel örnekleri olarak gösterilen mağara duvar resimleri zamanla gelişerek yerini, haritalara, şekillere, sembollere, mimari planlar ve grafik unsurlar gibi bugünkü infografiklerin alt yapısını oluşturmuş ve diğer tüm görsel sanat ya da tasarımın dallarının tarihi gibi başlangıç noktası olarak gösterilmiştir. İnfografiğin amacı bilgilendirmedir. İlk örneklerin Mezopotamya uygarlıklarında görülmesine örnek olarak Konya-Çatalhöyük kazılarında üzerinden şehir planları ve haritaları kazılan buluntuları ortaya çıkması o dönemde bilginin somut bir belgeye dönüştürülmesinde yazı-resim ilişkisinin en somut planlarıdır.

Bu bölümde ise 18. yüzyıla kadar infografik ile bağlantılı örnekler verilerek daha yakından incelenecektir.

5.7.2. Leonardo Sanat ve Bilim

Şüphesiz Leonardo kendi döneminin en büyük dehalarından biri olarak bilinmektedir. Yaptığı çalışmalar yüzyıllar sonra bile halen hayranlıkla sergilenirken yaptığı buluşlar günümüzde bile halen araştırılmaktadır. Bu bölümde Leonardo Da Vinci'nin hayatı ve eserleri incelenecektir.

Leonardo 15 Nisan 1452 yılında, İtalya'nın, floransa şehrinin Vinci kasabasında doğdu. On altı ya da on yedi yaşında noter babası ile beraber Floransa'ya taşınan Leonardo yine babası tarafından Verrocchio sanat okuluna

yerleştirildi. Leonardo, Floransa da düzenli çalışma ve yoğun deneylerle dolu on iki yıl geçirmiştir ve kısa zamanda neredeyse yaşıtı sayılabilecek, incelikli bir hümanist, kurnaz bir tüccar, bilge bir devlet adamı ve iletişim özellikleriyle tanımlanabilecek Lorenzo de Medici (1449-1492)'nin koruması altına girmiştir.⁹¹

Bu dönemde Leonardo bir ressam ve resim kuramcısı olarak yaptığı tüm eserlerde, sanatın bir yaratıcılık ilmi olarak algılanmasını amaçlamış, yani bir çeşit felsefe ve bilim olarak yorumlanması gerektiği düşünmüştür. Ve Leonardo'nun eserleri, öğretilerinin bugün bile canlı birer örneğini oluşturur ve tarihsel araştırmalar adına bulunmaz ipuçları vermiştir.⁹²

“Leonardo, İtalyan Rönesansı'nın beşiği olarak kabul edilen Floransa'da, 1469 yılında dönemin ünlü sanatçılarından Andrea del Verrocchio'nun yanında eğitime başlamıştır. Onun gözetiminde başlayan çıraklık dönemi eksizsiz bir eğitim almasını, heykelden resme ve mimarlığa, aralıksız sürdürdüğü resim çalışmalarından, optik teorilerine ve perspektife dolayısıyla geometriye, doğa bilimlerine-özellikle botanik ve müziğe kadar uzanan geniş bir yelpazeye kadar deneyim kazanmasını sağlamıştı.”⁹³ Leonardo'nun bu yaratım dünyasında kelime oyunlarının farklı alternatifleriyle objelerin soyutlanarak resme dönüşmesi ile yaratılmış logogramlar, ideogramlarla yaratıcı bilgi kavramlarını kozmik bilgiyle sentezleyerek doğa kanunu, sistematik tasarımını sembolize ederek hayal gücünü harekete geçirerek yaratıcılığını soyut geometrinin diliyle sentezleyerek yeniden yorumlamıştır.

Da Vinci'nin Atlas Kodeksinde yer alan hidrolik teknoloji etütlerinin yer aldığı başka çalışmalarının düğümler (Düğüm: Bilmece şeklinde düzenlenmiş iç içe geçmiş geometrik formlar olarak ima edilmektedir) yer alır. Bu düğümlerin yanında objelerin veya kişilerin, mekanik olarak çoğaltılmasına yarayan (burada iç içe geçmiş çemberlerden oluşan küre söz konusudur) bir perspektografin (belirli bir tekniği izleyerek yapılan perspektif çizimi kolaylaştırmak için kullanılan alet) çizimi görülmektedir. “Perspektograf” görsel üçgenin kesişme alanı olarak tablonun veya

⁹¹ Claudio Pescio, Eserin, Orjinal Adı; Leonardo arte e scienza, Türkçe'ye Çeviri, Nazan Tezcan, Leonardo Sanat ve Bilim, Boyut Yayınları, Kasım 2014 s. 7

⁹² Pescio - Tezcan a.g.e, s. 8

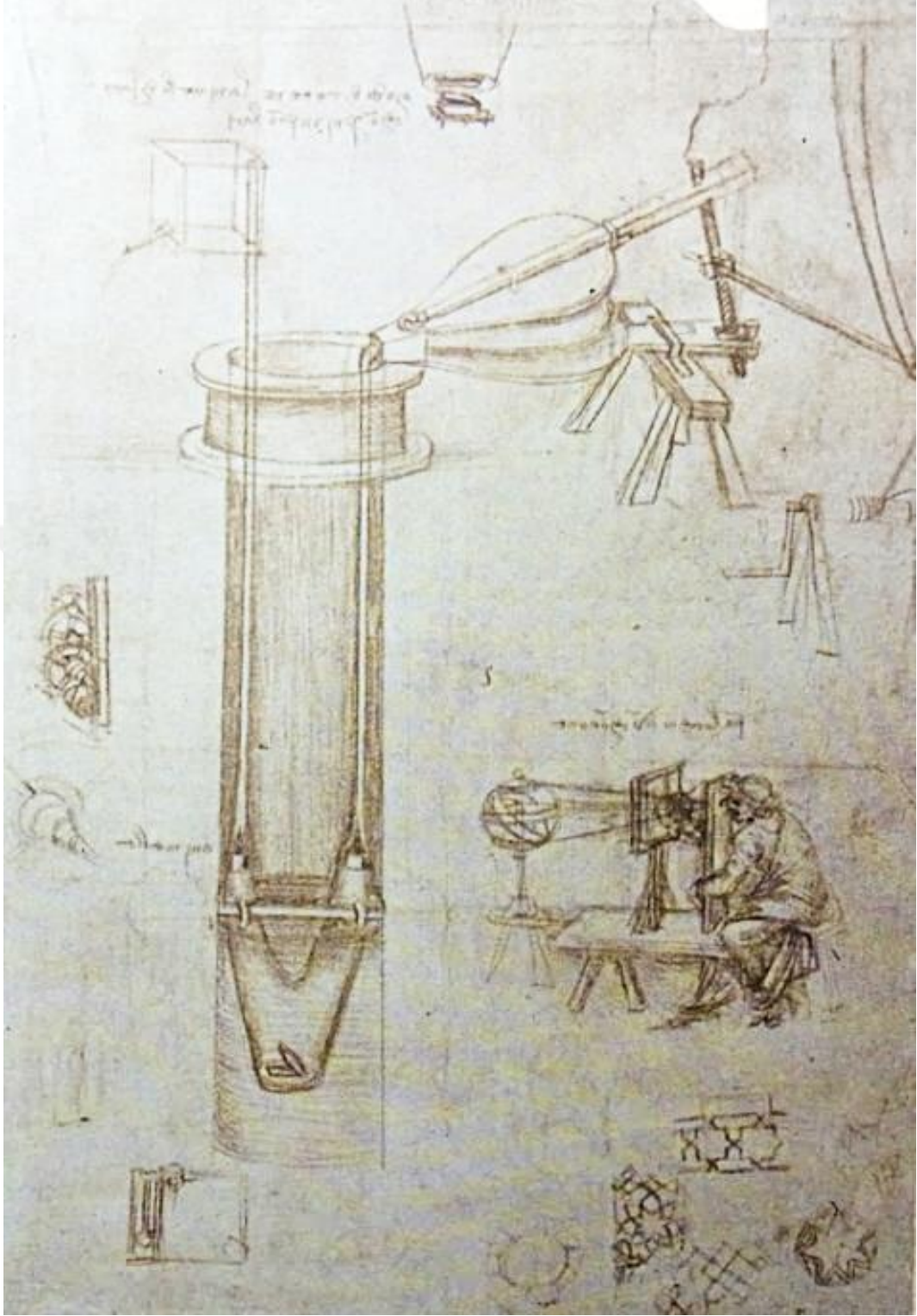
⁹³ Pescio - Tezcan a.g.e, s. 14

“tül örtünün” kesişme noktası prensibine dayanan ve Leonardo’nun aşağı yukarı 1490 yılında “Resim Üzerine Tezler” adlı eserinde kullandığı metinlerde kodladığı alettir.⁹⁴

Adı geçen çalışmalar aşağıdaki şekilde incelenebilir;

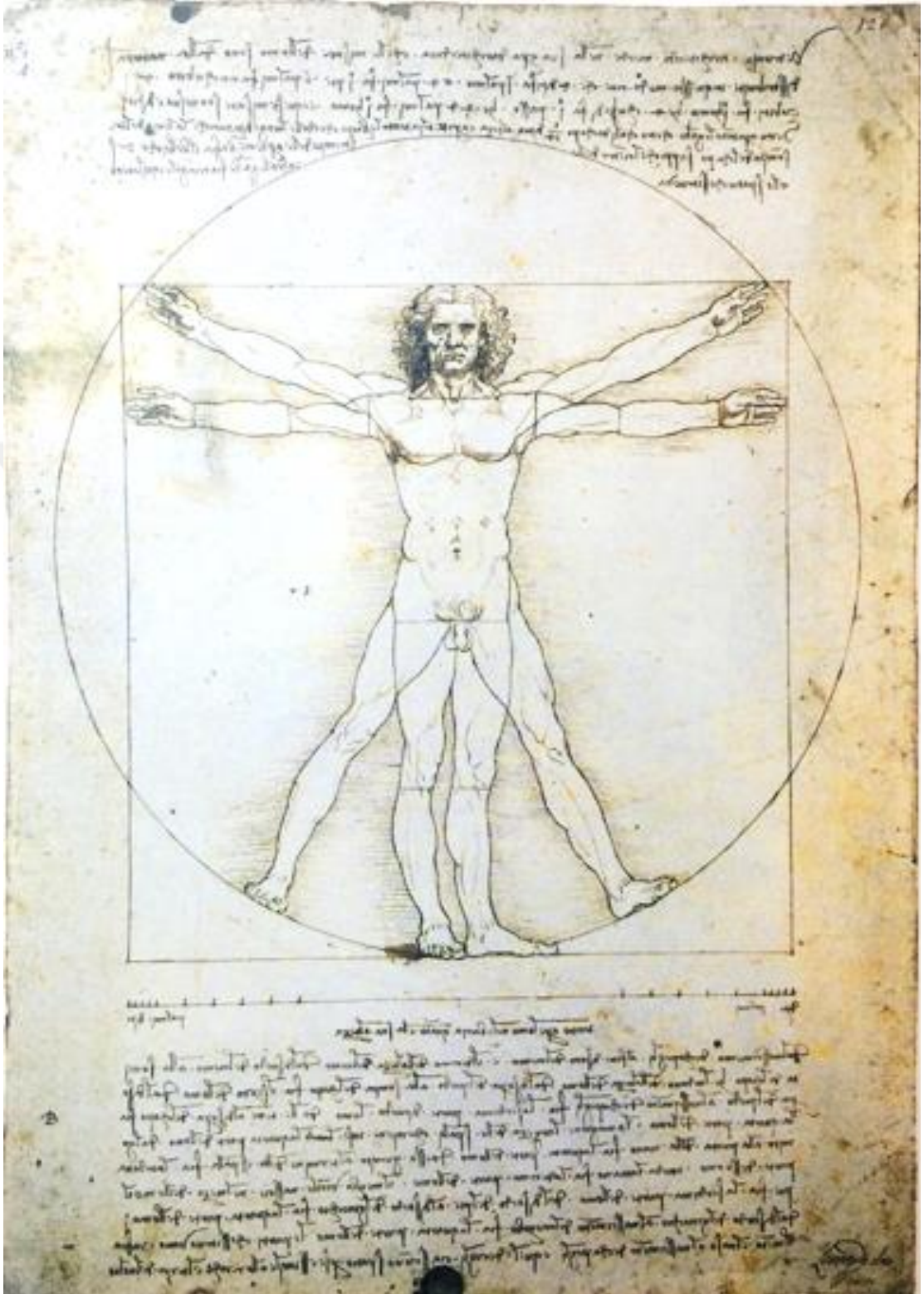

⁹⁴ Pescio-Tezcan a.g.e, s. 78

Şekil 5.10 Leonardo Da Vincinin, suyu kaldırmak için körüklü makine ve perspektograf aracılığıyla birbirinin içine geçmiş çemberlerden oluşan küreyi çeken adam (1480 civarı), Atlas Kodeksi

Kaynak: Claudio Pescio, Eserin, Orjinal Adı; Leonardo arte e scienza, Türkçe'ye Çeviri, Nazan Tezcan, Leonardo Sanat ve Bilim, Boyut Yayınları, Kasım 2014 s. 80

Şekil 5.11: Leonardo Da Vincinin, “Vitruvius Adamı”, insan bedeninin çember ve kareye

Kaynak: Claudio Pescio, Eserin, Orjinal Adı; Leonardo arte e scienza, Türkçe’ye Çeviri, Nazan Tezcan, Leonardo Sanat ve Bilim, Boyut Yayınları, Kasım 2014 s. 81

5.7.2.1.Leonardo'nun Kodeksleri

İnfografik sadece görsel öğeler üzerine oluşmuş bir alan olmamakla beraber, bilimsel teknik araştırmaları amaçlayan bilgi ve çizgiyi sentezleyerek oluşturulan bir çalışmadır. Leonardo Da Vinci dedektif gibi yaratıcı bilgisini araştırmacı yönüyle sanata entegre ederek günümüze kadar uzayan bir sanat dalının hayata geçirmiştir. Bu bölümde Leonardo'nun kodekslerini yani çizim deflerini yakından incelenip infografik tasarımın ilk modern örnekleri değerlendirilecektir.

5.7.2.1.1.Atlas Kodeksi

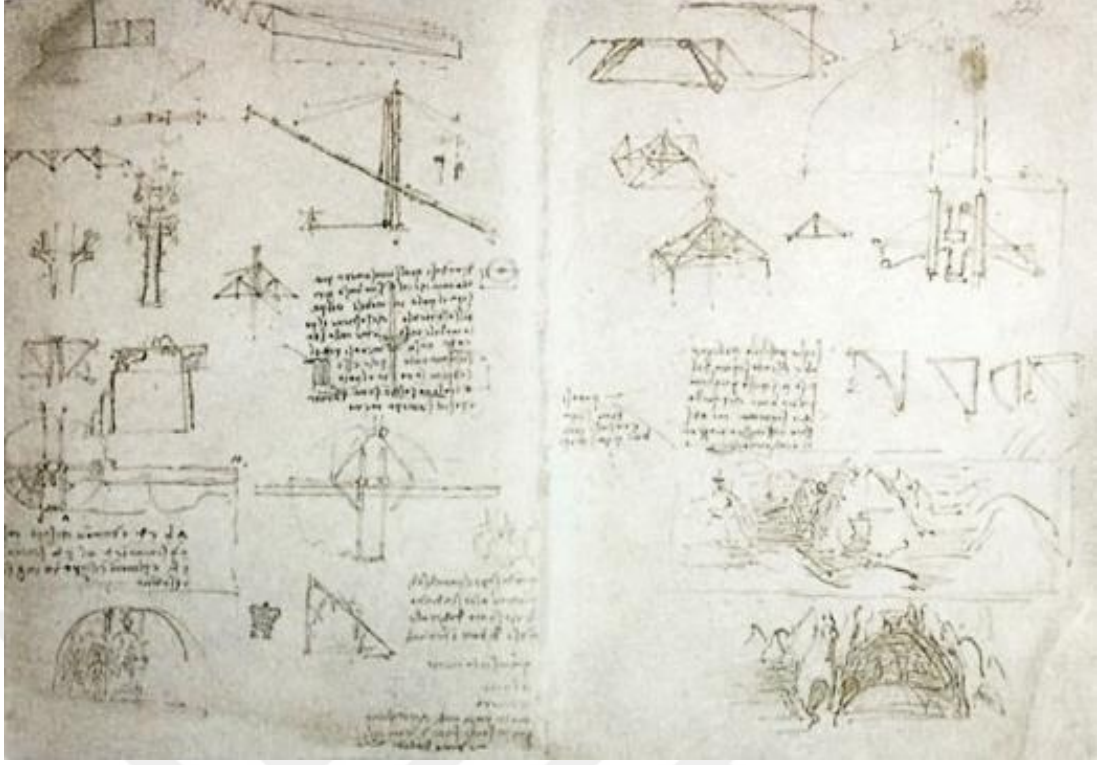
Atlas Kodeksi, Leonardo'nun kırk yıllık kariyerinin tümünü içerir. Henüz yirmi altı yaşında olduğu 1478 yılından 1519 yılındaki ölümüne kadar geçen sürenin özeti gibidir. Mekanik bilimi, matematik, astronomi, fiziki Coğrafya, botanik, kimya ve anatomi alanında yaptığı en önemli çalışmalardan oluşan defterlerdir.⁹⁵

⁹⁵ Claudio Pescio, Eserin, Orjinal Adı; Leonardo arte e scienza, Türkçe'ye Çeviri, Nazan Tezcan, Leonardo Sanat ve Bilim, Boyut Yayınları, Kasım 2014 s. 96

Şekil 5.12 : Leonardo Da Vincinin, Gövde ve üst bacak kaslarına ilişkin bir çalışma (1510)

Kaynak: Claudio Pescio, Eserin, Orjinal Adı; Leonardo arte e scienza, Türkçe'ye Çeviri, Nazan Tezcan, Leonardo Sanat ve Bilim, Boyut Yayınları, Kasım 2014 s. 99

Şekil 5.13: Leonardo Da Vincinin, Poliziano'nun Orpheus'unun yerleştirilmesi (1506-1508) Atlas Kodeksi.

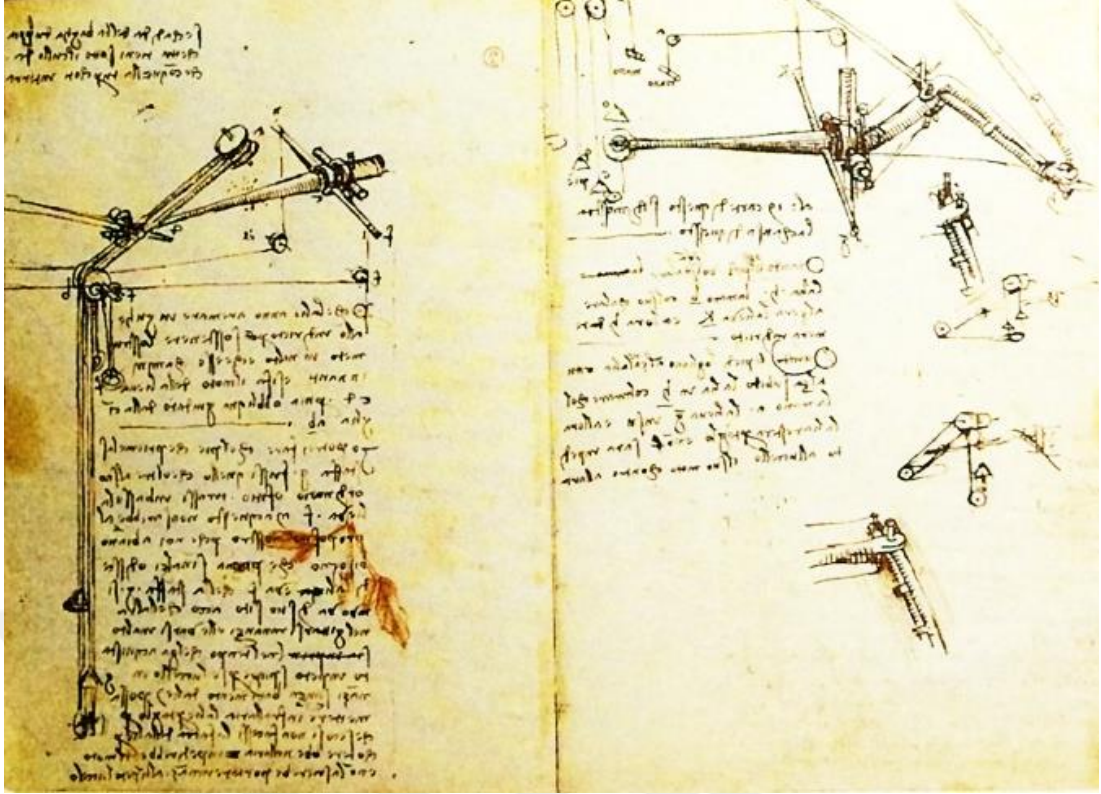
Kaynak: Claudio Pescio, Eserin, Orjinal Adı; Leonardo arte e scienza, Türkçe'ye Çeviri, Nazan Tezcan, Leonardo Sanat ve Bilim, Boyut Yayınları, Kasım 2014 s. 100

5.7.2.1.2. Arundel Kodeksi

Leonardo bu kodeksinde ana konu matematiktir. Yapmış olduğu bilimsel araştırmalarda bazıları kendi icadı olan müthiş fikirlere rastlanır. Su altında soluk almayı mümkün kılan maske ve hortumlardan oluşan tasarım gibi birçok buluşunu yine infografik öğelerini içeren bir üslupla yorumlamıştır.

Şekil 5.14: Da Vincinin, Poliziano'nun Orpheus'unun yerleştirilmesi (1506-1508) Atlas Kodeksi
Kaynak: Claudio Pescio, Eserin, Orjinal Adı; Leonardo arte e scienza, Türkçe'ye Çeviri, Nazan Tezcan, Leonardo Sanat ve Bilim, Boyut Yayınları, Kasım 2014 s. 101

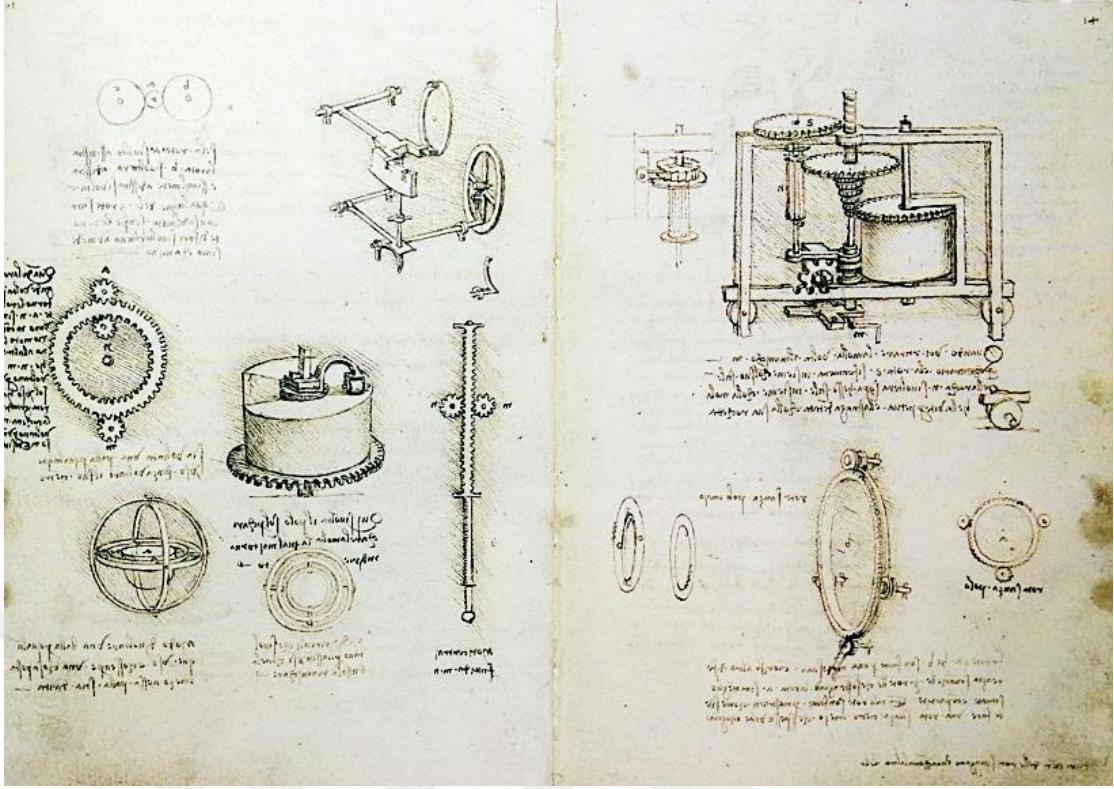
Şekil 5.15: Leonardo Da Vincinin, “Kuşların Uçuşu Üzerine” adlı kodeksinden bir kesit. Bu çalışmada kanat dönüşü yapan bir aletin çizimleri (1505 yılı).

Kaynak: Claudio Pescio, Eserin, Orjinal Adı; Leonardo arte e scienza, Türkçe’ye Çeviri, Nazan Tezcan, Leonardo Sanat ve Bilim, Boyut Yayınları, Kasım 2014 s. 104

5.7.2.1.3. Kuşların Uçuşu Üzerine Kodeksi

Leonardo bu kodeksinde adından da anlaşılacağı gibi kuşlardan esinlenerek uçan makine yapımı ile ilişkili olarak kuşların uçuşlarının incelendiği bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmaya yakından baktığımızda ilk başlarda kanat çırpma yani insan kaslarındaki hareketle ortaya çıkan enerji akışı üzerine yapılan araştırmalar sonrasında hava akımlarını yönlendirmeyi başaran bir tip planör görevi gören kanat çalışmaları üzerine yoğunlaşmıştır.⁹⁶

⁹⁶ Pescio -Tezcan A.g.e, s. 104

Resim 5.16 : Da Vincinin, Saat Mekanizmaları ile ilgili çizimler ve notlar (1495-1499), Madrid Kodeksi.

Kaynak: Claudio Pescio, Eserin, Orjinal Adı; Leonardo arte e scienza, Türkçe'ye Çeviri, Nazan Tezcan, Leonardo Sanat ve Bilim, Boyut Yayınları, Kasım 2014 s. 107

5.7.2.1.4.Madrid Kodeksi

Madrid Kodeksi'nde (yaklaşık olarak 1503-1505) “Anghiari Savaşı” tablosu için notlar, resim perspektifi ve Melzi'nin *Libro di Pittura/Resim Kitabı* eserinde kullandığı optik bilgiler ağırlıktadır. Ayrıca kodeks “Leonardo'nun yaptığı çizimler birer infografik kültürü taşımakta olup makine parçalarını sadece çizimle bırakmayıp makineler hakkında teknik bilgilere de yer vererek bilgilendirme üzerine çalışmalarla günümüz modern infografiğinin temellerini atmıştır.

5.7.2.2.Leonardo'nun anatomileri ve çağdaş infografikler

Infografiklerin en belirgin özelliği bilgilendirme amacının olmasıdır. Infografik bir araştırma uygulama biçimidir. Bu anlamda Leonardo'nun anatomik illüstrasyonlarını

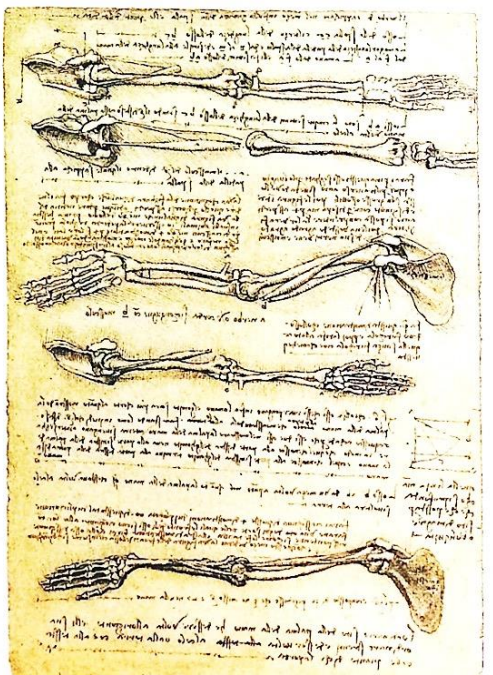
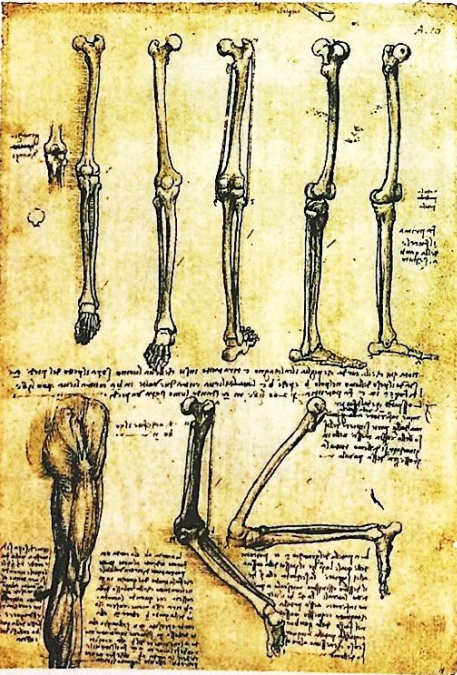
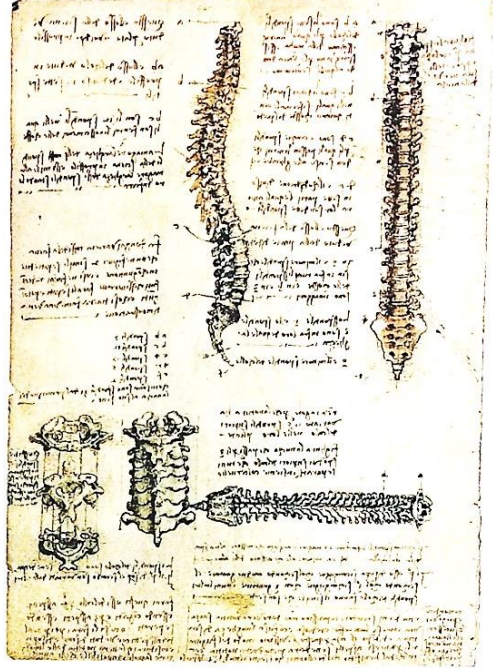
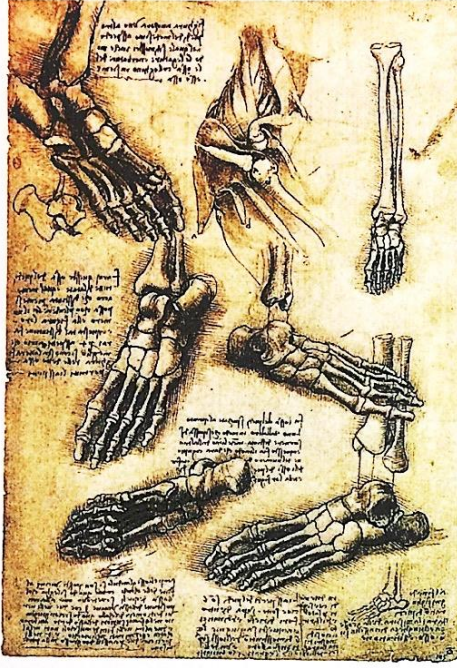
infografik biliminin farklı bir kolu olan bilimsel ve teknik infografiklere örnek olarak gösterebiliriz.

Rönesansa biçim veren, çok yönlü ve evrensel sanatçı Leonardo da Vinci sanat çalışmalarına koşturarak öğretisini kuramsal temeller üzerine oturtmak için araştırma, bilgi toplama, inceleme ve yaratıcı çalışmaları ile kendisinden sonraki yüzyılların düşünce ve buluşlarına öncü olmuştur. Leonardo'nun bilimsel araştırmaları, sanat anlayışını geliştirir. Ona göre sanat ve bilim, sınırları aşmaktır.⁹⁷

Leonardo Da Vinci'nin uzun yıllar saklı kalarak günümüze kadar ulaşan bu anatomik çizimleri günümüz bilimi için bir ışık kaynağı olmuştur. Bir sanatçının insan ve diğer canlı türlerinin anatomisini inceleme ihtiyacı duyması gibi bunu çizimlerle bilgi niteliğinde aktarmak da dikkat çekici bir özellik olarak söylenebilir.

Bu bölümde Leonardo Da Vincinin “Anatomik Atlas” adı altında bulunduğu zamana kadar incelediği kadavra türlerini ve elde ettiği bilgileri çizerek, not olarak uyguladığı eserler örnekler üzerinden değerlendirilecektir.

⁹⁷ Güven, H. Nevin. “Leonardo Da Vinci'nin Anatomi Çalışmalarının Sanat Yaşamına Katkısı”, Süleyman Demirel Üniversitesi Yaşam Dergisi 2009;2(1):22
edergi.sdu.edu.tr/index.php/sduyd/article/download/2262/2039

Şekil 5.17: 1. Da Vinci'nin Ayak ve omuz kemikleri (1508-1510) Windsor Şatosu kraliyet kütüphanesi. 2. Omurga (1508-1509) Windsor Şatosu kraliyet kütüphanesi. 3. Bacak ve diz kemikleri (1508-1510) Windsor Şatosu kraliyet kütüphanesi. 4. Da Vinci'nin Biceps kasının (pazu) belirlediği kol hareketi (1508-1510) Windsor Şatosu, Kraliyet kütüphanesi

Kaynak: Claudio Pescio, Eserin, Orjinal Adı; Leonardo arte e scienza, Türkçe'ye Çeviri, Nazan Tezcan, Leonardo Sanat ve Bilim, Boyut Yayınları, Kasım 2014 s. 118

5.7.3.Piri Reis'in Haritaları

Piri Reisi daha iyi anlamak için en önemli kaynak Kitab-ı Bahriye'dir. Bu eserinde var olan haritalarının bir çoğu genelde kartografik ve topografik özellikler gösterdiği gibi sivil yerleşim bölgeleri, askeri alanlar, kaleler, ve şehirleri farklı simgelerle sembolize ederek betimlemiştir. Piri Reisin, haritaları harita olmaktan çıkarıp haritanın misyonun genişletmesi ve haritaların dönemin infografik eserleri olarak gösterilmesinin yanında bugünkü infografik tanımlamasını destekleyecek nitelikte çalışmalar yaptığını söyleyebiliriz. Piri Reisin dünya haritası yazılı bilgiyle kaynaşmasıyla ortaya bilgilendirici infografikler çıkmıştır.

Şekil 5.18 : Piri Reis'in Dünya haritası

Kaynak:[http://www.turkcebilgi.com/piri_reis'in_haritas%C4%B1_\(ilk_d%C3%BCnya_haritas%C4%B1\)](http://www.turkcebilgi.com/piri_reis'in_haritas%C4%B1_(ilk_d%C3%BCnya_haritas%C4%B1))

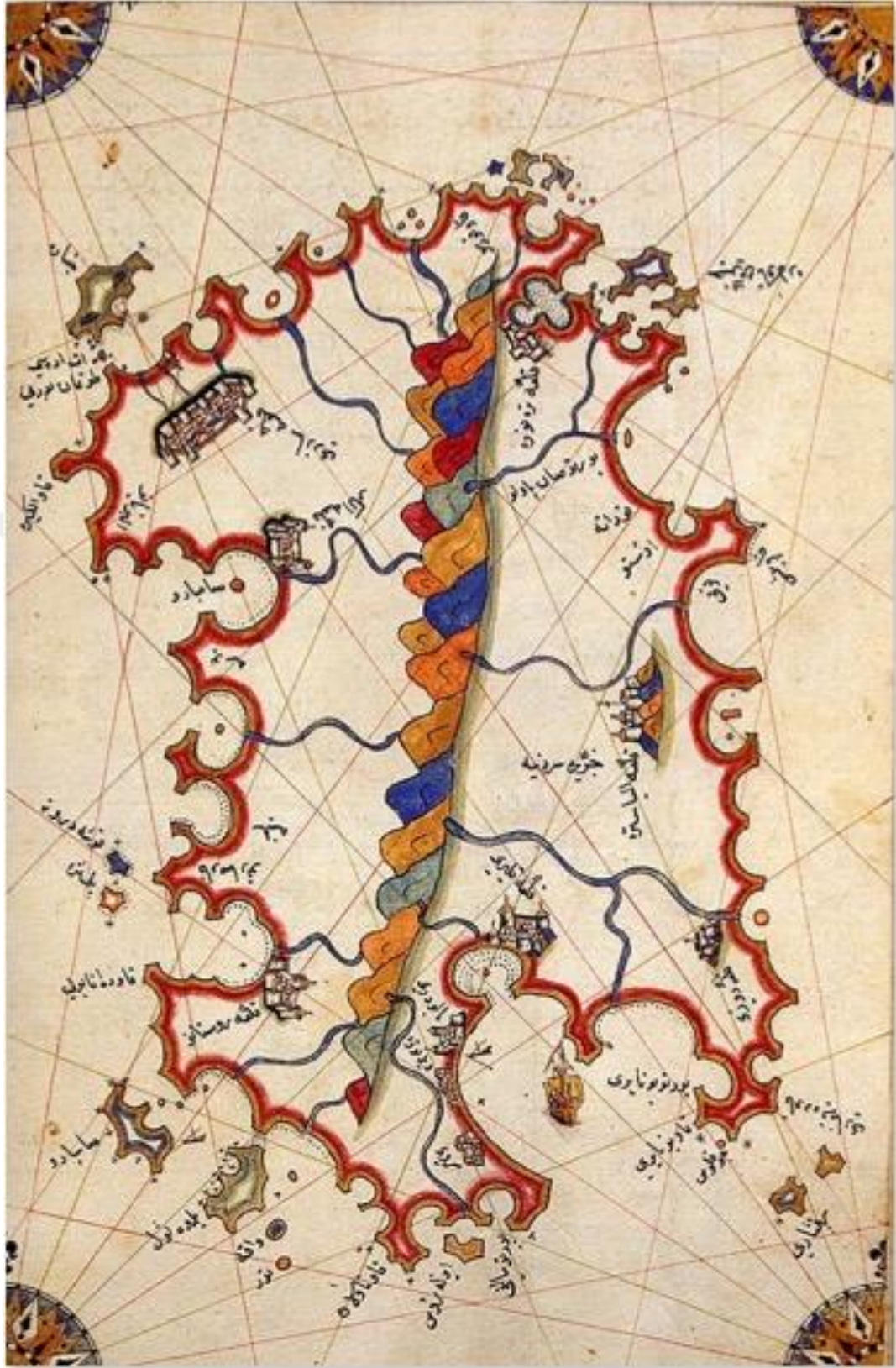
Şekil 5.19 : Piri Reis'in Kıbrıs haritası

Kaynak: http://tarihvedenedeniyet.org/wp-content/gallery/piri-reis-haritalari/piri_reis_kibris.jpg

Şekil 5.20 : Piri Reis'in Girit Adası haritası

Kaynak: <http://www.tarihnotlari.com/wp-content/uploads/2013/04/girit-haritasi-by-piri-reis.jpg>

Şekil 5. 21 : Piri Reis'in Sardunya Adası haritası

Kaynak: <http://www.tarihnotlari.com/wp-content/uploads/2013/04/map-of-sardinia-by-piri-reis.jpg>

5.7.4. Türklerde Minyatür ve Soy Ağaçları

Minyatürler diğer alanlara göre farklı bir disiplin anlayışı olarak Osmanlı devletinde ortaya çıkmış ve bölgeleri, şehirlerin krokilerini tasvir ederken kartografik tekniklerle coğrafik bölgede yaşayan canlılar da bu minyatürler üzerinde gösterilmiştir. Minyatürler de bilgi verici çok yönlü bir disiplin olarak günümüz infografiklerine zemin hazırlamıştır. 18.y.y.dan sonra batı kültürüne yoğun ilgi gösterilmesiyle resim alanı popüler olarak kendini gösterdi; bu yeni alan minyatür sanatının gerilemesine neden oldu. 19.y.y. da değerini kaybederek yerini batı sanatına bırakmıştır.

Minyatürden farklı Türk ve Arap kültüründe soy ağaçları ile bilinen kişinin aile fertlerinin kökenini ve akrabalık bağlarını gösteren çizimlerde infografik kültürün farklı bir yansıması olarak gösterilebilir.

Şekil 5.22: Matrakçı Nasuh'un yapmış olduğu Tebriz Şehir Planı Minyatürü

Kaynak: <http://www.skylife.com/images/photo/2014/05/mikelanj-in-cagdasi-bir-osmanli-matraci-nasuh/album/mikelanj-in-cagdasi-bir-osmanli-matraci-nasuh-1.jpg>

Şekil 5. 24: Eski Soy Ağacı Çizimi

Kaynak: <http://tarihvedenedeniyet.org/2010/06/soy-agaci-nasil-cikarilir.html>

5.7.5.18. Yüzyıldan Günümüze Kadar İnfografikler

İnfografiğin tarihsel başlangıcını bir önceki bölümlerde detaylı olarak açıklanmıştı. Geçmiş dönemlerde kullanılan veri haritaları bir infografik değer taşımamakla beraber, sadece keşiflerin ve bireysel araştırmaların sonucu olarak ortaya çıkmıştır. O dönemki adıyla henüz kavramsallaşmamış olan bu bilgi grafikleri kendinden sonra gelecek dönemlerin de alt zeminini hazırlamış ve gelişmesine katkı sağlamıştır. İstatiksel infografikler sadece bilgi grafiklerinin gelişimine katkı sağlamakla kalmayıp modern grafiğin gelişmesinde önemli bir rolü oynamıştır. Günümüz infografik kavramının işleyiş aşaması araştırma, geliştirme ve oluşma süreciyle ortaya çıkmaktadır.

5.7.6. Playfair ve Siyasi, Ticari Atlas

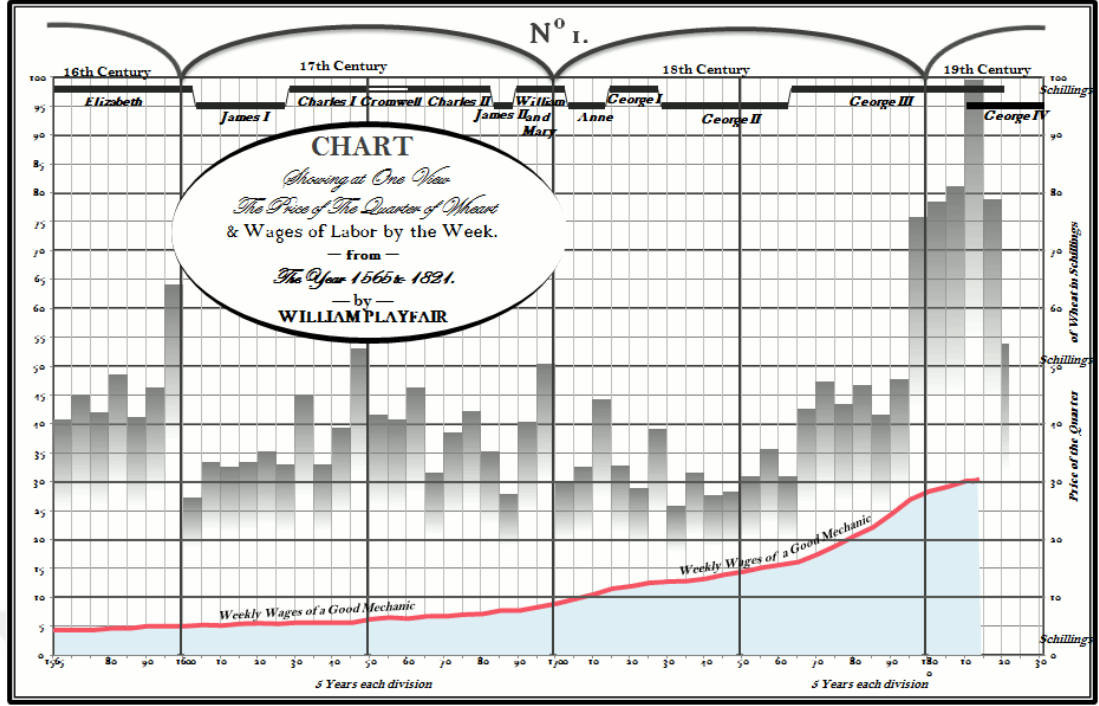
Pasta grafik, çubuk grafik ve çizgi grafik, buluşlarıyla bilinen William Playfair klasik bilgi sunumunu değiştirerek yeni bir dil oluşturmuştur. Playfair 18.yüzyıl İngiltere’inde ekonomiyi, istatiksel grafikler, pasta grafikleri, çubuk grafikler, çizgi grafikler, ve histogramlar ile anlatan ve açıklayan politik iktisatçı mühendistir. William Playfair, 1786 yılında Ticari ve Siyasi Atlas adlı kitabında ilk verileri yayınlamıştır.

Playfair’e göre grafiklerde bilgi karşılaştırılabilir, gözlemlenebilir ve bilginin daha iyi anlaşılmasına olanak sağlar. Kendi hazırladığı ticari ve siyasi atlas da zaman çizelgeleri, pasta, çubuk grafikler gibi grafik temelli çalışmalar kullanılan ilk önemli yayın olma özelliği taşımaktadır.

İstatiksel grafiklerin amacı zorluk değeri yüksek bilgiyi algısal ve bilişsel anlama düzeyine getirerek anlaşılmasına olanak sağlar. Playfair’in grafikleri verilerin iletilmesi bulunduğu bu yöntem onun grafiklerin okuma psikolojisinin sezgisel ama net bir anlayışla modern deneysel psikoloji deneylerle kanıtlanabilir bir kavram ortaya çıkarmıştır.⁹⁸

Playfair’in bu buluşu 20. yüzyılda grafik alanında popüler bir moda haline getirmesiyle ve insanın bilgiyi işlemesine olanak sağladı.

⁹⁸ [http://www.psych.utoronto.ca/users/spence/Spence%20\(2006\).pdf](http://www.psych.utoronto.ca/users/spence/Spence%20(2006).pdf) Eylül 2016 s.1

Şekil 5.25: William Playfair'in Ticari ve Siyasi Grafiği

Kaynak: <http://www.excelcharts.com/blog/wp-content/uploads/2011/12/william-playfair-wheat-excel.png>

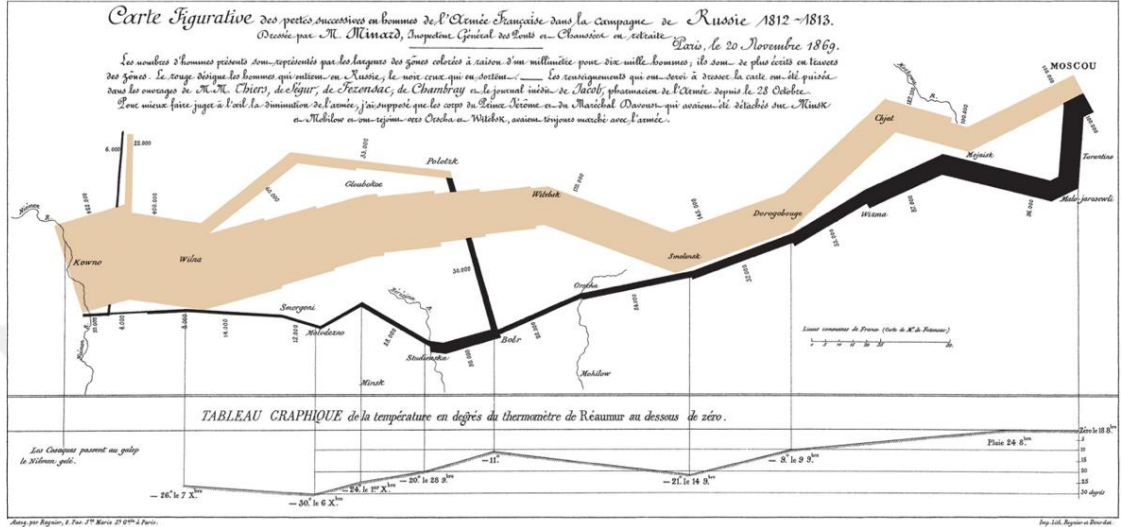
5.7.7. Napoleon'un Moskova Seferi Haritası

1812 yılında Fransız Napolyon'un Fransız-Rus savaşında ordusunun savaş hareketleri ve diğer istatistiksel verileri Charles Joseph Minard tarafından hazırlanmıştır. Minard mühendislik ve istatistikte grafik kullanımında bir öncüydü. Minard; 1869'da yayımlanan bu akı haritası Napolyon'un hezimetle sonuçlanan 1812 Rusya Seferi hakkındaydı. Grafik iki-boyutlu bir resim üzerinde birkaç değişkeni birden göstermekteydi bunlar:

- Ordunun konumu ve yönü, bazı birliklerin ayrılıp sonra tekrar katıldıkları yerler de dahil olmak üzere.
- Ordunun azalan büyüklüğü
- Geri çekilme sırasındaki düşük sıcaklıklardır.⁹⁹

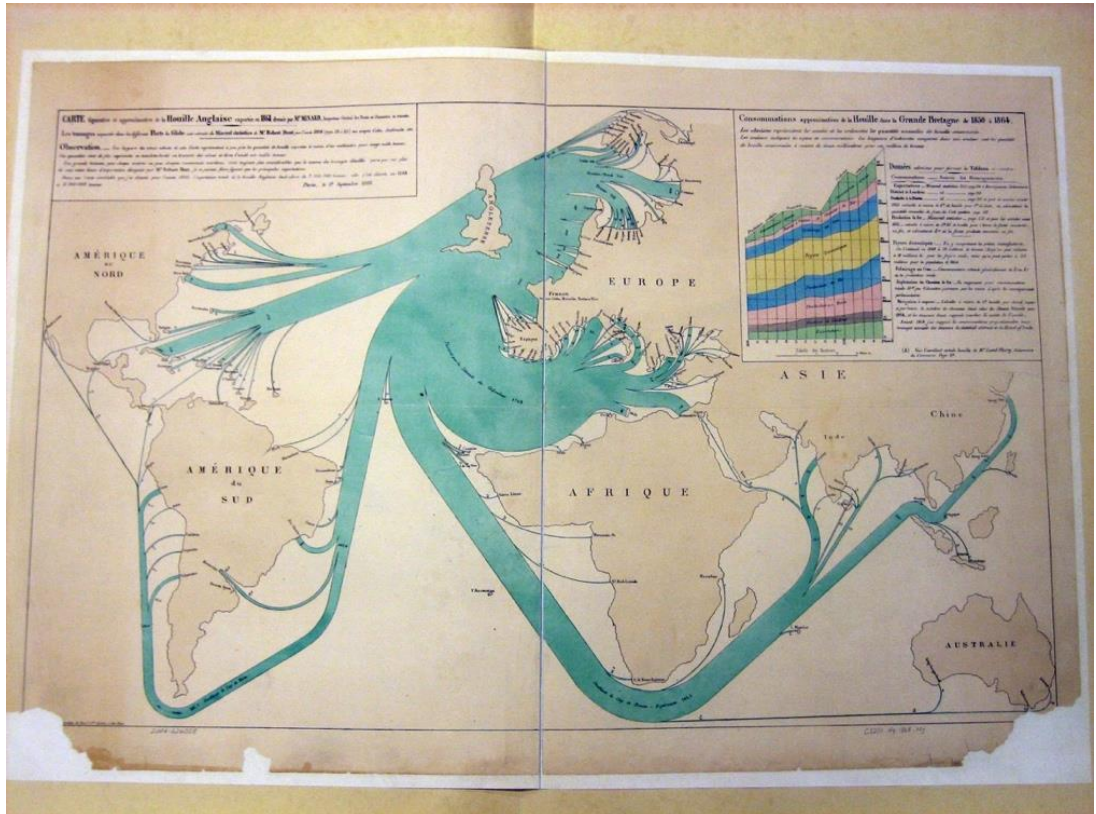
⁹⁹ https://tr.wikipedia.org/wiki/Charles_Joseph_Minard

Bu çalışmada grafik çalışma, parametrelere bağlı şekillerin Fransız ordusunun ne kadar büyük olduğunu, diğer küçük grafiklerde ordunun bölgeye dağılım üzerinde ki hareketler veri bilgileriyle desteklenerek gösterilmiştir.

Şekil 5.26 : Charles Joseph Minard tarafından çizilmiş, Napolyon'un Moskova Seferi'nin akış haritası.

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Charles_Joseph_Minard#/media/File:Minard.png

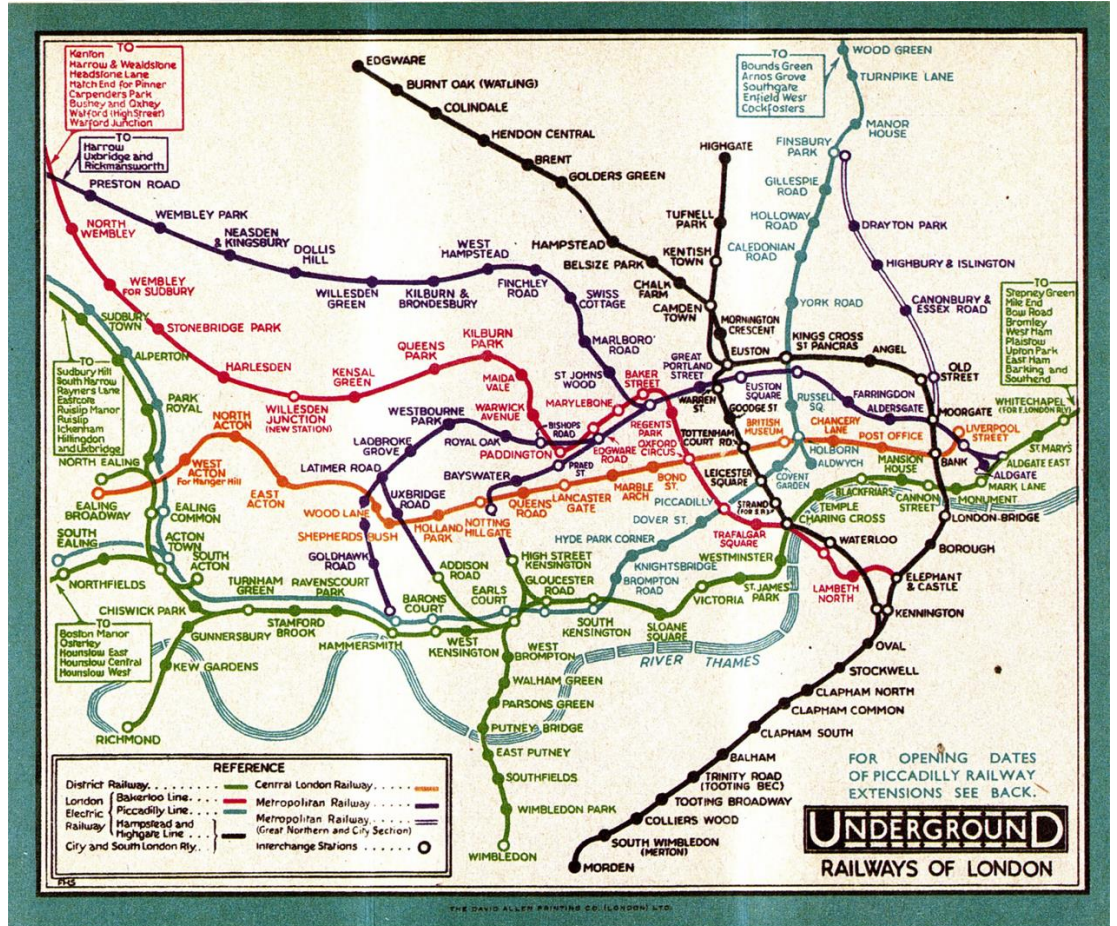
Şekil 5.27: Charles Joseph Minard tarafından çizilmiş, “İngiltere’nin Kömür ihracatı haritası”

Kaynak: <https://cartographia.files.wordpress.com/2008/06/english-coal-exports.jpg>

5.8.Harita Çeşitleri

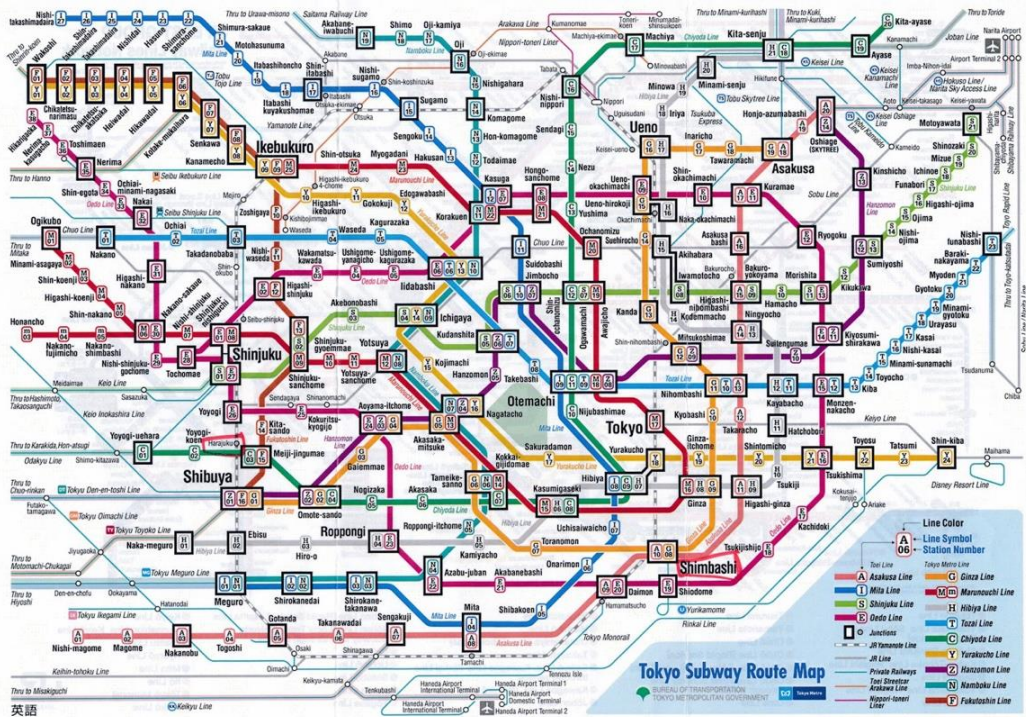
5.8.1.Metro Haritaları

İnfografik alanlarını kapsayan diğer bir tür ise metro haritalarıdır. Teknik ressam olan Henry Beck, tasarladığı Londra metro haritasıyla Londra’yı yeniden şekillendirmiştir. Yeni bir grafik stilde tasarlanan bu haritalar karmaşık metro güzergahlarını yalın olarak ve çizgilerle basitleştirerek, metro taşımacılığının yol güzergahları gösterilmiştir. Henry Beck’in keşfettiği bu haritalamayı Rusya ve Japonya gibi bir çok ülkede kendi metro haritalarında uygulamışlardır.

Şekil 5.28: Henry Beck Tarafından Tasarlanmış Londra Metrosu Haritası

Kaynak: http://amodern.net/wp-content/uploads/2013/08/3_tubemap.png

Şekil 5.29: Tokyo Metro Yol Haritası

Kaynak: <http://www.dizmana.com/icerik/dunyanin-en-gorkemli-15-metro-hatti-uzunluklari/>

Şekil 5.30: Barcelona Metro Yol Haritası

Kaynak: <http://www.dizmana.com/icerik/dunyanin-en-gorkemli-15-metro-hatti-uzunluklari/>

МОСКОВСКИЙ МЕТРОПОЛИТЕН * 2008 * MOSCOW METRO

Şekil 5.31: Rusya Metro Yol Haritası

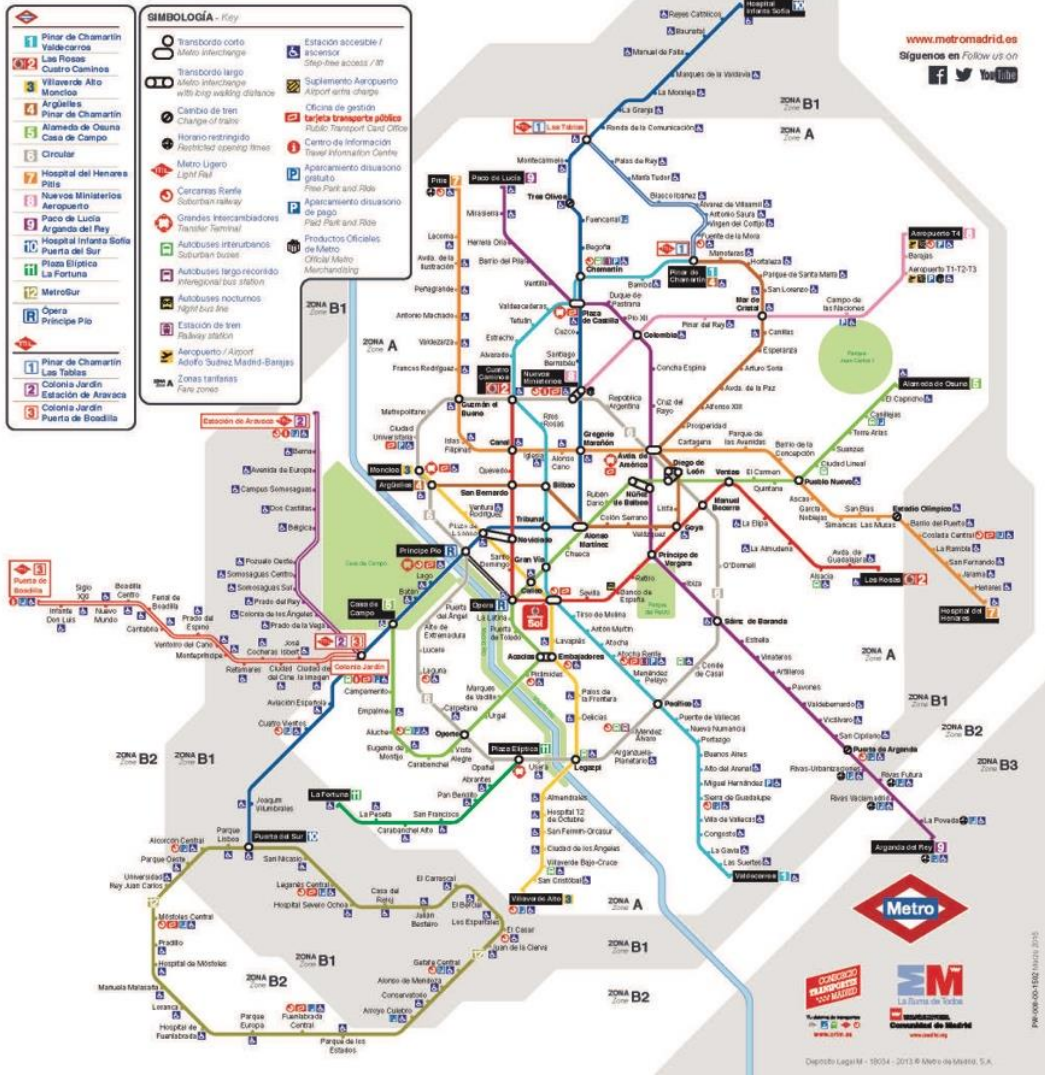
Kaynak: <https://store.donanimhaber.com/9a/ba/4c/9aba4c83b8240f4ab2ba3aac4a16f190.png>

Şekil 5.32: New York Metro Yol Haritası

Kaynak: <https://store.donanimhaber.com/9a/ba/4c/9aba4c83b8240f4ab2ba3aae4a16f190.png>

RED DE METRO Y METRO LIGERO Metro and Light Rail Network

Şekil 5.33: Rusya Metro Yol Haritası

Kaynak: <http://www.dizmana.com/icerik/dunyanin-en-gorkemli-15-metro-hatti-uzunluklari/>

Şekil 5.34: Londra Metro Yol Haritası

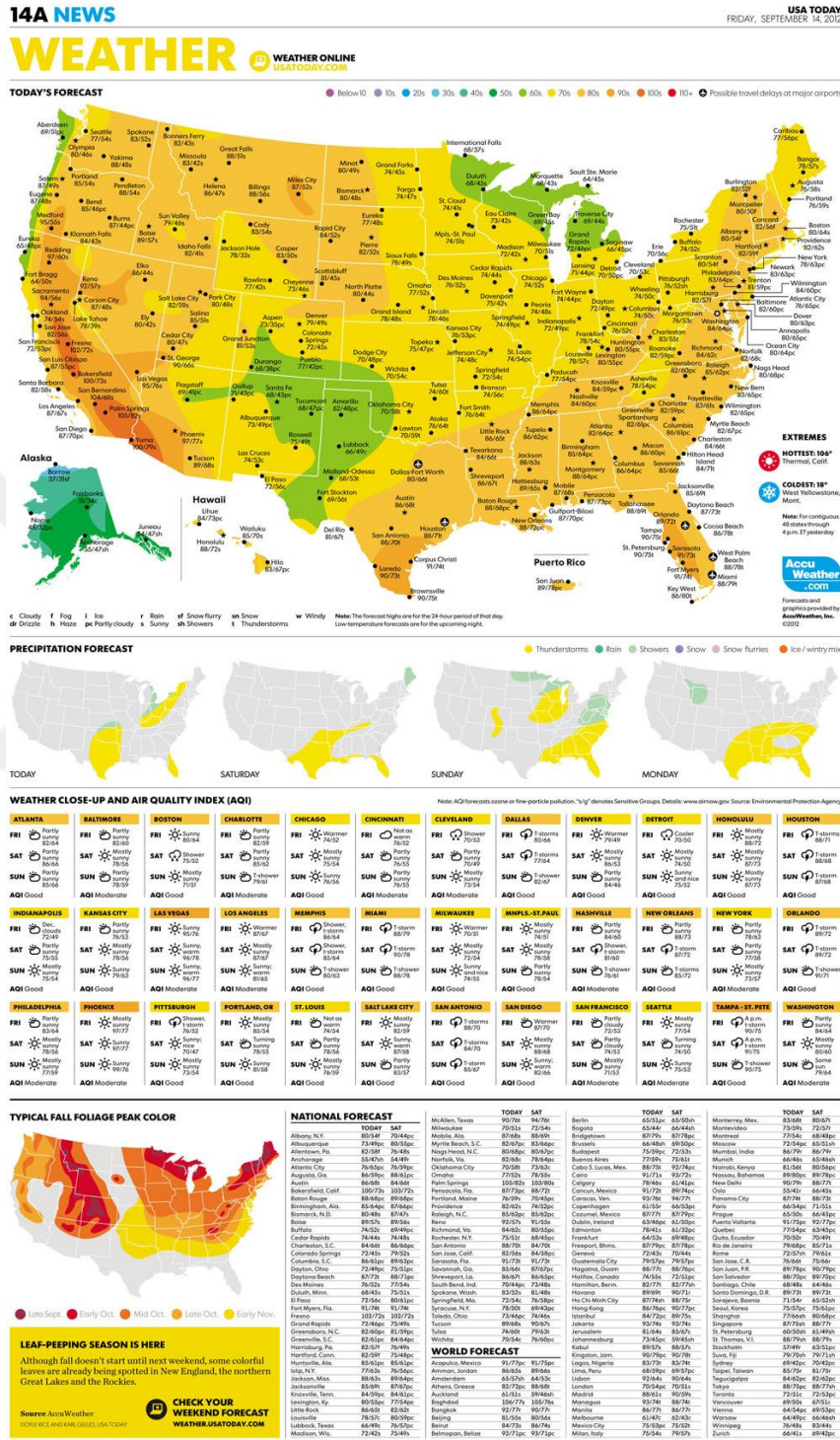
Kaynak: <http://www.dizmana.com/icerik/dunyanin-en-gorkemli-15-metro-hatti-uzunluklari/>

5.8.2.Hava Durumu Haritaları

Diğer haritalar gibi hava durumu haritaları grafik, renk, sembol, tablo, yazı, ve veri bilgilerinin hepsini birleştirerek zor ve karmaşık bilgi topluluğunu infografik tasarıma entegre ederek yeni bir grafik kültür ortaya çıkarmıştır. USA Today's gazetesinin, meteorolojiden alınan bilgilerle oluşturduğu hava durumu grafikleri gibi haberlerle okuyucunun algılamasını kolaylaştıracak haber-okur iletişimini üst düzeye çıkarmak amaçlanmıştır. Önemli olan bir detay da, haber kavramını görsel ile daha güçlü hale getirerek görsel gazeteciliğin etkisinin daha iyi anlaşılması sağlamaktır.

Hemen hemen tüm gazetelerde hava durumu verileri meteoroloji raporları üzerinden yapılmaktadır. Gazeteler genel olarak hava durumu grafiklerine sayfalarında görünür bir yer ayırmayabilirler. Gazetelerde, her okuyucu tarafından dikkat çekme ve zaman alıcı olarak görülseler de yine de hava durumu haritalarına yer vermeyi önemli buluyorlar. George Rorick 1982 yılında USA Today's gazetesine tasarladığı renkli hava durumu haritası ile gazetelerde bilgilendirme tasarımının bugünkü adıyla yeni bir infografik kültürünün başlamasını sağlamıştır.

Ancak aşağıdaki USA Today's gazetesinin yayınladığı örneklerde olduğu gibi özel hava durumu grafikleri okuyucunun dikkatini çekerek okunmasını sağlayabilir.

Şekil 5.35: USA Today's Gazetesinde yayımlanan hava durumu grafiği

Kaynak: <http://www.math.yorku.ca/SCS/Gallery/images/forick1982-weathermap-1g.jpg>

Şekil 5.36: USA Today's Gazetesinde yayınlanan hava durumu grafiği

Kaynak: https://images.washingtonpost.com/?url=http://img.washingtonpost.com/blogs/capital-weather-gang/files/2014/12/USAtoday_5.jpg&w=1484&op=resize&opt=1&filter=antialias

Şekil 5.37: USA Today's Gazetesinde yayınlanan hava durumu grafiği

Kaynak: <http://contest.japias.jp/tqj13/130294/shiru/historyimages/usa-today.JPG>

5.8.3. İlk Sembolik İletişim: Isotype

17.yüzyıl'dan 18.yüzyıla kadar gelişen endüstri çağı önemli aşamalar göstermiş fakat 20.yüzyılda yaşanan savaşlar nedeniyle duraksama dönemine girmiş ise de 1.Dünya savaşından sonra tekrar hızlanmıştır. Isotype kavramı ilk olarak 1936 yılında Otto Neurath tarafından ortaya atıldı. “Viyana Metodu” olarak da adlandırılan Isotype, “Uluslararası Resimsel Yazı Eğitimi Sistemi” sözcüklerinin İngilizcedeki karşılığının baş harflerinden türetilmiş bir sözcüktür.¹⁰⁰

Isotype'ın en önemli özelliği sayısal verileri anlaşılması daha kolay simgelerle eğitimsiz okur kitlesinin daha iyi anlamasını sağlar. Isotype da sembol kökenli olup görsel iletişimin içinde yer alan perspektif ve minimalist piktogramdır.

“Neurath'ın açıkladığı gibi, Isotype'ın nihai hedefi detaydan arındırılmış sembol ve işaretlerden başlı başına bir dil oluşturmak; kavramlara, nesnelere, durum ve mekanlara açıklamalar getirmek ve bu görsel dili bir işaret dili olarak kullanmaktır.”¹⁰¹

“I. Dünya Savaşı sonrası kaotik ortamda ortaya çıkan Isotype'ın amacı halkın, sosyal, sağlık, ekonomi gibi karmaşık istatistik bilgilerine kolayca ulaşması ve bunları anlamasıydı. Bu sistem sözcüklerin olmadığı resimsel bir dili hedefliyordu ve bir figür eş sayıda nicel bilgiyi barındırıyordu.”¹⁰²

Neurath; Bir Isotype yaratmanın en önemli aşamalarının başında kavramsal gelişimin yanı sıra kolayca anlaşılabilir ve hatırlanabilir semboller geliştirmek olduğunu belirtiyor. “Bir sonraki aşamada ise semboller geliştirmek olduğunu belirtiyor”.¹⁰³

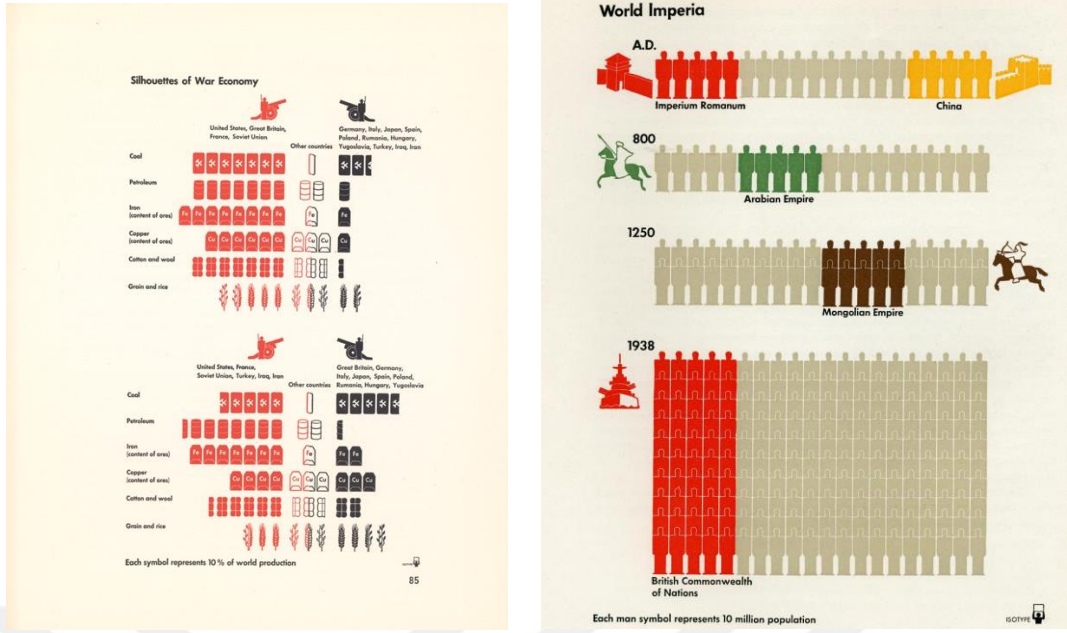
Isotype görsel alfabe olarak uluslararası çevrede kabul almayı başaramasa da piktogram ve ikonografi gibi kavramların ortaya çıkmasını sağlamıştır.

¹⁰⁰ Tevfik Fikret Uçar, *Görsel İletişim ve Grafik Tasarım*. (İstanbul: İnkılap Yayınevi, 2004) s.75

¹⁰¹ Uçar a.g.e s.75

¹⁰² Uçar a.g.e s.76

¹⁰³ Uçar a.g.e s.77

Kaynak: http://www.constellations.pitt.edu/sites/default/files/field/image/Neurath005_0.jpg

Şekil 5.38: Otto Neurath'ın Isotype Örnekleri

5.9.İnfografiğin Anatomisi

İnfografik haber organizasyonu ve sunum alanlarının birleşimi ile oluşur. Grafik tasarım, tipografi, dilbilim, illüstrasyon, psikoloji, teknoloji, bilim, sağlık gibi var olan herşey infografik tasarımın içine dahil edebiliriz. Haber organizasyon sunumunda 5N+1T formülü kullanılırken, infografik sunumunda organizasyon şeması formülü 7N+1T olarak anlatabiliriz. Bunlar;

5 N 1 K + 1 T Haber Organizasyon Kuralları	7 N + 1 T infografik Anatomisi Formülü
<ul style="list-style-type: none"> ■ Ne? ■ Ne zaman? ■ Nerede? ■ Niçin? ■ Nasıl? ■ Kim? ■ Tasarım? 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ne? ■ Ne zaman? ■ Nerede? ■ Niçin? ■ Nasıl? ■ Nitel Miktarı? ■ Nicel Miktarı? ■ Tasarım?

Tablo 5.1: 5 N + 1 K + ile 7 N +1 T Karşılaştırması

İnfografik farklı disiplinleri bünyesinde toplayan ve tüm bunları aynı çatı altında birleştiren bir unsurdur. Tipografi, fotoğraf, illüstrasyon, piktogramlar, semboller, haber, pasta ve çubuklu grafikler, harita, sayfa tasarımı, gibi alanların hepsi infografiğin ana öğelerini oluşturur. İnfografik çalışmada sunulan bilgi okuyucuyu etkilemeli ve bilişsel anlama düzeyini kolaylaştırmalıdır. Bunun için infografiği oluşturan unsurları daha yakından değerlendirmeliyiz.

5.9.1.İnfografikte Dil Bilimsel Yapı

İnfografikte içeriğin daha iyi anlaşılması için rafine bilgi önemli bir süzgeçten geçirilmeli, infografik yoğun ve gereksiz yazı karmaşasından arındırılarak tasarlanmalıdır. Okurun anlamasını zorlaştıran, önemli olan bilginin çok fazla detay arasında okunmasını engelleyecek unsurlardan uzak durulmalıdır. Bilgi açık ve net olmalıdır.

4.9.2.İnfografikte Görsel Betimleme

Bir infografik görsel olarak etkili olmalı ve okurun dikkatini çekmelidir. Dikkat çeken infografik okunma potansiyeli oluşturur. İnfografik tasarımcı Fernando Baptista, iyi bir infografik çalışmasında tasvir edilecek konunun analizi iyi yapılmalı, çalışma bu bilgi üzerine kurularak inşa edilmeli ve doğru bilgi izinde illüstrasyonu yapılmalı diye belirtiyor.¹⁰⁴

5.9.3.İnfografikte Yaratıcılık

Yaratıcılık, ilginç, sıra dışı, şaşırtıcı, dikkat çekici özellikleri içinde bulunduran bir kavramdır. Eğer bir infografiğin okunur olmasını istiyorsanız öncelikle dikkat çekici ve okuru cezbetmelisiniz. Müge Elden, “Yaratıcı zeka ve yaratıcı düşünce orijinal olmalıdır. Sadece bize ait alışılmadık, özgün eksantrik fikirler üretme yeteneğini ifade eder.”¹⁰⁵ demiştir. Araştırma aşamasını kapsayan bu süreç beyin fırtınası, nitelik sıralaması, görsel kompozisyonlarla yaratıcı fikirlerin somutlaştırılarak netleştirildiği aşamadır.

¹⁰⁴ Fernando Baptista ile yapılan görüşme 8 haziran, 2015.

¹⁰⁵ Müge Elden - Özen Okat Özdem, Reklamda Görsel Tasarım - Yaratılık ve Sanat, Say Yayınları (1.Baskı) İstanbul, 2015 s. 49

5.10.İnfografik Tasarımın Yapıtaşları

Görsel tasarım kavramının incelenmesi söz konusu olduğunda ilk akla gelen, bir görsel tasarımı meydana getiren unsurların tek tek açıklanmasıdır.¹⁰⁶ Bir görsel tasarım nesnesi olarak infografik, renk, kompozisyon, sayfa tasarımı, illüstrasyon ve tipografi, pasta grafikler, haritalar, gibi görsel öğeleri kapsayan yapıtaşlarından oluşur. Tüm bu öğeler birlikte tasarıma kimlik kazandırmaktadır. İnfografik yapıtaşlarını şu alt başlıklar altında inceleyebiliriz;

- Psikolojik anlamda infografikte renk
- İnfografikte kompozisyon ve sayfa tasarımı
- İnfografikte görsel hiyerarşi, bütünlük ve ritim
- İnfografik tasarımında görsel öğeler
- İnfografikte tipografi

5.10.1.Psikolojik Anlamda İnfografikte Renk

Renk hayatımızın her alanında bizimle olan bir kavramdır. Tasarımın merkezini oluşturan renk bir görsel çalışmada dikkat çeken en önemli grafik unsurdur. Bunun nedeni rengin infografik bir tasarıma kimlik, kişilik, tarz ve anlam kazandırmasıyla ön arka perspektifle çalışmaya boyut kazandırmasıdır.

İnfografikte önemli olan “renk kullanımı, renge bakan kişinin vereceği psikolojik ve duygusal tepkileri yoğunlaştırır, algılarını açar, kültürel ve sembolik çağrışımlar yapar.”¹⁰⁷ Renklerin görsel bir tasarımda yaydıkları enerji insan psikolojisi üzerinde farklı etkiler oluşturmakla birlikte infografik tasarımda okuyucunun dikkatini çekerek hem akılda kalıcı olur hem de okuyucuya keyif verir.

¹⁰⁶ Elden - Özdem a.g.e s.87

¹⁰⁷ Mark Wigan, Türkçe’ye Çeviren Mehmet Emir Uslu, Görsel İllüstrasyon Sözlüğü, Literatür Yayınları: 636 Görsel sözlükler dizisi:04 (1. Baskı) İstanbul, Ocak 2012, s.205

5.10.2.İnfoğrafikte Kompozisyon Ve Sayfa Tasarımı

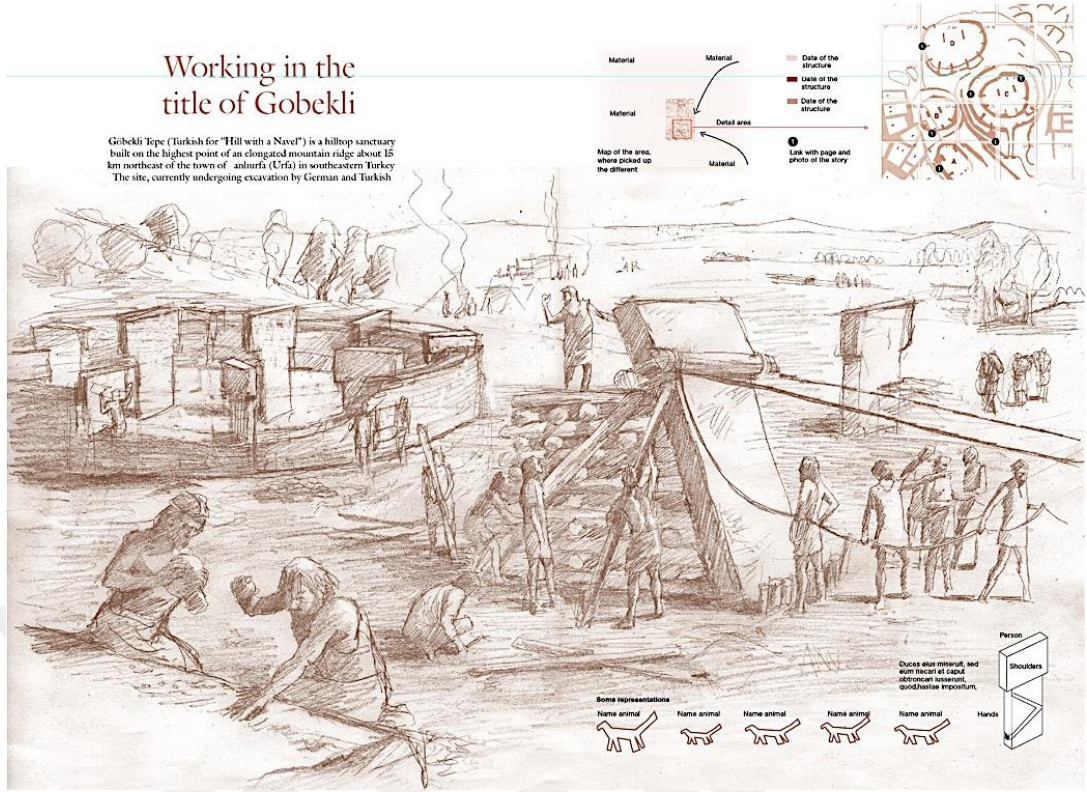
İnfoğrafik tasarımda en önemli etkenlerden biri de, öğelerin doğru bir sırada okunabilmesi ve algılanması, etkili olması, dikkat çekiciliği ve okunabilir bir çalışma olmasıdır. Bu tasarımın içindeki kompozisyona bağlıdır.

“Tasarımdaki denge, boşluk kullanımı, taslak kullanımındaki ustalık, izleyicinin görme ve algılama özellikleri gibi çok sayıda unsur, kompozisyonu meydana getirmektedir.”¹⁰⁸ Bir infografik tasarımda dikkate alınması gereken unsurları şu şekilde sıralayabiliriz: Kompozisyon, tasarım düzeni, görsel hiyerarşi, bütünlük ve uyum; taslaklar, görsel denge perspektif, yön ve devamlılık, vurgu.

Uçar’a göre, zaman zaman görsel okuma olarak adlandırdığımız algı biçimi ışığında sayfa tasarımı incelediğinde, yüzey üzerindeki elemanların organizasyonu hakkında karar verebilmek aşamasında dört temel başlangıç noktasından bahsedebiliriz. Bunlar; büyüklük, şekil, beyaz alan, renk ya da tondur.¹⁰⁹ İnfoğrafiğin sayfa üzerindeki bu öğelerle görsel hiyerarşi olacak şekilde bir tasarım oluşturulur. Bu bölümde National Geographic dergisinin dünyaca ünlü infografik tasarımcısı Fernando Baptista’nın çalışmaları üzerinden konunun daha iyi anlaşılması sağlanacaktır.

¹⁰⁸ Müge Elden - Özen Okat Özdem, Reklamda Görsel Tasarım - Yaratılık ve Sanat, Say Yayınları (1.Baskı) İstanbul, 2015 s. 49

¹⁰⁹ Tevfik Fikret Uçar, Görsel İletişim ve Grafik Tasarım, İnkilap Yayınları, İstanbul, 2004 s. 145

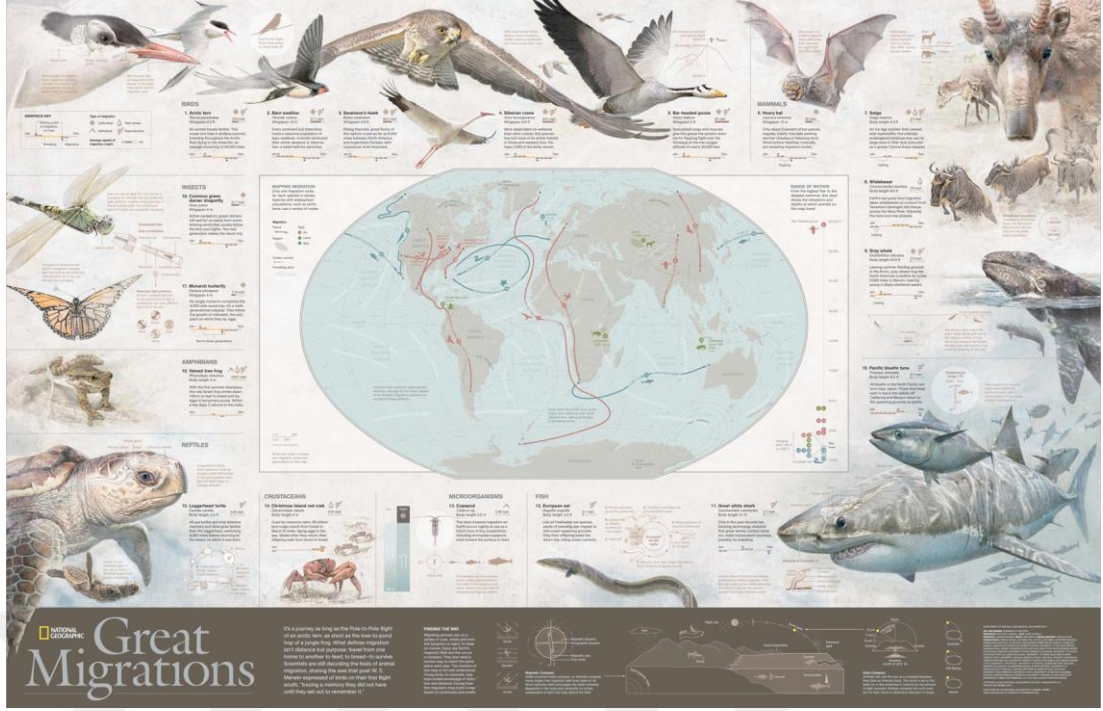
Şekil 5.40: Fernando Baptista'nın Göbekli Tepe infografiği tasarım eskizleri

Kaynak: <http://infografiknedir.com/wp-content/uploads/2013/12/Grafico-Fernando-08.jpg>

5.10.3.İnfoğrafikte Görsel Hiyerarşi Ve Bütünlük

Bir infografiğin okur tarafından algılanması ve okunabilir olması için tasarımdaki hiyerarşinin büyük önemi vardır. İnfoğrafik tasarıma bakıldığında ilk algılanan öğeler dikkat çekici okuru tasarımın merkezinde toplaması infografik çalışmanın doğru okunmasındaki en önemli unsurlardan biridir. "Bugüne dek gerçekleştirilen literatür çalışmalarında insan gözünün düz metin okuma özelliğinden hareketle, izleyicilerin tasarımları, soldan sağa, Çin'de yukarıdan aşağıya doğru bir sırada okudukları varsayıyordu. Ancak son yıllarda gerçekleştirilen bilimsel çalışmalar, bu durumun tam olarak bu şekilde olmadığını göstermiştir."¹¹⁰ Göz hareketleri izleme adı verilen yöntemle insan gözünün odak noktası olarak tasarımın orta noktasını algıladığı kanıtlanmıştır.

¹¹⁰ Müge Elden - Özen Okat Özdem, Reklamda Görsel Tasarım - Yaratılık ve Sanat, Say Yayınları (1.Baskı) İstanbul, 2015 s. 102

Şekil 5.41: Fernando Baptista'nın hazırladığı Göç konulu infografik çalışması

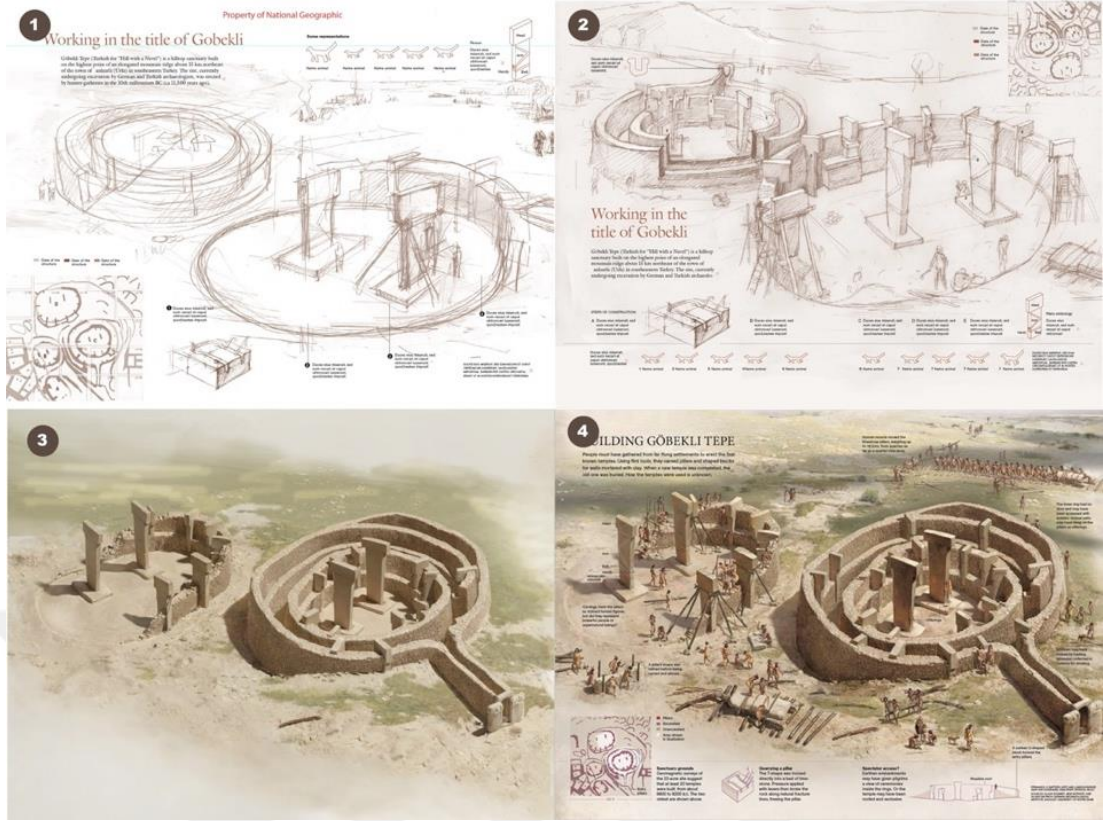
Kaynak: <https://s-media-cache>

ak0.pinimg.com/originals/79/ae/7c/79ae7c5d635c383c7f3f51736dd468de.jpg

Fernando Baptista'nın yapmış olduğu bu infografik çalışmayı görsel hiyerarşi bütünlük unsurlarına örnek olarak gösterebiliriz. Sayfanın çevresini kaplayan illüstrasyonlar tasarımıyla bir bütünlük oluşturarak ve her ögenin belirli bir sistematik hiyerarşi oluşturacak şekilde yerleştirilerek görsel bütünlük ve ritimsel bir döngü oluşturulmuştur. Tüm bu görsel ritmin amacı tasarımın ortasında yer alan haritanın da konunun bir parçası olduğu anlatılmak istenmiştir. Herhangi bir infografik görsel tasarımında izleyicinin göz hareketleri belirli sıralama ölçülerine göre düzenlenmektedir. Bu unsurlar, gözün görme ve algılama etkisine göre değişiklik gösterebilir. Tasarımdaki unsurların büyüklüğü, renk özelliği, kompozisyon, yön, ritim, vurgu, gibi etkenler tasarımın algılama ve okunmasını etkilemektedir.

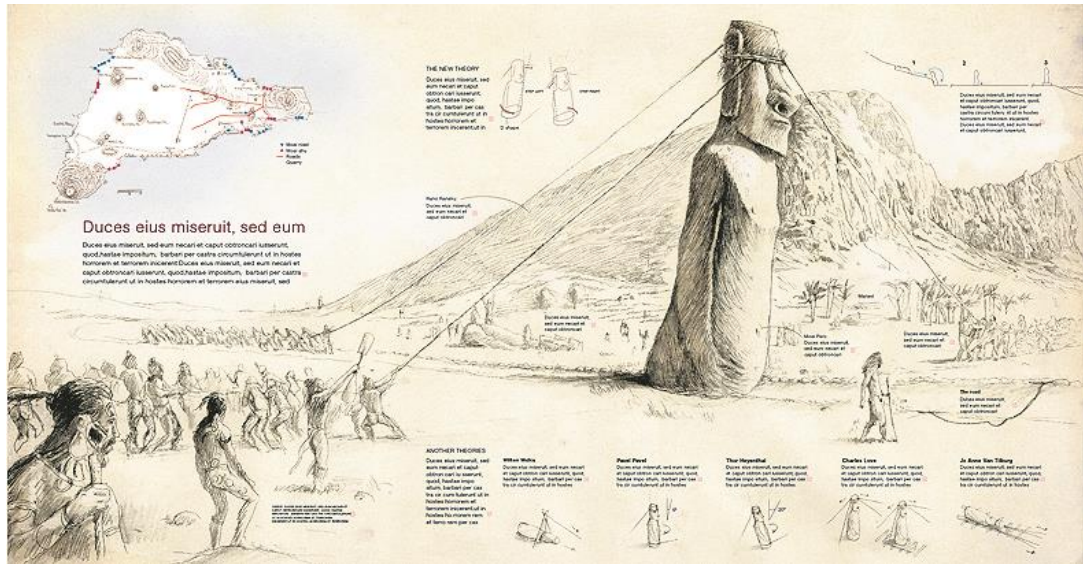
5.10.4.İnfografikte Taslaklar

Bir infografik tasarımcı doğru bir kompozisyonla tasarım öğelerini sayfaya etkili bir görsel bütünlük olacak şekilde düzenlemelidir. Çalışmanın ana görseli ve diğer yardımcı öğelerin tasarım üzerindeki dizilişleri okurun infografiği okumasını kolaylaştırır. Tasarım süreci çok karmaşık ve bilgi gerektiren bir süreçtir. Doğru bir kompozisyon infografik tasarımcının ustalığını gösteren ayrı bir özelliktir.

Şekil 5.42: Fernando Baptista'nın hazırladığı Göbekli Tepe konulu infografik çalışması

Kaynak: <https://snd20events.org/2015/05/21/605/>

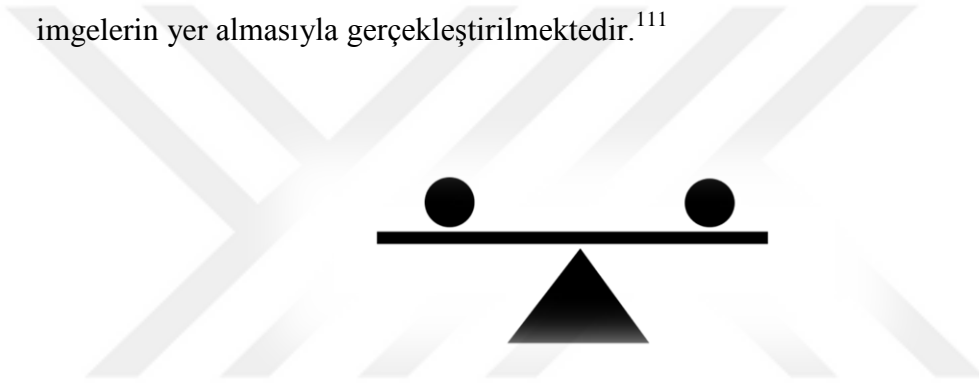
Şekil 5.43: Fernando Baptista'nın hazırladığı Pascua Adası konulu infografik çalışması

Kaynak: <http://zavekainfografica.blogspot.com.tr/2012/08/entrevista-2-fernando-baptista-makinf.html>

5.10.5.İnfoğrafikte Görsel Denge

İnsan doğanın bir ögesi olarak duygulara hitap eden ani, görsel ve güçlü bir etki unsuru olarak denge içindedir. İnfografiklerde insan odaklı bir tasarım vazgeçilmez bir özellik olarak karşımıza çıkmalıdır. Görsel denge eşitliğin psikolojik dışavurumudur. İnfografik tasarımcı bir infografikte denge unsurunu iyi bir tasarım yüzeyine doğru olarak kullandığında okuyucuyla pozitif bir etkileşim kurabilir. Simetrik denge, tasarımı daha düzenli bir kompozisyon üzerine kurulmasını sağlar.

Bir tasarımda temelde iki tür denge bulunmaktadır: simetrik (Resmi-bakışık) ve asimetrik (gayrı resmi-bakışımsız) denge. Simetrik dengede sayfa dört eşit parçaya bölündüğünde her bir yatay, dikey ve dairesel düzlemde eşit ağırlıklı imgelerin yer almasıyla gerçekleştirilmektedir.¹¹¹

Şekil 5.44: Yatay Simetrik Denge çizimi

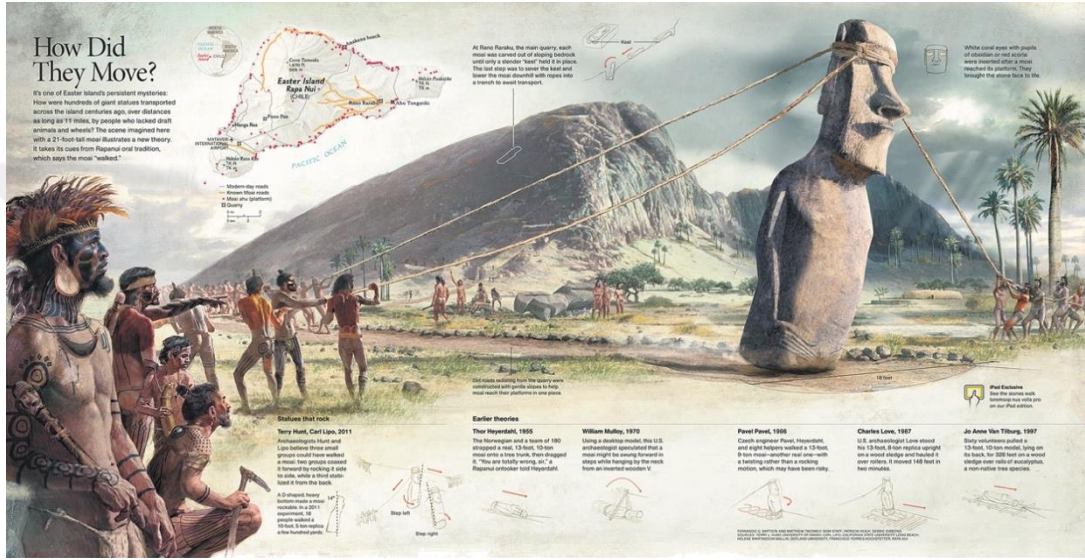
Şekil 5.45: Fernando Baptista'nın hazırladığı Afrika Aslanı konulu infografik çalışması

Kaynak: <http://zavekainfografica.blogspot.com.tr/2012/07/entrevista-fernando-baptista-la.html?q=fernando+baptista>

¹¹¹ Elden - Özdem a.g.e s.112

Fernando Baptista'nın National Geographic için hazırladığı bu infografik çalışma görsel dengeye iyi bir örnek olarak gösterebiliriz. (Şekil 5.45)

Asimetrik dengeli tasarım yapacak tasarımcı ise belirli bir birikime ve deneyime sahip olmalıdır. Çünkü bu asimetrik çalışmalarda simetrik bir denge kurmak normal simetrik denge kurmaktan daha zorlu bir süreçtir. Asimetrik tasarımların en önemli özelliği dinamik yönü güçlü tasarımlar oluşturmasıdır. (Şekil, 5.46)

Şekil 5.46: Fernando Baptista'nın hazırladığı Pasca Adası konulu infografik çalışması

Kaynak : <http://visualoop.com/blog/84488/portfolio-of-the-week-fernando-batista>

5.10.6.İnfografikte Perspektif

Perspektif bir nesnenin gözle algılanabilecek görsel derinliğine verilen isimdir.¹¹² Özellikle iki boyutlu sanat eserlerinde olduğu gibi görsel tasarım öğelerinde de perspektif ilkesi dikkate alınmalıdır. Doğru perspektif, izleyici tarafından tasarımda yer alan unsurların orantısal boyutlarının, yakınlık ve uzaklıklarının algılanmasında kritik bir rol oynar. Perspektifin en önemli özelliği iki boyutlu görsele “gerçeklik” katmasıdır.¹¹³ Renk perspektifi adı verilen derinlik hissi, uzaktaki renklerin,

¹¹² Gavin Ambrose, Paul Harris, Türkçe'ye Çeviren Bilge Barhana, Görsel GrafikTasarım Sözlüğü, Literatür Yayınları: 611 Görsel sözlükler dizisi:02 (1. Baskı) İstanbul, Aralık 2010, s.189

¹¹³ Müge Elden - Özen Okat Özdem, Reklamda Görsel Tasarım - Yaratılık ve Sanat, Say Yayınları (1.Baskı) İstanbul, 2015 s. 115

çizgilerin daha soluk yakın görüntülerin daha net algılandığı bir perspektif türüdür. (Şekil 5.46)

5.10.7.İnfoğrafikte Vurgu

Vurguyu bir infografik tasarımın ana görselinin çevresindeki diğer görsel öğelerden daha baskın bir durumda gösterilmesi olarak açıklayabiliriz. (Şekil 5.45) Vurgu infografik tasarımın en etkili ve en dikkat çeken öğesinin vurgulanmış olmasıdır. Vurgu çekiciliği sağlayan en önemli unsurdur. “Bu vurgu etkisi, gerek boyut, görsel iletişim, gerekse renk, doku ve çizgi olarak yaratılabileceği gibi, sayfa içindeki alanı iyi şekilde kurgulandığında vurgu yaratmada etkin, ilginç bir unsura dönüşebilir.”¹¹⁴ Tüm tasarımlar mutlaka bir vurgu merkezine ihtiyaç duyar. (Şekil 5.45)

5.10.8.Bütünlük

Bütünlük infografik tasarımında tüm öğelerin birbirleriyle uyum içinde ve bağlantılı olmasıdır. Sadece görsel illüstrasyon dengenin değil, yazı, harita, semboller, grafikler gibi kullanılan diğer öğelerle estetik kaygıyla ortak bir düzlem üzerinde birleşmesidir. Okurun infografikteki görsel öğeler arasında bağlantıyı algılamalarına imkan sağlayarak bilgiyi doğru anlamaları kolaylaştırılır. (Şekil 5.41)

5.10.9.İllüstrasyon/Çizim

İllüstrasyon bir infografik çalışmada vazgeçilmez bir görsel iletişim unsurudur. İllüstrasyonlar bağımsız bir görsel unsur olarak kullanılabilir ve okuru konunun merkezine toplayabilir. İllüstrasyonlar genelde gazetelerde, dergilerde, verilerin, bilgilerin yani haber konusunu anlatmakta kullanılan bir görsel iletişim unsuru olarak görülmektedir. İllüstrasyonun amaçlarından biri de fotoğraf ile anlatılamayan içeriklerin illüstrasyon ile anlatılmasını kolaylaştırmasıdır. Bunların yanı sıra eskizler, ön taslak hazırlıklarının çizgi ile ifade edilmesi sürece yaratıcı bir zenginlik katmaktadır. (Şekil 5.45)

5.10.10.İnfoğrafik Tasarımında Harf Seçimi Ve Okunurluk

¹¹⁴ Tefik Fikret Uçar, Görsel İletişim ve Grafik Tasarım, İnkilap Yayınları, İstanbul, 2004 s. 155

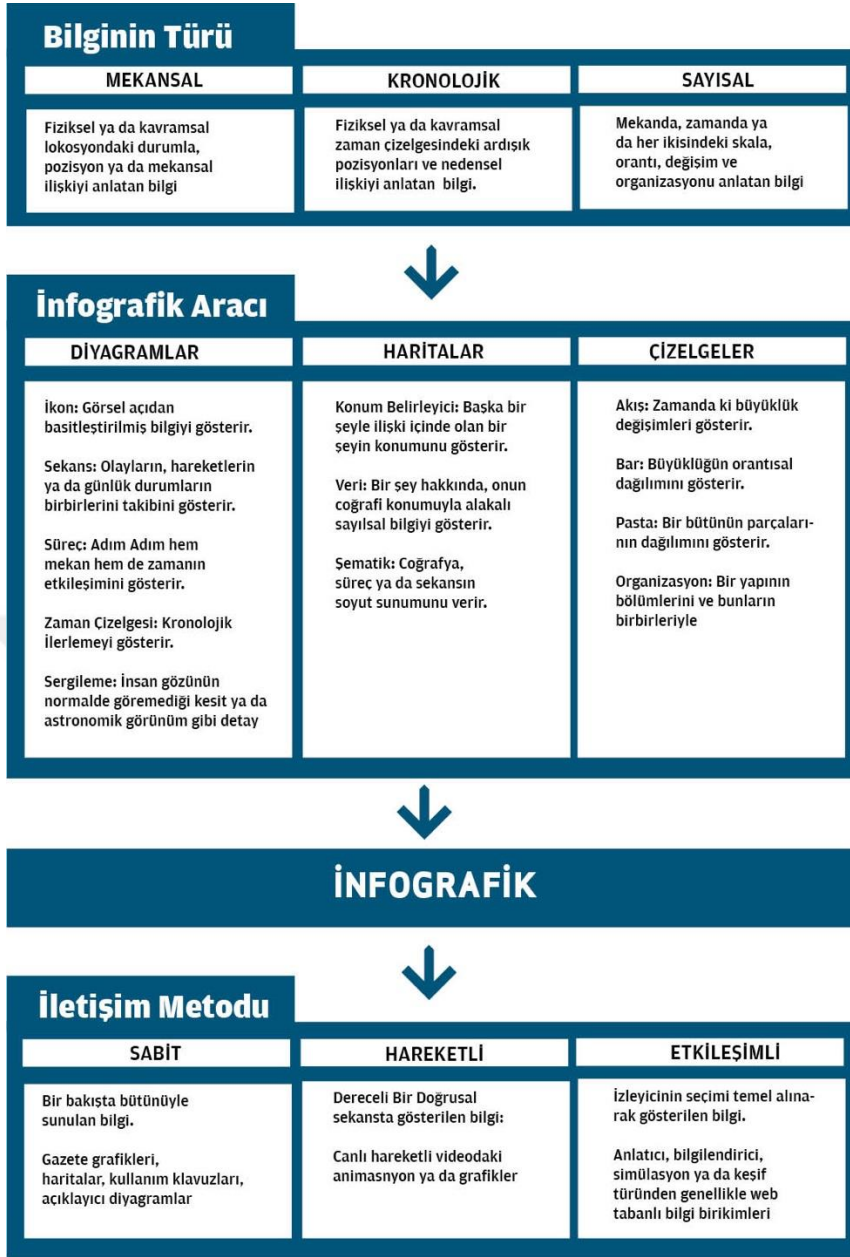
Tüm tasarımların en önemli özelliklerinden biri de yazının yani tipografinin okunabilir olmasıdır. İnfografik tasarımında uygun yazı stilleri seçilmeli ve puntolar doğru boyutlarda gösterilmelidir. Görsel sürekliliğin ve bütünlüğün oluşması için tüm infografik tasarım ve tipografi tasarımının bir parçası olmalıdır. (Şekil 5.41)

5.10.11.İnfografik Tasarım Organizasyonu

İnfografik, tasarım sürecinde farklı yöntemlerde uygulanabilir. Rajamanickam tasarım çitası oluşturmanın çok zor olmasına rağmen infografik sürecinde tasarımın bütünü görmek için bir organizasyon hiyerarşisi içinde dizayn edilebileceğini belirtiyor.¹¹⁵ (Tablo 5.2)

¹¹⁵ Venkatesh Rajamanickam, Infographic seminar Handout, National Institute of Design ve Industrial Design Centre Indian Institute of Technology, Ahmedabad ve Bombay 10-11 October, 2005 s.8

Tablo 5.2: İnfografik Tasarım Çıtası

Kaynak : Venkatesh Rajamanickam, Infographic seminar Handout, National Institute of Design ve Industrial Design Centre Indian Institute of Technology, Ahmedabad ve Bombay 10-11 October, 2005 s.9

5.11.Dünya Basının'da İnfografik

Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle bilginin artık ulaşılabilir olması, bilginin işlenmesinde infografik tasarımının çok önemli bir unsur olarak ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bilginin bu baş döndürücü hızıyla birlikte değişen okur kitlesinin dikkati infografiklerle yönlendirebilir. Gazetelerde haberin okur kitlesine uzun metinlerle okutmasından farklı olarak; kısa bilgilerle, dikkat çeken, farkındalık oluşturan,

içeriği yansıtan, kolay anlaşılabilen, infografik öğelerin kullanılması habere zenginlik katar ve okumasını kolaylaştırır.

Infografik ve illüstrasyonlarda en önemli unsurlardan biri de yazıdır. Infografik rafine bilgiyi arındırarak en sade biçimde grafiklerle birleştirerek sunar. Infografikler gazete ve dergilerde haberi ve bilgiyi anlatması açısından önemli bir yer kazanmıştır. Bir infografik tasarımda en önemli unsurlardan biri de kompozisyonla birleşen görsel algıdır. Öğelerin kompozisyonunda görsel hiyerarşi ile baskın bir görsel düzenleme oluşturulmalıdır. Rajamanickam'a göre görsellerin ve metinlerin birleşmesiyle oluşan infografiklerin sözel ve görselin sentezlenmiş bir düzen içinde çalıştıklarını ifade etmektedir.¹¹⁶

14 nisan 1912'de içinde 2500 yolcusuyla Atlas Okyanusu'nda buz dağına çarparak batan Titanik gemisinin buzdağına çarptığı ve batma anına kadar tüm ayrıntılarını anlatan süreci; harita üzerinde gösterilerek, geminin güzergah rotasını yerküre üzerinde geminin battığı bölgeyi, geminin tüm teknik özelliklerini yolcu bilgilerini yansıtan bu infografik dağınık ve karmaşık bilgiyi okurun hikayeyi anlayabileceği bir tarzda anlatan etkili bir infografik çalışması olarak gösterebiliriz. (Şekil 5.47)

Olayı anlatan başka bir infografik çalışması, El Mercurio gazetesinde yayınlanan Titanik gemisini anlatan bu çalışmada geminin teknik özellikleri, yolcu bilgileri, sınıflar arası yolcu türleri, geminin mürettebatı, gibi teknik bilgileri okurun olayı anlamasını sağlayacak şekilde illüstrasyon ve grafik verilerle betimleyerek anlatan infografik çalışmaya güzel bir örnek olarak gösterebiliriz. (Şekil 5.47)

¹¹⁶ Rajamanickam a.g.e s.5

TITANIC 100 años del hundimiento (1)

ESCUADRO MARTÍN DE POSIBILIS

El hundimiento del siglo XX... La forma compuesta...

Tal día como hoy de hace cien años los pasajeros del 'Titanic' ultraban ilusionados su equipaje...

La mayor máquina jamás construida

La armazón del buque fue seguida al día en todo el mundo, consciente de que era un ingenio sin igual

El siglo XX arrancó destimbado por el 'Titanic', lujo exclusivo y última tecnología... El barco se desmoronó en 3 horas y 40 minutos...

de la competitividad creció el Titanic, aunque pronto dejaron de serlo...

Más de 100.000 personas asistieron el 31 de mayo de 1911 a la botadura de un buque 'insubmersible'

El Titanic se hundió en su primer viaje... El barco se desmoronó en 3 horas y 40 minutos...

Historia de una chimenea

En los primeros días de la época que precedió al hundimiento...

El Titanic se hundió en su primer viaje... El barco se desmoronó en 3 horas y 40 minutos...

El iceberg hirió de muerte al 'Titanic'

El Titanic colisionó con un iceberg...

El Titanic colisionó con un iceberg... El barco se desmoronó en 3 horas y 40 minutos...

Infographic showing the Titanic's structure, deck layout, and technical specifications. Includes a detailed cross-section diagram and various data points.

TITANIC 100 años del hundimiento (2)

'Iceberg! Iceberg!'... El Titanic colisionó con un iceberg...

El Titanic colisionó con un iceberg... El barco se desmoronó en 3 horas y 40 minutos...

El viaje de un mito hacia el desastre

El viaje de un mito hacia el desastre... El Titanic colisionó con un iceberg...

El viaje de un mito hacia el desastre... El Titanic colisionó con un iceberg... El barco se desmoronó en 3 horas y 40 minutos...

TITANIC 100 años del hundimiento (3)

El Titanic colisionó con un iceberg... El barco se desmoronó en 3 horas y 40 minutos...

El Titanic colisionó con un iceberg... El barco se desmoronó en 3 horas y 40 minutos...

El iceberg hirió de muerte al 'Titanic'

El iceberg hirió de muerte al 'Titanic'... El Titanic colisionó con un iceberg...

El iceberg hirió de muerte al 'Titanic'... El Titanic colisionó con un iceberg... El barco se desmoronó en 3 horas y 40 minutos...

TITANIC 100 años del hundimiento (4)

El Titanic colisionó con un iceberg... El barco se desmoronó en 3 horas y 40 minutos...

El Titanic colisionó con un iceberg... El barco se desmoronó en 3 horas y 40 minutos...

El iceberg hirió de muerte al 'Titanic'

El iceberg hirió de muerte al 'Titanic'... El Titanic colisionó con un iceberg...

El iceberg hirió de muerte al 'Titanic'... El Titanic colisionó con un iceberg... El barco se desmoronó en 3 horas y 40 minutos...

Şekil 5.47: La Vanguardia Gazetesinin Titanic gemisini anlatan infografiji Kaynak : http://infographicsnews.blogspot.com.tr

100 años del TITANIC

El buque más grande construido hasta ese momento se hundió el 15 de abril de 1912, dejando 1.490 muertos. A pesar de la desgracia, la leyenda del transatlántico que nunca llegó a puerto sigue a flote gracias a cientos de documentales, exhibiciones y el estreno de la versión 3D de la película de 1997.

Infografía: ROBERTO ORTEGA, NATALIA HERRERA, MARCELO DUNALDE | EL MERCURIO

Los oficiales

Edward John Smith
(27-01-1850
15-04-1912)

Marino mercante, famoso por ser el capitán más prestigioso de la White Star Line y ser el primer y único capitán del RMS Titanic.

La White Star Line fue una importante naviera de principios del siglo XX. En 1934 fue obligada por el gobierno británico a fusionarse con la Cunard Line, formando la Cunard White Star Ltd.

Frederick Fleet
(15-10-1887
10-01-1965)

Marino y militar, trabajó como vigía. Fue el primero en dar el grito de "Iceberg al frente!". Posteriormente, testificó que de haber tenido binoculares, habría dado la alarma a tiempo.

William McMaster Murdoch
(28-02-1873
15-04-1912)

Era el oficial al mando en el puente del Titanic la noche en que éste colisionó con un iceberg. Murió en el hundimiento.

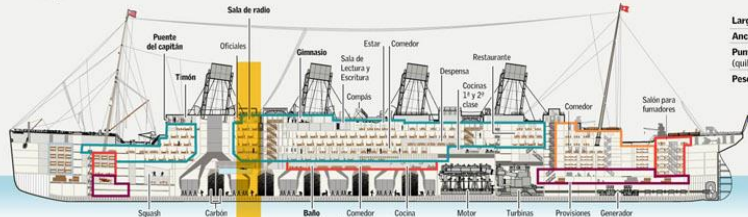
John George "Jack" Phillips
(11-04-1887
15-04-1912)

Radiotelegrafista principal del Titanic. Mientras el barco se hundía, él seguía enviando mensajes pidiendo ayuda.

Harold Sydney Bride
(11-01-1890
29-04-1956)

Radiotelegrafista subalterno. A la mañana siguiente del hundimiento, fue rescatado por el RMS Carpathia. Bride ayudó al operador a transmitir la lista de sobrevivientes del naufragio.

Largo: 269 metros
Ancho: 28.19 metros
Puntal: 53 metros (quinta hasta la cubierta)
Peso: 46.328 toneladas

Hora a hora

12 de abril
El Titanic zarpa hacia Nueva York con 2.201 personas a bordo.

14 de abril
09:00 AM Se reporta avistamiento de icebergs en la ruta del barco.

23:40 PM El vigía da la alarma. 37 segundos después, el Titanic impacta la mole de hielo, dañando el casco.

15 de abril
00:00 AM El agua inunda los compartimentos estancos.

00:05 AM El capitán ordena bajar botes salvavidas.

00:15 AM Se envía la primera señal de auxilio por vía radiotelegráfica.

01:20 AM La proa comienza a hundirse. El agua entra por las grietas e inunda rápidamente los compartimentos.

02:00 AM El barco colapsa por el peso de los lugares inundados.

02:12 AM El agua con violencia por las grietas acelerando el hundimiento.

02:18 AM El barco se parte en dos y se hunde en forma vertical.

El rescate y la historia posterior

15 de abril
4:10 AM El Carpathia es el primer barco en llegar y recoge a los primeros sobrevivientes.

18 de abril
8:30 AM se saben los últimos sobrevivientes de los botes.

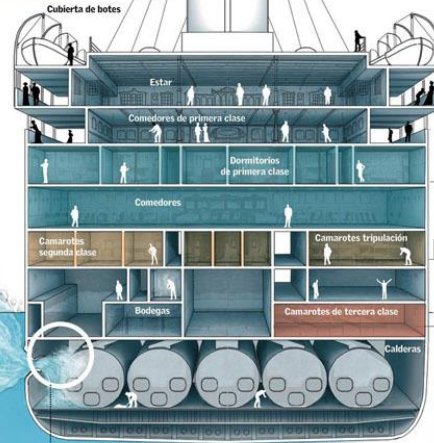
El 17 de abril de 1912, solo tres días después del accidente, El Mercurio, llevó la noticia en portada.

Durante 73 años, el Titanic se mantuvo en el fondo del Atlántico. El 1 de septiembre de 1985, el oceanógrafo Bob Ballard y su equipo descubrieron los restos de la nave cerca de 350 kilómetros al sudeste de Newfoundland, Canadá.

A bordo del Titanic

Primera clase
Segunda clase
Tercera clase
Bodegas de carga
Alojamientos de la tripulación

Primera clase

325 pasajeros (había capacidad para el doble en esta categoría). Todos los camarotes eran excepcionalmente grandes. Jamás un barco llevó camarotes tan cómodos y lujosos, desde destacaban los magníficos materiales empleados para su construcción; armarios empotrados, baños privados, bañeras completas y agua caliente.

Balance

Total tripulación 885		
Rescatados	Muertos	
212	673	

Total primera clase 325		
Hombres	Mujeres	Niños
175	144	6
Rescatados + Muertos		
118	203	

Total segunda clase 285		
Hombres	Mujeres	Niños
168	93	24
Rescatados + Muertos		
134	151	

Total tercera clase 706		
Hombres	Mujeres	Niños
462	165	79
Rescatados + Muertos		
387	319	

Total de personas a bordo 2.201		
Rescatados		
711		
Muertos		
1.490		

Segunda clase

Realizaban un placentero y cómodo viaje. Incluso, previo pago de algún dinero extra, podían tener acceso a algunas de las estancias y servicios de los pasajeros de primera (gimnasio, piscina, baños turcos, etc.).

Tercera clase

La mayoría de los pasajeros embarcaron para buscar suerte en América. Cuando fueron trasladados a sus camarotes, creían vivir en un palacio. Para ellos era un lujo dormir en una litera tan cómoda, contar con servicios de habitaciones y ser atendidos en el comedor.

Fuente: The Discovery of the Titanic, History Channel, Titanic Inquiry Project, Reuters/ Official Titanic Enquiry, National Maritime Museum, Titanic Historical Society, Graphic News/ www.fandacartoon.com

Şekil 5.48: El Mercurio Gazetesinin Titanik gemisini anlatan infografiji

Kaynak : [https://s-media-cache-](https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/originals/59/b2/06/59b206ddd431bb66cdf429f2602bbcb.jpg)

[ak0.pinimg.com/originals/59/b2/06/59b206ddd431bb66cdf429f2602bbcb.jpg](https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/originals/59/b2/06/59b206ddd431bb66cdf429f2602bbcb.jpg)

Günümüzde çok farklı disiplinlerde iletişimin gerçekleşmesi, bilginin kodlanarak anlamlandırılması, kullanılan fotoğraflar artık yeterli olmayabilir. Basın sektöründe fotoğraf unsurunun hayati derecede önem arz etmesinin yanında infografik gibi bilgi grafiklerinde, illüstrasyonlar, piktogramlar, diyagramlar, harita, sembol gibi grafik öğeler kullanılmaktadır. Infografiğin organizasyon özelliği tüm bu unsurları birleştirerek dağınık bilgi topluluğunu aynı düzen üzerinde birleştirir.

5.11.1. Avrupa basınında İnfografiklerin Önemi

İnfografik dünyasının duayenlerinden The Denver Post Gazetesi'nde grafik editör olan Jeff Goertzen grafik muhabir kavramına vurgu yapmış, haberi veya konuyu muhabirden çok grafik muhabirin olayına içine girmesi gözlemlerini hem yazı hemde illüstrasyonlarla haberi daha iyi analiz edebileceğini ve İnfografik araştırmaya çok zaman ayırdığını belirtmektedir.¹¹⁷

İnfografik tasarımın sunduğu yeni form ve işlevsel bilgi basında haberi farklı bir bakış açısıyla sunmaktadır. The Guardian Gazetesinin dizayn ile okurlara yenilikçi bir bakışıyla ulaşması ve infografiğe daha çok önem vermesiyle ön plana çıkmıştır. Avrupa basının infografiğe vermiş olduğu değer basının gelişmesine daha çok bilgilendirme amacına katkı sağlamıştır. Goertzen grafik muhabirin işin içinde olayı daha derinlemesine araştırması gerektiğini söyleyerek haberi sunmada en önemli etkenlerden birinin hikayeyi doğru bir şekilde ifade edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Ayrıca Goertzen İnfografiklerin konuyu daha cazip olarak sunmayı sağladığını söylemektedir.

Bilginin düzenlenmesine dikkat çeken Goertzen infografiğin önemli amaçlarından birinin karmaşık bilgiyi sadeleştirmek olduğuna ifade etmektedir. İyi Başarılı bir İllüstrasyonun infografikleri anlamının kolaylaştırdığını aktaran Goertzen bilgi ve tasarımı ortak noktada bir birleştirmenin önemine değinmiştir. Ama bazende infografik tasarım kötü yapıldığında infografik amacının dışına çıkabilir. Tasarım ve bilgi bir bütün olarak değerlendirilmeli ve infografik bu iki unsur ile ele alınmalıdır.

¹¹⁷ Jeff Goertzen ile yapılan görüşme 18.06. 2013

5.11.2. Bir Kültür olarak İnfografik

İnfografik Gazete ve dergilerde İnfografik haberin okuyucu tarafından algılanmasını sağlamaktadır. İnfografik bir yönden ekip işi olmakla birlikte günlerce veya haftalarca üzerinde çalışılan bilgiyi infografiğe dönüştürerek okuyucuya hikaye olarak aktarılır. İnfografik bir algı meselesidir. Bu algıyı doğru kullanmak haberi doğru bir çerçevede etkili bir şekilde anlatmasına olanak tanır.

Uluslararası basında infografik tasarımların değerlendirildiği ve dllerindiği platformlardan biri Malofiej kuruluğu bu alanda infografik tasarımı destekleyen projelere imza atmaktadır. Dünya üzerinde farklı infografik sanatçıların bir arada toplanmasını sağlayan tasarımcıların, yapılan çalışmaları sergilemesine imkan tanımaktadır. Yine dünyaca tanınmış bir önemli gazetelerin her yıl katıldığı bir organizasyon olan The society for News Desing (Haber Tasarım derneği) düzenlediği yarışma, infografik, gazete tasarımı, habercilik, fotoğraf, digital medya gibi farklı alanlarda prestij dlleri dağıtarak haber ve sanat kültürüne önemli katkı sağlamaktadır.

İnfografice tüm dünya basınından örnekler verebiliriz. Bunlar; New York Times, The Guardian, Boston Globe, Times, National Post, South China Morning Post, Times of Oman, gibi bir çok gazete infografik tasarımı kullanarak haber diline farklı anlamlar katarak okuruna ulaştırmaktadır.

5.11.3. Digital Medya ve Kağıdın sonu

Hızla gelişen teknolojik yenilikler bir çok alanda olduğu gibi gazetelerin ve bilginin görselleştirmesine katkı sağlayan materyallerin değişmesine olanak sağlıyor. İnternet kullanımının hayatımızın bir parçası olduğu gerçeğiyle birlikte bilginin artık okurlara daha hızlı ve sürekli değişen bir şekilde aktarılmasına öncülük etmektedir. İnternet yayıncılığının gelişmesi basılı yayını derinsel sarsarak gelecekte çok daha kritik düzeye indirgeceği ipad ve mobil kanallar gibi farklı teknolojik aletlerin çoğalmasıyla etkisini yitireceği gözle görünür bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir çok gazetenin tasarım değişikliğine imza atmış olan Dünyaca tanınmış sanat yönetmeni Mario Garcia digital medyanın hızla yükselmesi basılı yayının tam olarak bitmeyeceğine varlığını devam ettireceği üzerinde durmuştur.

Digital medya'nın önemli etkilerinden biri de hareketli interaktif infografiklerin kullanım olanaklarını büyük derece artmasına olanak sağlamasıdır. İnteraktif grafikler bilgiyi okuyucunun yönlendirmesine imkan vererek okur-infografik ilişkisiyle haberi okuyucuyla bütünleştirmiştir.

5.11.4. Türkiye'de infografik

Tez araştırmamızın bu bölümüne kadar infografik tasarımı geniş çerçevede örnekle açıklanarak infografiğin geçmişi, tarihçesi kullanım alanları, grafik etkenler, ilk örnekler, tasarım yapısı, görsel etkisi gibi uluslararası gazete ve dergilerde yayınlanan örnek çalışmalar üzerinden bir çok unsur işlendi.

Araştırmanın konu olan İnfografik tasarımın bir bölümü uluslararası literatür kaynak, Gazete ve dergiler üzerinden gidilmesinin önemli nedenlerinden biride Türk basın sektöründe infografik kültür anlayışının henüz benimsenmemiş olması ve uluslararası basında modernite bir kavram olan haberi kavramı yani bilgi tasarımı unsurunun önemini kavrayamamış olmasıdır. Ayrıca özellikle konu üzerinde yapılmış herhangi bir bilimsel teorik çalışma olmamakla birlikte infografik kültürü yapan basın yayın kuruluşlarıda sosyal ve ekonomik nedenlerle yayın hayatlarını sonlandırmışlar. Ülkemizde basında modern çağdaş infografik kültürün minimum düzeyde olması bu alan ile ilgili önemli sıkıntılardan biridir.

Uluslararası basın infografik tasarımın farkındalığını uzun yıllar önce bulmuş olsada ülkemizde ki infografik kavram henüz gelişim aşamasında olduğunu ifade edebiliriz. Ülkemizde infografik bağlamda örnekler kısmende Osmanlıda minyatürlerle ifade edilmeye çalışılmıştır. Cumhuriyet dönemi gelindiğinde ise bu haritalar üzerinden yapılmaya çalışılsada asıl amacının dışında kalmıştır. Günümüzde ise profesyonel infografik kültürü ülkemizde yaşatan yayın kuruluşlarıda sosyal ve politik nedenlerden dolayı yayın hayatlarını bitirmişlerdir.

5.12. Juan Velasco ile İnfografik görüşme

İnfografik dünyasının duayenlerinden olan Juan Velasco infografik için önemli tespitler yapmaktadır. Velasco infografiğin yalın grafik tasarımdan farklı şekilde değerlendirilmesi gerektiğini savunur. İnfografik tasarımcısı olan/olmak isteyen tasarımcıların pek azının sanatsal çizim kabiliyetlerinin ve bu yöndeki pratiklerinin yeterli olduğunu belirten Velasco, bilgi edinme ve araştırmada yüksek standartlara ulaşıldığını fakat bu edinilen bilgilerin sanatsal dürtüler ve kurallarla tasarıma dönüştürülmesinde aynı standartların henüz korunamadığını belirtir. Bu problemden dolayı çözüm olarak, infografiklerde göze hitap eden diyagramların ve illüstrasyonların kullanımı yaygınlaşmıştır.

Velasco sözlerine şunları da ekliyor: Çizim yeteneği olmadığına diyagramlar ve illüstrasyonlar bize en zarif çözümü sunmaktalar. Aslında bu yapılan bir eleştiri değildir zira, simültane olarak araştıran, yazmada ve çizimde yetenekli insanları bulmak günümüz şartlarında mucize gibi. Bu sebeple meslektaşların önemli kısmı çizimi önemsemeyip iyi grafikler yapmak için çizime gerek yok diyor. Fakat bu tasarımcıyı kısıtlar. Bu tespitlerin ardından Velasco çözüm olarak net bir fikir belirtmiyor çünkü O'na göre bu konuda sanata vakıf insanlara infografik yaptırarak yeterli zaman ve kaynak yok. Teknik olarak elle çizim ya da bilgisayarda yalın çizimler kullanılarak yapılan infografikleri tercih eden Velasco iyi illüstrasyonun iyi açıklamalardan daha güçlü olduğunu belirtiyor.¹¹⁸

5.13. Fernando Baptista ile İnfografik görüşme

Uzmanlar tarafından Son yirmi yılın en iyi İnfografik tasarımcısı seçilen National Geographic Sanat yönetmeni Fernando Baptista ifografik kavramını veri görselleştirme olarak aktarmaktadır. Baptista; o zamanlar farkında olmasada infografikle çocukluk yaşlarında tanıştığını aktarmaktadır. İyi bir infografiğin gerçekleşmesi için ekip çalışması büyük önem taşıdığını söyleyen Baptista, Editör, muhabir, Sayfa Tasarımcı. Haritacı, illüstratör grafik tasarımcı gibi ekip bir araya gelmeli ve görev dağılımı yapılmasının önemi üzerinde durulmaktadır. Editör hikaye'yi belirler ve hikaye için gereken bilgiler ekip arasında dağıtılır sonrasında

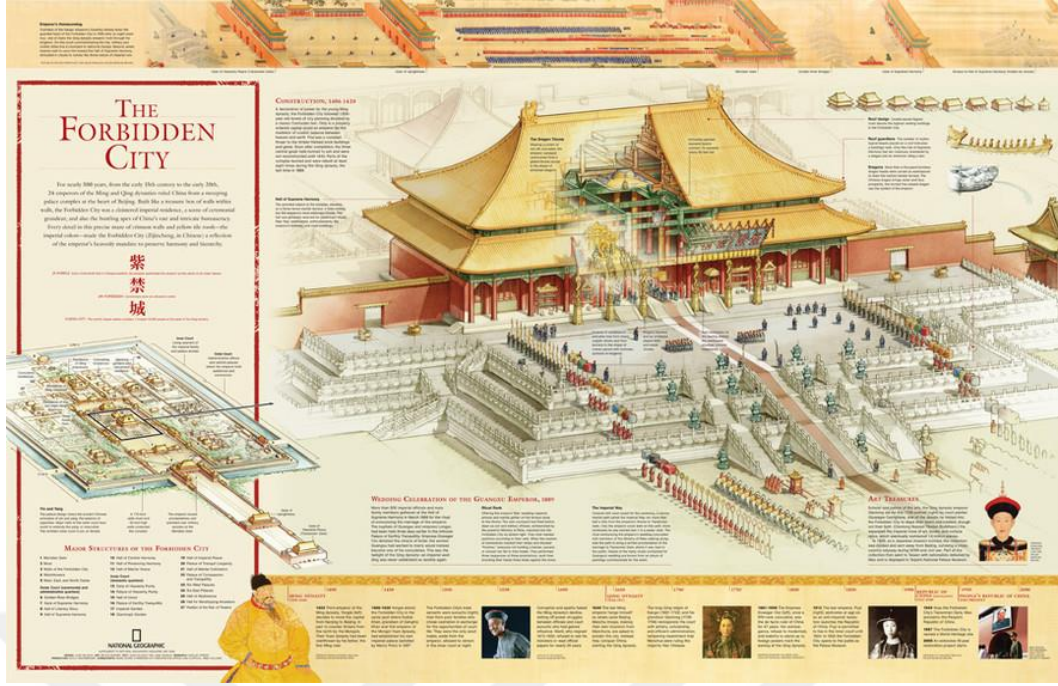
¹¹⁸ Juan Valesco ile yapılan görüşme 9 haziran, 2015.

konunun uzmanlarına danışılarak bilgiler toplandığını vurgulamaktadır. Bu uygulamanın ekip içinde iş gücünün daha hafiflemesiyle konu üzerinde kişilerin konsantrasyonunu olumlu yönde etkilediğini bildirmiştir. İnfografik çalışmalarının çoğunda kil'den üç boyutlu heykeller yaptığını söyleyen Baptista bunun perspektif yakalama açısından referans sağladığı üzerinde durmuştur. Ayrıca gelişen teknolojik imkanları kullanmakla beraber elle çizim yapmanın infografiğin ruhunu yakalamanın önemine değiniyor.

Eskiz yapmanın infografik için çok önemli olduğunu bazen onlarca eskiz yaparak doğru, etkili ve okurun dikkatini çezecek bir tasarımın araştırmasına önem vermiştir. Araştırmanın konuya olan hakimiyetine değinmiştir. Fernando Baptista gerektiğinde yapılacak infografik çalışmanın araştırma sürecine katılıp olayın geçtiği mekana gidip yerinde incelemeler ve eskizler yaparak ofisine geldiğinde tüm bilgileri bir araya topladığını bu bilgiler dahilinde çalışmaya başladığını belirtmektedir.¹¹⁹ (Şekil 5.42)

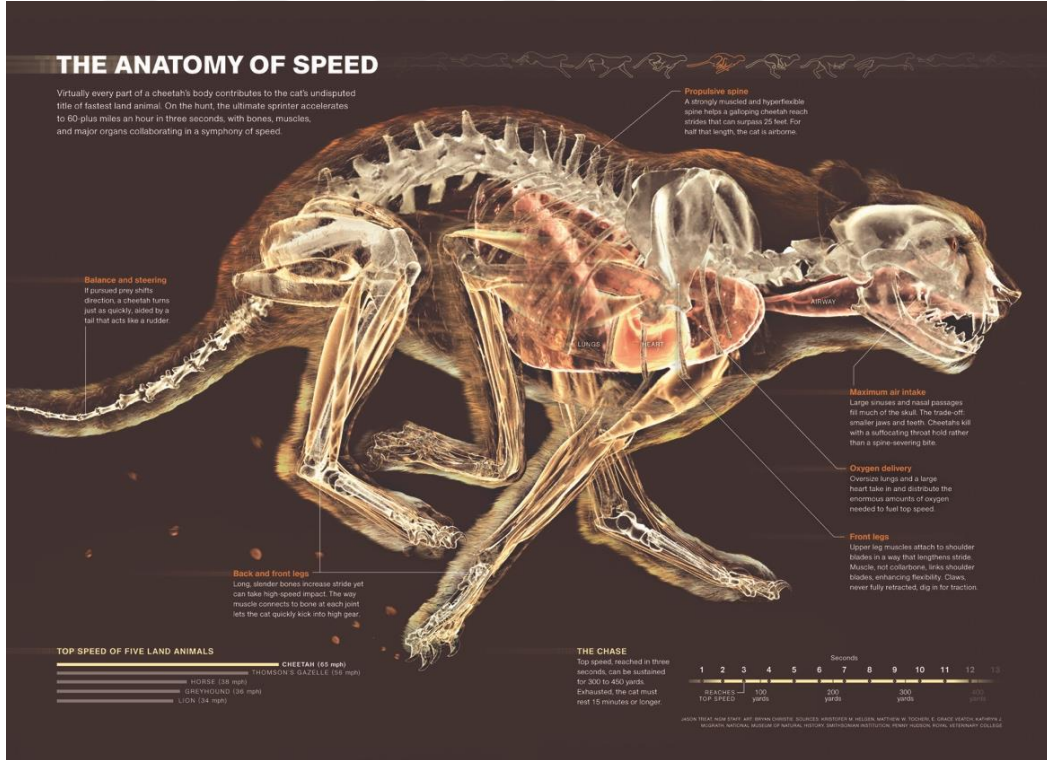
Fernando yaptığı infografik çalışmaların hikayesini kapsayan kısa stop-moiton animasyon çalışmalarda hazırlayarak bir infografik çalışmanın nasıl zenginleştirileceği konusunda bizlere hayal gücümüzü kullanmada sınır olmadığını göstermiştir.

¹¹⁹ Fernando Baptista ile yapılan görüşme 12 haziran, 2015.

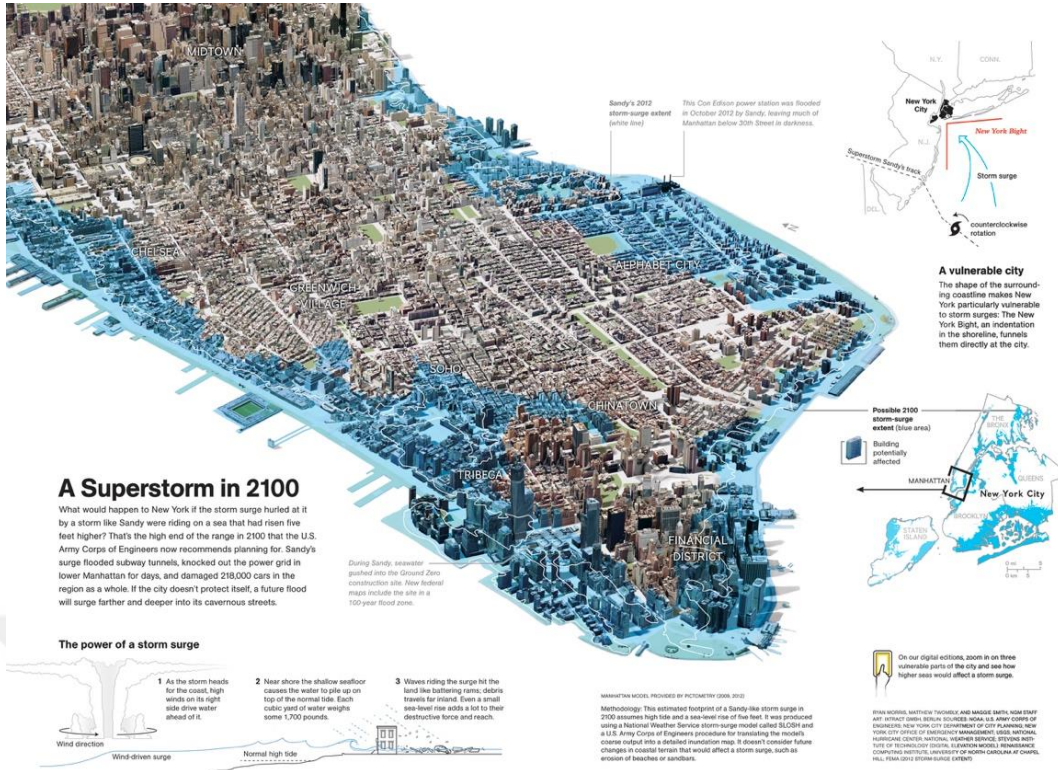
Şekil 5.49: Juan Velasco'nun National Geographic dergisi için yapmış olduğu infografik.

Kaynak : <http://news.gestalten.com/news/juan-velasco-talks-infographics>

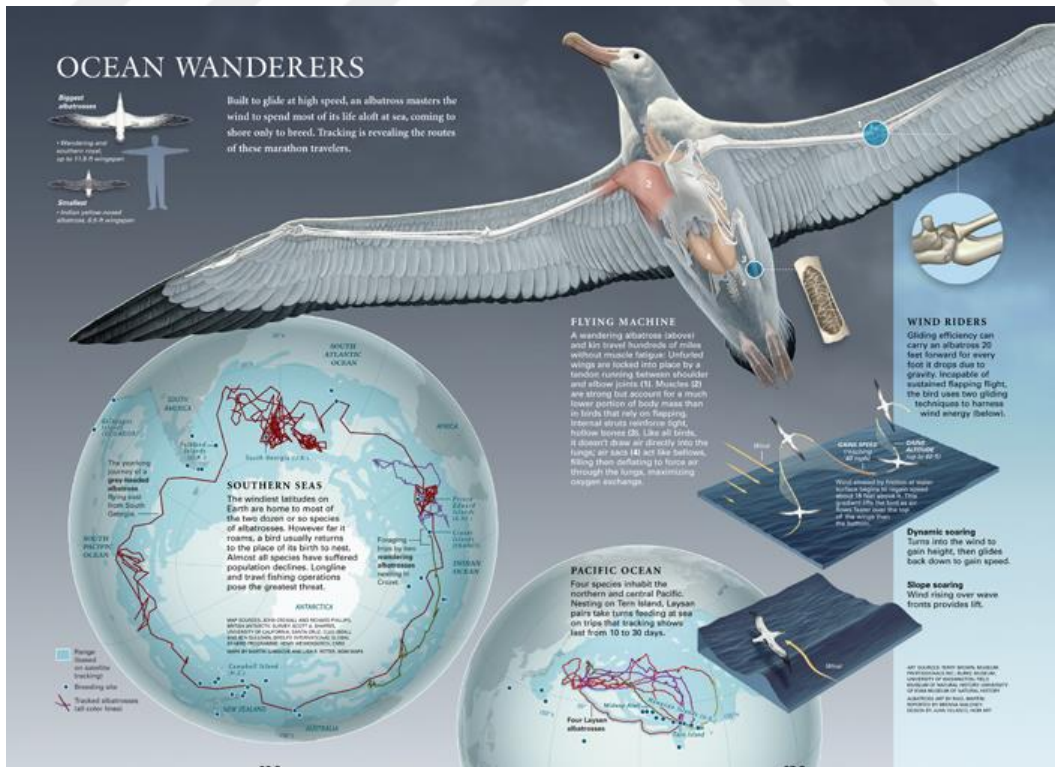
Şekil 5.50: Juan Velasco'nun Çitaların anatomisi ve hızlarını anlatan infografik çalışma

Kaynak : <http://visuolooop.com/blog/22689/talking-with-juan-velasco>

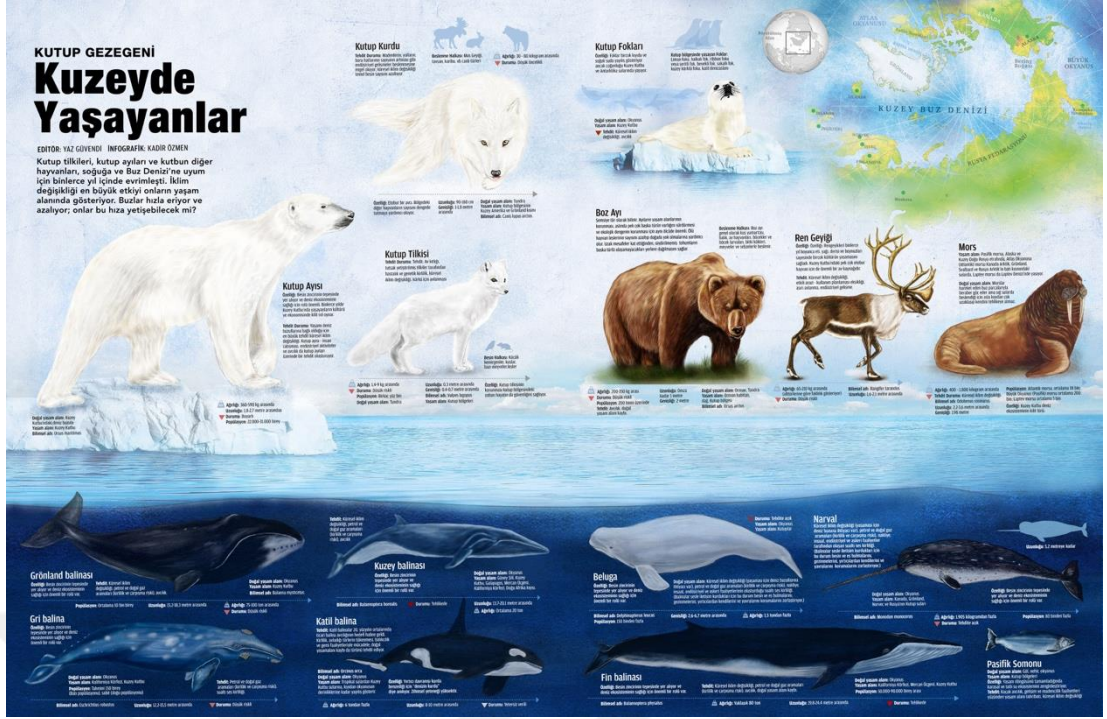
Şekil 5.51: Juan Velasco'nun National Geographic dergisi için yapmış olduğu infografik çalışması

Kaynak : <http://visualoop.com/blog/22689/talking-with-juan-velasco>

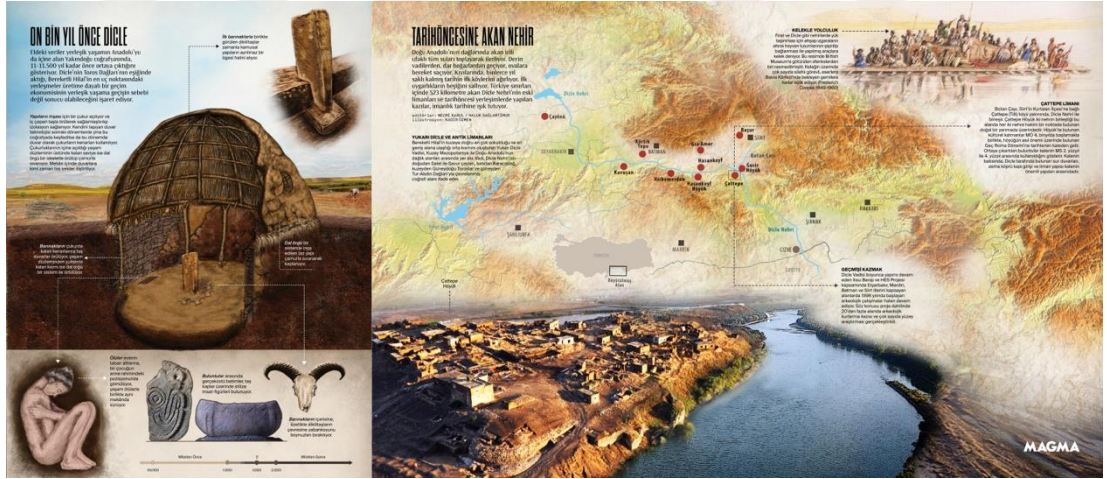
Şekil 5.52: Juan Velasco'nun okyanus martılarını anlatan infografik çalışması

Kaynak : <http://www.charlesapple.com/uploads/2011/04/1104JuanVelascoSample01.jpg>

Şekil 5.53: Kadir Özmen'nin Magma dergisi haziran sayısı için hazırlanmış olduğu Kuzeyde Yaşayan canlıları anlatan infografik çalışma.

Kaynak : Kadir Özmen arşivi 2016

Şekil 5.54: Kadir Özmen'nin Magma dergisi Mayıs sayısı için hazırlanmış olduğu Bin Yıl önce Dicle'de yaşamı anlatan infografik çalışma.

Kaynak : Kadir Özmen arşivi 2016

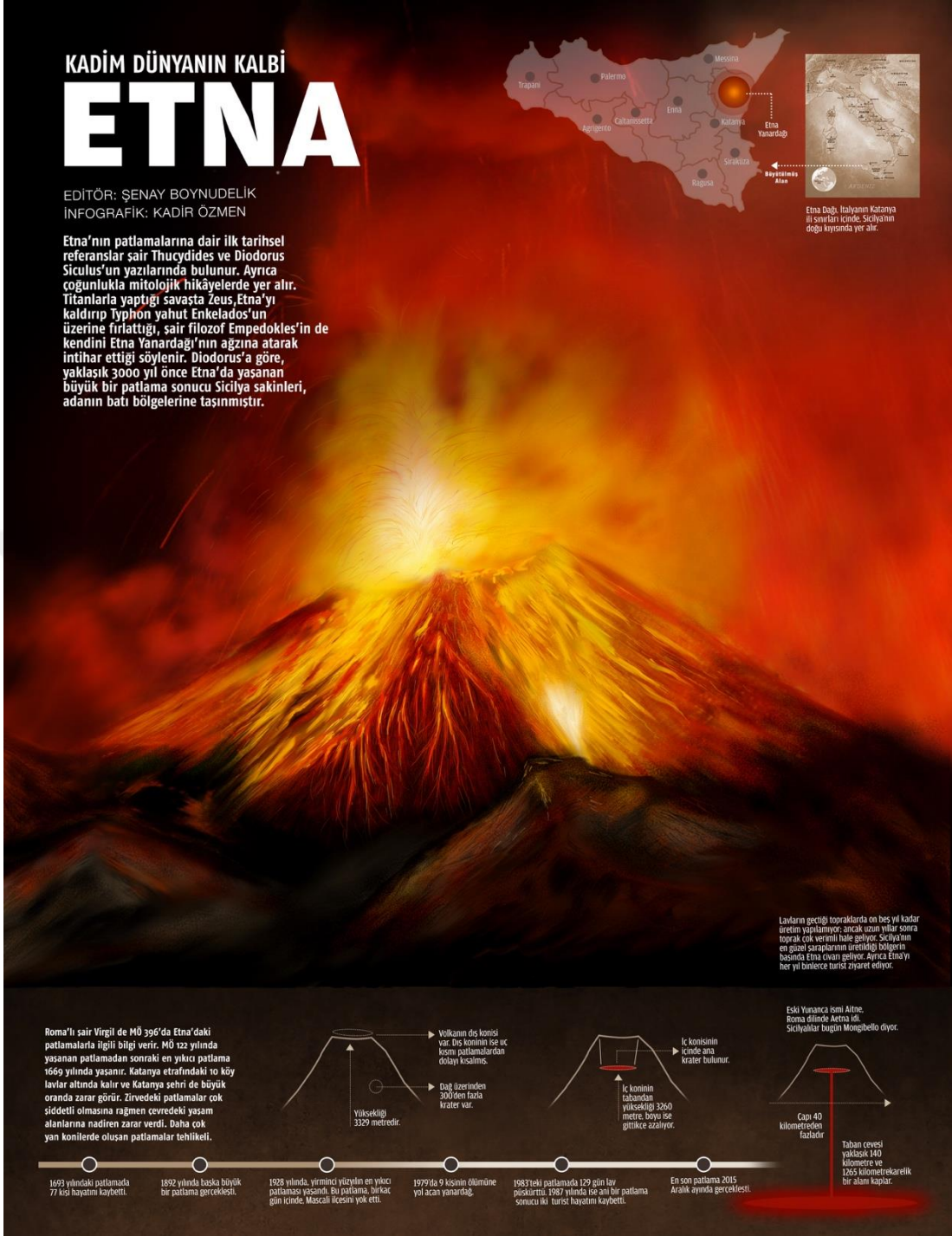
KADİM DÜNYANIN KALBI ETNA

EDITÖR: ŞENAY BOYNUDELİK
INFOGRAFIK: KADİR ÖZMEN

Etna'nın patlamalarına dair ilk tarihsel referanslar sair Thucydides ve Diodorus Siculus'un yazılarında bulunur. Ayrıca çoğunlukla mitolojik hikâyelerde yer alır. Titanlarla yaptığı savaşta Zeus, Etna'yı kaldırıp Typhon yahut Enkelados'un üzerine fırlattığı, sair filozof Empedokles'in de kendini Etna Yanardağı'nın ağzına atarak intihar ettiği söylenir. Diodorus'a göre, yaklaşık 3000 yıl önce Etna'da yaşanan büyük bir patlama sonucu Sicilya sakinleri, adanın batı bölgelerine taşınmıştır.

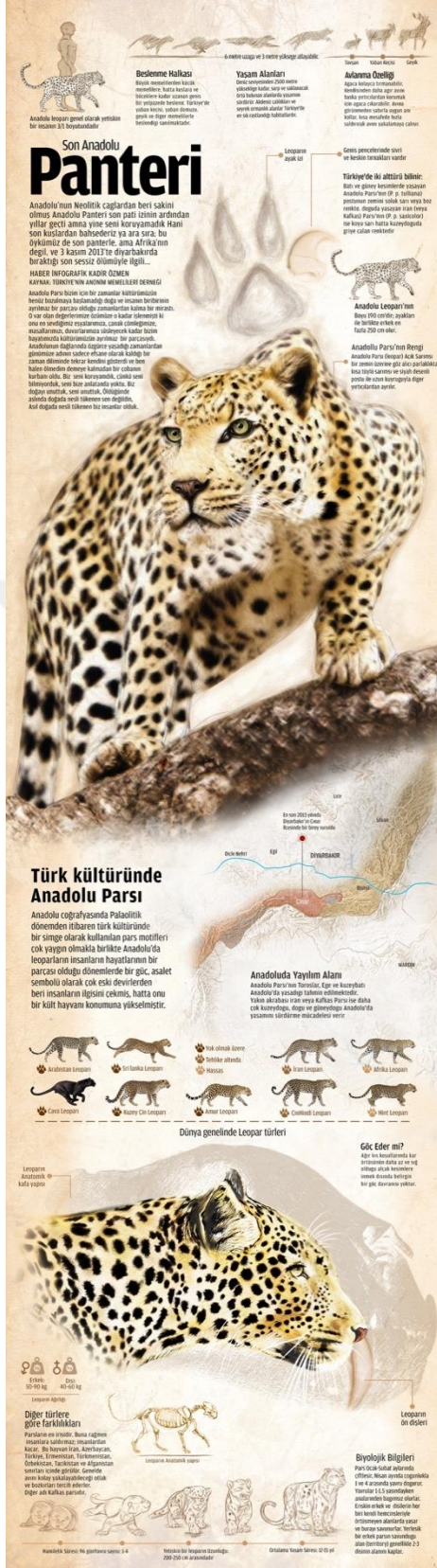

Etna Dağı, İtalyanın Katanya ili sınırları içinde, Sicilya'nın doğu kıyısında yer alır.

Şekil 5.55: Kadir Özmen'nin Magma Dergisi Temmuz sayısı için hazırlanmış olduğu Etna Yanardağı'nın istatistiksel bilgilerini anlatan infografik çalışması.

Kaynak : Kadir Özmen arşivi 2016

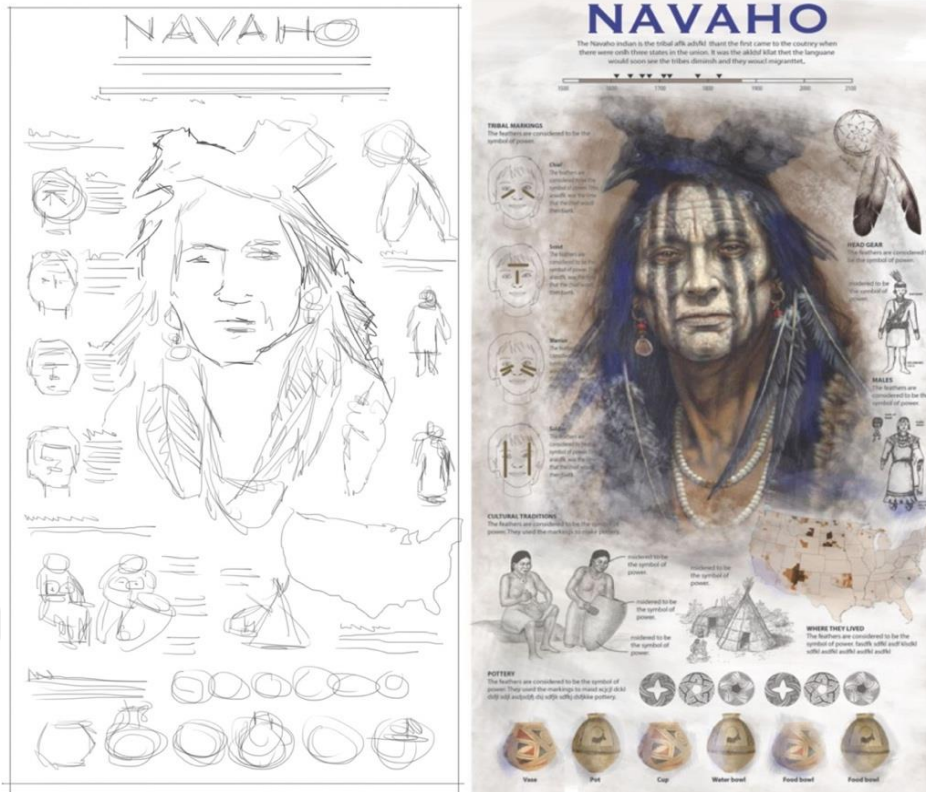
Şekil 5.56: Kadir Özmen'in hazırlanmış olduğu Anadolu Parsını (solda) ve Kaplanlarını anlatan infografik çalışma (sağda).

Kaynak : Kadir Özmen arşivi 2016

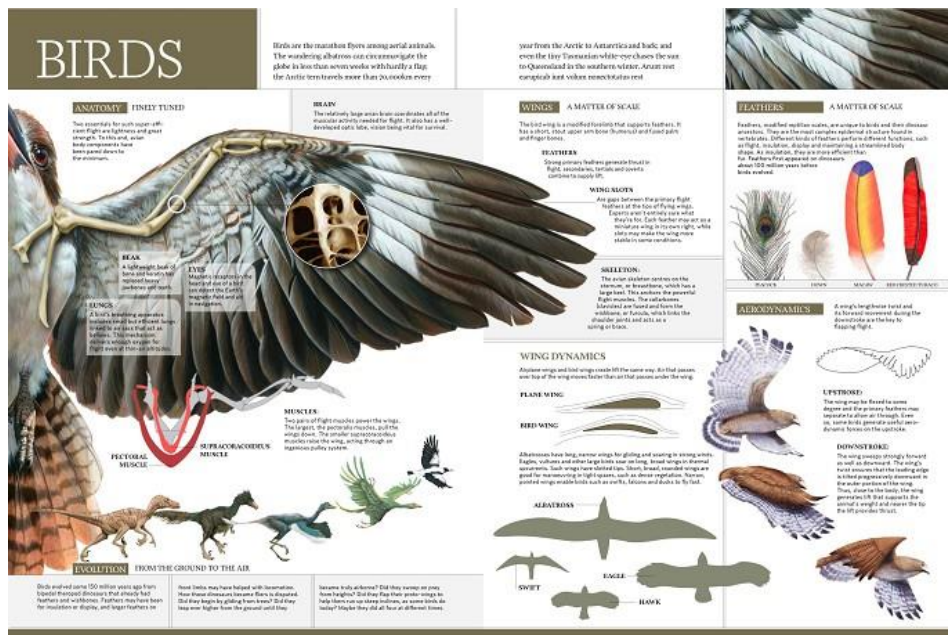
Şekil 5.57: Jeff Goertzen'nin hazırlamış olduğu Amerikan yerlilerini anlatan infografik çalışma.

Kaynak : <http://news.gestalten.com/news/juan-velasco-talks-infographics>

Şekil 5.58: Jeff Goertzen'nin hazırlanmış olduğu Amerikan yerlilerini anlatan infografik çalışmanın yapım aşaması

Kaynak : <http://www.charlesapple.com/category/particular-newspapers/orange-county-register/page/2/>

Şekil 5.59: Jeff Goertzen'nin hazırlanmış olduğu Kuşlar hakkında teknik bilgi içeren infografik çalışması

Kaynak : <http://www.jeffgoertzen.com/270064/graphics/>

Şekil 5.60: Jeff Goertzen'nin hazırlamış olduğu Amerikan yerlilerini anlatan infografik çalışmanın yapım aşaması.

Kaynak : <http://www.charlesapple.com/category/particular-newspapers/orange-county-register/page/2/>

HER KARAKTERİ AYRI BİR MASKE

JOHNNY DEPP

HABER HARUN İLHAN

Sadece bir tınısı oyuncusu olmaktan ötesinde isimlerden biri Johnny Depp. Kendisi komedi, suç, korku ve gerilim gibi zıt türlerde dolaylı olarak rol almış. İsten tuhaf tarafları artık sarmayız bu duruma, biraz karışık hâlde. Bir bakıma bu beşeriyetle anlı bir gangsteri canlandırmış, bir başka ay sonu bakarsanız bir okolata fabrikasının seker mi seker sahibi kılığında bürünmüş. Ne kadar da güzel

bir kariyer değil mi? Bu hafta sinemasında 'Kara Düzen' filmiyle yer alan Depp, Güney Boston eyaletinin anlı suçlularından Whitler Belger karakterini canlandırmış. Kendisine eşlik eden isimlere oldukça iddialı. Benedict Cumberbatch, Joel Edgerton, Sienna Miller, Juno Temple, Peter Sarsgaard ve Kevin Bacon diye uzayıp gidiyor liste. Neyse, bir süre Depp'in yüzüne dönelim. Bir bakalım heybesinde daha ne-ler varmış... h.ilhan@zaman.com.tr

GRAFİK TASARIM: KADİR ÖZMEN

Şekil 5.61: Kadir Özmen'nin hazırlanmış olduğu Johnny Depp'in oynadığı filmleri

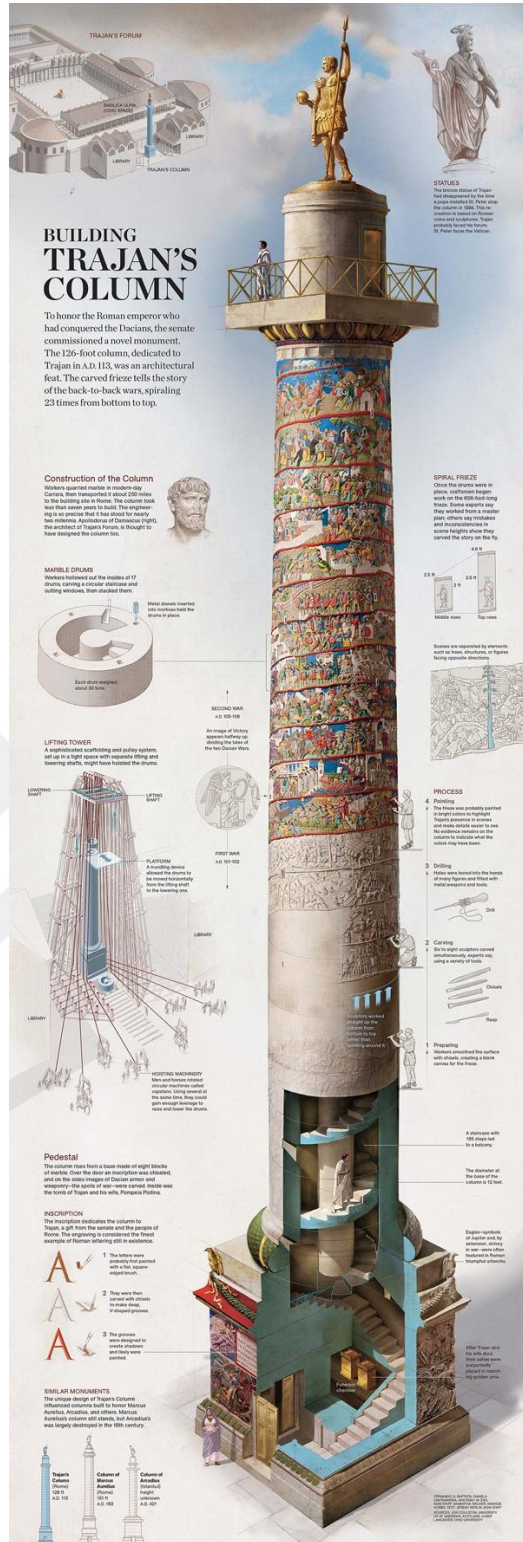
anlatan farklı bir infografik çalışma

Kaynak : Kadir Özmen arşivi 2016

Şekil 5.62: Rembrat'ın eserlerini teknik açıdan inceleyen infografik çalışma

Kaynak : <http://visualoop.com/infographics/computer-learns-techniques-from-renbrandt-and-imitates-it>

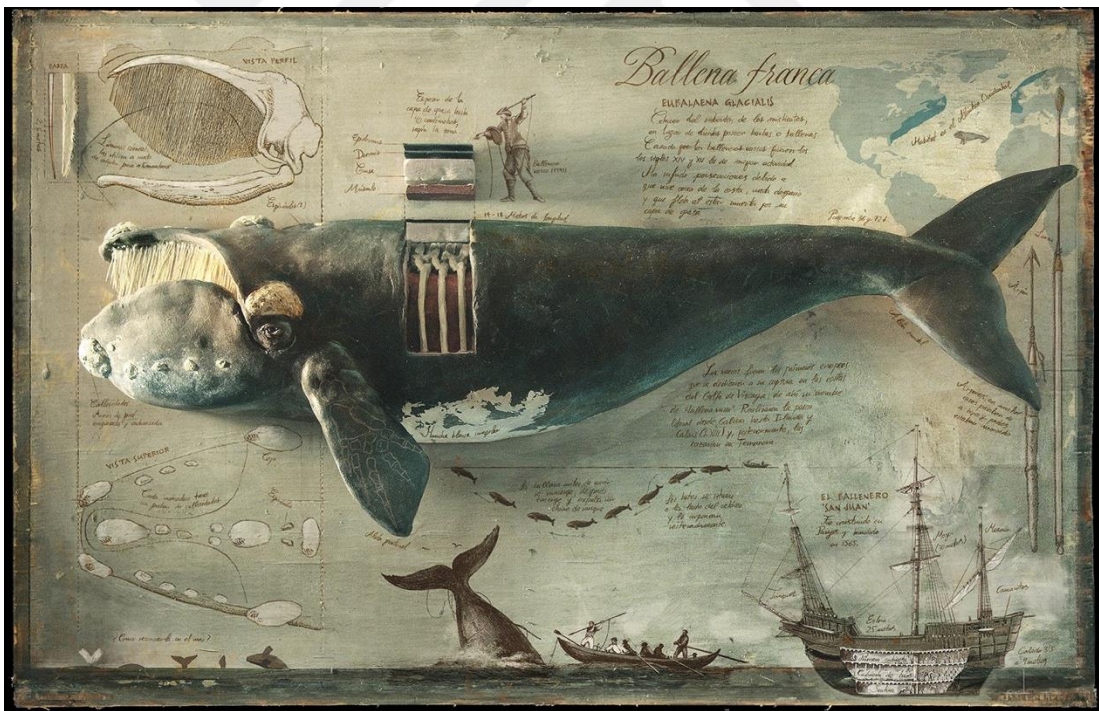
Şekil 5.63: Fernando Baptista'nın National Geographic Dergisi için hazırladığı Trajan Sütununu alatan infografik çalışması

Kaynak: <http://www.athcreative.com/#/trajans-column/>

Şekil 5.64: Fernando Baptista'nın National Geographic Dergisi için hazırladığı İlk Neandertal insanları alatan infografik çalışması

Kaynak: <http://visualoop.com/blog/84488/portfolio-of-the-week-fernando-batista>

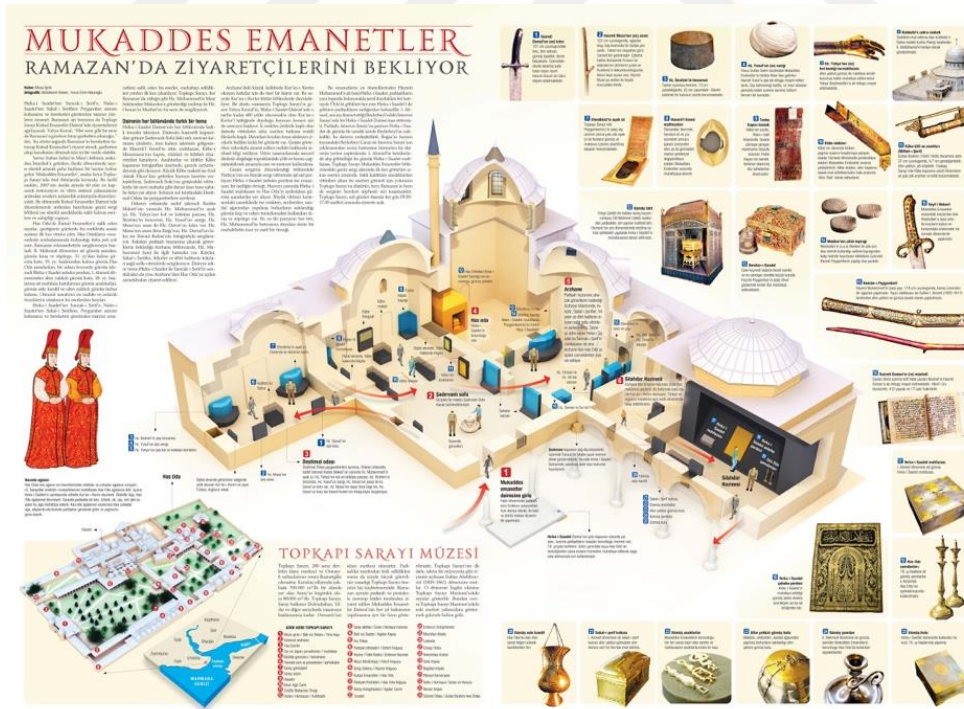
Şekil 5.65: Fernando Baptista'nın National Geographic Dergisi için hazırladığı Balina avcılığını alatan infografik çalışması

Kaynak: <http://visualoop.com/media/2015/06/ballena-franca.jpg>

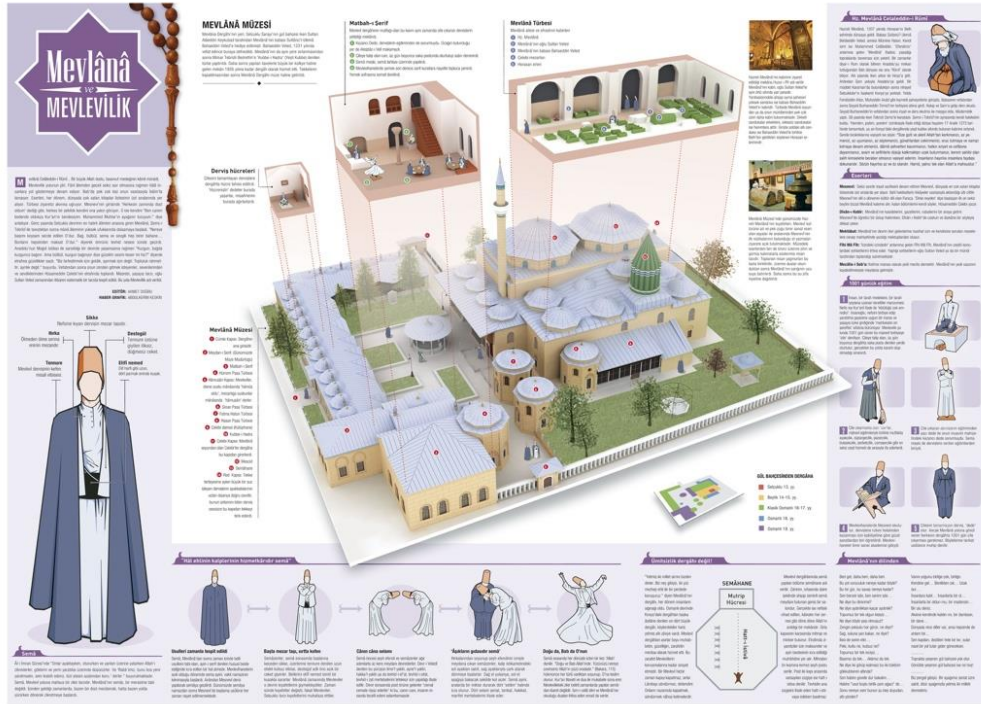
Şekil 5.66: Grafik Tasarımcı Abulkerim Keskin ve Yunus Emre Hatunoğlu'nun hazırladığı Mescid-i Aksa yerleşkesini alatan infografik çalışması

Kaynak: http://infografiknedir.com/wp-content/uploads/2014/11/mescid-i_aksa.jpg

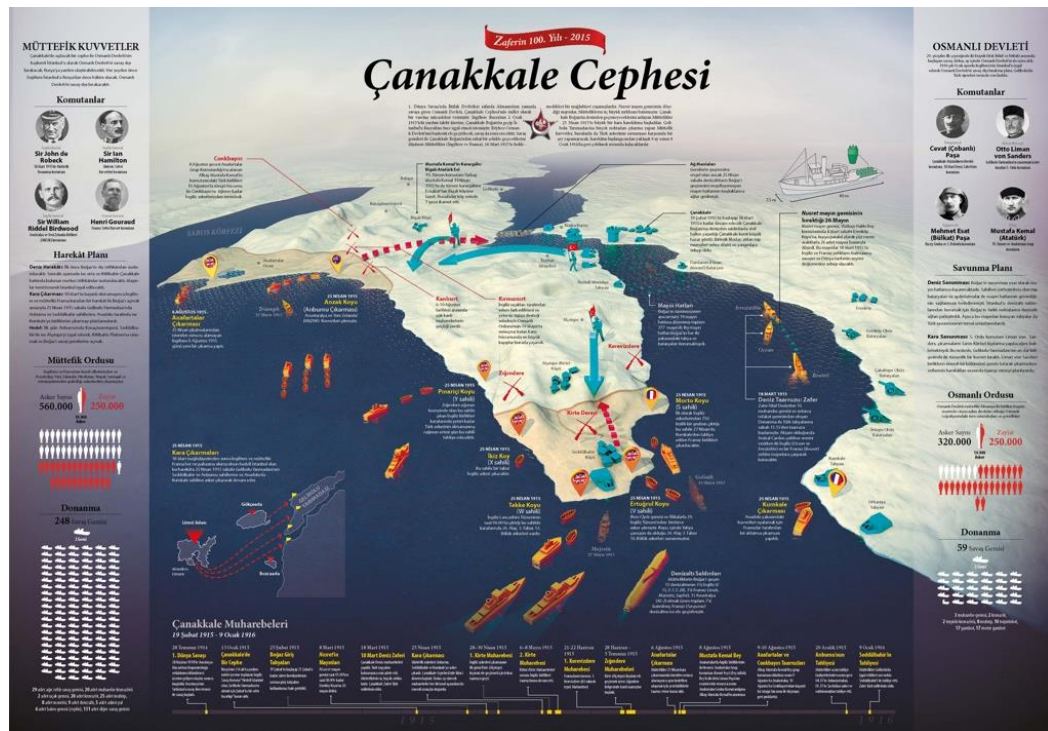
Şekil 5.67: Grafik Tasarımcı Abulkerim Keskin ve Yunus Emre Hatunoğlu'nun hazırladığı Kutsal emanetleri alatan infografik çalışması

Kaynak: <http://infografiknedir.com/wp-content/uploads/2013/12/Mukaddes-Emanetler.jpg>

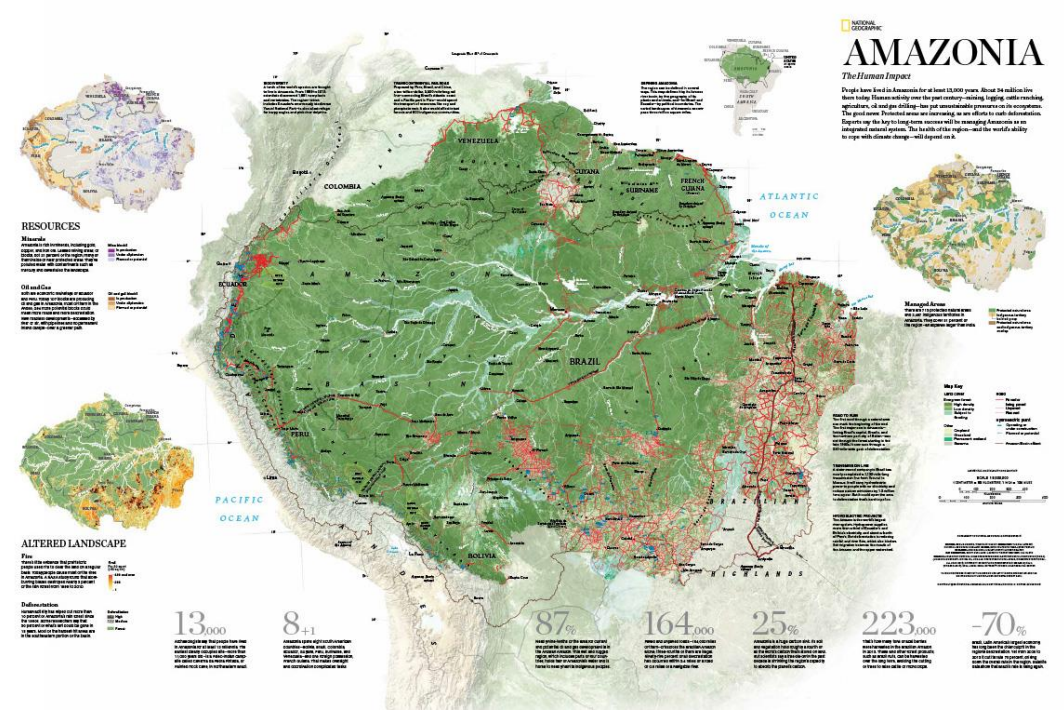
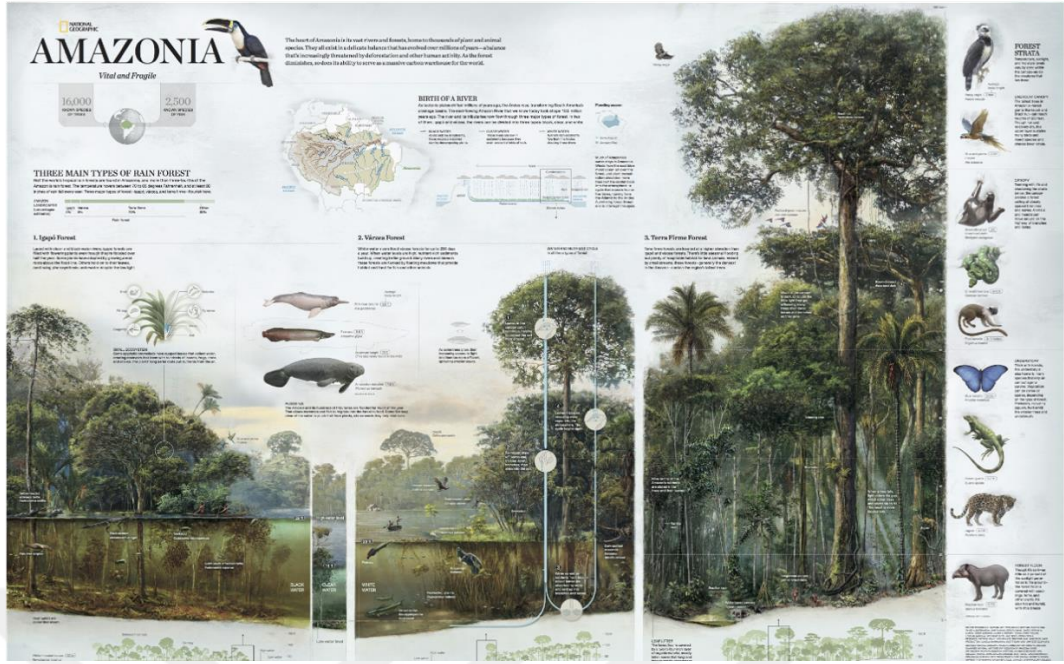
Şekil 5.68: Abdulkerim Keskin tarafından hazırlanan Mevlana ve Mevleviliğin teknik içeriğini alatan infografik çalışma

Kaynak: <http://infografiknedir.com/wp-content/uploads/2014/02/mevlana-grafik-infografik-mevlevi-konya-muze-nedir-abdulkerim-keskin-ahmet-dogru.jpg>

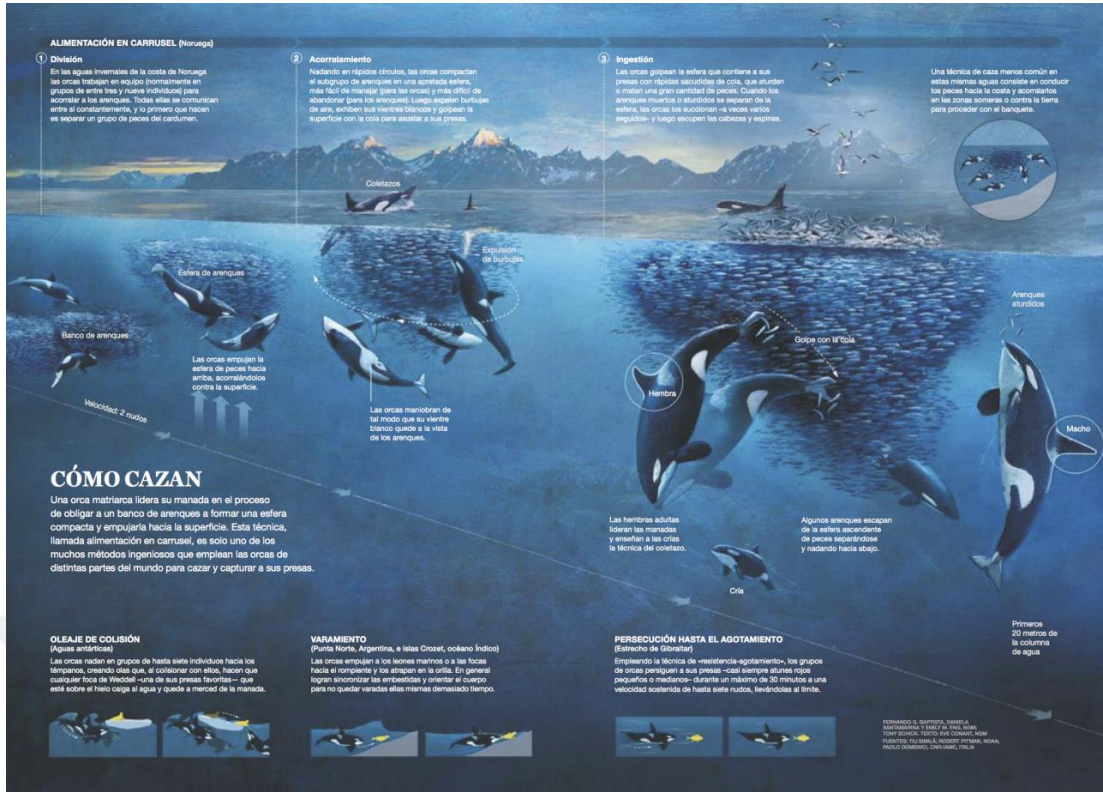
Şekil 5.69: Abdulkerim Keskin tarafından hazırlanan Çanakkale savaşını alatan infografik çalışma

Kaynak: <http://infografiknedir.com/wp-content/uploads/2015/05/canakkale-cephesi-infografik.jpg>

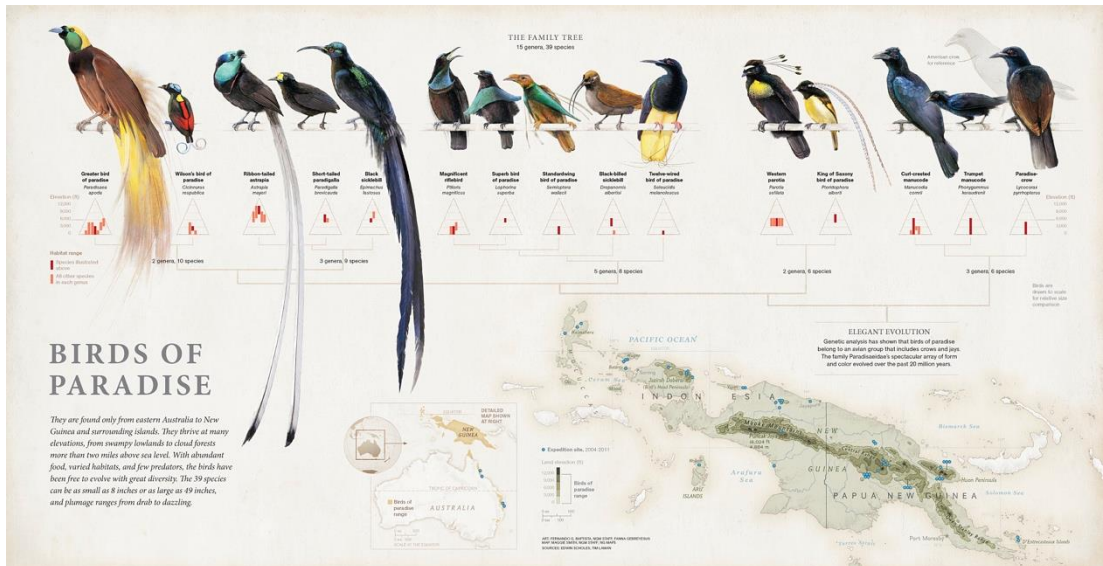
Şekil 5.70: Fernando Baptista'nın National Geographic Dergisi için hazırladığı Amazon ormanlarını alatan infografik çalışması (üstte) ve harita üzerinde ki teknik bilgileri (altta).

Kaynak: <http://stamen.com/work/amazonia-under-threat/>

Şekil 5.71: Fernando Baptista'nın National Geographic Dergisi için hazırladığı Katil balinaların avlanma yöntemlerini alatan infografik

Kaynak: <http://visualoop.com/media/2015/09/How-killer-whales-hunt.png>

Şekil 5.72: Fernando Baptista'nın National Geographic Dergisi için hazırladığı Cennet kuşu ve türlerini alatan infografik çalışması

Kaynak: <https://nhmu.utah.edu/boneuponbirdsofparadise>

Queen 'Strat'

When Leo Fender's company introduced the Stratocaster model in 1954, it changed the course of popular music. Jimi Hendrix, John Mayer, Buddy Guy and Jeff Beck are among the stars who loved this guitar. Here we take an in-depth look at this famous instrument on the 60th anniversary of its release.

The Stratocaster has two headstocks with different sizes - the original smaller design and a larger one, which came a decade later after Fender was bought by CBS.

A different headstock model
The Stratocaster headstock is patented and is the only part that can't be copied. It carries the tuning pegs of the six strings on the side of the guitar, making it easier to tune the instrument. However, as a left hander, Jimi Hendrix played his Strat upside down.

STRAT COMPONENTS
The first Stratocaster model was conceived as a natural evolution of another guitar designed by Leo Fender, which remains popular: the Telecaster.

Various models of Gibson brand headstocks

Jimi Hendrix
Considered the best guitarist in history.
By setting a Stratocaster on fire at the Monterey festival in 1967, Hendrix showed his know-how relationship with his guitar.

All Along the Watchtower
ELECTRIC LADYLAND
Song written by Bob Dylan

Eric Clapton
Originally played Gibson guitars, but has been a Stratocaster enthusiast since 1967.

Layla
LAYLA AND OTHER ASSOCIATED SONGS

Rory Gallagher
Irish blues-rock artist
When Hendrix was once asked what it felt like to be the best guitarist in the world, he replied: "I don't know, you should ask Rory Gallagher."

Bullfrog Blues
LIVE AT THE BULLDOG

Ritchie Blackmore
founding member of both Deep Purple and Rainbow
After starting his career using various Höpfer and Gibson guitars, Blackmore switched to a Strat in the late 1960s after seeing Hendrix perform with one.

Highway Star
MACHINE HEAD

Bob Dylan
Played an electric guitar for the first time at the Newport Folk Festival in July 1965.

Magpie's Farm
Live at the Newport Folk Festival

Stevie Ray Vaughan
Texas blues man!
He was noted for playing a Strat equipped with a left-handed vibrato system.

Pride & Joy
TEXAS FLOOD

Mark Knopfler
Dire Straits
In May 1978, he invented one of the most distinct guitar sounds in history with *Saltators of Swing*.

Kurt Cobain
Nirvana
His guitar was a Jaguar, a descendant of the Strat. Still, he fantasised about a combination called the "Jagastar" which combined the best of both models.

Smells Like Teen Spirit
NIRVANA
(song recorded with Jaguar)

John Frusciante
(ex-Red Hot Chili Peppers)
With his frizzy, wavy '90s Strat.

Give It Away
REDF HOT CHILI PEPPERS
SEX MASC

SEXY CURVES
Fender removed wood from the body of the guitar to assist the instrument to the player's body. With this, the centre of gravity moved towards the bridge, and to steady it, joined the upper horn.

ICONIC STRATS
An instrument may be remarkable in and of itself, but it can be redefined as much more than just an assembly of wood and metal depending on what a player does with it. Here's a list of some of the most famous Stratocasters in rock history.

Eric Clapton's 'Blackie' 1970
Clapton pieced together parts from three late-'50s Strats he bought from a Nashville music store. In 2004, it was put up for auction through Christie's and sold for nearly US\$1 million.

Buddy Guy's Stratocaster
His distinctive polka dot finish was painted at the request of Guy himself, a flamboyant electric blues master who wanted an instrument that reflected his personal style.

Rory Gallagher's 1961 Stratocaster
One of the first Strats in Ireland, it had the first. He wore most of the substar finish right off the guitar, a process hastened by the fact that he had a rare blond type that made his sweat unusually acidic.

David Gilmour's '0001'
It was not the first Strat ever made, but its '0001' serial number nonetheless makes it a highly unusual instrument. The guitar was previously owned by pickup maker Seymour Duncan.

John Frusciante's 1962 Stratocaster
Frusciante received it as a present from the Chili Peppers' singer Anthony Kiedis after he came back to the Peppers in 1998, as all his guitars were lost in a house fire.

George Harrison's 'Rocky'
Well before Harrison's self-applied psychedelic paint job, this Stratocaster began life as an early-'60s custom colour model (Sonic Blue) which the Beatles' John Lennon acquired in early 1965.

Stevie Ray Vaughan's 'Number One'
He played several Strats, but his beloved 1963 model was his "Number One" - he bought it in Austin, in the mid-'70s and proceeded to create some of the world's most acclaimed electric Texas blues.

Blackmore's Stratocaster
He blazed through the '70s as the guitarist for Deep Purple, where he helped to create heavy metal music. Then he went on to form Rainbow.

Sources: Fender official website, 'The Stratocaster' (Guitar Book), 'Guitarists' review, 'Jaguar' (Billboard.com), fenderjaguar.com

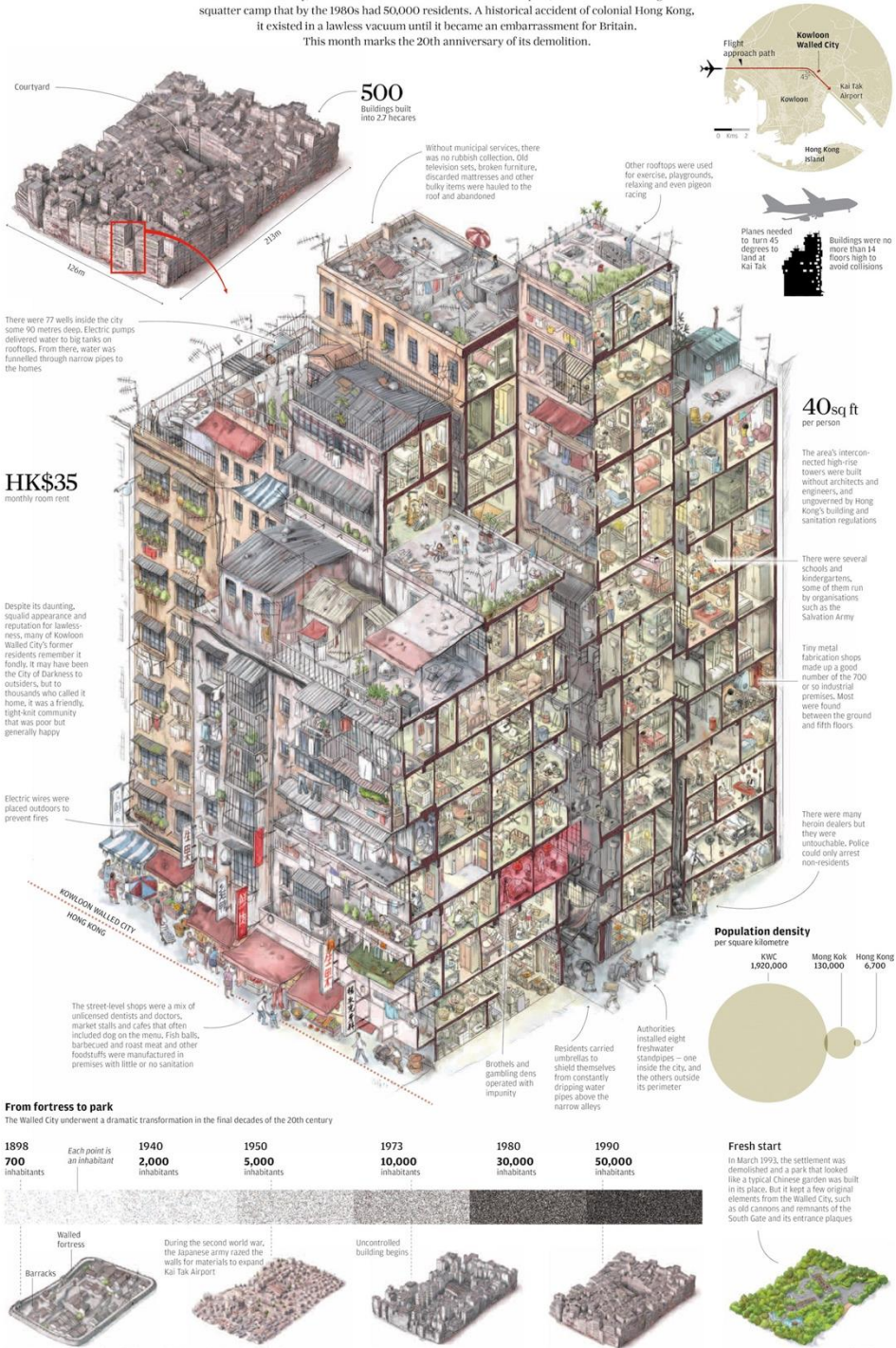
SCMP Graphic: Alberto Lucas López

Şekil 5.73: South China Morning Post Gazetesinin hazırladığı elektro Gitar'ın bulunuşunu ve türlerini alatan infografik çalışması

Kaynak: <http://visualoop.com/infographics/stratocaster>

City of anarchy

Kowloon Walled City, located not far from the former Kai Tak Airport, was a remarkable high-rise squatter camp that by the 1980s had 50,000 residents. A historical accident of colonial Hong Kong, it existed in a lawless vacuum until it became an embarrassment for Britain. This month marks the 20th anniversary of its demolition.

Şekil 5.74: South China Morning Post Gazetesin'den grafik tasarımcı Adolfo Arranz'ın hazırladığı Çinde Şehir anarşi isimli infografik çalışması.
Kaynak: <http://visualoop.com/infographics/city-of-anarchy>

Türkiye'nin kapısı Anadolu'nun tapusu

AHLAT

Haber İnfografik: Murat Gökçe Editör: Selim Budak Durumlar: Vin Yüzcüoğlu
Üniversitesi Tarih Bölümü Başkanı Yrd. Doç. Dr. Rahim Tekin

Anadolu'nun Türkiye açıldığı ilk kapı olan Ahlat, Selçuklu ve Osmanlı hanedanlarına mensup boyaların ilk uğraşığı ve Batılı güçlerce bir köprü vazifesi görmüş bir şehir. 13. ve 14. yüzyıllarda Belin ve Buhara ile birlikte 'Kümbetli İslam' ırsını taşıyan Ahlat, İslam, Çin, Köktür ve meşhur denizlerde önemli bir merkez kabul edilmiştir. Ahlat, o dönemdeki Doğu ve Batılı bulaşıcı hastalıkların köyüne noktasında önemli sebatayın ayrı zamanda bir ticaret merkezi. Büyük Selçuklu Devleti'nin renesansın yaşandığı yer olarak bilinen Ahlat'ın Osmanlılar, Ala Şehit sayılır. 11. yüzyılda 300 bin nüfusa sahip Ahlat,

şimdi küçük bir ilçe. Ahlat, Selçuklu ve Osmanlı döneminden bugüne ulaşan kümbet, cami, kule ve mezarlıkta bir açık hava müzesi görünümünde. Selçuklu Mezarlığı tarihinde birçok kez tahribata uğrasa da hala ayakta. 350 denizden alınan taşların mezarlıkta 6'ndan fazla mezar taşı bulunuyor. Ahlat, kümbetleriyle de ünlü. Kümbetlerin de ünlü edilişleri için yapıları kümbetler, mimari ve süslemeleriyle ilgili çeken yapılarıdır. İncece fakat, dönemlere ait 15 kümbet inşa edilmiş Selçuklu Mezarlığının yanında yer alan Emir Bayındır Kümbeti ise Ahlat'ın simgesi kabul edilir.

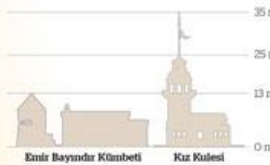
© İnteraktif verileri: www.zaman.com.tr/ahlat

Ahlat nerede?

Van Gölü'nün kıyısında doğal güzelliği ve tarihi dokusuyla dikkat çeken Ahlat, Bitlise dağı küçük bir ilçe Şuphan Dağı'ndan gün doğumunun, Nemrut Dağı'ndan gün batımının izlenebildiği enine bir doğu tarafına Ahlat Van Gölü'ne eğilmiş platolar üzerine kurulan ilçe, göl kenarındaki güzel manzarasıyla sakin ve huzurlu bir kent özelliğine sahip.

Emir Bayındır Kümbeti'nin üstündeki bir bir taş parçası üzerinde işlenmiş ve hep farklı desenler uygulanmıştır.

Emir Bayındır Kümbeti Kız Kulesi

Büyük Selçuklu Devleti'nden bu yana mezar taşları, tarih boyunca depremler ve yağmurlarla tahribata uğrasa da önemli bir kısmı günümüze kadar ayakta kalmış.

Selçuklu mezar taşları

Selçuklu mezar taşları, 11. ve 15. yüzyıllar arasında tarihlenen şahadetler, sanduk ve türbeler tarzında bitirilmiş yüzlerce yıldır sergilenen eşsiz, benzersiz heybetli mezar taşlarıdır. Her biri 3-4 metre olan bu muhteşem mezar abideleri, tek parça taşın ince işlemeyle yapılmıştır. Ökiye hürmeti ve oranın hatırasını ebedileştirmeyi İslam ile tanıştıktan sonra da sürdürülen Türkler, Ahlat mezar taşlarına adeta kâmil kazandırmıştır.

Bin yıla yakın zamandır ayakta kalabilen Ahlat mezar taşları, özellikleri itibarıyla geometrik süslemelerle bezenmiş büyük taşlar, bir sandukta bir taş veya ayak kısmına düşen şahadetlerden oluşur.

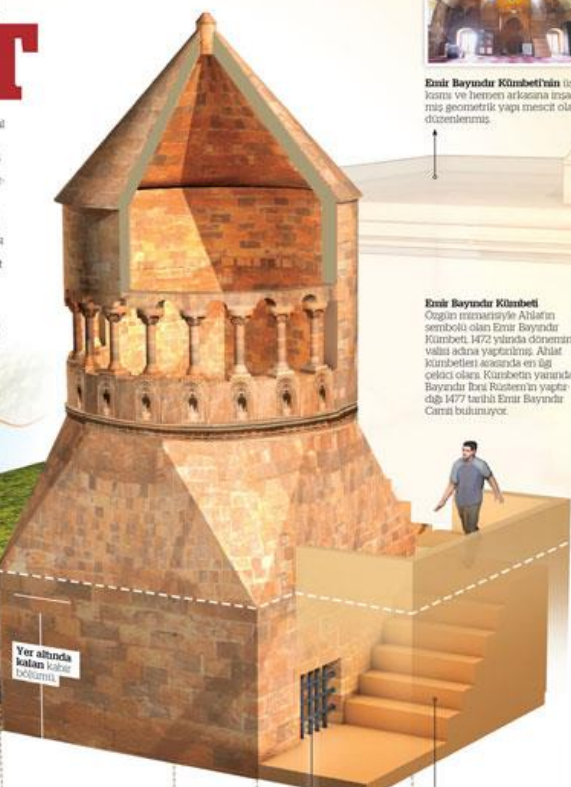
Selçuklu döneminden kalma her bir ayrı süslemeyle yapılmış mezar taşları

Ahlat'ta hangi devlet ve beylikler hüküm sürdü?	Büyük Selçuklu Devleti	Ahlatşahlar Eyyubîler	Anadolu Selçuklu Devleti	Harzemşahlar Devleti	İbanişahlar	Celayirler	Çubukoğulları	Akkoyunlu Devleti	Karakoyunlu Devleti	Osmanlı Devleti	
	1038-1157	1100-1207	1171-1348	1077-1308	1077-1231	1256-1335	1340-1432	1085-1112	1378-1508	1380-1469	1299-1522

Emir Bayındır Kümbeti'nin üst kısmı ve iç kısmına inşa edilmiş geometrik yapı meşcit olarak düzenlenmiştir.

Emir Bayındır Kümbeti Oğuz mimarisine Ahlat'ın sembolü olan Emir Bayındır Kümbeti, 1472 yılında dinlemin valisi adına yapılmış. Ahlat Kümbetleri arasında en ilgi çekici olanı Kümbet'in yanında Bayındır İzzet Rüşdî'nin yapıldığı 1477 tarihli Emir Bayındır Camii bulunuyor.

Yer altında kalan kabir bölümleri

Kabir kısmı yerin birkaç metre altında bulunuyor.

Mezar kapısı Kutsal kısmın girişi.

Yer altı merdiveni Mezar bölümüne inebilmek için kullanılan merdivenler.

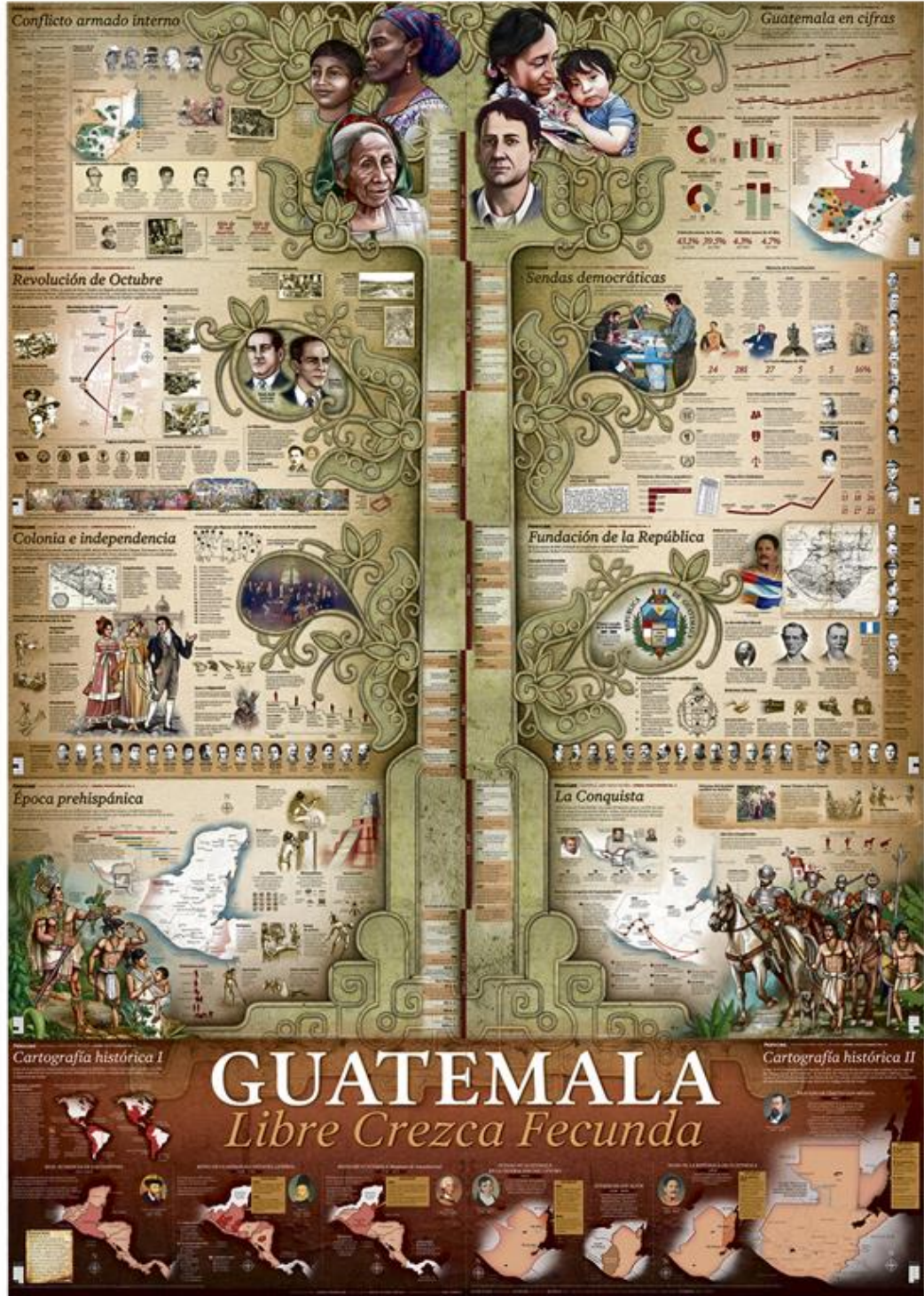
Ahlat taşının özellikleri: Kümbetlerde ve mezarlarda kullanılan, yüzeylerinde mimarinin vazgeçilmez olan Ahlat taşı.

- Ahlat taşı, yapısı itibarıyla volkanik olduğundan oldukça hafiftir.
- Taşın işlenmesi oldukça kolaydır.
- Ahlat taşının kalite katsayısı yaklaşık 78'dir.

1 Kümbetin içinde ahlat taşları kullanılarak yapılmış mezar taşları bulunuyor.

2 Emir Bayındır camii yapılmış kabir bölümleri.

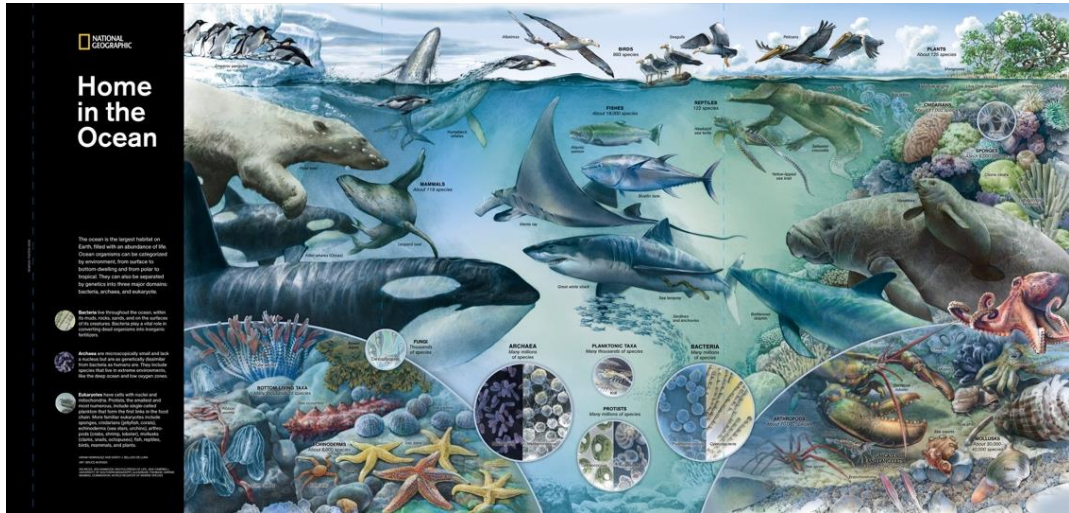
3 Kümbetin içinde kabirler arasında büyük bir boşluk bulunmaktadır.

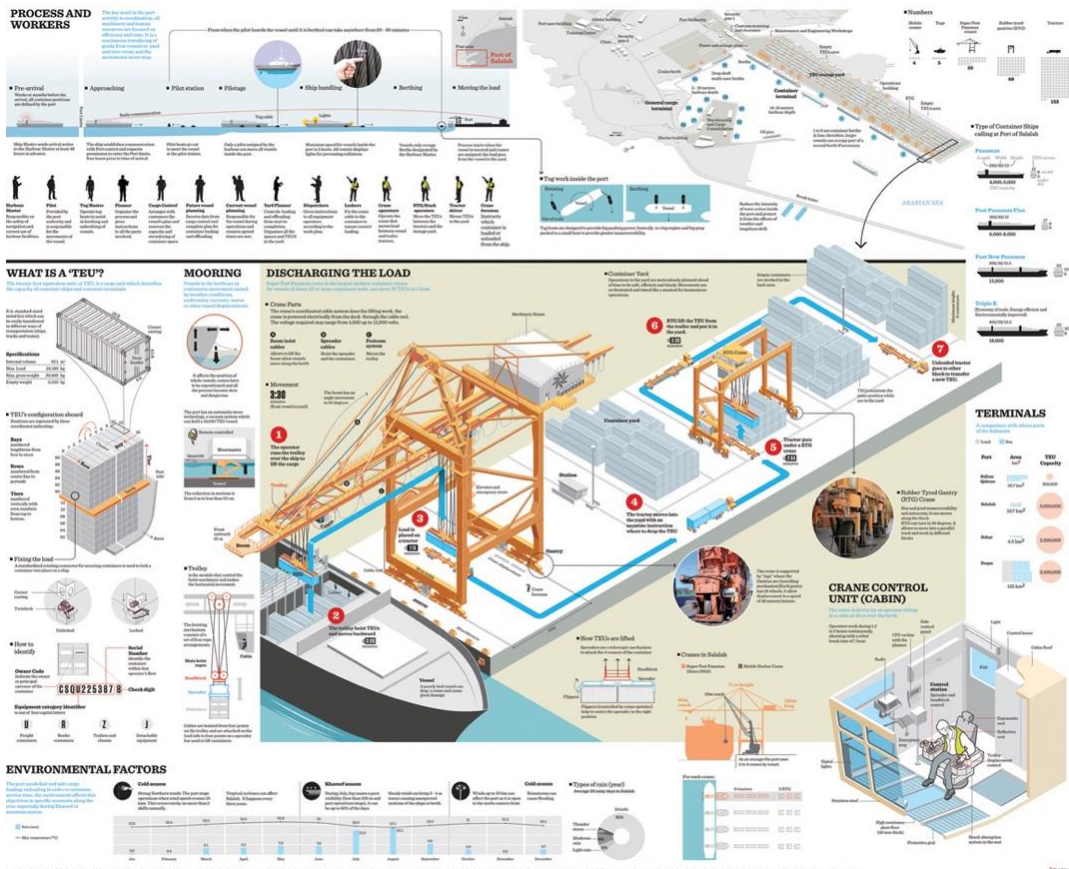
Şekil 5.76: Billy Melgar Guzman tarafından yapılan Guatemala geçmişini alatan infografik çalışma
 Kaynak: <http://visuallloop.com/infographics/guatemala-free-grown-fertile>

Şekil 5.77: South China Morning Post Gazetesin'den infografik tasarımcı Alberto Lucas López hazırladığı teknik açıdan tarihi Terra Cotta askerini anlatan infografik çalışması.
Kaynak: <http://visualoop.com/infographics/dead-in-life-alive-in-death>

Şekil 5.78: İllüstrasyonları Bruce Morser, Tasarımı, Tasarımı Hiram Henriquez tarafından hazırlanan ve National Geographic Dergisi'nde yayınlanan Okyanus canlılarını anlatan infografik çalışma.
Kaynak: <http://visualoop.com/infographics/home-in-the-ocean>

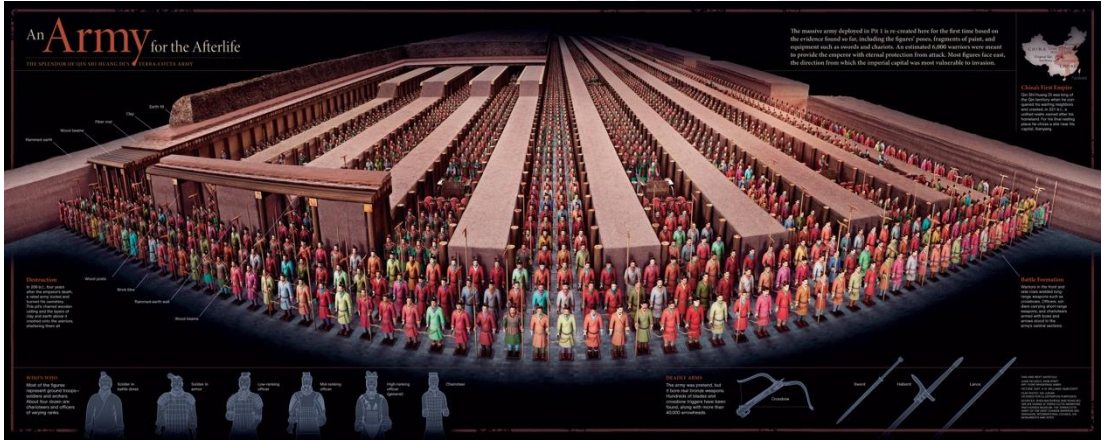

Şekil 5.79: Times of Oman gazetesinde yayınlanan Umman yakınların bir gemi limanında gemilerin işleyişini anlatan istatistiksel infografik çalışma.
Kaynak: <http://visualoop.com/infographics/port-of-salalah-a-world-class-transhipment-hub>

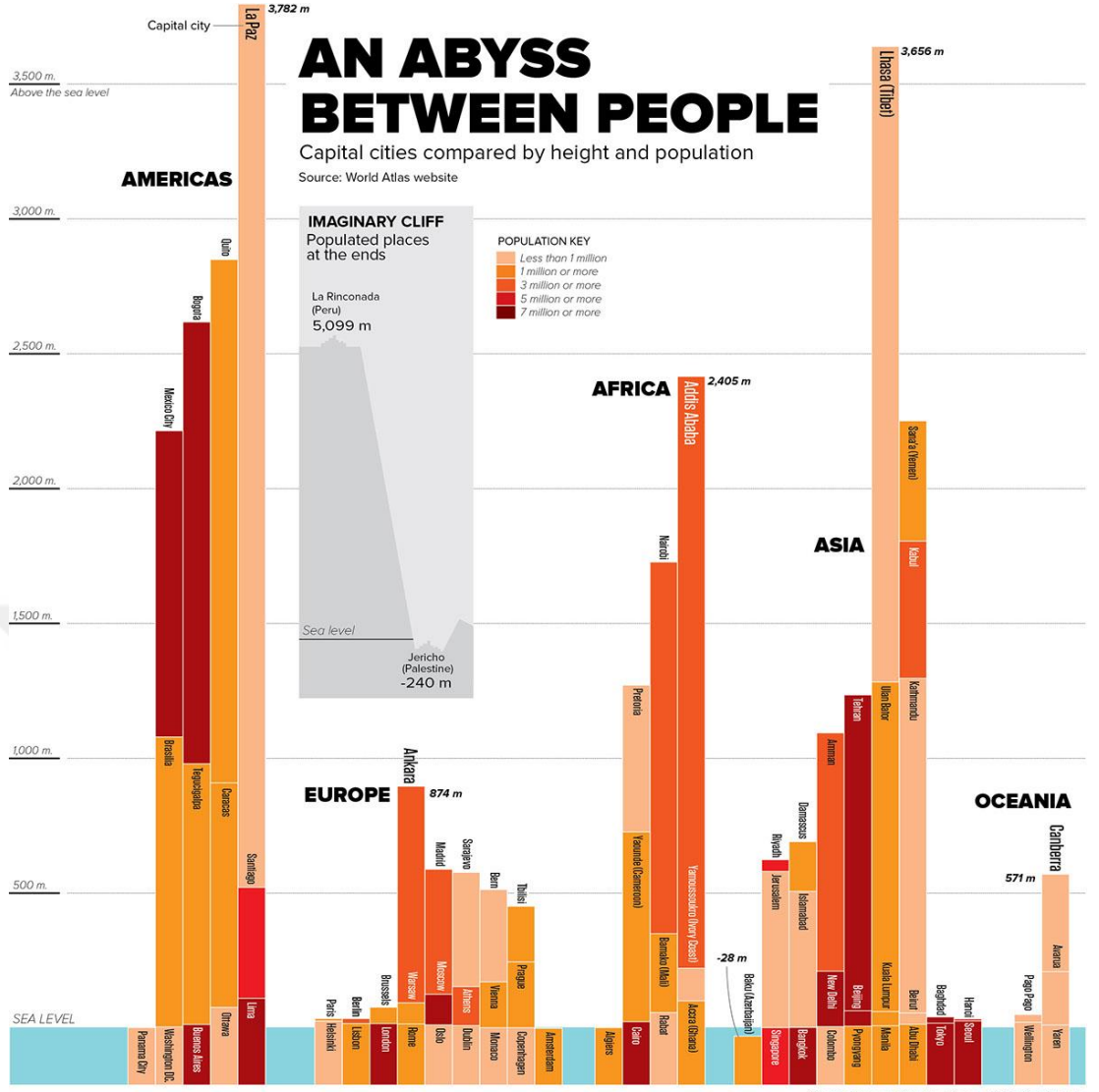
Şekil 5.80: National Geographic’de yayınlanan infografik tasarımcı Juan Valesco’nun hazırladığı, tarihi Terra Cotta askerini ve teknik bilgileri anlatan infografik çalışma.

Kaynak: http://www.garciamedia.com/blog/psnd_amp_infographics_a_tale_of_two_entries_p

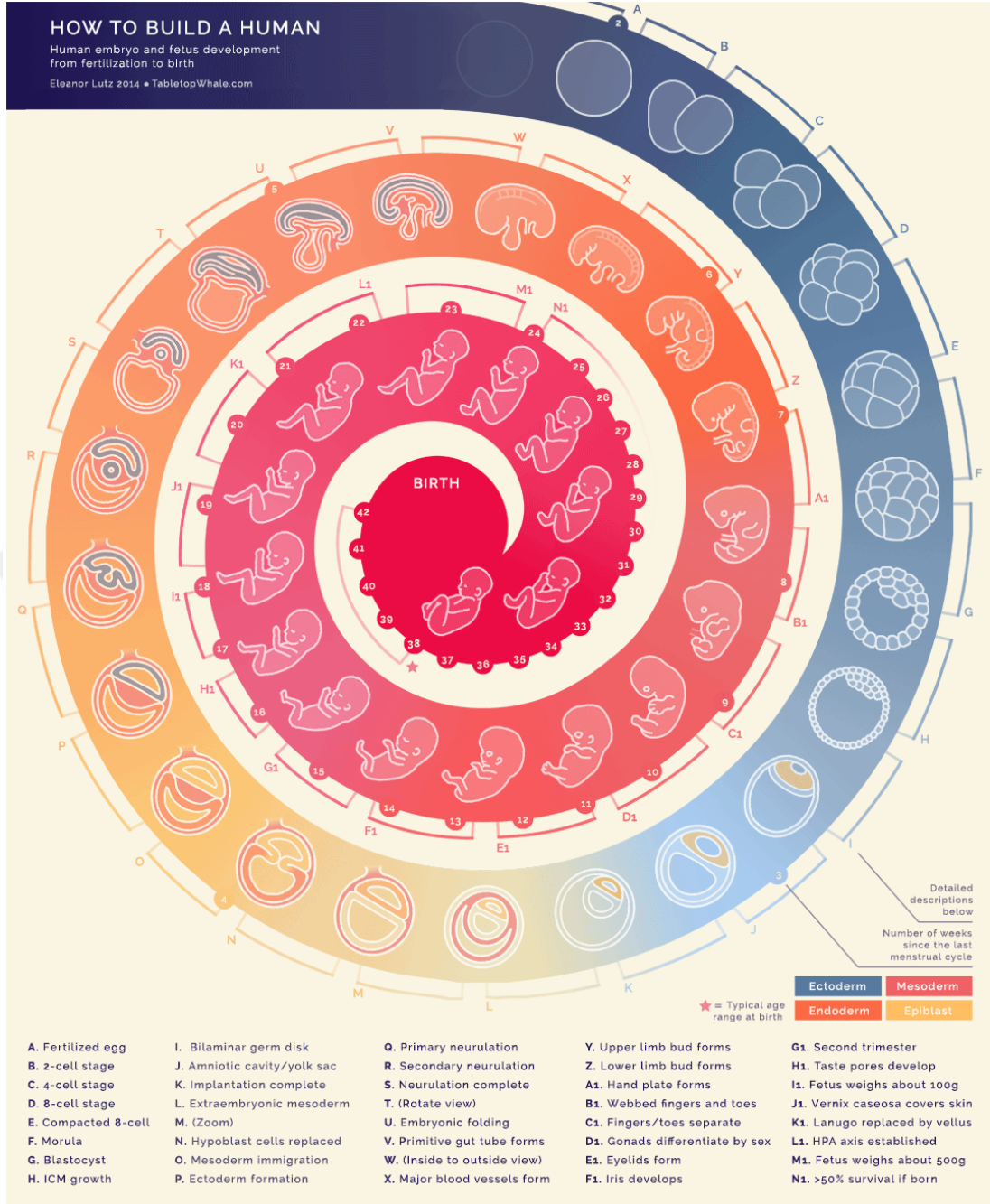
Şekil 5.81: National Geographic’de yayınlanan infografik tasarımcı Juan Valesco’nun hazırladığı, tarihi Terra Cotta askerini ve teknik bilgileri anlatan infografik çalışma.

Kaynak: http://www.garciamedia.com/blog/psnd_amp_infographics_a_tale_of_two_entries_p

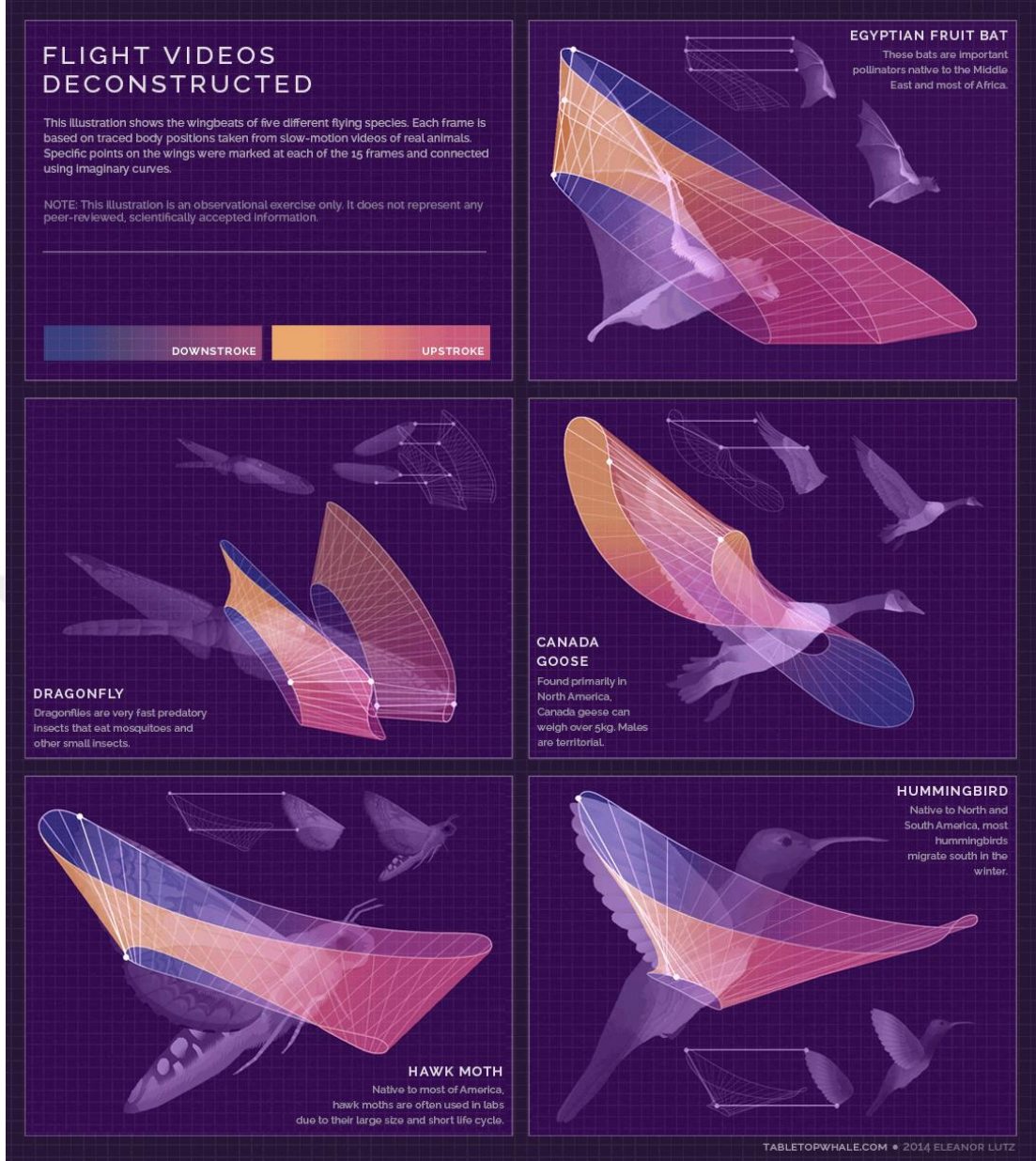
Şekil 5.82: 60 farklı başkent şehirlerinin deniz seviyesinden yüksekliğini ve nüfus artışını karşılaştıran istatistiksel infografik çalışma.

Kaynak: <http://visualoop.com/infographics/an-abyss-between-people>

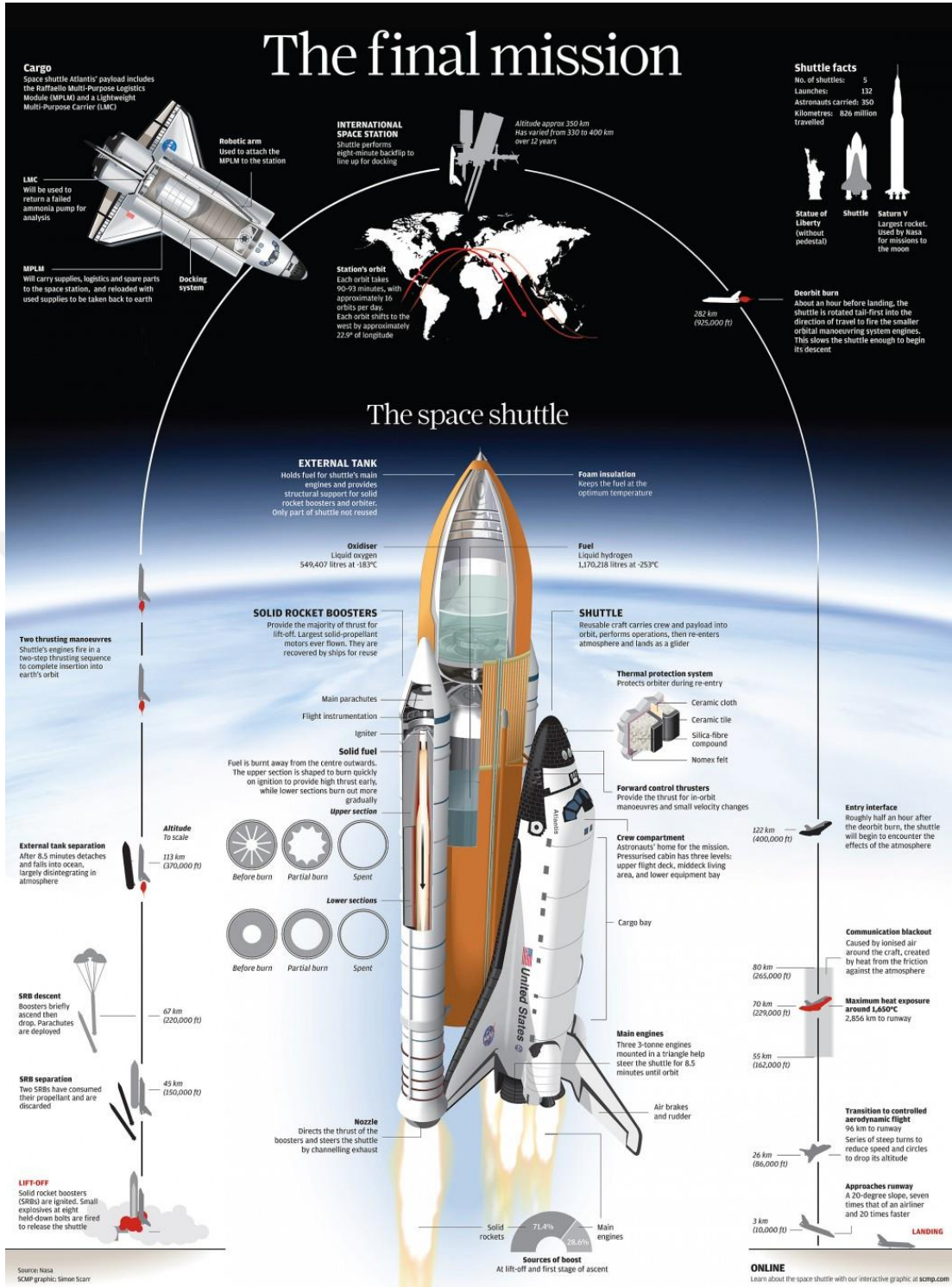
Şekil 5.83: Anne Rahmindeki bebeğin gelişim sürecini alatan hareketli infografik çalışması

Kaynak: <http://infografiknedir.com/yeni-moda-hareketli-infografikler/>

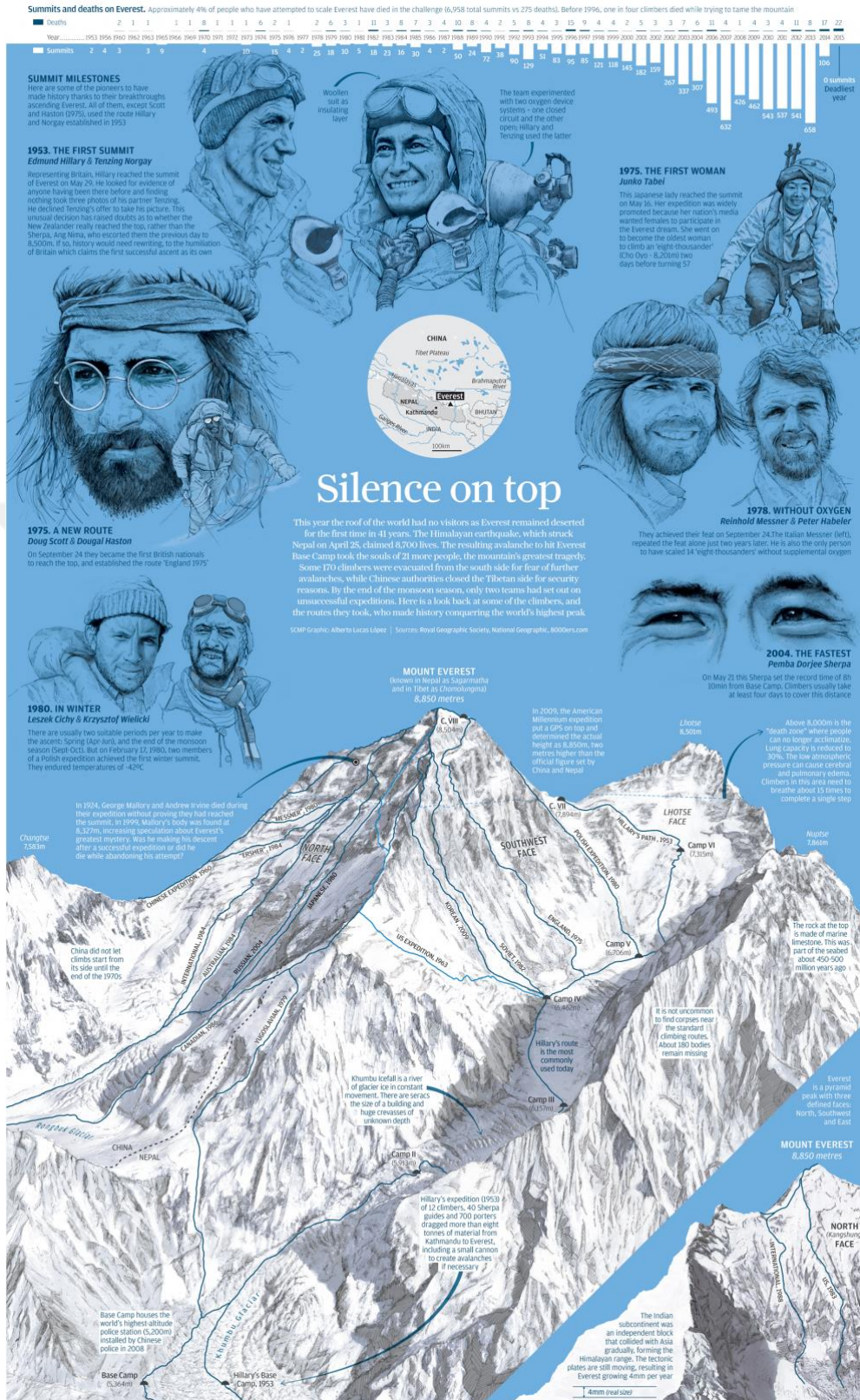

Şekil 5.84: Kanatlı canlıların kanat hareketlerini alatan hareketli infografik çalışması

Kaynak: <http://infografiknedir.com/yeni-moda-hareketli-infografikler/>

Şekil 5.85: South China Morning Post Gazetesin'den infografik tasarımcı Simon Scarr hazırladığı teknik açıdan Uzay mekiği'nin görevini ve teknik bilgilerini istatistiksel olarak anlatan infografik çalışma
Kaynak: <http://visualoop.com/infographics/the-space-shuttles-final-mission>

Şekil 5.86: South China Morning Post Gazetesin'den infografik tasarımcı Alberto Lucas López hazırladığı teknik açıdan Everest dağı ve dağa tırmanan kişileri anlatan infografik çalışma
Kaynak: <http://visualoop.com/infographics/silence-on-top>

Pedal power

The 99th Tour de France begins today at Liège in Belgium with Briton Bradley Wiggins the favourite to take the title. The gruelling 20-stage course pits riders against mountains, urban roads and flat plains, covering 3,497 kilometres in just three weeks.

24 hours on the tour

The route

Types of race

Individual time trials
The cyclist competes individually against the clock. He uses an aerodynamic bike and gear. This year there are three individual time trials - one is the prologue.

Flat and rolling stages

Usually high-speed sections across the French countryside in the first week. Teams try to get their sprinters in position for a quick and explosive finish.

Mountain stages

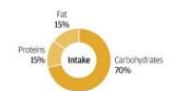
This tour has five mountain stages with two summit finishes - the hardest part of the tour where heart rate can reach 200 beats per minute.

Race profile stage by stage

Eating

As riders use a great amount of energy, they must eat at all hours, and may consume up to 10,000 calories per day, while losing 4,000-8,000 per stage.

Breakfast
Includes cereals, milk, pasta, bread rolls, eggs, yogurt, ham, honey, juices, fruit, water.

Lunch during stages
In the food zone a cyclist is handed a bag called mulet with high-carbohydrate packed foods such as energy bars, small fruits, little sandwiches, sweet rolls, pastries, water and energy drinks.

After stage
They need to recover energy with energy drinks and high-carbohydrate snacks.

Dinner
Always prepared by the team chef. Meals from hotel never eaten to prevent food poisoning.

On the road

Three back pockets to hold food.

Jersey
Soft material, breathable, keeps moisture away from the body.

Shorts
Are made of spandex for flexibility and comfort.

Shaved legs
Skin abrasions easier to heal without hair.

Overexertion
Heart rate can reach dangerous levels on climbing stages.

Bike minimum weight
6.8kg
Manufactured from light materials such as steel, aluminium, titanium and carbon fibre.

Pressure and friction on joints can cause arthritis.

Pedal revolutions
80-100/minute
But some 15 per cent of the stage may be without pedalling.

Water supply
2 bottles/hour
To prevent hyponatraemia.

Hazards

Vehicles
Many cars and motorcycles around cyclists can cause accidents.

Groups
Most falls occur when riders hit other riders.

Mountain descents
During a descent, riders can reach 80km/h. Any wrong move or slip can end in a dangerous fall.

Weather
Rain, hail and even snow in the mountains can mean a bad day for cyclists. Falls are more likely and they can catch a cold.

Spectators
Some try to get too close to cyclists.

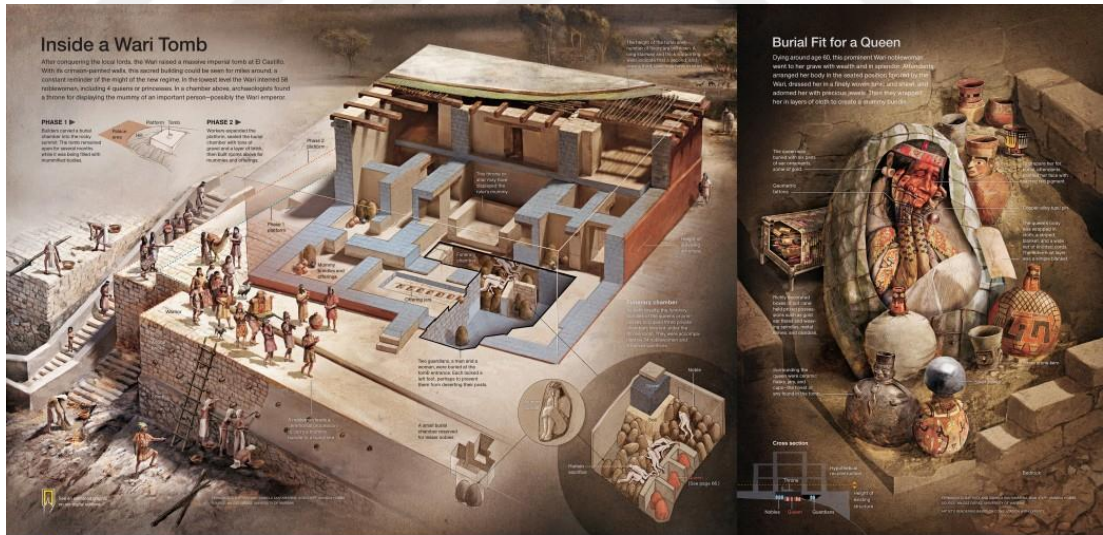
More than just bikes

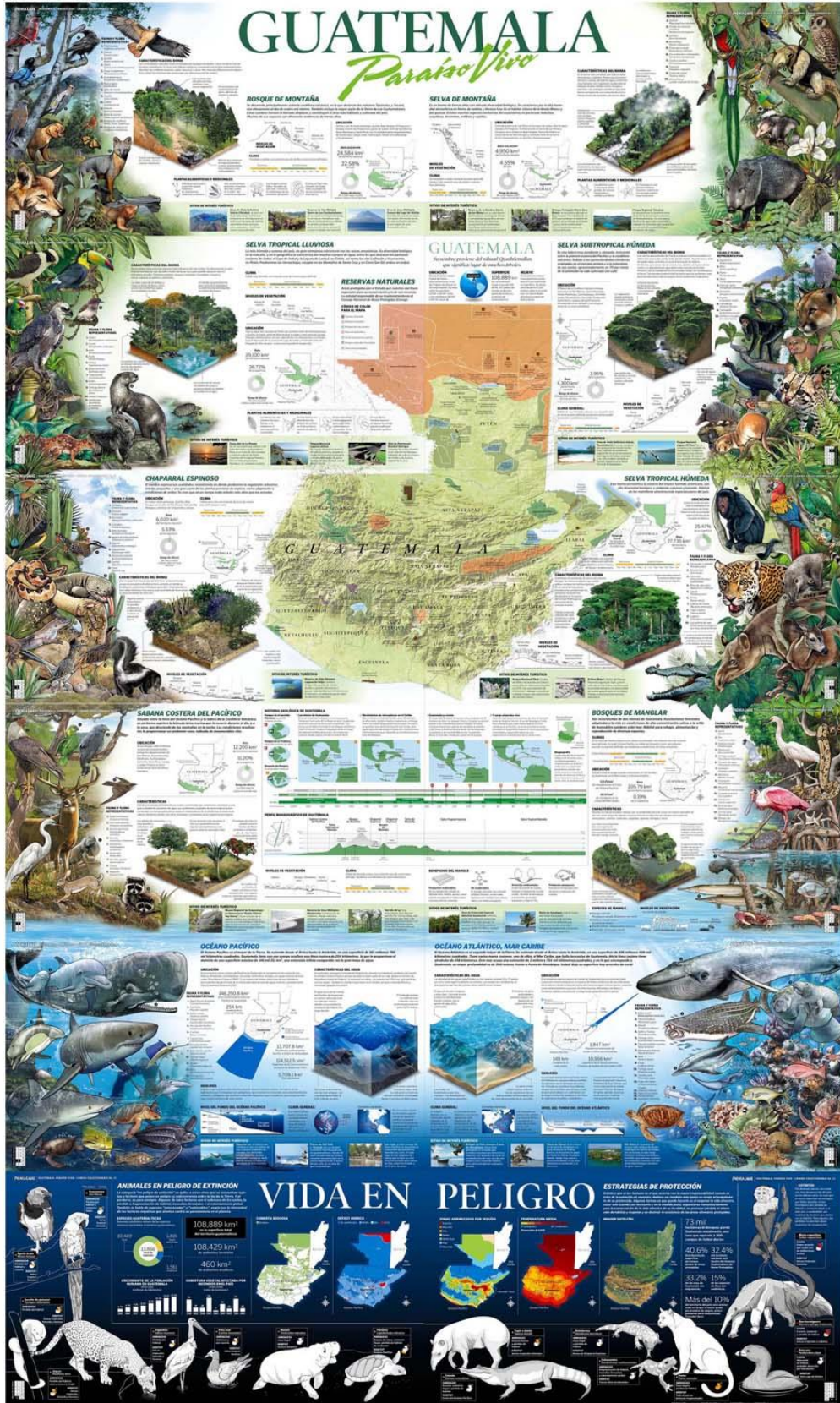
Şekil 5.87: South China Morning Post Gazetesin'den infografik tasarımcı Adolfo Arranz'ın tarafından yapılan, istatiksels olarak Bisiklet yarışlarını anlatan infografik çalışma
Kaynak: <http://visualoop.com/infographics/silence-on-top>

Şekil 5.88: Kadir Özmen'nin hazırlanmış olduğu Toros baykuşunu ve habibatını anlatan infografik
Kaynak : Kadir Özmen arşivi 2016

Şekil 5.89: Fernando Baptista'nın National Geographic Dergisi için hazırladığı eski uygarlıklarda ölü gömme ve kurgunları alatan infografik
Kaynak: <http://visualoop.com/infographics/inside-a-wari-tomb>

Şekil 5.90: Billy Melgar Guzman tarafından yapılan Guatemala ekolojik yaşam türlerini alatan infografik çalışma

Kaynak: <http://visualoop.com/infographics/guatemala-living-paradise>

Heraion Teikhos Tümülüs Mezarları

Tekirdağ Karaevlialtı Mevkii'ndeki Heraion Teikhos yerleşiminde kazı çalışmalarıyla üç tümülüs mezar gün ışığına çıkartılmıştır. Bilinen tümülüs mezarlardan farklı mimarisi olan üç mezardan birisi oldukça iyi konuma gelmiş olup, mezar yapıları hakkında kapsamlı bilgi vermektedir.

Editör: Dr. Necmi Karul Infografik: Kadir Özmen

Traklar'ın tipik mezar tipi tümülüstür. Trak tümülüs mezarları genellikle bir mezar odası ve bu mezar odasının üstündeki yapay tepeden oluşmaktadır. Bazen mezar odasının yerini, bir lahit, bir sandık mezar ya da doğrudan toprak çukuruyla yapılan gömü almaktadır, bazen de mezar odasının önünde mezar sahibinin atlarının gömüldüğü bir ön mekan bulunmaktadır. Tekirdağ Karaevlialtı Mevkii'ndeki Heraion Teikhos yerleşiminde kazı çalışmalarıyla üç tümülüs mezar gün ışığına çıkartılmıştır.

Traklar'da çok eslilik

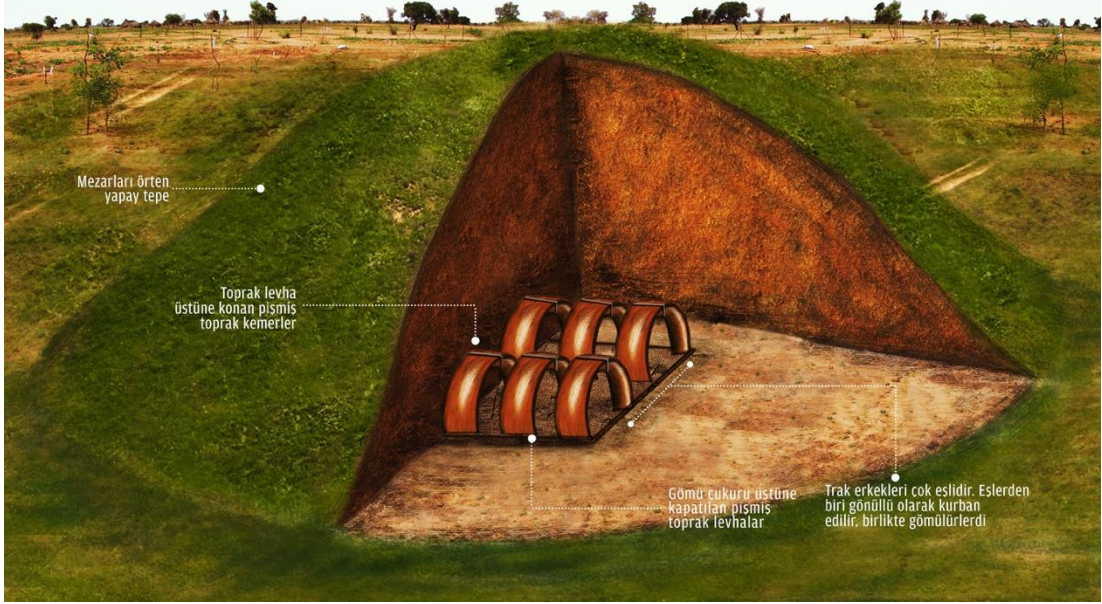
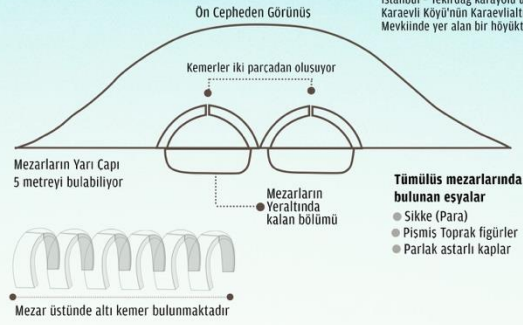
Trak erkekleri çok eslidir. Eslerden biri gönüllü olarak kurban edilir, birlikte gömülürlerdi diyen antik yazarlar:

- Herodot M.O. 5 yy.
- Pompeus mela 1. yy
- Solinus 3. yy.
- Bizanslı Stephanos 6. yy.

Karaevlialtı Höyüğü Nerede?

Karaevlialtı Höyüğü, Tekirdağ II merkezinin 15 km. doğusunda, İstanbul - Tekirdağ karayolu üzerinde, Karaevli Köyü'nün Karaevlialtı Mevkii'nde yer alan bir höyüktür.

Şekil 5.91: Kadir Özmen'nin Magma Dergisi 2017 Yılı Şubat sayısı için hazırlanmış olduğu Tümülüs Mezarlarının istatistiksel bilgilerini anlatan infografik çalışması.

Kaynak : Kadir Özmen arşivi 2017

Şekil 5.91: Kadir Özmen'nin Magma Dergisi 2017 Yılı Şubat sayısı için hazırlanmış olduğu Akaryakıt facialarını ve istatistiksel bilgilerini anlatan infografik çalışması.

Kaynak : Kadir Özmen arşivi 2017

6. BÖLÜM

6.1. Özet/Sonuç

Tezin başında da belirtildiği gibi insan var olduğu zamandan günümüze kadar sürekli bir araştırma, öğrenme çabası içinde olmuştur. Bilgi ve iletişim teknolojisinin hızla arttığı günümüz yüzyılında sanat ve bilim de bu artışla beraber farklı kitle iletişim araçlarıyla bireylere daha kolay bilgiyi ulaştırabilmektedir. İnfografik tasarım kitlenin ihtiyaç duyduğu rafine bilgiyi sadeleştirerek hedef kitlenin anlayabileceği hale getirmeyi hedefleyen bir tasarım unsuru olarak ortaya çıkmaktadır.

Bir grafik sanat dalı olan infografik tasarım da bireylerin iletişim kurmasına, iletişimi gerçekleştirmesine ve bilgiyi tasarım unsurlarıyla topluma aktarmasına vesile olmuştur. Dünyada son yıllarda önemli bir hale gelen bu alan bilgiyi görsel bir dille sentezleyip okura ulaştırıyor olsa da bu tasarım dalı ülkemizde çok az bilinmektedir. İnfografik yani bilgi tasarımı henüz grafik sanatın bilinmediği dönemlerde insanların hayatını kolaylaştırarak bizlere yardımcı bilgi vermiştir.

Birçok farklı disiplinlerarası unsurları bir arada birleştiren infografik; illüstrasyon, yazı, fotoğraf, harita, sembol, renk unsurları, grafik pastalar, grafik sayfa düzeni gibi tüm unsurları aynı çatı altında toplamaktadır. Bu araştırmanın kapsamı infografik tasarımların ülkemizde yaygınlaşmasını sağlayarak akademik literatüre bilimsel bir katkı sağlamaktır.

İnfografik tasarım bir haber unsuru olarak dergi ve gazeteler için çok önemli bir haber sunum ögesidir. Türkiye'de bu alan maalesef gazete ve dergilerde bilinmemekle birlikte sadece National Geographic dergisinin Türkiye versiyonun çalışmalarında görülmektedir. Dünya basınında sık sık kullanılan infografik kültürü hayati derecede önemlidir. Uluslararası ülkelerde infografik kültürünü geliştirmek amacıyla çeşitli etkinlikler yapılmakla beraber infografik tasarımcı ve muhabir kavramları birleştirilerek grafik muhabir kavramı ortaya çıkmıştır.

Uluslararası basında bilgi görselleştirilmesi olarak bilinen infografik günlük gazeteler ve dergilerde kullanımlarıyla sürekli bir gelişim içerisinde büyümektedirler. İnfografik Türkiye'de yeni bir alan konumunda olduğu için henüz hak ettiği değere ulaşamamıştır. Tez konusu araştırılırken güzel sanatlar fakülteleri, iletişim fakülteleri ve diğer bilim fakültelerinde infografik kavramının sadece yüzeysel olarak bilindiği gözlemlenmiştir.

Türkiye'de bu alanla ilgili henüz yeterince bilimsel araştırmanın olmadığı, olan araştırmaların da sadece teorik olduğu uygulama alanında yeni çalışmaların olmadığı tespit edilmiştir. Ülkemizde bu alanla ilgili uygulamalı çalışma olmaması tez araştırmasının yazılmasında önemli bir unsur olmuştur. Bu tez araştırması infografik kavramını uygulamalı olarak anlatan tez çalışması olma özelliğiyle akademik bir çalışmadır.

6.1. Çalışmanın Litaratüre Katkısı

Grafik Tasarımın bir alt birimi olan infografik bilimi, dünya bilim tarihinde yer alması itibarı ile yeni sayılan bilimler arasındadır. Bu sebeple dünya kamuoyuna yapılan infografik tasarım çalışmaları son dönemde artmaya başlamıştır. Ülkemizde de bu durum geçerli olup, infografik yapan tasarımcılar ve tasarımcıların eserleri zamanla artmakta olsa dahi, arzu edilen seviyeye ulaşamamıştır. Bu durum infografik çalışmaları üzerine yazılan kitapları, hazırlanan kaynakları da etkilemiştir. Ülkemizde ne yazık ki infografik alanındaki literatür tatmin edici seviyede değildir. Yazılmış olan bu tezde ise Dünya'daki ve Türkiye'deki önde gelen infografik tasarımcıların çalışmalarına yer verilmiş, bu infografik çalışmaların kaynakları da belirtilerek yararlı bir kolaj oluşturma amaçlanmıştır.

Birçok farklı disiplinlerarası unsurları bir arada birleştiren infografik; illüstrasyon, yazı, fotoğraf, harita, sembol, renk unsurları, grafik pastalar, grafik sayfa düzeni gibi tüm unsurları aynı çatı altında toplamaktadır. Bu araştırmanın kapsamı infografik tasarımların ülkemizde yaygınlaşmasını sağlayarak akademik literatüre bilimsel bir katkı sağlamaktır.

6.3. Araştırmanın Kısıtlılıkları

Türkiye'de bu alanla ilgili henüz yeterince bilimsel araştırmanın olmadığı, olan araştırmaların da sadece teorik olduğu uygulama alanında yeni çalışmaların olmadığı tespit edilmiştir. Ülkemizde bu alanla ilgili uygulamalı çalışma olmaması tez araştırmasının yazılmasında önemli bir unsur olmuştur. Bu tez araştırması infografik kavramını uygulamalı olarak anlatan tez çalışması olma özelliğiyle akademik bir çalışmadır.

6.4. Geleceğe Yönelik Çalışma Alanları

Günümüz enformasyon çağının hızlı değişen süreci içerisinde grafik sanatın'da zamanla değişime uğraması ve geliştiği kaçınılmaz bir gerçektir. İnfografik gelişen dgital çağda artık yerini daha belirgin bir şekilde göstermeye başlamıştır. İnfografiğin çalışma alanları olarak sağlık, uzay bilimleri, arkeoloji, Biyoloji Bilimi, Tarih, Mimari, Haber Grafikleri, Digital medya, Gazete ve Dergiler gibi bir çok alanda bilimsel araştırma olanakları sunmaktadır. Bu alanda çalışacak akademisyenlere ve araştırmacılara temel bir kaynak oluşturması amaçlanmıştır.

KAYNAKÇA

- Ambrose, G. Harris, P. Türkçe'ye Çeviren: Barhana, B. (2010) *Görsel GrafikTasarım Sözlüğü*,: 611 Görsel sözlükler dizisi:02 (1. Baskı) İstanbul: Literatür Yayınları
- Bal, H. (2004), *İletişim Sosyolojisi*, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Yayınları
- Becer E,(2008), *İletişim ve Grafik Tasarım*, Ankara: Dost Kitabevi
- Cihan Haber Ajansı,(2009) *Haber Estetiği*, İstanbul: Cihan
- Eczacıbaşı, (1997), *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi*, Cilt 3, Hürriyet Ofset, İstanbul: Yapı-Endüstri Merkezi (YEM) Yayınları
- Elden, M. - Özdem Ö. O.(2015), *Reklamda Görsel Tasarım - Yaratıcılık ve Sanat*, İstanbul: Say Yayınları 2015
- Eroğlu, F. (1998) *Davranış Bilimleri*, 2.Basım, İstanbul: Beta Yayım Dağıtım
- Fiske, J. (2003), *İletişim Çalışmalarına Giriş*, (2. Baskı), Çev: İrvan, S. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Fiske, J. *İletişim Çalışmalarına Giriş*, Çev: İrvan, S.(1996), Ankara: Ark Yayınları
- Girgin, A.(2005), *Haber Yazmak*, İstanbul: Der Yayınları
- GÜVEN, H. Nevin. (2009), *Leonardo Da Vinci'nin Anatomi Çalışmalarının Sanat Yaşamına Katkısı*, Süleyman Demirel Üniversitesi Yaşam Dergisi
- İnuğur, M.Nuri. (1999), *Basın ve Yayın Tarihi*, İstanbul: Der Yayınları
- İşık, M.(2002), *Kitle İletişim Teorilerine Giriş*, Eğitim Kitabevi
- İşler A.Ş. (2002), *Görsel Okur yazarlık ve Görsel Okuryazarlık Eğitimi*,
- Kırlı, S. (2009), *Türk Yazılı Basınında Görselliğin Yeri ve Basın Fotoğrafçılığındaki Teknolojik Gelişmeler*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi
- Mutlu, E. (1997), *İletişim Sözlüğü*, 3. Basım, Ankara: Ark Yayınları
- Pescio, C. Eserin, Orjinal Adı; *Leonardo Arte e Scienza*, Türkçe'ye Çeviri, Tezcan N. (2014) *Leonardo Sanat ve Bilim*, Boyut Yayınları
- Rajamanickam, V. (2005), *Infographic Seminar Handout*, National Institute of Desing ve Industrial Design Centre Indian Institu of Technology, Ahmedabat ve Bombay
- Sözen M. Sözen, T. *Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü*, İstanbul: Remzi Kitabevi

T.C Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (2007), *Grafik ve Fotoğraf, Fotoğraf Makineleri*, Ankara

Tutar, H. *Genel Ve Teknik İletişim*,(2004), İstanbul: Nobel Yayın Dağıtım

Uçar, T.F. (2004), *Görsel İletişim ve Grafik Tasarım*. İstanbul: İnkilap Yayınevi

Wigan, M. Türkçe'ye Çeviren Uslu, M. E. (2012) *Görsel İllüstrasyon Sözlüğü*, 636 Görsel Sözlükler Dizisi:04 İstanbul: Literatür Yayınları

İNTERNET KAYNAKÇA

edergi.sdu.edu.tr/index.php/sduyd/article/download/2262/2039 (Erişim tarihi: 28-06-2016)

[hnp://www.biltek.tubitak.gov.tr/haberler/arkeoloji/2000-11-11.pdf](http://www.biltek.tubitak.gov.tr/haberler/arkeoloji/2000-11-11.pdf) (Erişim tarihi: 5-07-2016)

http://amodern.net/wp-content/uploads/2013/08/3_tubemap.png (Erişim tarihi: 5-07-2016)

<http://atilasaraloglu.com/images/Tarih%20Boyunca%20T%C3%BCckler.jpg>(Erişim tarihi: 7-07-2016)

<http://contest.japias.jp/tqj13/130294/shiru/historyimages/usa-today.JPG> (Erişim tarihi: 03-08-2016)

http://hbogm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/kursprogramlari/gazetecilik/moduller/dergi_haberciligi.pdf (Erişim tarihi: 03-08-2016)

http://hbogm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/kursprogramlari/gazetecilik/moduller/basinin_dogusu.pdf (Erişim tarihi: 03-08-2016)

http://hbogm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/kursprogramlari/gazetecilik/moduller/basinin_dogusu.pdf (Erişim tarihi: 03-08-2016)

<http://hemen-indir.com/cep-mobil/345-sygic-gps-navigation-1432b-2014-tr-harita-full-apk-download-indir.html> (Erişim tarihi: 05-08-2016)

http://iibf.erciyes.edu.tr/guven/veri/internetin_tanitimi.pdf (Erişim tarihi: 014-09-2016)

<http://infografiknedir.com/wp-content/uploads/2013/12/Grafico-Fernando-08.jpg> (Erişim tarihi: 14-09-2016)

<http://infografiknedir.com/wp-content/uploads/2013/12/Mukaddes-Emanetler.jpg> (Erişim tarihi: 14-09-2016)

<http://infografiknedir.com/wp-content/uploads/2014/02/mevlana-grafik-infografik-mevlevi-konya-muze-nedir-abdulkerim-keskin-ahmet-dogru.jpg> (Erişim tarihi: 20-12-2016)

http://infografiknedir.com/wp-content/uploads/2014/11/mescidi_aksa.jpg(Erişim tarihi: 20-12-2016)

<http://infografiknedir.com/wp-content/uploads/2015/05/canakkale-cephesi-infografik.jpg>(Erişim tarihi: 20-12-2016)

<http://infografiknedir.com/yeni-moda-hareketli-infografikler/>(Erişim tarihi: 20-12-2016)

<http://infografiknedir.com/yeni-moda-hareketli-infografikler/>(Erişim tarihi: 20-12-2016)

<http://infographicsnews.blogspot.com.tr> (Erişim tarihi: 20-12-2016)

<http://internet.nedir.com/> (Erişim tarihi: 20-11-2016)

<http://newspagedesigner.org/photo/on-the-map?context=user> (Erişim tarihi: 18-12-2016)

<http://stamen.com/work/amazonia-under-threat/> (Erişim tarihi: 20-12-2016)

<http://tarhvedenediyet.org/2010/06/soy-agaci-nasil-cikarilir.html> (Erişim tarihi: 19-10-2016)

http://tarhvedenediyet.org/wp-content/gallery/piri-reis-haritlari/piri_reis_kibris.jpg (Erişim tarihi: 19-10-2016)

<http://visualoop.com/blog/84488/portfolio-of-the-week-fernando-batista> (Erişim tarihi: 24-11-2016)

<http://visualoop.com/blog/84488/portfolio-of-the-week-fernando-batista> (Erişim tarihi: 24-11-2016)

<http://visualoop.com/infographics/a-field-guide-to-dangerous-bacteria>(Erişim tarihi: 25-11-2016)

<http://visualoop.com/infographics/city-of-anarchy> (Erişim tarihi: 25-11-2016)

<http://visualoop.com/infographics/remittance-flows?interactive=1> (Erişim tarihi: 26-11-2016)

<http://visualoop.com/infographics/solar-system-orrrery?interactive=1> (Erişim tarihi: 26-11-2016)

<http://visualoop.com/infographics/stratocaster> (Erişim tarihi: 05-12-2016)

<http://visualoop.com/media/2015/06/ballena-franca.jpg> (Erişim tarihi: 05-12-2016)

<http://visualoop.com/media/2015/09/How-killer-whales-hunt.png> (Erişim tarihi: 05-12-2016)

http://www.constellations.pitt.edu/sites/default/files/field/image/Neurath005_0.jpg(Erişim tarihi: 17-11-2016)

<http://www.dizmana.com/icerik/dunyanin-en-gorkemli-15-metro-hatti-uzunluklari/>(Erişim tarihi: 09-10-2016)

<http://www.excelcharts.com/blog/wp-content/uploads/2011/12/william-playfair-wheat-excel.png> (Erişim tarihi: 09-10-2016)

<http://www.math.yorku.ca/SCS/Gallery/images/rorick1982-weathermap-1g.jpg>(Erişim tarihi: 08-11-2016)

<http://www.ortaokulmat.com/7-sinif/5595/ortaokul-grafik-cesitleri-afisi.html> (Erişim tarihi: 14-10-2016)

[http://www.psych.utoronto.ca/users/spence/Spence%20\(2006\).pdf](http://www.psych.utoronto.ca/users/spence/Spence%20(2006).pdf) (Erişim tarihi: 16-10-2016)

<http://www.skylife.com/images/photo/2014/05/mikelanj-in-cagdasi-bir-osmanli-matrakci-nasuh/album/mikelanj-in-cagdasi-bir-osmanli-matrakci-nasuh-1.jpg> (Erişim tarihi: 22-09-2016)

<http://www.tarihnotlari.com/wp-content/uploads/2013/04/girit-haritasi-by-piri-reis.jpg> (Erişim tarihi: 22-09-2016)

<http://www.tarihnotlari.com/wp-content/uploads/2013/04/map-of-sardinia-by-piri-reis.jpg>

<http://www.tasarimyarismalari.com/blog/infografik-nedir/> (Erişim tarihi: 24-10-2016)

[http://www.turkcebilgi.com/piri_reis'in_haritas%C4%B1_\(ilk_d%C3%BCny_a_haritas%C4%B1\)](http://www.turkcebilgi.com/piri_reis'in_haritas%C4%B1_(ilk_d%C3%BCny_a_haritas%C4%B1)) (Erişim tarihi: 19-10-2016)

<http://zavekainfografica.blogspot.com.tr/2012/07/entrevista-fernando-baptista-la.html?q=fernando+baptista> (Erişim tarihi: 21-11-2016)

<http://zavekainfografica.blogspot.com.tr/2012/08/entrevista-2-fernando-baptista-makinf.html> (Erişim tarihi: 21-11-2016)

<https://cartographia.files.wordpress.com/2008/06/english-coal-exports.jpg>
(Erişim tarihi: 20-10-2016)

https://images.washingtonpost.com/?url=http://img.washingtonpost.com/blog/s/capital-weather-gang/files/2014/12/USAtoday_5.jpg&w=1484&op=resize&opt=1&filter=antialias
(Erişim tarihi: 14-12-2016)

<https://nhmu.utah.edu/boneuponbirdsofparadise> (Erişim tarihi: 18-12-2016)

<https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/originals/59/b2/06/59b206ddd431bb66cdf429f2602bbcb.jpg>
(Erişim tarihi: 18-11-2016)

<https://s-media-cacheak0.pinimg.com/originals/79/ae/7c/79ae7c5d635c383c7f3f51736dd468de.jpg>
(Erişim tarihi: 18-11-2016)

<https://s-media-cacheak0.pinimg.com/originals/79/ae/7c/79ae7c5d635c383c7f3f51736dd468de.jpg>
(Erişim tarihi: 18-11-2016)

<https://snd20events.org/2015/05/21/605/> (Erişim tarihi: 19-11-2016)

<https://store.donanimhaber.com/9a/ba/4c/9aba4c83b8240f4ab2ba3ae4a16f190.png> (Erişim tarihi: 06-10-2016)

<https://store.donanimhaber.com/9a/ba/4c/9aba4c83b8240f4ab2ba3ae4a16f190.png> (Erişim tarihi: 06-10-2016)

https://tr.wikipedia.org/wiki/Charles_Joseph_Minard (Erişim tarihi: 06-10-2016)

https://tr.wikipedia.org/wiki/Charles_Joseph_Minard#/media/File:Minard.png
(Erişim tarihi: 06-10-2016)

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Dergi> (Erişim tarihi: 16-11-2016)

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Sinema> (Erişim tarihi: 16-11-2016)

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Televizyon> (Erişim tarihi: 16-11-2016)

<https://www.kilobayt.net/antik-misir/> (Erişim tarihi: 08-07-2016)

<https://www.youtube.com/watch?v=1Xhdy9zBEws&list=RD1Xhdy9zBEws#t=9> (Erişim tarihi: 08-07-2016)

<https://zete.com/arsivlerimiz-omru-ne-kadar/> (Erişim tarihi: 08-07-2016)
www.tdkterim.gov.tr, (Erişim tarihi: 07-20-2016)

ÖZGEÇMİŞ

Bursa'nın yıldırım İlçesinde 04.06.1986 yılında doğdum. Liseyi bursa ilinin yıldırım İlçesindeki şehit öğretmen kubilay Lisesinde başarıyla bitirdim. 2006 yılında Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Bölümü Resim-iş Öğretmenliğini yetenek sınavı kazandım ve 2011 yılı itibariyle mezun oldum. İstanbul Arel Üniversitesi Grafik Tasarım alanında tezli yüksek lisansım devam etmektedir. Bolu da ilköğretimde 1 yıl Öğretmenlik stajı yaptım. Özel Sektörde 4,5 yıldır grafik tasarımcı illüstratör olarak çalışıyorum. Yapmış olduğum bir çok tasarım ve illüstrasyonlarım yayımlandı.

2014 yılından Türkiyede gazeteciler cemiyetinin düzenlemiş olduğu yılın en iyi gazetecilik yarışmasında tasarım dalında ödül aldım. 2013-2014-2015 yılları arasında uluslararası The Society for News Design gazeteciler cemiyetinin dünyanın en iyi gazete tasarım yarışmasına katılma başarısını gösteriyorum. Tasarım ve illüstrasyon dalında 14 mükemmellik ödülü kazandım.

2014-2015 Yıllarında National Geographic dergisinin, en iyi sanat ve infografik yönetmenleri olan Fernando Baptista, Juan Valesco workshop çalışmalarına katıldım.

Son olarak Şişli Belediyesinin aylık gazetesini tasarlayıp yayına hazırladım.

Magma Dergisinde halen çalışmalarım yayınlanmaktadır.

Bursa Hakimiyet Gazetesinde Görsel Yönetmen olarak çalışmaktayım.